

THE HISTORY AND
GEOGRAPHY OF
THE EAST INDIES

Ms 3110
~~IX 6~~
~~8800~~

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Amerindian Aggregation

Catalog No. IRO. 4.3 / FG 1880

Family IROQUOIAN

Sub-Family —

Branch —

Group —

Language MOHAWK

Dialect —

Locality —

Contents Four Gospels

Version —

Translator Sose Onasakenrat

Published by John Lovell & Son

Place Montreal

Date 1880

Accession No. 2653

Accession Date Oct. 15, 1943

Price Xos. ÷

NEH

NASE NOIATONSERATOKENTI

Bible, Iroquois, N.T. Gospels.

THE HOLY GOSPELS.

TRANSLATED FROM THE AUTHORIZED ENGLISH VERSION
INTO THE IROQUOIS INDIAN DIALECT, UNDER THE
SUPERVISION OF THE MONTREAL AUXILIARY
TO THE BRITISH AND FOREIGN BIBLE
SOCIETY.

by Joseph Onasakemrat

PRINTED BY JOHN LOVELL & SON, FOR THE BRITISH
AND FOREIGN BIBLE SOCIETY.

MONTREAL.

1880.

NEH

NASE TSI SHOK8ATAK8EN

NE

SONK8AIANER IESOS-KERISTOS.

TSINIOT TSI TEHO8ENNATENION ONI TSI ROIAHTON
NE SOSE ONASAKENRAT.

TRI TEHARISTORAK8A NE JOHN LOVELL, TEIO-
TERISTORARAKON, NEH ROTIKARIAKON TSI TEKA-
RI-TORARAKON NE KAIATONSERATOKENTI
TEHONRENIATHA SKANIATARATIKO8A
ONI TIOTIAKE RATITIOK8AIEN.

TIOTIAKE 1880.

Col 1
2.0.72
21.8.10.1

~~MS 710~~
~~IR 6~~
8800

STATIONER/CLERK
FOR THE STATE
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025

Rvd

TIOTASA8AKSEN

RAOIATONSE RATOKENTI 8ATIO.

Ori8atokenti Tsinihoiaton ne Roiatatokenti 8atio.

1 KENH Kaiaton tsinithotenek8ensinon ne iesos-Keristos. David roienha, Abraham roienha.

2 Abraham roienha ne Isaak ; Isaak roienha ne Jacob ; Jacob roienha ne Judah tanon ne rontatekenhokonha.

3 Juda roienha ne Phares oni ne zara thamar rote8e-tonni ; Phares roienha n'Esron, Esron roienha n'Aram.

4 Aram roienha n'Aminadab, Aminadab roienha ne Naasson ; Naasson roienha ne Salmon.

5 Nok ne Salmon roienha ne Booz Rahab rote8etonna Booz roienha n'Obed, Rut rote8etonna ; Obed roienha ne Jesse.

6 Nok ne Jesse rohnontio David roienha ; David ronontio roienha ne Salomon, Urikenha rone rote8etonna.

7 Nok ne Salomon roienha ne Roboam, Roboam roienha n'Abias ; Abias roienha n'Asa.

8 Nok n'Asa roienha Josaphat, Josaphat roienha ne Joram, Joram roienha n'Osias.

9 Nok n'Osias roienha ne Joathan, Joathan roienha n'Achaz, Achaz roienha n'Ezechias.

10 Nok n'Ezechias roienha ne Manassé, Manassé roienha n'Amon ; Amon roienha ne Josias.

11 Nok ne Josias roienha ne Jakim, nonen Babylonke siaan8atinask8enhasere, niho8iraientaon ne Jakim nehne Jechonias tanon ne rontatekenhokonha.

12 Nok nonen siiehon8atinask8enha Babylonke niho8iraientaon ne Jechonias nehne Salathiel; Salathiel roienha ne Zorobabel.

13 Nok ne Zorobabel roienha n'Abiud; Abiud roienha n'Eliacim; Eliacim roienha n'Azor.

14 Nok n'Azor roienha ne Sadok; Sadokroienha ne Achim nok n'Achim roienha ne Eliud.

15 Nok n'Eliud roienha ne Eleazar, nok n'Eleazar roienha ne Matthan, Matthan roienha ne Jacob.

16 Nok ne Jacob roienha ne Sose n'On8ari rone nok aonha ionk8ate8etonna ne lesos-keristos ron8anatonk8en.

17 Kentho kati kahiaton tsinikon teiotereseranet Kaieri ia8enre teiotereseranet tsinatehiatere n'Abraham tanon ne David; Etho tsiotasa8e tsiniore Babylonke siaan8atinask8enhasere Kaieri oni nehneh ia8enre nateiotereseranet; Etho are tsiotasa8e Kaieri are nehneh ia8enre teiotereseranet tsiniore niiehona-keraton ne Iesos-Keristos.

18 Kenh nia8enhon tsi ronakeraton ne Iesos-Keristos: On8ari ne ronistenha, Sose ron8atiniak-tenhni; ok taontierentsi onen oia niionnhoten, areko ok ohseronni siniteron eh nithote8eiennonna ne Rotkon-Roiatato-Kenti.

19 Nese 8aonni ne rone, Sose tsiniori8ak8arision 8arere senha ioianere notasetonkeha taha te8entete tsiniot nahatehate.

20 Nok tanon sekonok nehe nihanontonnionsk8e, Raronhiakeronon 8ahotehtsaten, nok 8aha8enhase: Sose, David iaienha, tosa tesanonhianik ne taese-niasebake ne teseniteron: Kahtiken onk8e eh niia-koieren, Rotkonse Roiatatokenti roiatonna ne kaiat-akon raiatat.

21 Nok roskenraketa enkenhake nenho8iraien-tane; Iesos enhtsenatonk8e: Asekenraonha sari8a-tontane ne kari8aneren.

22. Neh Sahonni etho naha8enserone naho8ennaierite ne Nii, Rotitokensehak8e ron8a8ennakarata8e, ratonhak8e :

23 Iah tekanak8aierite nenhio8iraientane ; Emmanuel enhon8anatonk8e ; neh sakat naiabiron Nii te8ak8ekonhatie.

24 Ak8ekon Sahari8aierite tsinithotati ne Raronbiakeronon nonen Sosa8aie ne Sose, ok Skennen tatonsaharhoton ne rone.

25 Nok ki tanon iah othenon tehaiieren tsiniore iarennakerate ne tako8anen roienha ; nok Iesos Sahanatonk8e.

Tekenihatone teioteri8asonterak8en.

1 HEROD Shihonontio, nihonakeraton ne Iesos tsi tkanataien ne Bethlehem, etho kati Sahonne8e Asen nihati Ratisenno8anens tsi tkarak8inekens nontahonne.

2 Rontonne : kahnon8e nihonakeraton ne Sitaeronon Kon8anontioo 8atonsere ? Tionk8atkathon ne rahotsistok tsi tkarak8inekens ; nese 8aonni taiak8e nasak8a8enniioste.

3 Herod 8ahoteronhienten tsi nahoten 8ahari8aronke, nok kanatak8ekon ne Jelusalem taiontonkehon.

4 8asakoiataroroke ne ratitsihenstatsi, oni ne ratiitions ; 8asakori8anontonse, 8ahenron : kahnon8e, nennakerate ne Keristos.

5 Bethlehem, taonniro, aseken etho niio tsi roiaton ne rotokensehak8e raton :

6 Iah teionatakenrat ne Bethlehem Kon8anatonk8a Sitaeronon rahonatenata, enhiakotoheststen ne kanato8anens, aseken enthaiakenne ne Ra8ennio enhon8ennakeraton rahotiok8a Israeronon.

7 Ethone onen n'Erod otasetonke ionsasakononke

ne ratisennoſanens, Sasakoriſanontonse : katke akſa nonſe nithonatkathon notsistok.

8 Nok Bethlehemke iasakotori, Sasakaſenhase : ſaſeſe hetsiſeſaiatisakha ne raksaa ; nok enseskſarori nonen hentsiſeſaiata tſenrion, aontieſenhake haſiſenniostana oni nii.

9 Akſa neok Saharihokten neh nikarihoten, tontahatiiakenne ethone oni okſaok Sakonſaken n'Otsistok ne thonatkathonne, ahonha ſakahente tſiniiore iahonneſe, nok etho iatkatane tſinonſe nihotonni ne Raksaa.

10 Iah tiiaieriſaheſe tſi nahontſennonni Sonsahontkatho n'Otsistok.

11 Iahontaſeiate, etho ſahonſaiatatsenri raksaa nikſekon ne roniſtenha Onſari, ſahontiſkſentaren tſi rentakere nok ſahonſaſenniioste. ſahatinontekſi ne rahotihnata nok ſahonhion, oſiſtanoron, kanetanoron, kaienkſarakon nok kanonkſatſeranoron iontatiatokasta.

12 Rahotiſerentakon Sasakotokaten ne Raſenniiio ne toſa Erodne iahonſahontoheſtſte, okkati tiiohahate Sahonthahita tſi Sahontenti.

13 Onen Siſhonattention, Niiio raoronhiakeronon ſahotokaten ne Soſe, ſahaſenhase : ſatketſko, tetsiatak ne Raksaa oni ne roniſtenha, nok Egyptke iaſeſatekſaſen, ehoni iaſeſenterontak tſiniiore ienſkonrori : Aſeken n'Erod enhoiatiſake ne raksaa, aontonſeke ahorio.

14 Iahaietakſe ne Soſe, iokontatie ſathoiatakſe ne raksaa oni ne roniſtenha nok Egyptke niaonne.

15 Ehniiore eh iehatiteron tſi niiore iarenheie n'erod ; ehare nonſe enſkat iakaierite tſi nihaſen ne Roianer, tſi ratonhakſe ne Rotoken ſehakſe : Egyptke ieſhinonkon ne riienha.

16 ſahonakſen n'erod ſahattoke tſi ronſanikonrhatenni ne ratisennoſanens, ſahatennhane ſahontataſentho n'ekſaokonha tſi ni Kanata, oni tſi niaonſentſia ne Bethlehem, tekeni teiakaoseriiaikon nonton-

tasaŝen, aseken etho niore nitiotasaŝe tsi ronŝaror' ne Ratisennoŝanens.

17 Ehare nonŝe enskat tahoŝennokate tsinithaŝen ne Rotokensehakŝe Jeremi :

18 Rama nonŝe nateŝatenonhianite ; onsitoko, ŝahakaŝensenanion, ŝahakonikonraksenseron oni : Rachel iakonnhatens n'akohienhokonha, iah oni othenon tataionikonraŝenrie aseken onen iakoŝentaon.

19 Sarenheie n'erod, oksaok ne Raronhiakeronon ionsahorori ne Sose Egyptke iehenteron.

20 ŝahaŝenhase : Satkeŝtsko nok tetsiatok ne raksaa oni ne ronistenha, nok Israerrononke niionsaseŝe : Aseken onen ronaŝentaon ne ronŝaiatisakŝkŝe nahonŝario ne raksaa.

21 Onen ki are ne Sose ŝahatketsko, ŝathoiatakŝe ne raksaa oni ne ronistenha, nok Israerke niionsahonne.

22 Nok tanon ŝahariŝaronke, tsi Archelaiis ŝhonontio ne Sitaerononke, ne Erod rahonaktake, ŝahatsanike netho niaonsahonenon ; Raronhiakeronon kati are sahorori ne Sose, ne Galilene nonkŝati niaonhne

23 Nazareth Kanatakon ŝahontien ; onenare iakaierite tsinihaŝen ne Rotokensehakŝe ; ratonhakŝe ; Nazaretronon enhonŝanatonkŝake.

Aŝenhaton Nateioteriŝasonterakŝen.

1 EHNONŝE ŝikahaŝis ne Saŝatis nihotasaŝe ŝasa-korionnien tsini hononŝentsia ne Sitaeronon.

2 Ratonne : Saseŝatat reŝat : Aseken onen akta ihŝe ne Niiio rahonakerasera.

3 Aseken onen ŝaraŝe ; ne rotonhakŝe tsi raŝen ne Rotokensehakŝe Isai : Kenhni haŝennoten ne karhakonson raŝennotaties, ratonnes : hetsiseŝahaaseron-nien ne Roianer, tŝionniarakŝenhaton tsi rohatenion

4 Oniak8aher onon8erhon ionniaton ne rahotse-ronniat nok ona rotiatannhenne; tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikketa ronnhek8en.

5 Ok kenh tontaia8en tsi non8és'en's' nires, Jerusalem, Judée nok oni ratinakeraserak8ekon ne Jourdain taiontentionko oni neneh.

6 Nok ak8ekon tasakonek8ahestonhatie, Jourdain Kaihonhakon, tsiakotiatoke8enhatie tsi iakori8aneren.

7 Nok tanon 8asakoken Kentioko8anen, ne Pharisien, oni Sadusean ratiri8anontons aontenek8aeste, 8asaka8enhase: Ka8atsiraksensk8a! Onka ietsirori naese8atek8ase ne Nii raonak8ensera?

8 Tioseret Kati ne tkari8aieri tsi Sase8atatrestat.

9 Nok tosa sekon aonsese8atonheke ne se8ani-Konrakon: Abraham se sak8aniha. Aseken nii K8arori, tsi haak8eni ne Nii kenhiken kanenhia-keron aontasakoiatineken8e n'Abraham sakoienhokonha akenhake.

10 Onen ak8ekon niiekon8atiri8enton tsinikon ioteronton; nese 8aonni tsinikon ne iah te8aianiiontha ne 8ahii enkarontiakon nok otsirake en8ation.

11 Nese ok 8ahi nii na8enke k8anek8ahesta nakai-eronnihake tsi tsise8atatrestata; nok tanon u'onaken tare neh senha rok8eniatsero8anen, ak8ekon iah te8akerihonte neok oni ne rahota akatha8a: rahonha ensetsise8anek8aheste Rahonikonra tokentiserakon oni otsirake.

12 Raha8e ne rashe8ata, ak8ekon enhase8e ne rahonatsia, rahononsoharake ienhate8eienton; nok ne ka8ahe otsirake n'iah te8as8as ienhoti.

13 Ethone sikaha8is, Iesos iahoiatorenne ne Sa8atis Kaihionhakon ne Jourdain, Galile nontare neh rani-ente nahatenek8aheste.

14 8atharihoroke ne Sa8atis, 8ahenron: ii tanon teioton8entriohon naskenek8aheste nok kenh ise ta-keri8anontonni.

15 Nok tanon ne Iesos tontahenron: etho niare

thiitonhak : Aseken etho niionkhiri8isahani naeteni-ri8aierite. Ethone onen ok tarennikonriake.

16 Nok nonen Sahatenek8aheste, Satontahatesko-ko; nensok tontonteronhiakhasi, nok ne Sa8atis 8ahoken ne Niiio Rahonikonratokenti Orite rotiatontak8enhatie Karonhiake nontare.

17 Nok Karonhiake oni taha8enninekenne, Sahenron: nehne Riienha rinoronk8ako8a, rahonhake 8akien nakenoronk8asera.

Kaierihaton nateioteri8asonterak8en.

1 ONEN non8a ne Iesos karhakon iahotori ne Kanikonra eh non8e iatahonikonraseren n'otkon.

2 N'onen saha8entontiete ne kaieri ni8asontasen onen Sahatonkariake.

3 Ethone oni onen ne sakonikonrotak8as 8ahotera-mentakten, 8ahenron: Toka Niiio Iaienha akenhake, tsiron kanatarok 8aton kehiken Kanenhiakeron.

4 Iesos tontaha8enna8eron, nok 8ahenron: Kaiaton: iah kanatarok ok tenronnhek8en ne ronk8e, nese oni tsinitha8enninekens ne Niiio,

5 Ethone notkon onatatokentike niiahoiatenhasa, nok ononsatokenti kanonsakenhiate iahostsk8aren.

6 Nok 8aha8enhase: toka Niiio Iaienha akenhake, iasatiatent: kaiatonse 8ahi: tsi entesakotori ne raorronhiakeronon ratisnonke ensistsk8aratie tosa aesasitak8arase n'onenhiake.

7 Iesos tontaha8enhase: Kaiaton nah oni: Tsi iah tatatsenikonraseren ne Iaianer. ia Niiio.

8 Sekon notkon tiononto8anen niionsahoiatenhasa, nok On8entsiak8ekon 8ahonatonhasa, oni tsiniiotieren ne tekarensaron;

9 Nok 8aha8enhase: Ori8ak8ekon kehiken enkonbion, ka8enniiki, on8entsiake iatasatoustsoten, asksennaien.

10 Nok tanon tontahenron ne Iesos: ehrenset, sat-

konseraksen! Aseken kaiaton, tsi entsennaien ne Roianer, ia Niio, raonha ok oni hentseSenniiostake.

11 Ethone onen notkon Sahotka8e, nok ok eh kanenraratie ne ratironhiakeronon oni Sahon8anonte.

12 Sahari8aronke ne Iesos tsi ron8annhoton ne Sa8atis, Galilé niiahare.

13 Ehren oni Sarete ne Nazaretne, Capernaïm niionsare eh ionsahatien, kaniatarakta kanataien, tsi tetiaton8entsianekhenhatie ne zabulontanon nephtali.

14 Ne are nehne niakaierite tsi nihatonhak8e ne Rotokensehak8e Esai, raton.

15 Tsi Saton8entsiate ne Zabulon oni ne Nephtali tsi Sahohatatie ne teioniataroiën, isinonk8ati ne Jourdain, nehne Galilé niah teiakori8iioston.

16 Tohiken asatakon iakonnhetiene, kas8athetse-ro8anen Saontkatho; nehoni nak8a tiakononk8isenne ne kenheiatne, Satiakos8athene.

17 Ethone oni onen ne Iesos tahatasa8en Sahateri-8anoton, oni Sahenron; Sase8atatre8at aseken akta ih8e ne Niio rahonakerasera.

18 Tsi tehoteniataratasehatie ne Iesos tsi kaniat-are ne Galilé, etho 8asakoken iatatekenhaha nehne Simon, Tier ron8anatonk8en, tanon André teiatennontere, iataharosk8e, aseken nitsiask8ask8e.

19 Nok iasaka8enhase: karo kasene, nok ii enke-non Onk8e entsitsiarioka8inesheke.

20 Ok etho taiatsiak8arisi ne raonahare, Sahon8a-sere.

21 Sekon ihsi niio-re niionsare ehare sasakoken iatatekenhaha oni nehne, Sak, Zepedé roienha tanon San teiatennontere, kaon8akon niiati, tehonti ne ron8aniha Zepidé, satik8atak8as ne raonahare; nok iasakononke.

22 Ok etho taiatsiak8arisi ne raotihon8eia oni ne ron8aniha, 8aon8asere.

23 Nok ne Iesos tehoststekafenhatiesk8e, tsini Saton8entsia ne Galilé, Sakotatihaties tsi kanonsoton n'ononsatokenti, rorihotasionhaties Ori8atokenti

Karonhiakeka, nok Sesakotsientonhaties n'iatekannrotenson, tsi ok naiakoiataSenseke n'onkSeokon.

24 Nese Sahonni SahasennoSannha rahotinakera-serakon ne Syrian; eh onikenh iontatiatheskSe n'iakonnraronnion, niatekannrotenson, Otkon iakontienni, iakaSennitaronnis, iakoiatakenheion; nok sesakotsienthakSe.

25 Nok kentiokoSanen tahonSanonteratiete ne Galilé, Décapolis, oni ne Jerusalem, Judée, nok oni nisinonk8ati ne Jourdain.

Sisk-haton nateioteri8asonterak8en.

1 SAHATTOKE ne Iesos tsi kentiokoSanen ronSanonteratie, onontoharake niahare: nok eh iahatien, oksaok 8athon8atijataton ne raotiok8a.

2 Nok kenh nahaiere tsi 8asakorihonnien.

3 Iakotaskat n'iakonikonrenten: aseken ako8enk ne karonhiake.

4 Iakotaskat ne teionsenthos: aseken entsiontatenikonraie8enthote.

5 Iakotaskat n'ok tiiaka8eron ia8eronhatie; aseken ako8enk en8aton non8entsia.

6 Iakotaskat ne tkari8aieri iontonkariakta oni iakoniatahata: aseken enhiontatatahten.

7 Iakotaskatniakota'nitenraskon, aseken entsiontatenre.

8 Iakotaskat n'iaka8eriasiio: aseken enhon8aken ne Nio.

9 Iakotaskat n'iakoianerenseriiio: aseken Nio sa koienhokonha enhiontatenatonk8ake.

10 Iakotaskat ne kari8ioston iontatkenrenseronniatha: aseken ako8enk ne karonhiake.

11 Ense8ataskat ne katke kiok, niatekon enhietsiienhase, enhietsironhiakente oni, nok oni nii akeri8ake niatekon enhietsiiennenno8enta-nionhase.

12 Se8atsennonni oni se8atounharen, aseken ko8a-

nen ensešatsennonniate ne karonhiake : aseken etho nihonšatierase ne thonatierenton Thotitokensehakše.

13 Ise ahoiotsis tsi ionšentsiate ; nok tanontokat enšatasoko ne teioiotsis, ohnahoten tentsie-iotsistarhote ? neok šahi skasta n'aste iaiakoti nok taionskšaseronkšate.

14 Ise ahošathesera tsi ionšentsiate : iahšahi taonton aiotaseton n'onontoharake kanatahere.

15 Iah oni šahi okširokon tiieiehaserothera nahehaseroten ; iehaserotakšake šahi enhienioten ; nok akšekon tenhiakosšatheten ne kanonskon ieteron.

16 Eh kati oni nise nasešaiier teietsišatheten ne sešasšathesera nonkšeokon etho naontaše ahonšanenton ne štsisešaniha Karonhiake tenteron.

17 Tosa sešerhek skianerenserarisionhe kenh ; iah : neh tanon nakierite tsinihotiiaton ne Rotitokensehakše.

18 Aseken kšarori, ohenton naonsontonšentsiarisi, iahtekonte tsi ienkaierite tsinikaiaton akša ok oni eh niašensere.

19 Onka kiok, enskat oni aharišaiiesate tsinikon šakšarori, etho'k' oni nabaierere tsi asakorihonnien nonkšeokon, neh raonhaa nenthosennaska n'onen ienraše ne karonhiake ; nok tanon nenthorišaiieriton tsi ensakorionnienni enhasennanoronne ne karonhiake.

20 Aseken šakšarori, iah karonhiake tesešetane ne iah senha tentisešarišaiierike tsi niot ne ratiiatons oni ne Pharisien.

21 Sešarišaronkas tsi ronšatiroriskše ne sešahsotsera : Tosa šerio nonkše ; nok enhonšarišente nonkakiok enhatašenthos.

22 Nok nii, katon, enhostonte nonka kiok ok tenhorihose enhonakšase ne teiatennontere ; nok tokat enhašenhase : iah tesanikonra, enhonšarišente tsi katsienhaien ; nok nenhašenhase ; tesanonšarašenrie, rorešatatseraien n'onesson ahonšaiiatonti.

23 Tokat oni onen iahaseše tsinonše nitsešenniios-

tane ne Nii, eh aonsaseiarane tsi ronikonraksens ne tsiatatekenha ise sariŝake.

24 Ok eh sati tsinahoten ahsaŝi, niare saseniriŝaseronni ne tsiatatekenha ethone tentese ienseriŝaierite oni.

25 Tosa sanisko naonsaseriŝaseronni tsinonŝe nasenikonraksaton, aseken iotteron ne kariton iahonŝarihon, nok tehaiatoretha ia honsahorihon, nok iaiesannhoton.

26 Oriŝiio tsi konrori tsi ok enskarokten nonaken katakŝen ne kŝenis tentesiakenne neh nonŝe.

27 Seŝaterientare tsini honŝatiriŝatati ne iestsisothokonkenha: Tosa satenakŝaiesat.

28 Katon kati nii, ok satekariŝaneren neneok oni takonŝakanerake ne tsiathonŝisen nakonŝaskanekseke.

29 Tokat tsi seŝeientetakon naskarati sariŝaientatenni, stako, ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati taonsaskaratake kaŝenniioki tosa tsiatakŝekon Oneson aontetsirat.

30 Tokat tsi seŝeientetakon nasenentsati sariŝaientatenni, itsiak ihnon oni iasati: aseken senha ioianere ne skati tasenentsontake tsiniiot ne tsiatakŝekon asatetsirate.

31 Sekon are oiah sonŝatirori: Tokat onkakiok enshateŝentete ne rone, raiatonseronkih ne tetsiontehasiata.

32 Katon kati nii: Onkakiok enshateŝentetane ne rone niah kentehsera tenhiostonthe, iatehaiati ki enhakaronni, nok onkakiok enshotiniake netho ionkŝe oriŝiio tsi enhonnhike.

33 Seŝariŝaronken oni tsi ronŝennenni ne seŝatsotserakenha: Tosa tsesat Nii Raosenna; ensatateŝennaierite tanon tsini sarharastston.

34 Katon kati nii: Tosat seriŝanirat tsiokoni naontahiotieraton: iah oni tsi karonhiate, aseken Nii rahonistskŝara.

35 Iah oui nonŝentsia; aseken ne konrasitokeŝata

ne rahosita; Tosa oni Jerusalem; aseken Onontio-koša raotenata.

36 Tosa oni serišanirastst ne Sanontsine aontas-tako: aseken iah taskšeni, nenskat oni asennratonni ok ne's'en's' ne kanonkšiseraontsi.

37 Neok tanon kenhak ne sašenna: enh, enh, iah, iah; aseken nisinonh karišaksen.

38 Sešarišaronken oni tsi kaiaton, šaton: Okara iatenskene n'okara, nok n'onašira, onašira.

39 Katon kati nii: Tosa sešahtsent; ok eken tanon nonša, tokat tsi sešeientetakon aiesaranonsaiake senatonhas oni ne skati.

40 Tokat oni onka kiok enhiaiatonseron ne sakhare tahakanerake, iahatson kenikšekonhak natiataši.

41 Onka kiok aiatennekarokšen ahetsiatenrosen tsiniiore ne sešateniententsera, asennon n'iasohestst.

42 Hehtson n'iarišanontonni, nok tosa hetsiatarontiens ne ranihas.

43 Sešaterientare oni sekon tsi ronšatirori: enshe nonšehake akšekon nonkše, nok tanon enshesšenseke tsiniiakon iesasšens.

44 Katon kati nii: Šhenonšehak ne iesasšens, nok Teshenonšeratonsek ne iesakenronni, sheiaterasšiiosten ne iesakenronni, nok sheiaterennaiennihek ne teiesonnharikhons oni iesakenrenseronnis.

45 Aiašens iaonterišiheše ne tokenske etsisešaijenha aonton ne Etsisešaniha Karonhiake tenteron: aseken iah tatehatihas, ok satesakosšathetenni ne ionkšetaksen tsiniiot ne tionkšetaieri.

46 Nahoten ensatonnrakšate neneok ashenorokšake ne iesanorokša? iah oni kenh naha eh tehatiierha ne ionkšetaksen okonha?

47 Tokat nonša neok teseiarhoŭon ne tesatennontere, ohnahoten iesoheststa tsiniiot notiake? iah oni kenh neneh eh tehatiierha ne ionkšetaksen.

48 Eh tanisa nontesešarišaiirik tsinithorišaiieri ne Etsisešaniha Karonhiake tenteron.

Iaiak-haton Nateioteri8asonterak8en.

1 SE8ANIKONRARAK tosa 8ene kenhak nenhietsitenre ne iakotent, n'aionttokanion; aseken iahki othenon tatatsise8ari8aserak8ase ne Etsise8aniha Karonhiake tenteron.

2 Tosa kati se8ate8ennoten n'onen enhietsitenre; tsinihatiierha ne Kaianeren ronatkan8aroron rati-riho8anatha tsi ronterennaientak8anionk8a, oni tsi tekanatokenhaton ne tahon8atirensaron n'onk8eokon Ori8iio tsi k8arori ak8a iehatitientatha.

3 Kenh tanon nasiere n'ashetenre, tosa 8attok ne sesenek8ati tsini8atierha ne tsi Se8eientetakon.

4 Tosa senestonhak tsi satanitenron; nok ne ianiha n'iah othenon tehotrenhostenni, 8ene enhronni tsi ten-hiari8aserak8ase.

5 Nok n'onen ensaterennaaien; tosa shenakeren ne kaianeren rona tkon8arorokton, ratinon8e nahatitake n'onen ronaterennaaien, aontonk8eneste oni tsi tekanatokenhaton ahon8atikem n'onk8esonha. Ori8iio tsi k8arori tsi iah othenon teshotirhare n'onakenke.

6 Nok tanon nise nensaterennaaien satatennhoton sanonskon, teiakanerese ne Ianiha tsi saterennaaien; nok ne Ianiha ne tiotkon teiakanere tsi oni non8e niioaseton, 8ene enronni n'onen henhiatonraseronse.

7 Nok oni n'onen saterennaaien, tosa ok neh ton-tasatasafhak tsinihatiierha ne iah tethonetakon; aseken ronmere neh ensonk8entenrate tsi 8eso enhiak8atati.

8 Tosa kati ietsinakeren: Roterientare se ne Etsise8aniha tsinahoten tese8aton8entsioni ohenton natsise8ari8anontonse.

9 Kenh kati nense8aiere nense8aterennaaien: Tak8aienha ne Karonhiake tesiteron! aiesasennaaien!

10 Aiesa8enniiostake! aiesa8ennarak8ake non-sentsiake tsinitiot ne Karonhiake tiesa8ennarak8a.

11 Tak8anont ne kenh 8ente iakionnhek8en niate-8enniserake.

12 Sasanikonrhen ne ionk8ari8aneren tsi niiot nii tsionk8anikonrhens nothenon ionk8anikonraksata.

13 Nok tosa aionk8asenni ne kari8aneren; ehren tanon tak8ari8ak8iten ne iotaksens, aseken ise ne tsiniihen8e ensenakereke, kasastensera oni Kanentonsera iah takari8entane. Amen!

14 Aseken nentsise8anikonrhen tsinikon ietsinikonraksaton nonk8e, enshonikonrhen ki oni nise tsinikon hetsise8anikonraksaton ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron.

15 Nok tanon niah tentsise8anikonrhensere, iah ki oni ne raonha taonsahonikonrhen tsinitsise8anikonraksata.

16 Nok nense8entontiete, tosa tense8atkonsastaren tsinihatierha ne Kaianeren ronatkon8aroron, n'ia-taonsahatierkenha's' ak8ekon aionttok tsi ronentontieton. Ori8iio tsi k8arori tsi iehatitientatha.

17 Nok tanon nise, satkonsohare, satoka oni n'onen sentontietane.

18 Ne tosa aionttok, nok tanon ne Ianiha ak8ekon tehakanere, raonhaa teiakanere tsi nonnisataseton, 8ene enronni n'onen tenhiari8aserak8ase.

19 Tosa se8arorok non8entsia ahotsoko8atsera, otsinon8a, oskenra oni entiatek8isa, ne oni ne sakonasetha rotinikonrotak8as ratinensk8as oni.

20 Neh tanon se8atateroroks Karonhiake tiostsoko8atsera, n'iah othenon tekontierha notsinon8asonha, iah oni ne ratinensk8as.

21 Aseken tsinon8e nikaien ne se8atsoko8atsera etho ki oni non8e iekaien ne se8eri.

22 Okara 8ahi aos8athesera n'oieronta; toka non8a iah othenon teiohre ne skarake tsiatak8ekon teios8athe.

23 Neh kati ne iah tentiori8aierike ne sakara, tsiatak8ekon kitentiokarasbeke; toka kati non8a neh saien ne tetiokaras, oh kati onte ak8a niiatenhia8enne tsinon8e tetiokarasko8a.

24 Iah taonton onka tekeni taokos8etseraientake;

aseken tokat saiatatenhos8en, enhonon8ene ne saiatat ; ok ne's'en's ne saiatat enhokonnienste, enhokenron ki ne saiatat, iahkati oni nise taonton ne sataietsiio-tense, ne Niio tanon notkonseraksen.

25 Nese 8aonni k8arori, katon : Tosa tese8aterien-tarak tsi tsionnhe, tsinahoten ense8ake, tsi oni nahoten ense8anekira ; tsioni ni8aststa ne se8aieronke, nahoten aese8atseronniate : iahken senha atonnhest tekanoron tsiniot natennatsera, nok oni ne ieieronke tsiniot ne iontseronniatha.

26 Tese8aiatoret notsitenhokonha ; iah tekontiienthos, iah oni tekontiient8ak8as, iah oni othenon tekonte8eientons ne kanonsoharakeson ; nok sane sakonontens n'Etsise8aniha Karonhiake thenteron. Iah onteken senha ise tetsise8anoronk8a tsiniot n'ononha ?

27 Onka oni tsinitsion hahak8eni ne tsi tiotkon tahotatenikonrharake se8asita nahatatneniestste ?

28 Nahoten oni ahori8ake tese8atatenikonrhare natak8ennia ahori8ake ? Tese8aiatoret tsiniot tsi konteiarous n'ahontesonha : iah teiotiote iah oni etkontiseriies ;

29 Nok sane K8arori, roiatanerak8attonnesane ne Salomon, nok iah non8enton tiiehero tsi ratseron-nisk8e tsiniot n'ononha.

30 Iah onteken senha ise tatsise8aseronni tsiniot n'ohontesonha, non8a iohniote, nok n'enhiorhenne kakiok non8e ien8ation, O Kanoron ki onte oni tsi se8anikonrasto ?

31 Tosa kati tonsese8anikonrharak, n'aese8aton-heke : nahoten naha enhiak8ake ? ok ne's', nahoten ente8anekira ? toka's' oniken nahoten ente8atseronniate ?

32 Etho'k' sek nehne niot tsi ronnesaks ne iah tehotiianere : roterientarese ne Karonhiake Tetsise8aniha tsi eh niot tsi tese8aton8entsioni.

33 Neh tanon tas-e8aticerent se8esak ne Niio raho-nakerasera, nok ne kenh ioha8iton aksekon nehne ok tentkonne.

34 Tosa kati tonsese8ennikonrharak toh naia8enne tsi enhiorhenne; aseken enkene nenhiorhenne tsi nateioton8entsiohon : se8enniseratson se 8ahi niok8eniatsera.

—————

Tsiatak-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Tosa tesheiatoret nenserheke tosa taiesaiatorete.

2 Aseken, ok eh nentsiesaierase tsinensheierase; oni tsi entsiehsatenienthase nensheiatenienthase

3 On nah oni nia8ens tsi sattokas onaonskeri rokarisenne tsiatatekenha, iah nise tesattokas ok iateiohnaharohare sakarisen.

4 Ok ne's' nasiron : niare tanon tiatateken skohko sakarisen onahonskeri ; nok nise nikaronta ne sakarisen.

5 Onk8etaksensk8a! neh niare sasoko nise sakarisen, ethone ensaterientisake oh nasiere aonsasoko ne tsiatatekenha rokarisen onaonskeri.

6 Tosa erhar ietsiatiens nori8atokentison, tosa oni ne k8isk8is ietsiatiens ne se8anekorha; iotteront ne takonsk8aseronk8ate nok aietsiatakari.

7 Se8ari8anonton nok enhietsiion ; se8esak nok ense8atsenri; se8annhontishon nok enhietsinnhotonk8ase.

8 Aseken ron8a8is ne rari8anontons ; ratsienries ne resaks ; ron8annhontonk8enni ne rannhohaiaks.

9 Onka nah neh non8a n'onenhia ahontahaon ne roienha ne kanatarok ahori8anontonse.

10 Nok ne kentsionk enhari8anonton oniare ontekenh henthaon ?

11 Tokat non8a ise ne tsionk8etaksenhokonha eh niiore tsi se8ak8enion n'ioianere aontaietsiion ne ietsiienhokonha ; ohkati onte ak8at niot ne Karonhiake Tetsise8aniha tsi entesakaon tsiniiakon ron8ari8anontoni !

12 Tsini tesaskaneks naiesaierase ne tkari8aieri, etho oni nise naseieras ; aseken eh nikaianerenseroten eh oni nihotirihoten ne Rotitokensehak8e.

13 Tatsiataſeiat tſinonkatí nikannhohaha ; aſeken ne Kannhohoſanen oni teiohahakaron oneson iakoia-tenhaſitha ; Kentiokoſanen oni neh nitiens.

14 Aſeken nikannhohaha niiohaha oni ne Karonhiake iakoiatenhaſitha ; kenh oni niaakonha ne ietſenries.

15 Seſatatenikonrarak kati, enhietsiiatorene ne rotitokenſetſeraksens, teiotinakarontonha enhohnati-atontakſenhatie, neſe naoskon Okſaho oni tſini hatinenskſas.

16 Ratiſeiennake kati entietsiiinterestakſe. Kandenbaraniiontha kenhaha nobiktake, Katen ſison honionſarake aonhianiionthake ?

17 Neſe ſahi ne karontio ſahiio ki ne ſaianiiontha ; tſikiniiot ne karontakſen ſaiakſenki ſaianiiontha.

18 Iah nonſenton ſaiakſen tiiionhianiionten ne karontio ; tſikiniiot ne karontakſen, iah ki teſaianiiontha ne ſahiio.

19 Tſinikarontake n'iah teſaianiiontha ne ſahiio, enkaiakon nok oſirake enſation.

20 Ratiſeiennake kati ok entieſaiintereste.

21 Tſiniiakon ne ionkennis : Seſennio ! Seſennio ! iah tehontaſeiatane ne Karonhiake ; neok tanon ne ronikonraieriton ne kakeniha karonhiakon thenteron.

22 Kentiokoſanen enhionkenhase n'ethone teſenniserate : Seſennio ! Seſennio ! iah kenh naha iſe teſasennakon tſi ionkſatokenſehakſe ? iah oni kenh iſe teſasennakon tetsiakhiiatekſatanion n'onatkonſeraksens ? iah oni ken iſe teſasennakon niatekon ioriſanerakſatenion tſiniiionkſaieranion ?

23 Ethone tanon nii onen tentekheienhase ; iah nonſenton tetkſaienterine : ehren kati iſeſet tſi nonſe nikiteron, iſe ne ſeſariſaneraakſkonkoſa.

24 Onkakiok rothonte tſinahoten katon, nok enhateſeienton, neh tenthiiatenientenſte ne ronkſe oſtſtenrake rotenonſonni ;

25 Enhiokennore, nok etho tenhiohnonke nenkanaſaronnionne, tenhioſeratase oni, iah othenon tiaiſenne aſeken ioniron tſi kentskſahere.

26 Nok tanon non8a ne rothonte tsinahoten katon nok iah tahate8eienton, neh tenthiiatenientenste, ne iah tehonikonra onesaronk8ake rotenonsonni.

27 Nok nentiokennore, etho tenhiononko n'oneka, tentio8eratase oni, enkanonsienenne ak8a ihken ionerak8at tsi en8atkenrenseronni.

28 Ak8a ihken ionerak8at tsi 8ahakohnerak8enhaton tsinihoianerenseriio nonen sasakotatiasi.

29 Aseken eh ki nitiotte tsi sakotatis tsinihosastensera, nok iah tsinihatiierha ne ratiatons.

Satekon-haton nateioteri8asonterak8en.

1 Nok kentioko8anen ron8anonteratiene satontahantastsnente.

2 Saiatat eh raiataratie ne roststa8is, iathotontsothiase ne Iesos, nok 8ahenron: Saianer! ak8ase ok tasanonton nasere shitsient.

3 Nok ne Iesos iahonisonsaerhase, nok 8ahenron: eh nontonkenikonra8en, satsie8entann. Ak8a oksaok sahaiegentane.

4 8ahenron ne Iesos: Senikonrarak tosa onka she-rori; 8as tanon rahotihenton ratitsihenstatsi seri-8aierit tsini hori8atatton ne Moï8 aia8ens neh 8ene ahonohnien.

5 Nok nonen siiahara8e ne Capernaiimke, rasennosanen 8ahoiatorenne ronitentasehatie.

6 Nok ratonne: Saianer! Saiatat nakennhatsera ra8ennitaronni nok 8eso oni tsi roronhiakan.

7 Tahenron ne Iesos: ehienke, nok enhshitsiente.

8 Tontahenron ne rasennosanen: Saianer! iah se te8akerihonte n'iasata8eiate nakenonskon; enskat ok tanon aontasatati, nok enshaie8entane.

9 Aseken nii neok nonk8ene 8akaterihonte, sekon kis 8atons nakheienhase nakonk8eta, 8as, nensok 8are; tihaiatate, kats, tare; nok nakennhatsera kenh natsier, oksaok eh nenhaiere.

10 Sahonerako ne Iesos tsiniot tsi Saharonke, Sasakaŝenhase ne ronŝanonteratiene: Oriŝiio tsi kŝarori, tsi iah teŝatkathon n'Israerrononke neh nikoŝanen teŝetakŝen.

11 Nese ŝaonni katon kentiokoŝanen, tsi tkarakŝinekens oni tsi Iateŝatsothos nentienseron, nok enskatne ienhatikŝekon kanakeraserakon ne karonhia-kon, Abraham, Isaak, Jacob.

12 Nok nakŝa Niio sakoienhokonha astste tsi oni nonŝe tetiokaras ienhiontatiatonti, eh nonŝe natenhionsenthoseke oni tenhionnokaraniehonheke.

13 Ethone onen ŝahaŝenhase ne rasenoŝanen: ŝas, nok etho nenhiaŝenne tsiniot tsi tisetakon. Eh oni nikahaŝi tontahaieŝentane ne rahonnhatsera.

14 Onen nonŝa ne Iesos iaharaŝe tsi thononsote ne tier, kanaktake kaiationni ne tier ronŝennhonsa iotonkŝarhos iononŝaktani.

15 Neok nathanisnonŝaerhase; oksaok sontkeŝsko nok ŝatiakosniene.

16 Nok nonen Siikarahane, kentiokoŝanen ehŝaontatiataktate notkon iakohnatiennine, Akŝekon Sasakoiatinekenŝe, Akŝekon oni niionsasakotsiente tsiniiakon iakohnonŝaktanihakŝe;

17 Neh naontakaierite tsinihaŝen ne Rotokense hakŝe Isaï, tsi raŝen: ŝathatatekŝen akŝekon oni ionsahahaŝe nonkŝannraokonkenha.

18 Sahattoke ne Iesos tsi kentiokoŝanen ŝahonŝaiatorenne, ŝahariŝanonton ne tahatiiiahke.

19 Saiatat ne raiatons ŝahoiatorenne, ŝahenron: Saianer! tiotkon enkonhnonteratieseke tsi ok oni nonŝe niienhense.

20 Tontahenron ne Iesos: Iohnatsonhionton naha ne Tsistso, nok kontsinakonni notsitenhokonha; Nok ne Niio Roienha akŝekon iah tehoien natkonsera.

21 Tihaiatate ŝahenron nehneh: Saianer! takaterharat niare Shiiatatahannha ne rakenikenha.

22 Tontahenron ne Iesos; kasts taknonteratie, iontatiatata nakaŝenheionta.

23 Ok ron8anonteratietane ne raotiok8a tsi Iahatita.

24 Iokontatie taka8eroten ak8a ikenb ka8ero8anen, skanorons hahatihonhiohne; rotas sane ne Iesos.

25 Akta niahonne ne raotiok8a nok 8ahon8aiete, ronton; Saianer! tak8aiatakennha Satiak8enheie.

26 Tontasaka8enhase: nahoten Se8aterontha nise8erientaha? Ethone tontahatane, 8ahatarbase no8eron oni tsi kaniatare; nok oksaok tonsaka8eriiake.

27 8ahakohnerak8enhaton ne teiekaneronhnion nok 8ahahironhnion: Onkah nah kehiken, ak8ekon no8eron oni tsi kaniatare ro8ennarak8a?

28 Nok nonen sihaonrarho skaionhati, Gersenian raotinakeraserakon, teniiase notkonseraksen ronatienni taiatotasi tsi ioshon8enion iathon8aterate; iah onka tetsiontoheststak8e neh non8e tsi natehohnatehnonhianitonne.

29 Nok 8athotihenrete, 8aniron: nahoten taseniente, Iesos Niio Iaienha? taskenironhiakentane ken tsi kenh nontase, areko sane tiieiohe?

30 Iah ihnon teken, k8isk8is iohnentiok8anan tkonnesk8e tehiohnastskaontiesk8e.

31 Ron8anekennihak8e kati nohnatkonseraksen, 8akonniron: tokat ensesk8aiatineken8e, astion ki arahona kenhiken tkonnes k8isk8is niaonsaiak8e.

32 8asaka8enhase, 8asene: tontakontiiakenne, nok eh niiakonne; nensok ne k8isk8is 8akonteko kaniatarake iakontiatonti ak8ekon oni etho 8akonniheie.

33 8ahonteko ne k8isk8is sakotinonnhak8e; kanatakon niionsahonne iahontrori tsinaha8enne, oni ne teniiase Otkon rohnatiennine niiatatake.

34 Kanatak8ekon 8aheiakenne 8athon8ateratana ne Iesos: nok nonen sahon8aken, 8ahon8aneken ne ehren aonsarete tsinihonaton8entsia.

Tioton-haton nateioteri8asonterak8en.

1 SAHATITA nok tonsahaiaiaike, sara8e tsi thotenata.

2 Saiatat roiatakenheion Kanaktake raiaionnitie eh Sahan8aiathe8e. Tehakanere ne Iesos tsinithone-takon, Saha8enhase ne roiatakenheion : Sanikonra-nironhak kien ! sonterake8e ne sari8aneraaksera.

3 Nok ne ratiiatons tahonniron ne rahotinikonra-kon : ori8iio tsi rari8aiesatha kehiken.

4 Roterientaratsihon ne Iesos tsini thotinikonra-8ens, Sasaka8enhase ; Sahanron : oh niitieren tsi 8anon tonniontseraksen se8anontonnions.

5 Kah nikaien senha 8atiesen ; naiahiron : Sontera-ke8e ne sari8aneraaksera ; tsiniiot ne, satkestsco, nok satenti ?

6 Neh kiok oni aese8atokatak8e tsi rok8eniatse-raien ne Niiio Roienha non8entsiake aonsaharake8e n'iakobri8aneren ; Ethone Saha8enhase, satkestsco, nok ionsashaf ne sanakta, nok sasatenti.

7 Tontahatkestsco nok sahatenti.

8 Ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton tsinahoten 8aontkatho, nok 8athon8anon8eronnion ne Niiio tsi eh nikak8ehniatseroten sako8i n'onk8e.

9 Sekon isiniiore niionsare ne Iesos, eh iahoken ne ronk8e, 8atio ron8aiasts, renstsk8ahere are tsi raka-rotasiatha, iahatati, Sahanron : taknonteratiesek. Tontahatenstatsi nok 8ahosere.

10 Tsinikari8es tehotskakon ne Iesos, 8atio rao-nonskon, eh iaonta8eiate ne ratikarotasions oni nona-k8aiesentasonha, etho oni ne rononha takarane tsi ronatek8ahere ne Iesos oni ne raotiok8a nok 8ahon-tekhonni.

11 Tsiniiot tsi 8ahontkatho ne Pharisian ; 8asako-tiri8anon tonse ne raotiok8a, ronton : oh niitieren tsi tehontonts ne etsise8ako8anen, ne ratikarotasions oni ne ratinak8aiesenhokonha ?

12 Nok tanon ne Iesos rothontetsihon, Sasaka8en-hase : iah othenon tatehon8aton8entsioni ne ratetsi-ensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi tanon ne ia-kohnon8aktani.

13 Sasene tanisa, oni ietsirori tsinahoten kenton

ne kenh nika8ennoten : atanitenron ikere, iah natate-Senniioțsera. Aseken iah neh tekheroriane ne tionk8etaieri aonsaiontatre8ate, neh tanon ne iakori8ane-raakskon.

14 Ethone ne Sa8atis raotiok8a 8ahon8aiatorene nok 8ahonniron : oh niotieren nii oni ne Pharisian iotkate ionk8entontietietha, nok ne sentiok8a iah teho-nentontietietha ?

15 Iesos tontasako8enna8eron : tsinihati ron8ati-honkara8i tsi 8atenniote, en8aton kenh nahotikonrak-sen seke tsinikari8es ratik8ekonhaties ne rohniakon ? ien8atenniserihe8e ki tanon ne ienhon8aiatenha8e ne rohniakon, ethone onen enhonentontietahnion.

16 Neh oni sakat katke asehtsi nitiakohnnantak-tak8en n'onen iok8enniakaionhon : aseken enhione-hare ne kennanentaktak8en tanon onen senha enhio-sonhio8annha tsi teiorihon.

17 Iah oni katsetakaionne teiehnekarha n'otsitsia-se, aseken tenkatsetarite nok en8a8erontane. Kat-setasetsike's'tanon 8aheren notsitsiase iah nehne oh tai8enne.

18 Tsini kari8es neh rohtarak8en, rasenno8anen eh 8ahoketote rahohenton ne Iesos 8ahanitente 8atha-tontsoten, ratonne : Kheienha onen tiaka8enheion ; karo ki tanon aontasete, nok sanisnonsaerhas nok en-tsiionnheke.

19 Tontahatane ne Iesos, Sahne, oni ne raotiok8a.

20 Skaiatat ne tsiathon8isen onen tekeni ia8enre niioșerake siionnrakaionse, 8ahohnonterane, nok ia-kaiena tsi tetkak8athon ne raotiata8i.

21 Aseken te8atonhak8e na8erientakon : ne'k'ok's' oni ne raotiata8itne iakiena enskie8entanese.

22 Nok tontahatkarhateni ne Iesos, 8athatkaneren nok 8arenhase : tsiaken kienl nese sesatsiente tsi tisetakon. Nok oksaok sakaie8entane.

23 Nonen siiahara8e ne Iesos tsi thononsote ne rasenno8anen, 8asakoken kentioko8anen ronteren-notha, otiake oni ronaterakareraston.

24 Sasaka8enhase : saseniiakenn : Katiken ia8enheion nese ok ne iotas. Nok ok taon8aieron.

25 Tsi kati ak8ekon sonsahatiiakenne, ethone iaha8eiate, iahanentsa, nok sontketsko.

26 Ok kenh tiiakaha8e tsi 8ate8ateri8areni neh non8e.

27 Onen shihotoheststonhatie ne Iesos, teniiase teniron8ekon 8ahon8anonterane, tehotihenretane, iatonne : David Iaienha! takenitenr.

28 Nok n'onen siiahara8e kanonskon, 8ahon8aiatorenne nok 8asaka8enhase, 8ahenron : tisenetakon ken tsi enkk8eni tsinahoten seniri8anontons niihne? tontaniron : Ori8iio on8e, tokenske Saianer ensk8eni!

29 Ethone kenh niiahaiere nikarake nok 8ahenron : Etho nia8enn tsinitisenetakon.

30 Nok tonsaniron8eksi ; 8asakotia8enratse, 8ahenron : tosa onka ietsirori.

31 Nok tanon ne rononha, ok eh ionsaiatasa8en, 8athon8arensaronnion tsini ionsane.

32 Ak8a onen sishoiakenhonhatie, eh 8aon8aiathe8e iah tehatati oni Otkon rotienni.

33 Oksaok sahatati nonen sonsakaiakenne n'otkon, ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton, 8ahahironnion : Areko non8enton etho tetia8enhon n'Israerrononke.

34 Nok ne Pharisian 8ahonniron are nenehe : otkonseraksen rohiehna8ase tsi sesakotek8atha n'otkonseraksen.

35 Nok sane ne Iesos ak8ekon nontaha8enontonha8e tsi kanataienton oni iohnatak8enraron, Sakotatis8e tsi ronterennaientak8anionk8a, roriho8anontohatiesk8e n'Ori8ase Niiio raori8atokentitsera, sesakot-siantanionsk8e oni niakohnon8aktanionnisk8e tsi ienakerenion.

36 Sasakotenre, nonen sahonikonraientane tsiniot tsi ratinakere, ok tiiatehonarenihon aniosiken teiotinakarontonha iah teiotiien ne ranonhne.

37 Sasaka8enhase ne raotiok8a : Ori8iio tsi kaetosanen nok kenhnihatiha ne rotiiote.

38 Hetsise8ennitentas kati ne Rahetak8eniio ahon-
tasakotori kannhatesra tsi rohetaien.

—

Oieri-haton nateioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iasakononke ne tekeni ia8enre nihati raotiok8a, 8asakok8eniatseron, naonsasakohna-
tek8ate n'otkon aiakohnatienni, oni aonsasakotitsiente
tsiok naiakohiata8enseke.

2 Kentho ratisennare ne tekeni ia8enre nihati :
Simon ton8ako8anen, tier shon8anatonk8en ; tanon
n'iatatekenha San.

3 Philippe, Barthelemi, Aton8a, 8atio rakarota-
sionsk8e ; Sak alphé roienha ; Lebbé Tadé ron8ana-
tonk8en.

4 Simon kanaenronon ; tanonne rotenninon, Sitas
Iskariot.

5 8asaka8enhase ne raotiok8a tsi iasakotori ; 8a-
henron : tosa tanon eh niahase8e tsi ratinakerenion
ne kaiatonni ratisennaiens, iah oni tsi rohnatenataien
ton ne Samaritanronon.

6 Israerrononke ok tanon tese8aststekafa saietsiia-
baharat ne iakohiatatonhon.

7 Ense8atonheke n'onen enhietsiitatisheke : Onen
akta ta8e ne Niiio raonakerasera.

8 Saietsitsient n'iakonon8ak tanionni oni ne iako-
ststa8is, Saietsiionnhet n'iaka8enheion ; iesentenraton,
Sasetenrat ki.

9 Tosa se8arorok no8istanoron, o8ista oni aontake
ne sanatatserakon.

10 Tosat iase8aiarenhaf ne kaneka niienhense8e,
tekeni oni tahese8atiata8itseraientake, ahta, nok oni
natennists ; aseken tehotentson nahon8anonte ne ra-
iotenseriio.

11 Nok ne kakiok non8e tkanataien iense8atenato-
renne, se8ari8isak onka iakorihonte naiesate8eienton,
etho oni tsiterontak tsi niioire ensesatenti neh non8e.

12 TesatenonSeraton kakiok non8e iensata8eiate : ensiron : Skennen kenhak ne kenh kanonskon.

13 Tokat entiakori8aierike ne iakohnonsote enhia- korane ne skennen, nok ne iah, iseke tente8e.

14 Kakiok non8e, tsiok oni non8e iah tenhietsinak- totanire iah oni taiontaonsatate ne sa8enna, ensesara- sitoke8e nonen tentesiakenne neh non8e.

15 Ori8iio tsi k8arori tsi senha enhiotesero8anaten neh non8e, tsiniot ne Gomor oni ne Sodome nonen tentesakoiatoretane tsi nense8aton8entsiarisi.

16 Etho niot tsi iak8atori tsiniot ne teiotinaka- rontonha ok8ahotserokon iakon8anatori, se8atateni- konrarak kati se8anikonriihak oni.

17 Se8atatenikonrarak kati nonk8ene nonk8ati ; aseken enhietsiiatinionte tsi rontkennisahata, enhon- tennhane oni aietsisok8a8eson tsi ronterennaientak8a.

18 Oni ii akerihonniat enhietsiiatenha8ison raho- tihenton ratikorason nori8iio ahonnonni tsiki niot nonk8eokon.

19 Nok tanon nonen enhietsiiena, tosa tese8atate- nikonrharen tsi nahoten aese8enron, tsi oni naese8a- iere tsi aese8atati : aseken enk8a8ennon neh non8e nenkaha8i.

20 Aseken iah ise taese8atati, Ehtsise8anihase rao- nikonra ense8atati nethone.

21 Ienkahe8e n'ok ne neh teiatennontere enhori- 8ente kenheiatne, Roniha ne roienha, ratiksaokonha ensesakohnatkarhateni ne ron8atiienha nok ensako- tiriio.

22 Ii aksenna enhietsis8ate nonk8eokon ; neok tanon enhatsennonni ne iatenrokten.

23 Kakiok non8e tkanataien entietsikenrenseronni, neh noia tetkanataien niionsase8e : aseken ori8iio tsi k8arori areko ok on8entsiak8ekon tentise8enonton tsiniiore tentre ne Niio Roienha.

24 Iah senha tethanontons ne ron8arionnienni tsi- niot ne sakorihonnienni, nok oni ne rannhatsera tsi- niot nak8a raiatak8eniio.

25 Ethose ok nithotte ne ron8arihonnienni tsiniot tsi rate8eiensta, oni ne rannhatsera tsiniot tsi ron8annhas. Tokat non8a otkon ron8anatonk8en ne Raniserak8eniio, toh kati onte ak8a senha niienshon8atintonk8ake ne sakohienhokonha.

26 'Iosa kati othenon se8atsanisek. Aseken ak8ekon niienshatotasi ne iotaseton, oni niiensaterihotasi tsinikon ne ioteri8aseton.

27 Tese8ari8athet tsinahoten asatakon k8arori, nok kanonsakeson tatese8ahenret tsinikon tek8atsiaonni.

28 Tosa se8atsanisek tsinahoten aiorio noieronta, iah tanon taiorio natonnhests; neh tanon se8atsanisek tsinahoten aiotirio natonnhests oni noieronta nok o-tsirake iaiothiatonti.

29 Iah kennah tekatsitenserake tiiatekehnes n'enskat k8enis? Ak8ekon sane etsise8aniha sako8enniio tsi konnes.

30 Ieiohe oni ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8iserote.

31 Tosa kati se8ateronsek senhase ise se8aiatanoron tsiniot n'otsitenhokonha.

32 Onka iah tenhakatchasere nonk8ene, iahki oni nii taontahiatehase raobenton ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

33 Nok tanon nenhakatonnhiiase nonk8ene, tenthiiatonnhiiase ki oni nii tsi thenteron ne Rakeniha.

34 Tosat se8erhek skennen ken kienne non8entsiake; iah neh tekienne ne skennen, ashareko8a tanon.

35 Aseken tekhekhasionhe ne iatatieha, tiatatieha, oni ne tiatatsafa.

36 Neh oni enshon8as8enseron nak8a rahonnhatseraokon.

37 Onkakiok senha ronihaha, ok ne's' ne ronistenha senha sakonoronk8a tsiniot nii iah tatehakeri8atson; ok neh sakat ne senha roienha ok ne's' ne raienha senha sakonoronk8a tsiniot nii iah othenon tatehakeri8atson.

38 Oni ne iah tenhatketathe ne raoronhiakensera nok ahakianenhaſe iah othenon tatehaķeriſatſon.

39 Oni nenhononſtaton tſi ronnhe, enhotonſe ; neh tanon enſhatsenri nenhakateſentetase.

40 Onka tenhiahrhothon, tenhakarhothon ; nok ne tenhakarhothon tenhorton ki ne takatennieton.

41 Onka rotokense tenhorhothon tſiniiot tſi rotokense ; eh ki niiot tſi tenhonſariſaserakſase tſiniiot ne rotokense, nok ne thoriſaieri enhokonnienste, eh ki nenhonſatonraseronſe tſiniiot ne thoriſaieri.

42 Nok oni ne ſkaſisa ok onekanos aonſanekanonten ſaiatat nakitiokſa ; oriſiio tſi kſarori tſi iateka-konte tenhoteriſaserakſase.

Enskat haton iaſenre teioteriſasonterakſen.

1 NONEN ſahaſeiennentane ne Ieſos ſaſakoianerenseron ne raotiokſa, akte niionsare, naſakorihonnien aſakotati oni tſi ronatenataienton.

2 Ethone oni ne ſaſatis ſaharonke tſini hatieranions ne Ieſos, teniiase ne raotiokſa iſakotori ahonſariſanontonſe aniron :

3 Iſe ken ne kariſataton onſentsiake entre, katen ohia enſhakſarhareke ?

4 Tontasakoſennaſeron ne Ieſos, ſahenron : ſaſene nok ſatsiſenirori ne ſaſatis tſinaoten tſiatkathos onitſiaronkas.

5 Tſiekens ne teieronſekonne, tſiontenties ne ieſinaksen, tſiontons n'iakostſtaſis, tſionronkas ne teionhontakſekon, Tſiontonnheſts niakaſenheion, nok iontataronkatenti oriſatokenti ne iakotent.

6 Iakotaska ne iah tenhiontateriſaiientatennire nii akeriſake.

7 Nok nonen ſonſaiatenti, Ieſos Kanenrakon iahatati, ſahenron : nahoten ſeſatkenseronnonne karhakon ? Okſire kenh ne teſatkarenrons tſi iahote ?

8 Oh kati nekenhen nahoten ſeſatkenseronnonne ?

rok8enniatsanit kenh ne etsise8aken ? tsiniiot ne ro-
tinontiiison.

9 Oh kati nekenh ak8a nahoten ? Rotokense onte-
kenh ? enh, k8arori tsi sakotoheststenni ne Rotito-
kense.

10 Aseken raonha roton tsi 8aton n'oiatonserato-
kenti : ienhiiatori nenhiahaaseronnien tsini ienhense.

11 Ori8iio tsi k8arori, tsi iah sekon noiah tehona-
keraton neh senha hahaiatanoronke tsiniiot ne Sa8a-
tis ; nok sane neh nak8a nitraha ne Karonhiake sekon
neneh senha ieshaiatanoron.

12 Tsinahе thonakeraton ne Sa8atis, ethonahе site-
8askennhen ne Karonhiake, nok neki ne ratisaste
rontk8enies.

13 Aseken ne Thotitokenseak8e oni ne kaiatonsera-
tokenti ok iarennakerate tehon8arensaronnions.

14 Nok naese8atontatseke tsihenkiron ; nese 8ahi
ne Eli tontarene.

15 Ionronk ne tenhionhontakarontake.

16 Ohnahoten taontakheiatenientenste neh niion-
k8etoten ? ne's' teshontieren ne ratiksaakonha tsi iont-
kerontak8a ratistsk8aronnion nok iesakotinonks ne
rontenrookon.

17 Ronton : ionk8aonra8aton nok iah tatese8anon-
niak8en ; ioterennatatitenrat ionk8aterennote nok
iah tese8atatitenranion.

18 Aseken ne sa8atis iah tehonekirenhaties iah oni
tatehostskaonties ; nok sane sekon ron8enni : Rotkon-
seraien.

19 Nok ne Niiо Roienha tehastskaons ranekirha
oni ; nok ronton : Shako8ane, tsionekaka8e, rontenro
oni ne ratikarotations oni n'onak8aiesentasonha. Nok
ki tanon 8ene iotonhon nateri8ak8arisionsera tsinon-
k8ati ne sakoienhokenha.

20 Ethone onen tahatasa8en 8asakori8asten tsi-
non8e eso natehoieronnionhaton nok iah teshonata-
tre8aton, 8ahenron :

21 Sententasere Korasin, ise oni Betsaita ! Aseken,

Tirne ok ne's'en's' Sidonne etho naiori8anerak8ate-
nionke tsi naonkieren, katkaron ahontahonatakenro-
serhon tsinahonsahonatatre8aton.

22 Nese karionni katon, tsi k8arori: Tikenha tsi
nensakote8eiennatsaniten ne Tirronon, oni ne Siton-
ronon, n'onen tentesakoia-toretane tsinise niot.

23 Nok nise Capernaiim, ise enskat ne iatesaketo-
tak8e tsi teiesarensaronsk8e, tentesenonk8ihse n'ones-
son. Aseken tsinikon satkathon n'iori8akerak8ate-
nion, aiokathon ne Sodome sekon nah neh non8a na-
kanataientake.

24 Nese 8aonni k8arori katon, tikenha tsi nenthon-
8anak8isronhase ne Sodomronon n'onen tentesakoia-
toretana.

25 Ethone ne Iesos tontahenron: O konsennaiens
Rakeni, ok tise8enniiio tsi Karonhiate oni tsi Ion8en-
tsiate, ne tsi sheri8asetenni neh nikarihotens ne ionto-
khas oni ne ienikonrasson, nok neh ne kenniakasa
shetokatenni.

26 Eh niot, O Rakeni, nehkitsi eh nitisanikonriio-
hon.

27 Ori8ak8ekon Rakeniha raka8i; iahonka tehon-
8aiaenteri ne Roienha, ak8a neok ne Roniha, toka ken
onkakiok enshakororihake ne Roienha.

28 Kasene ise ne tese8a8ishenheion oni se8a8ishen-
ne, nok ii enk8asnienon.

29 Se8atketat nak8atientaniakt, se8ari8aiaenterhann
oni tsi te8akeri8aieri oni keriasiio, oni ense8atsenri
aotorisensera ne se8atonnhests.

30 Aseken iah te8ateri8atore nakeri8asonha, iah
oni teiokste nakriena.

Tekenhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos 8athahetiiakon onatsia kaien-
thoseron A8entatokentike; 8ahontonkariake ne raotio-
k8a ok kati neh 8ahatiratoskare nok 8ahonneke.

2 Sahonniron ne Pharisian tsi Saontkatho : Satia-
Senre naSentatokentike eh naieiere tsinihatierha ne
Sentiok8a.

3 Tontasako8enna8eron, nok Sahenron : iah kenh
tese8a8ennanosta tsini hoieren ne David oni ne rao-
tiok8a Saontonkariake ?

4 Oh nihoieren tsi iehota8eiaton Nii raononsakon,
Sahanatarake ne Ron8a8enniiostak8a, iah se sane te-
ho8enk narake iah oni ne raotiok8a, ak8a neok ron-
nonhaa ne Ratitsihenstatsi ?

5 Iah oni kenh tese8a8ennanosta ne Kaianerense-
ra tsi iah tehotinnbis ne Ratitsihenstatsi n'ononsato-
kentike ahotiiten n'aSentatokentike ?

6 Aese8aterientarake tsi Sak8arori, tsi senha rai-
tanoron non8entsiake non8a ihres tsiniot n'Ononsa-
tokenti.

7 Nese karihonni iah taietsiri8enton ne iah teia-
konnhikon naese8aterientarake tsinahoten kenton ne
kenh O8enna : Atanitenrat te8akaton8entsioni iah
n'atate8enniiosta.

8 Aseken ne Nii Roienha raho8entsi i'a8entato-
kenton.

9 Sonsahatenti netho, tsi ronterennaientak8a ni-
ionsare.

10 Saiatat eh raiataratie skati ronentsakenheion ;
neh Sahatiri8akenserak8e naon8ari8arho, Sahon8ari-
8anontonse Sahonniron : iah kenh teSatia8enre na-
Sentatokentike aonsaiontatetsente ?

11 Tontasako8enna8eron, Sahenron : onkakiok tsi-
nitsion Oson8akon iakaiatenne ne raotsenen, iah on-
teken oksaok taonsahaiatatako aSentatokentike sane
8enniserate ?

12 Eso onte Sahi tetiattihen tsi natekanoron n'on-
k8e ok ne neh katsenen. Satons kati naontaieri8aie-
rite n'aSentatokentike.

13 Ethone kati onen Saha8enhase ne ronk8e : sa-
nentsak8arisi, Sahanentsak8arisi nok sahaie8entane.

14 Sahatiiakenne ne Pharisian, Sahon8atsienhaien,
ohonte nahatiiere naon8ario.

15 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon, oksaok sabatenti; nok kentioko8anen 8ahon8asere, ak8ekon oni niiesesakotsienthak8e.

16 Nok sakonnhesehak8e nahatiriho8ana te.

17 Naontakaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e Isai.

18 Iahiiatori nakennhatsera, ne riiatarak8en rino-ronk8ako8a neok oni 8akon8esk8ata; enhiion nakenikonra, neh ensakorori ne Niio raonakerasera n'onk8eokon.

19 Iah tahateri8atek8aseke, iah tatahohenretake, iah oni onka taon8a8ennaronke haha8ennotatietsi tekanatokenhaton.

20 Iah oni tahas8ate ne sekon nikaienk8arotonnions tsiniiore niienhasenniase ne kaianderen.

21 Ak8ekon ok nonk8e enhon8asennaniahesen.

22 Saiatat etho 8ahon8aiate8e otkon rotienni, teharon8ekon iah oni tehatati, nok sahotsiente: ak8a ki iah othenon tatetiotokte, rothare oni tehatkathonnions.

23 Ak8ekon ok 8ahakonerako nok iontonhak8e: iah kennaha neh tekenh ne David Roienha?

24 Nok tanon tsi 8ahonaonsonkote ne Pharisian; 8ahonniron are neneh: kehiken ak8a Beelsebul ok ahosennakon sesakotek8atak8a nonatkonseraksen nese 8ahi tkon8atkonserak8eniio.

25 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsihon 8asaka8enhase, 8ahenron: tsini kanakeraserake n'iah skari8at tekenh iah ki othenon taonsakaieronnihake, tsini kanatake oni tsini ka8atsirake ne iah skennen, iah othenon taioteri8atentiase.

26 Nekati kehiken, non8a; Rotkonseraksen ahon-sahoiatineken8e ne ratkonseraksen, ak8akati 8ahi tatehotiri8ate: oh kati nenhiotonhatie tsi ehnninakereke?

27 Nok tokat tokenske Beelsebul ahosennakon tsi sekheiatek8ata n'onatkonseraksen, kahkati nithatihas ne ietsiienhokonha tsi sesakohnatek8ata? nese 8aonni ok rononha tentsetsiiatorete.

28 Nok tanon tokat non8a Nii raonikonrake tsi sekheiatek8ata nonatkonseraksen, ori8iio kati tsi onen se8aiatorenhon ne Nii raonakerasera.

29 Oh naia8enne ne ronk8e iahota8eiaten ne roiata- niron oni ahonensk8enhaton, ne iah niare tenhoneren- khe ne roiataniron? ethone onen en8aton enhonen- sk8enhaton.

30 Onka iah teiakenik8ekon akte kinihotieraton, nok ne iah tateion keniiena8akon tsi keroroks, ratie- satha.

31 Nese 8aonni 8ak8arori, ak8ekon niien8aton naonsaiontatenikonrhense nonk8e akori8aneraaksera; kenkaien nenhon8anikonraiesate ne Rotkon Roni- konratokenti iah neneh tetsiontatenikonrhensere.

32 Nok onkakiok ra8ennake roiesatak8en n'Onk8e Ron8aienha enshon8anikonrhense, nok tanon onka enhon8aiesate ne Rotkon Ronikonratokenti iah taon- saon8anikonrhense ne kentho on8entsiake iah oni non- senton.

33 Ne ens oni ne se8aton: 8ahiio, neki tsi karontiiio, 8aiaksen, neki tsi karontaksen, aseken kaikne kiok entieien teristak8e tsini karontoten.

34 Se8a8atsiraksensk8a, oh nahoni naia8enne naon- takari8aierike tsi aese8atati, ak8ase tsionk8etaksen, aseken tsinitkananon na8eriane eh kiniiot tsi ien8atati na8ennasa.

35 Tronk8etaieri ak8aki neok tatak8as tsini tioia- nere tkananon ne ra8eriane; nok ne ronk8etaksen neh ki tatak8as tsini te8ahetken ne ra8eriane.

36 Nese 8aonni k8arori: tsi neh tenhiontatiatore- tak8e nonk8e n'onaken te8enniseronte tsinikon tia- kotati ne ka8ennaksen.

37 Aseken sa8enna entsisarihoke8ate, sa8enna oni ensari8ente.

38 Ethone onen otiake ne ratiiatons oni ne Phari- sian 8ahon8enhase: Saianer! ori8iio tsi iak8askaneks ne tak8akanerarake iori8anerak8at tsi nasiere.

39 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: Ka8atsirak-

sensk8a oni kanak8aiesen, kari8anontons enskat ne iori8anerak8at, iah ki tanon takonhion ne iori8anerak8at neok tsi nihoiata8enhon ne Rotokensehak8e, Jonas :

40 Aseken asen nonta asen oni ni8asontake tsionnho8ane kaiatakon iehaiatitak8e ne Jonas, eh kati oni nehneh nenhia8eane n'onk8e Ron8aienha, asen nensata, asen oni ni8asontake on8entsiakon ienhenterontake.

41 Ninivronon enkon8ari8asten ne kenh ka8atsirate tsi non8e Kaiatoretatsera te8enniserontake ; aseken ne rononha Jonas rao8ennake shonatatrestatak8en : nok non8a ne kenh ihres senha raiatanoron tsiniiot ne Jonas.

42 Entieronon Kon8akorako8a enhiakori8asten oni enhiakori8ente nekenh ka8atsirate. Aseken naonha On8entsiokten tsi ontaonsatatha ne Salomon raottokbasera : nok non8a kenhihres senha isinon8e tsini aiatoten tsiniiot ne Salomon.

43 Katke tenthon8aiaken8e ne ranikonraksen tsirotiennine ne ronk8e, on8entsiathensne tenhaststekafa ra8esakonhaties ahaorishentane, iah tanon tahatsenri.

44 Ethone enhenron : eh ienske tsi te8akenonsote, tsinon8e te8akiakenhon. Nok nonen ensra8e, 8ahatkatho, ononsoskon isken, tsionhe8en oni skaraseston.

45 Ehren sarete, nok tsiatak nihati ionsasakohonkaron ne senha tehotinakaratsanit tsiniiot neraonha, eh saonne8e oni ionsahonta8eiate ak8a oni sahontenaktonni ; nok ne kenh ronk8e iense8atohestste tsi nenshaiese ; eh kati oni neneh nenhioiata8en ne kenh ka8atsirate ka8atsiraksensk8a.

46 Nok sekon ok sishakotarani nonk8eokon, astste tontahatitane ne ronistenha oni ne tehontennontere, ron8aiatisakonhatie tahatitharen.

47 Nok iahon8arori 8ahiron : kenh astste thonhnete sanistenha oni tese8atennontere iesaiatisaks taese8atharen.

48 Sahenron tsi tontaho8enna8eron, neh nika8ennoten taha8enninekenne : Onka nakenistenha, onka onine tekatennontere ?

49 Nok iahatsiatate tsinonkati ne raotiok8a, Sahenron : neh kehiken akenistenha, neh oni tekatennontere.

50 Aseken onkakiok enthon8anikonraierite ne Rakeniha ne Karonhiake thenteron, neh tohiken onkiatatekenha, oni onkia tennosenha, oni akenistenha.

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 Ok neh sahenniserat satontahaiakenne ne Iesos kanonskon, kaniatarakta sahatien.

2 Nok kentioko8anen 8ahon8aiatorenne, nese 8aonni kaon8akon iahatita, nok eh tahatien, nok n'onk8eokon atsiaktatie tekanenraton.

3 Nok eso iori8ake 8asakorihotasiase tekari8akentonk8enke tsi Sahenron : Saiatat ne raienthos 8ahaia-kenne 8ahaienthosera.

4 Nok tsi rohienthonhatie, otiake nonatsia ohahakatie 8akakerontane ; otsitenhokonha 8akonneke.

5 Nok otiake oststenrak8entarake 8akakerontane tsi non n'iah eso teiokenrahere. Ak8a neneh oksaok takateronten aseken nitkaienha.

6 Nok nonen sontakarakoten 8akontiatatsa ; nok tsi iah nakon tetioteronte ak8aki ontsa.

7 Nok otiake ohiktokon iakakerontane ; takonteiaron nohikta nok 8ahotirio.

8 Nok otiake tsinon8e niicn8entsiio iakakerontane, nok ontonnisa : skanatsia 8ate8atennia8eke, otiake iaiak ni8asen, otiake asen ni8asen onteiaron.

9 Onka tehaontakarontak8en naharonkate, raronk.

10 Ethone ne raotiok8a 8ahon8ateranentakten, nok 8ahonniron : oh niotieren tsi neok ne tesheri8akentonk8enni ?

11 Tontasako8enna8eron, Sahenron ! ne ki tsi

ietsiiaSi nise naeseSariSaienterhane ne karonhiakeka, nok ne rononha iah tehonSanaSi nahatiienterhane.

12 Aseken sekon enshonhion ne roien, enshotiesten oni ; kenhkaien n'iah othenon tehoien, ieiohe akSekon enshonSakSa tsinikonha roienha.

13 Neh kati Saonni neok ne tekheriSakentonkSeni, ne Sahi tsi enhontkatho iah tiatahatikaraiantane, iah onitahotinikonraientane.

14 Rononhake kati tahoSennaierite tsinihaSen ne RotokensehakSe Isai, RaSen : EnseSathontetie, ense-ronke nok iah ki taeseSanikonraientane, oni tenseSakaneratie enseSatkatho iahki tiataeseSakaraiantane.

15 Aseken iotokoton tsi roneriasaniron nekenh rononSentsiate ; iohniron tsi tehonhontakaronte, tehonatateronSekon oni : Ratitsanis ne ratarake aontkathote, nok tsi tehonhontakaronte ahonronkate, nok raoneriane ahotinikonraientastakSe, nok iah taonsaontatreSatane, iah oni nii taonsakhetsientane.

16 Ionataskat tanon nise seSakara, aseken kontkathos ; ionataskat oni ne seSaonta aseken konronkas.

17 Aseken oriSiio tsi kSarori, kentiokoSanen RotitokensehakSe, oni ne thotiriSaieriskSe, ronaskanekon naontkatho tsi nahoten seSatkathos, nok iah tehonat- kathon ; nok oni nahonronke tsi nahoten seSaronkas nok iah tehonaronken tsinise niio.

18 SeSataonsatat kati nise tsinahoten kenton ne raienthos :

19 Ne tsi rotaonsate ne ronkSe ne Niio raoSenna, nok iah tehonikonraientas, Ranikonraksen tare nok Sahanensko tsinikon kaienthonne raSeriane : neh Sahi neneh roton, nohahakta ionatsiakerontaon.

20 Nok kenh kaien noststenrakSentarake ieioientaseron, neneh roton, ne rataonsatasts noSenna, akSa oni Sahatonnharen tsi Sahaiena.

21 Iah tanon teioteronte ne rahonhake, ne se Sahonni iah tatekaSisbastste : kaSenniio'k'Sahorane kanikonraksensera, atatkenronniatsera's'oni, akari- onniate n'O8enna akSa's'oksa Sahatatenikonurotako.

22 Kenh kaien nohiktokon iekokerontaon, neneh, roton, rotaonsataton ne Nii Rao8enna, neh tanon tehonikonrharanis non8entsiakeka, tsioni niiorihoten natsoko8atsera, neh kon8arios no8enna, nok iah tiie8atonnisaas.

23 Kenh tanon kaien ne tsi tion8entsiio ieiokerontaon? neneh roton. ne rotaonsate n'O8enna, ronikonraientas, 8atonnisahas, 8ateiarons oni, otiake enskat te8ennia8e, otiake iaiak ni8assen, oni nasen ni8asen.

24 Sekon are oiah tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron; ak8a neh testiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien, ronk8e Kanenhiios 8ahaien tho raon8entsiake.

25 Nok tanon tsini kari8es rotitas ne kannhatsera, onen tare ne Ros8ens, kanenhaksen eneken tontahoti tsi kaien thon nok 8ahatohestste.

26 Nok nonen sontakaontonten, oni 8akanatsioharen, onen 8ahotikentane ne kanatsiaksen.

27 Nok ne ratinnhatsera 8ahon8aiatorenne ne Ron8aianer, nok 8ahonniron: Saianer, iah kenh naha ne tehsaien thon ne kanatsiio; kah kati nontakonne ne kanatsiaksen?

28 Tontahari8aseraka, 8ahenron: neh 8ahi ne raks8ens eh nihoieren, tontahonniron ne kannhatsera; asathontate kati ken eh iaiak8e nok aiak8ako ne kanenhaksen?

29 Nok tontahenron; tosa: On8a's' naha tsi ense8ak8enhatie ne kanenhaksen ense8anioton-ko oni neneh ne kanenhiio.

30 Ioneronhatie tetsiaron tiateiaron tsiniiore ien8atonnisa; nok tsini ieienthok8as, enkheienhase nakennhatsera: neh niare tase8atierent se8ako ne kanatsiaksen nok se8enthokonnianion naontsahatonhake; akenonsoharake tanon niiase8ahaf ne kanatsiio.

31 Ohia are tonsasakori8akentonk8en; 8ahenron: neh teskiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tsiniiot, otsinek8ar kanen ieienthota, onkakiok 8atrak8e nok raon8entsiake 8ahaien tho.

32 Neh tiaonhaa nitkanenkaa tsinikon ne kanensonha: nok tanon nonen ioteiaron ne senha sko8anen tsiniiot notiake, ak8a oni karonta iaonton; iakae8e ki notsitenhokonha ahonenrokon kontsinakonnis.

33 Sekon are ohia tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron: neh teskiatieren ne Nii raonakerasera, tsiniiot ne iosherhatken: tsiathon8isen asen natkaieste n'othesera tanon ne Iosherhatken tsiniiore ak8a ien8attenko.

34 Ak8ekon tekari8akentonk8entserakon tsinikon ne Iesos 8ashakorori n'onk8eokon, iah othenon teshakorori ne iah tatakari8akentonk8en.

35 Ne naontaho8ennaierite ne Rotokense, tsi ra8en: tenkastsk8eksi nok tenkeri8akenton8e: enkerihotasionko neneh sontonton8entsionni siioteri8aseton.

36 Ethone are ne Iesos sasakotkenrate nonk8eokon nok kanonskon niionsare, 8athon8anenronni ne raoitiok8a nok 8ahonniron: tak8anikonraientaten nahoten kenton toh ihken Kanenhaksen skaienthon.

37 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: tohiken kanenhijo raienthos, nehne Onk8e Roienha.

38 Nok ne kaehta neh tsi ion8entsiate; kanenhii Nii sakoienhokonha, kanenhaksen otkon sakoienhokonha.

39 Nok ne Rasts8ens, otkonseraksen 8ahi, tsiniieient hok8as, tsi nense8aton8entsiarisi; nok ne ratiienthok8as, Ratironhiakeronon 8ahi nehneh.

40 Tsi kati niiot tsi teieiestasions ne kanenhaksen nok otsirake iakoties, etho oni nehneh nenkaieren n'onen en8aton8entsiokten.

41 Onk8e Roienha enteshakotori ne Raoronhiakeronon okon, neh tenshatiiestahsi ne Kari8aiesatatsera ne raonakeraserakon, nok oni ne iakori8are ne 8ahetken.

42 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson iensakotiiatonti, etho non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnokaraniehonheke.

43 Ethone onen ne tiakori8aieriton tenhionteron-
ronten tsi niiot ne Karak8a, raonakeraserakon ne Kon-
8aniha, onka tehahontakarontak8en naharonkate,
raronk.

44 Nesekon testiatieren ne Niio raonakerasera tsi-
niiot n'o8istanoron 8asehton kaehtakon, ne ronk8e
8ahatsenri, sahasete; nok tsi nahatsennonni sahatenti
8ahatenninon nion tsinihoien nok neh sahaninon.

45 Nesekon testiatieren ne Niio raonakerasera :
tsiniiot ne ronk8e ra8esakonhaties Kanenhianorons.

46 Nok enskat iahatsenri nehne kanoron, saha-
tenti, ak8ekon 8ahatenninon tsinihoien nok sahaninon.

47 Ne sekon testiatieren ne Niio raonakerasera :
tsiniiot ne kaniatarake 8aharontion, ak8ekon taioie-
nahatie.

48 Nonen 8akanane, ehtiioke niienhatiha8e ne rati-
tsiak8as; onen eh enhontien tenhatiiestasi, rahotihon-
8akon enhonneta ne ioianere; nok ihsi ienshonati
ne iotaksen.

49 Etho nenhia8enne nonen ense8aton8entsiarisi :
enthonne ne Ratironhiakeronon okon, nok tensakoti-
khasi ne ionk8etaksen tanon ne tionk8etaieri.

50 Nok tsi tkanonk8aien n'onesson ienshakotiiaton-
ti, eh non8e natenhionsenthoseke oni tenhionnoka-
raniehonheke.

51 Sahenron ne Iesos: Ori8ak8ekon ken Sese8ani-
konraientane? tontahonniron, etho niiot Saianer!

52 Nok 8asaka8enhase Sahenron: ne kati 8ahonni
ne Raiatons nak8a rari8aienti ne Niio raori8asonha,
neh teshiatieren tsiniiot ne ronk8e raorontotserakon
tatak8as nori8ase oni nori8akaionshon.

53 Nonen saharihokten ne Iesos ehren sarete neh
non8e.

54 Nok nonen sonsara8e raonakeraserakon, sakori-
honniennisk8e tsi ronterennaientak8a; nok tsini
iakonerak8enhatonsk8e iontonnionsk8e: kah nehneh
nithoha kehiken tsinihattokha, oni ne raok8eniat.

55 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas

ne Roienha ? iah kenh naha On8ari tekonsaiasts ne ronistenha, nok ne tehontennontere, Sak, Sose, Simon tanon Jude.

56 Iah kenh kentekonnes ne rontennosenha ? Kah kati nekenh ak8a nithahas ne kenhkaien neh nikarihotens ?

57 Ak8a ihken tsi rontateri8aietatennihake ne raonhake, nok tanon ne Iesos 8ahenron : ak8a raonakeraserakon ok tanon raononskon iah tehon8akonni-ensta ne Rotokense.

58 Iah oni ken eso tatchoieronnion neh non8e, sotsi ronatenno8entastskon.

Kaierihdton-ia8enre Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Ronontiiio Herod 8ahosennaronke ne Iesos :

2 Nok 8asaka8enhase ne raosennaokon : Sa8atis 8ahi shotonnheton ; nese 8aonni raha8e ne Kak8eniat ne iori8anerak8at tsi nahaiere.

3 Aseken raonha Herod rotennhaonne ron8annhotonk8e ne Sa8atis, Herodias ahori8a, neneh iatatekenha Philippe ronek8e.

4 Ne tsi ra8ennihak8e ne Sa8atis ; 8atia8enre ne neh asatatenakonnien.

5 Ak8a thoianerasehak8e nahatennhane ahon8ario ; kenh ki tanon nonkati ieshatsanisk8e ne tsi ak8ekon ok nonk8e tiaka8etakonne tsi Rotokense ne Sa8atis.

6 Enskat kati tsi rotenniote ne ronontiiio Herod, tsi niieskaes tsinihonakeraton, Kanonsihen 8atkanonniak8e ne Erodias akoienha, nok thaha8erientiio ne Herod.

7 Nese 8aonni ak8a 8ahari8anirate ak8ekon enron, tsi nahoten, tsi oni nikon akari8anonton.

8 Niare ionsaionikonraien nonistenha, ethone onen8akenron : Akeratne aontakaratie tsi askon non8a ne Sa8atis raonontsi.

9 Sahonikonraksen ne ronontiio ; nok ki tanon neh tsi rotateŝennaniraton, oni tsi ronathontenion nenskatne ronatekŝahere, ŝahatennhane kati naontakonhion.

10 Nok iashakotori Sahonŝaniariakha ne Saŝatis tsi nonŝe tannhotonkŝe.

11 Nok akeratne karatie n'ononŝi, takonhion ne Kaiatase, nok onistenha ionsaiahon.

12 Eh ŝahonneŝe ne raotiokŝa ionsahatihaŝe, oni ŝahonteŝeienton ne raoieronta ; nok Sahonŝaroriana ne Iesos.

13 Sahariŝaronke ne Iesos ehren sarete neh nonŝe kaonŝakon ŝahatita, eh nonŝe niiahare tsi nonŝe raonhaa iakenhake, nok nonen saheriŝaronkanion, taiontentionko naktatiesonha kanataienton nok ŝaonŝasere ehtakesson niiahahen.

14 Nok sontahatitako ne Iesos kaonŝakon, iotiokŝatsani ŝasakoken, nok Sahonikonkararen raotanitenraserakon, nok sasakotsentanion ne iakohnonŝaktani-onni.

15 Nok nonen siiokarahane, Sahonŝaiatorenne ne raotiokŝa, nok ŝahonniron : Karhakon ŝahi iteŝes, onen oni ontenniserokten ; tonsasŝeiareniat kati, oni taonsaionreni tsi kanonsoton, aieninon oni niieks.

16 Tontahenron ne Iesos, iah tateiotonŝentsiohon naonsaiontenti, ise tanon ietsiion niieks.

17 Nok tontahonniron : ŝisk ok nikanatarake ionkŝaien tanon tekentsiake.

18 Nok tontasakaŝenbase, kaseŝahaf kihasa.

19 Nok neh tahatierente ŝasakorori nonkŝesonha n'ohontake aiontien, ŝatrakŝe ne ŝisk nikanatarake oni ne tekentsiake, nok Karonhiake iahatkatho ŝathonŝeraton Niio, ethone ŝathanatariakhon nok raotiokŝa tasakaon nok ionsasakotiiakhonbase.

20 Nok akŝekon ŝationstskaon ŝahakotane oni ; nok tekeni iaŝenre niŝatherake sakanane ne iotatenronokonha.

21 Neh nahoten ne ŝisk niŝenniaŝehetserasen niion-

k8etake 8ationstskaon iah te8aseton ne tsionathon
8isen iah oni neksaokonha.

22 Ak8a neok onte8eiennentane oksaok ne Iesos
8asakorori ne raotiok8a, Kaon8akon ahonsahontita
nok ahonsahontatiteronna ihsi nakaniatarati tsinika-
ri8es ne raonha tensesakoreniate nonk8eokon.

23 Nok nonen saha8eiennentane tonsasakoreniate,
onontoharake niiahare tsinon8e raonhaa akenhake,
aontiesenhake tsi ahaterennaien ; sekon etho nires
onen taiokara8e.

24 Kenh kaien ne kaon8eia, on8arók onte Kania-
tarhen nate8anistskaronta8etane, aseken thoti8eroka-
ton.

25 Nok onen siiorhenhonhatie, sasakononterane ne
Iesos, onekakesson ihre.

26 Nok ne raotiok8a, 8ahon8aken onekakesson
ihre, 8ahonateronhienten 8ahonniron oni : 8ahonk8a-
tianeronne ak8a oni 8athotihenrete tsi nahotiteronne.

27 Ak8a ok tanon iononteratietane iahatati ne
Iesos, nok 8ahenron : skennen se8anontonnionhek ;
iise : tosa Kati othenon se8ateronn.

28 Nok Tier tahatati ; 8ahenron : Saianer ! neneh ise
enkenhake, tsiron Onekakesson nienke iekef tsi tesete.

29 Nok tahenron ; kasts, nensok ne Tier tahatitako
onekakesson niiahare tsi itrate ne Iesos.

30 Nok tanon 8ahatsanike tsini iononto8anens io-
nontak8arontonties, onen ok oni siiahoiatenhonhatie,
8athohenrete kati 8ahenron : Saianer ! takiatakennha.

31 Nok tontahatsiatate ne Iesos nok 8ahoiena, 8a-
henron : Sonk8e sanikonrasto, ohniiotieren tsi 8asaten-
no8ente ?

32 Ak8a neok saiatita kaon8akon oksaok 8atka8e-
riiake.

33 Ethone oni onen ne kaon8akon ratiitatit 8ahon-
8aiatorene rontonne : tiakari8akenniate Niio 8ahi
Iaienha.

34 Ionsahonrarho ihsi nakaniatarati, ionsahonne8e
tsi 8aton8entsiate ne Genesaret.

35 Tsiniiore iahon8aienterene n'etho ratinakere, Sathonteri8areniate tsi ienakerenion naktatiesonha, nok eh 8aontatiathe8e tsiniiakon ne iakonnrarak8e.

36 Nok ron8anekennihak8e nasakaon arahona's' en's' neok oni tsi tetkak8athon ne raotiata8i iaieiena; tsiniiakon ne kenniieiakoieren saieie8entane.

—

Sisk-haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne ratiatons oni ne Pharisian Jerusalem nontaonne Sahon8aiatorene Iesos, Sahonniron :

2 Ohniiotieren tsi iah tehatiri8aierists ne senti ok8a tsinihotiri8ataton ne rotikstenhokonkenha Iahse Sahi tehontsiohares n'onen tehonstskaonne ?

3 Tontasako8enna8eron, Sahenron : ise ki Sahi oni se8ari8aiesata tsini hori8ataton ne Niiio, tsini tsise8a-tateri8isahani.

4 Aseken ra8en ne Niiio : Shekonniest, ianiha oni ne sanistenha. Ra8en oni naha : onkakiok ensa-koiesate roniha ok nene ronistenha, ron8ario.

5 Nok nise se8aton : tokat non8a enhokenrense-ronni ne roniha ok ne's'ens ronistenha : tsinikon ensa-tonraseron, ise ensesatsennonniate.

6 Iah neok teken tsi iah tasakokonnienstane ne ron8aienha, ak8a ki iah tahonnhiseraientane. Et kati nite8es tsi ise se8ari8isahatsera iorioton ne Niiio Raori8atahton.

7 Akon8ara : Ori8iio tsi thori8aieriton tsinitsise8aiatanote ne Rotokenschak8e Isai.

8 Tsi ra8en : Ratisehne'k'ok ionksennaiens neok iaken ne iaken tsi ionkkonniensta ; kenhkaaien ne raoneri ih non neneh teiak8atere.

9 Ak8a tanon ok se8atieren oni kari8aiesatonke tsi ionksennaiens ; aseken neok sakotirionnienni tsini hotirihoten, tsioni nihotiri8ataton ne ronnonk8e.

10 Ethone iasakononke nonk8eokon, nok Sasaka-Senhase : Se8ataonsatat se8anikonraientann oni kehi-ken.

11 Iah se neh tehoiatakhsatha tehokaronniatha oni ne rönk8e tsi nahoten rennek8anons, neh tanon tsinikon tkaiakens tsi rasakaronte neh roiataksata oni rokaronniatha.

12 Nonen neh sahenron, Sahon8ateranentakten ne raotiok8a nok Sahonniron: iah kenh tesattoken tsi oiah nontahonatierase ne Pharisian tsinahoten 8asiron?

13 Nok tontahenron: tsinikon iohniote ne iah Rakeniha Karonhiake thenteron tenhoniotate, ens-kateriotsion.

14 Roneronhatie; ne 8ahi ne tehatiron8ekon, teieron8ekon sakonasharine: tokat teharon8ekon enhonenstsine ne teharon8ekon, tetsiaron ienniiatenne tsi teiontiakon.

15 Ethone Tier tahatati; Sahenron: tak8ari8at-heten tsi nahoten Kenton nekenh tekari8akentonk8en.

16 Nok 8ahenron ne Iesos: Areko oni ken nise tese-8anikonraientas?

17 Iah kenh tatese8aiatoretha tsi nikon ionnek8anons tsi ieiatakon niahonenonhatie, nok onakenke tsi tiotaseton ienskontiiakenne.

18 Kenhkaien tsinikon tkaiakens tsi iesakaronte, aka8eriane te8atenties, neh tohiken iakoiataksatha n'onk8e.

19 Aseken Aka8eriane tkaiakens 8ahnontonniontseraksens; Atatahseton, Kanak8aiesatsera, Kanensk8en, Kanikonrhaton, ne oni n'atatenratonnisera.

20 Neh tohiken nakarihoten iakokaronniatha n'onk8e. Kenh kaien ne taionstskaon iah teiakotsiohare, iah othenon teiakokaronniatha n'onk8e.

21 Ethone ne Iesos ehren sarete neh non8e, Tyrne tanon Sidonne niahare.

22 Skaiatat tsiathon8isen eh 8ahoketote Kanaanronon nakaiatoten eh non8e nikanakerek8e, Satiolenrete 8akenron: Saianer! David Iaienha! askitenre; iakotentsihon keienha otkonseraksen iakotienni.

23 Iah othenon tethotati; nok ne raotiok8a 8aon-

8ateranentakten nok 8aon8ari8aneken, ronton : sasa tek8at, sotsi 8ahi teionk8aterientakariatha.

24 Tahenron tsi tahatati : neok se tionk8atorieton, naonsakheiahabarate n'Israerhaka rotiiatatonkon.

25 Nok tanon naonha senha akta niiahahe nok 8ahonitenten ; 8aton : Saianer ! takiatakennha.

26 Tontaha8enna8eron 8ahenron : iah se tetkari8aieri neksaa akonatarok taiek8e nok erhar o8ira akon8atinonte.

27 Tontakenron, ak8a neneh tokenske Saianer ! nok kis'en's' sane n'erhar o8ira konneks en's' tsinitkaniserens ne sakotsenenhokon raotek8arane.

28 Ethone ne Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : O, tsisathon8isen ! ko8anen tsi tisetakon ; eh kati niia8enn tsini saskaneks, nok oksaok sakaie8entane nakoienha.

29 Nok sahatenti ne Iesos neh non8e, kaniatarakta Galilé sara8e ; 8ahanontarahne nok onontoharake iahatien.

30 Nok niateionk8etotenson eh 8aon8e tsi renteron ; iontatiatenha8inontie, ne iontsinokata, tieron8ekon, iah teiontati, iakoiatakenheion, sekon 8eso noiasonha tsini iakoiata8ens ; rahsitakta ne Iesos 8aontatiteron, nok sasakotsiente.

31 Ne kati 8aonni nonk8esonha iakonerak8enhatonsk8e tsi iontkattos, tsiontati n'iah teiontatihak8e, ietsieiatiaieri n'iakoiatakenheionne, ihtsiens n'iah teiensk8e, tsiekens oni ne teieron8ekonne ; nok 8athon8anon8eronnon n'Israerhaka Ron8aniio.

32 Ethone ne Iesos iasakononke ne raotiok8a, nok 8ahenron ; ori8iio tsi khetenre kehiken tekanenrison : onense 8ahi neh asen nonta siionk8ariskonhonhatie eh oni nahe iah othenon tekakk8asonrionhatie ; nok iah oni tekere raonentakon tsi aonsakheiatori ; on8a's'en's' naha ohahakeson enhonatakenrok8ase.

33 Nok taonniron ne raotiok8a : kah kati naontaia-k8aha8e ne kenh non8e karhakonko8a niatakaiieri, aiakotaten oni neh nikentiok8a.

34 Nok ne Iesos SasakoriSanontonse Sahenron : toh nikon seSanataraien ? tontahonniron : tsiatak, tanon tokara nikentsiake.

35 Ethone are onen Sasakorori nonk8eokon ne Ehtake aiontien.

36 Satrak8e ne tsiatak nikanatarake oni ne kentsi-onk, Sabaiakon SathononSeraton ne Niiio, nok rao-tiok8a iasakaon nok nerononha onk8eokon ionsasa-konon.

37 Nok ak8a ak8ekon Sationstskaon Sahakotane oni, nok sonteroroke ne iotatenronhokonha, ak8a tsiatak niSatherake ienatararak8a tsinikon Sahotatenre.

38 Tsiniiaakon neh non8e nationstskaon neh onte nahoten ne kaieri ni8ennia8eheserasen, iah te8asseton ne tsionathon8isen iah oni neksaokonha.

39 Nok nonen satonsasakoreniate nonk8e okon kaon8akon ionsahatita, nok Magdala nonk8ati ionsa-haton8entsiorenne.

Iaiakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Pharisian oni ne Sadusean, eh 8aon-ne8e ; nok Sathon8anikonraseren Sahon8ari8aneken asakonatonhase othenon iori8anerak8at Karonhia-keka.

2 Sahenron tsi tontasako8enna8eron : se8aton's' en's, ne tontakaronhiarite tsi iaten8astsotho : Senniseriios-tane nenhiorhenne.

3 Nok norhonkene nonk8ati, se8aton's' en's' neneh ; iokennoresere, aseken Satioharennato-e tsiteiaronhia-riton. Akon8ara ! Se8a8eiente neneh ne taese8aia-torete tsini Satieronniststa ne karonhiakeson nok iah tese8ak8enies taese8aiatorete tsiniia8enserons tsi iok8enraron.

4 Ka8atsiraksensk8a oni kanak8aiesen, kari8anon-ton ne kari8anoron. Iah ki tanon noiah takon8ana-tonhase neok ne tsinihoiata8enhon ne Rotokensehak8e Jonas, nok sasakotkenrate ehren oni Sarehte.

5 Nok nonen siiahonne8e ne raotiok8a isi nakai-honhati tahotinikonrhen nahontahotinataraninonke.

6 Nok 8asaka8enhase ne Iesos: neh 8ahi enskat se8atatenikonrarak ne Sadusean raonathenk8atha.

7 8ahonnere ne rononha nok 8ahonniron: neh 8ahitsi iah tete8anatarenha8i.

8 Nok ne Iesos, sakohnikonraienteritsion, nok 8ahenron: ori8iio ki onte oni tsi kenh nise8anontonniontseraha, nahoten, niot oni tsi se8anontonnion tsi iah tese8anatarenha8i?

9 Arekoken tese8anikonraientas, iah oni ken tetsise8eiaras ne 8isk nikanatarake 8isk ok oni ni8ennia8e-hetserasen niionk8etake, toh oni ni8atsenontserake iotatenron?

10 Ne oni ne tsiatak nikanatarake nok kaieri nihonna8eheserasen, toh are neneh nikon tsi se8aroron?

11 Oh kati nekenh niot tsi iah tese8anikonraientas, tsi iahse Kanatarok tekiton tsi katon; se8atatenikonrarak ne Pharisian oni Sadusean raonattenk8atha.

12 Ethone onen 8ahotinikonraientane tsi iah kanatarok, teionthenk8atha tehenton tsi sakoti:8enrati, nese tanon tsinihotirihoten ne Pharisian oni Sadusean.

13 Nok tsini iohahes ne Cesare Philippe, 8asakori8anontonse ne raotiok8a, 8ahenron: nahoten iontonnions nonk8eokon nii akeri8ake, ii ne Onk8e Roienha.

14 Nok tontahonniron: otiake ki ionton, ise ne Sa8atis; otiake, Elie; otiake Jeremie, okne's' en's' onkakiok Rotokense.

15 Tontahenron; nok kati nise'onka'onte ise8ere?

16 Simon tahatati; 8ahenron: ise ne Keristos Nii Ronnheon8e Iaienha.

17 Tontahenron ne Iesos: Sataskat Simon Jonas iaienha, iahse o8aron, iah oni nonek8ensa tesarihotasienni, neh tanon ne Rakeniha Karonhiake then-teron.

18 Nok 8akonrori oni: ise ne Tier, nok etho

oststanrake enkenonsonni nakenonsatokenti; iah oni non8enton tiiakon8asenni nonatkonseraksen.

19 Entkonhion oni ne Karonhiake tionnhotonk8a : nok tsinikon ensnerenke non8entsiake entkaneren ne Karonhiake, tsi oni nikon ensnerensi non8entsiake entkanerension ne Karonhiake.

20 Etho oni onen 8asakotia8enratse ne 7raotiok8a nahontrori tsi rahonha ne Iesos Keristos.

21 Ethone oni onen tahatasa8en ne Iesos 8asakori-hotasien ne raotiok8a tsi iatekakonte. Jerusalem niienhenre, nok etho non8e eso enthon8aronhiakente ne Ratitsihenstak8enios oni ne Ratiatons; eh oni non8e enthon8ario, nok asenhaton nen8ata_enshaton-hete.

22 Tier otasetonkeha 8ahoriste, 78ahenron : 7Saia-ner! Satatitenr tosa eh nia8enn.

23 Nok tanon ne raonha tontahatkarhateni 8aha-8enhase ne Tier: Satkonseraksen ehren iset ne kiatakta! takeri8anera aktenni: aseken iah ki tesanikonraientas ne Niio raori8asonha, neok nonk8e akori-8asonha.

24 Ethone ne Iesos 8asaka8enhase ne raotio-k8a: Onka kiok enrerheke aha8ateranentakten, ak8akiratate8entet, nok ratkefat ne 7raoiasa nok rakser.

25 Aseken nenhaskennha 7ne raotonnhestst enhotonse, nok nii akeri8ake enhate8entete enshatsenri nehneh.

26 Nahoten naha oni 7ahatsennonniatak8e 7ne ronk8e, non8entsiak8ekon tahatentsa nok ahasente ne raotonnhestst? Ok ne ens nahoten ahontaonhion ne ronk8e tsi tahataton ne raotonnhestst?

27. Aseken n'Onk8e Roienha tentre Roniha raoia-tanerak8atsera enthoiatanerak8atak8enhatie, oni ne raoronhiakeronon okon, ethone Skastson tsi ensakoi-eritse tsini iakoiotenseroten.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi otiake kentho ratiiatare ne iah taonniheie, tsiniiore ienhontkatho n'Onk8e Roienha enhata8eiate raonakeraserakon.

Tsiatakhaton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 NOK IAIK nonta onakenke, Iesos 8asakoiatenha8e ne Tier, Sak, San iatatekenha, nok tsi tiotaseton niiasakoiatenha8e, Onontoharake.

2 Nok rahotihenton etho 8athatteni; eh nahakon-sotenne tsiniiot ne karak8a, nok ne raotseronniat eh nakenrakenne tsiniiot noniete.

3 Nok etho 8ahon8atiken, ne Moïs, Oni Elie, teho-tithare.

4 Ethone taha8enninekenne ne Tier, 8ahenron: Saianer! ioianere ne kenthon aete8enterontake; ne kati nasathontatseke Asen naete8atatoseroten, enskat nise Sa8enk, enskat Moïs nok enskat n'Elie.

5 Sekon ok nihotaratie teiotsikerathe 8ahakorhoro-ke nok eh taka8enninekenne, 8aton: neh kehi-kenne Riienha Rinoronk8a on8e hetsise8ataonsatat kati.

6 Tsinahoten 8ahonronke ne raotiok8a, ak8a ehtake 8ahatiiatakerontane tsi nahonateronhienten.

7 Nok tanon ne Iesos eh niiahare, iasakoiatoriane-ron; raton: tese8atann tosa oni Se8ateronn.

8 Nok tsi tonsahontkak8arisi iah onka nakoren teseshakotiken raonhatsi8a ok ne Iesos.

9 Nok nonen satontahonanontastsnentonhatie, 8asakotia8enratse ne Iesos, 8ahenron: Tosa onka ietsirori tsi naha8en tsi 8ese8atkatho, tsiniiore ionshatonnhete n'onk8e Roienha.

10 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse 8ahon-niron: oh niitieren tsi ronton ne ratiatons Elie tenthahente?

11 Nok ne Iesos tontasako8enna8eron; 8ahenron: tokenske neneh tsi Elie tenthahente, nok ori8ak8e-kon enshak8atako.

12 Nok tanon k8arori tsi onen rok8athon ne Elie, nok iah tehon8aientereon, tsi tanon nithatinon8e nihon8aierase, eh kati oni nene nenhoiata8en n'onk8e Roienha ehon8aronhiakente.

13 Ethone ne raotiok8a Sahotinikonraientane tsi Sa8atis rotonhak8e.

14 Nok nonen sonsahonne8e tsi kanenraien, Saiatat akta 8arete nok rahohenton 8athatontsoten.

15 Nok 8ahenron; Saianer: atsitenre ne riienha ra8ennitaronnis, ak8a ihken tsi rotent, iotkate n'otsirake ienhentakerane, oni na8enke.

16 Nok iehiataktaton tsinonk8a ne sentiok8a, iah tehotik8enion naonsahon8atsienton.

17 8ahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron: Ise ne se8atenno8entastskon oni se8anikonraksen? tohnekenh nen8e ente8ak8ekonhatieseke? oni ok ten8akeron ia8eronhatic? kenh kinioh nontatsiatenhaf.

18 Nok tahak8isron ne Iesos tsi 8ahatteten notkonseraksen, oksaok sakaiakenne, oksaok oni sahaie8entane.

19 Ethone ne raotiok8a otasetonkeha, tsi8ahon8aiatorenne oni 8ahon8ari8anontonse, 8ahonniron: ohniotieren tsi iah nii teionk8ak8enion aonsaia-k8atek8aton.

20 Tontahenron ne Iesos: ne tsi sotsi se8atenno8entastskon, A8eken ori8iio tsi k8arori, araohna ehnaonske tsi aoutese8etakon tsini kanatsia notsinek8ar ieienthotha, aese8enhase kehiken iohnonte: kenh nonk8ati niare niiahase; ehse niienhen8e; iah oni othenon taese8anoronseheke.

21 Nok tanon kehiken nikannroten, ak8a neneh aterennaient, tanon a8entontieton ok entsioiatinken8e neh ni8atkonseroten.

22 Nok sekon Galil8e sitresk8e, 8ahenron ne Iesos: ienkae8e n'onk8e Roienha, enhon8anatsiak8arisiase nonk8eokon.

23 Nok enthontennhane aon8ario, nok tanon asenhaton nen8ata enshatonnhete, 8ahotinikonraksen ne raotiok8a.

24 Nok nonen Siiaonne8e Capernaiim, Tier 8ahon8ari8anontonse ne ratikarotations; 8ahonniron: iah kenh tehakariaks ne Didrakme ne Iaianer.

25 Tontahenron ; enh : nok nonen Sonsahata8eiate ne kanonskon, tahohenne tahorori ne Iesos ; tsi 8ahenron : Oh nise niiot tsi tesiatoreta, Simon ? Onka Sakotikaraiennis ne Rotinontiiosson ? Sakotienhokonha kenh, katen neneh teionta8enrie ?

26 Tier 8ahenron : neneh ok tiiakaon8entsiate ; tontahenron ne Iesos ; iah kati othenon teiakokaraien neksaokonha ?

27 Nekiok oni ne tosa aiethiri8aientaten, 8as kaniatarake niihase, nok iasarionti, neh nente8atie-rente enseskoko testskaraf etho ensetsenri enskat stater, neh iasheion ne sateionkeniri8ake.

Satekon haton ia8enre teioteri8asonterak8en.

1 Ak8a neok iononteratietane, 8aon8aiatorene ne raotiok8a, rontonne : Onka enthon8ako8anen nonen Karonhiake ?

2 Nok ne Iesos, raksaa iahononke, rahotinenrihen 8athotaste.

3 Nok 8ahenron : ori8iio tsi k8arori, tokat iah taten-se8atonnhatenionhe, iah oni eh tentsise8aiatotensere tsiniiot n'eksaokonha iah ki taese8ata8eiate ne karonhiake.

4 Nese 8ahonni onkakiok enhanitente tsiniiot kehi-ken raksaa, neh tohiken tako8anen ne Karonhiake.

5 Nok onka kiok enhote8eienton neh nihateksata ii aksennakon, ak8a ii-rakate8eientons.

6 Kenh tanon kaien ne sakori8aientatennis neh niieksatotens nehne tiaka8etakon naksennakon ; senha ioianere ne kanenio8anen aon8anenhianiion-thase nok kaniatarake iaon8aiatonti.

7 Iakotentestennire nonk8eokon ne kari8aientaten-nisera ; etho neneh tsi tenhiontateri8aientatenniheke ; nok ki rotentasere ne ronk8e nensakori8aientaten.

8 Nene toka sasnonsa ok ne's'ne sasita sari8aientatenni, stoskar, nok ihnon iasatieseron : aseken senha

ioianere, asastsinokatane, skati oni asenentsontatie iasata8eiate ne Karonhiake, tsiniiot ne tetsiaron tasa-sitontake oni tasenenstsontonke nok otsirake iaiesaiatonti.

9 Tokatoni sakara sari8aiientatenni stako nok ihnon iasati, aseken senha ioianere onsti akenhatie iasata8eiate karonhiahkon; tsiniiot ne tetsiaron taskaratake nok tsi tiotekhaon8e asatetsirate.

10 Se8anikonrarak, tosa ietsikenron ne niieksatasa, aseken 8ak8arori: kehiken raotironhiakeronon, tiotkon on8e tehon8akonsakanere ne Rakeniha karonhiake thenteron.

11 Aseken n'onk8e Roienha ne saskennhasere tsi nahoten ioieshaonne.

12 Oh niiot nise tsi tese8aiatoreta? ne ronk8e enskat te8ennia8e ronask8ajen teiotinakarontonha, nok enskat aontiataton, iah onte kenh ok eh tasakotsiak8arisi, ne tiotonni8asen tioton oni ia8enre, nok onon-toharakeson niiare ahaiatisakha ne iotiatatonhon?

13 Nok nentiotokentane enshaiatatsenri, ori8iio tsi k8arori tsi senha neh enhatonnharen, tsinihotonnha here tsi tesakokanere ne tioton nikontiiatasen tioton oni ia8enre iah teionatiatatonhon.

14 Etho kati oni neneh nithonikonroten ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron, ne tosa oni enskat aieiesha nekenh niakasa.

15 Tokat tsiatatekenha enhianikonraksate, 8as, hestsre tsiaron otasetonke, tokat enhiaaonsatatse tensetsenikonratsa ki.

16 Nok n'iah tenhiataonsatathe, teionk8etake satonk8eta8entat nori8iio akenhake, tsi nenhonathon-teke ne teniase, ok n'es'nasen.

17 Tokat iah othenon ori8a tasakaonni, kentiok8a srori; nok nesekon iah tenhataonsatatire ne kentio-k8a, satennikonranentasi tosa oni serhek rori8iiston kenh.

18 Ak8a ori8iio tsi k8arori, tsinahoten ense8anerenke non8entsiake entkaneren ne Karonhiake, oni

tsinahoten enseSanerension entkanerension ki oni ne Karonhiake.

19 SakSarori oni, ieiohe ne teniase skari8at enhnonni tsinikon enhniri8anonton ak8ekon entesakaon ne Rakeniha Karonhiake thenteron.

20 Aseken tsinon8e nihonatkenison teniase ok ne's' nasen nihati, eh se kiatare.

21 Ethone Tier Saboteranentakten, nok Sahenron : Saianer ! toh niiori8ake onshinikonrhense nenhakenikonraksate nonkiatatekenha ? tsiatak onteken niiori8ake ?

22 Tontahenron ne Iesos : iah takonrori nakiron tsiatak niiori8ake ; tsi tanon nikon ne tsiatak niiori8ake ne tsiatak ni8asen.

23 Ne 8aonni ne testiatieren ne Karonhiake Tkana-keraseraien tsiniot ne Ronontio, 8asakokontseratironten ne raonnhatsera okon.

24 Nonen shontahatasa8en Sahakontseraseronni : saiatat eh 8athon8ataste neh n'oieri ni8ennia8ehetserasen Talent, rotkarotak8e.

25 Nok tsi iah othenon tehoien nahakariakte : Saha-tennhane naon8atenninon, oni ne rone, nok oni ne sakoienhokonha nok neh aontkariakte tsinikon rotkarote.

26 Nok ne rannhatsera 8athatontsotonnion rasitak-ta ne Roianer ronitentase, raton : Saianer! asaterharate nok ak8ekon enkonkariakse.

27 Sahonikonkararen ne Roianer nok sahotka8e ak8ekon oni 8ahaiatonko tsinihotkarotak8e.

28 Ak8a tanon neok tsi ionsahaiakenne ne kenh rannhatsera, eh Satiaterane enskat ne ronatenro enskatne oni rotiiote, enskat te8ennia8e k8enis rokaro-tani : ok sihakontatie iathohonriake ratonne : takkari-aks onen tsinikon konkarotani.

29 Kenhkaian ne ronatenro rotentsihon 8athatontsotonnion raton : saterharat nok onkonkariakse.

30 Iah tanon othenon tehotonsataton okeken 8a-hatennhane 8ahon8annhoton tsiniiore iahakarokten.

31 Ori8iio onte tsi Sahotnikonraksen ne ronatiake tsiniiot tsi Sahontkatho; eh kati saonnete nok ori8ak8ekon saon8arori ne Roianer tsi naha8enne.

32 Oksaok ne Roianer ionsahatennhane ionsaon8enonke nok Saha8enhase: sennhatseraksensk8a ak8ekon nii konhia8i tsinikon satkarotak8e aseken 8askeneken.

33 Iah katiken taioianerenhon natsitenron ne tsiatenro tsiniiot tsi kontenron nii?

34 Sahonakk8en ne Roianer, nok ratiriton 8asakonaskon tsiniiore ienhakarokten tsini hotkarote.

35 Etho oni nene nentsise8aierase ne Rakeniha karonhiake thenteron, n'iah se8eriasak8ekon tataon-sese8atatenikonrhensere tsi natese8atatenikonrak-sata ne se8atatekenokonha.

Tiotonhatont ia8enre Teioteri8asonterak8en.

1 NONEN saharihokten ne Iesos, ehren sarete ne Galilene isih niahare tsi te8aton8entsiakhenhatie ne Jude' isih nonk8ati ne Jourdain.

2 Kentioko8anen 8ahon8asere, eh oni non8e sasa-kotsiantanion ne iakonon8aktanionni.

3 Ethone oni 8ahon8aiatorenne ne Pharisian ron-8anikonrotakohe 8ahonniron: en8aton ken non8a ne ronk8e aonsahate8entete ne rone tsiok nahoten aontakarionniate?

4 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: iah kenh tese-8a8ennanote tsini kaiaton ne sontahatasa8en sasa-koieronnistste, roskenraketa oni tsiathon8isen 8asa-koiatonni.

5 Nok 8ahenron: neh enkarionniate ne ronk8e ensakotsiak8arisi ne ron8aienha nok enhateranentak-ten ne rone, nok enskat ienshiaton?

6 Ne-e 8aonni iah tatesniiase, ak8a tanon ok saho-ti8ara. Tsikati nahoten Niio tehokhen, tosa ronk8e teshakhasi.

7 Tontahonniron : oh kati niotieren tsi eh nihoieren ne Mois tsi ra8en ! enkon8aiatonseron ne tetsiontekhasiatha, nok enshatek8ate ne rone ?

8 Tontasako8enna8eron 8ahenron : ne 8ahi tsinise8eriasaksen, neh 8aonni ne Mois hetsise8ari8a8i naonse8atek8ate ne se8aniakon, nok iah ki eh tetiotonne ne tiotierenton,

9 Katon nii : onkakiok enshatek8ate ne rone, nok oia enshoniake, enhari8anerake ne Kentesera, ka8enniio ki iah kentesera teniostonthe, oni onkakiok enshatateniakten ne skon8atek8aton enhari8anerake oni neneh.

10 8ahonniron ne raotiok8a : toka non8a eh nihoteri8aienni ne ronk8e tsinonk8ati ne rone, senha ki ioianere tosa roniak.

11 Tontahenron : iah ki neneh ak8ekon teiakok8enion, neok tanon tsiniiakon ne iontata8i.

12 Aseken otiake ok iah sihoniakon sarennakerate ; nok otiake onk8e eh nihon8atiri8isahani ; nok otiake Karonhiake ahoriionniat tsi eh nihonatateri8isahani, onka enhak8eni nahonikonraientane, ronikonraientann.

13 Ethone are onen etho 8ahontatiathe8e eksakonha, neh ok oni niasakoiena, nok ne raotiok8a ok tiiesesakotirektak8e.

14 8ahenron ne Iesos : Karo itient neksakonha, tosa oni ietsiiotasts ; Aseken neh tiakonakte ne Karonhiakon tsiniiakon tsiontatieren.

15 8atesakonison8aronnionhase, nok sahatenti.

16 Saiatat eh 8ahoketote, 8ahenron : Saianer ! ise ne tisari8aieri ! oh nakiere tsi aontakeri8aierite onen akata8eiate Karonhiakon iaonsakonnhekeon8e ?

17 Tontaho8enna8eron : oh niotieren tsi saton, tisari8aieri ? Niio seok thori8aieri ; Kenh kaien nasa8eiate Karonhiakon, seri8aierit tsini kari8ataton.

18 Tontahenron : Kah nikaien ? Nok ne Iesos tontaho8enna8eron : Tosa sherio n'onk8e ; Tosa saststeristne kentesera ; tosa senensko : tosa sheienno8enten.

19 Shekonniest ne iesaienha ; nok, shenoronk8ak nonk8e tsinise nisatatenoronk8a.

20 Tontahenron ne ranekenteron : ok te8akeri8en- ha8iton neh nakarihotens sontonkateiarontie ; nahoten kati sekon te8akatoktanis ?

21 Tontahenron ne Iesos : toka non8a aserheke ak8a aesaianerek, 8as, satenninon tsinahoten saien, shetenrat n'iakotent, nok entisatsoko8atseraientane Karonhiake ; ethone tontase nok takser.

22 Nonen saha8ennaronke ne kenh ranekenteronha neh nika8ennoten, tahaniarenne nok 8ahonikonrak- sen ne tsi rok8atsene.

23 Ethone ne Iesos 8asaka8enhase ne raotiok8a : ori8iio tsi k8arori, tsi tenkaniotane nahata8eiate ne Karonhiakon ne Rotsoko8a.

24 Sekon sak8arori : tsi senha 8atiesen n'oniak8aer taontohestste tsi te8aontakaronte ienikhonk8a tsi- niot ne rotsoko8a ahata8eiate karonhiakon.

25 8ahotinerako ne raotiok8a tsinahoten 8ahon- ronke nok 8ahonniro : onka kati nekenhen enhienia- kenne ?

26 8asakotkatho ne Iesos nok 8ahenron : ethoneneh tsinonk8ati nonk8ene iah othenon taonton ; nok ki tsinonk8ati ne Niio, ori8ak8ekon thien8aton.

27 Ethone Tier tahatati 8ahenron : oh kati nii nen- hionk8aiata8en ii nori8ak8ekon ionk8ate8enteton nok kenh k8anonteraties ?

28 Tontahenron ne Iesos : ori8iio tsi k8arori, ise kehiken ne tak8anonteraties tsinon8e nase tsiontons, nekati n'onen onk8e Roienha raonistsk8arane oni raoiatanerak8atserakon euhensks8arake etho oni nise ense8enstsk8aronnionke se8anistsk8aratseratson tenhietsiiatoretake ne tekeni ia8enre nihotitarake n'Israerronon.

29 Nok onka kiok enhote8enteton, kanonsa, teha- tennontere, iatennosenha roniha ronistenha, ok ne's' en's rone, sakoienhokonha toka on8entsia nii akeri- 8ake oni aksennakon, te8ennia8e isinon8e tsi nensha-

iena, nok enhoientane nenronnheke on8e on8esentserakon.

30 Kentioko8anen tanon ne iehente ohnaken entsiakaonniate, nok n'onaken ihien neh entsiehente.

—

Te8asen-haton Teioteri8asonterak8en.

1 Aseken neh testiatieren ne Karonbiake tsiiniiot ne saiatat ne ronk8e orhonketsi sahahiakenne sahannhatseri sakha.

2 Nok nonen sahonteri8aseronnisa ska8ista enhonatkariakse ne se8ennisera, ethone iasakotori tsi thotenharhare.

3 Sekon are sahahiakenne asen sii8istahehatie, Sasakoken kanathen ratitaraien iah othenon tehontierha.

4 Sasaka8enhase: 8ase8e se8aiotensera oni nise tsi te8akatenenharhare, nok enk8akariakse tsi satekena.

5 Eh neneh 8ahonnete. Sekon are sahahiakenne iaiak oni ne tioton sii8istahe ok are etho nonsahaiere.

6 Onen enskat ia8onre sii8istahe sekon are sahahiakenne, 8asakoken are n'iah othenon tehontierha, nok Sasaka8enhase: oh niitieren ken8entatieson kenh non8e nise8enstsk8ahere nok iah othenon tese8ati-erha?

7 Tontahonniron iah ki onka teionkhinnhas. Tontahenron 8ase8e oni nise tsi te8akatenenharhare se8aiotensera nok ense8atkariakse tsi satekena.

8 Nok siiokarasneha Sasaka8enhase ne rahonnhatsera: ionsaietsinonk nok ietsikariaks tsinikon tehonatentson; neh taietsiiatierent n'onaken roti, onaken rononniat ne ratihentene.

9 Ska8istatson tahon8ennon n'onaken nihoti,

10 Neh 8ahonni isihnon nihotirharek8e nahohnatkariakse ne ratihentene; Ska8istatson ki oni neneh tahon8ennon;

11 8ahatiiena kineneh nok ki tanon 8ahon8enratonnionhase ne raiatak8eniio.

12 Ronton : ok satesk8akariakse nenskat ok Saka-Sistaheke 8ahotiioten tsiniiot nii ne ken8entatie ionk8aiatote tsi iorak8atarihen.

13 Ne ok ne 8ahenron tsi tontasakoricaserak8ase : Iah othenon te8atenro tek8akaronnis ; iah kenh teionk8ateri8aseronni tsi ska8ista ense8atkariakse ?

14 Se8aiena ne tsia8enk nok satsiatenti, Kenon8es nii neh oni neneh nakhekariakse ne kenh kaien tsiki nise niot.

15 Kanekhere 8ahi entkanonton tsini ienhenkha8e tsi nahoten 8akien ? ohia ken nitisatierase tsi te8akeri8aieri ?

16 Etho kati oni neneh nenhia8enne, neh entsiebente n'onaken iako, nok onaken entsiakaonniate ne iehentene ; aseken kentioko8anen iontathonkara8i kenh ki tanon niakonha iontatiatarak8en.

17 Jerusalem siiahonenontohatie, eh 8asakotiata-tisk8ate ne tekeni ia8enre nihati nok 8ahenron :

18 Kenh ihken Jerusalem Sete8e onen enthon8aiena n'Onk8e Roienha enhon8atirihon ne ratitsihens-to8anens oni ne ratiiatons, nok enhon8ari8enteenhon8ario.

19 Enhon8anatsiak8arisien ne ionk8etaksen nahon8atentoriate, enhon8asok8a8esson nok enhon8aiasake-stsko ; nok ki tanon asenhaton nen8ata enshatonnhete.

20 Ethone eh on8e ne Zebedé rotinistenha, 8atho tonstsothase nok 8ahoneken ne tanitharen.

21 8arenhase ; nahoten isere ? tontakenron, asathon tatseke ne kenh ines keienhokonha, saiatat tsi se8e-ientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ationonen iensese8e saiatanerak8atserakon.

22 Tontahenron ne Iesos : iah tetsiaterientare tsi nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh aсени-nekira tsi niot tsi knekirane ? tontaniron enhiakenik8eni.

23 Tontasaka8enhase : Tokenske ki neneh ensenikira tsiniiot tsi knekirane : nok kenh kaien tsina-

hoten seniriŝanontons, iah neneh ii tekheis, akŝa neneh raonhatsiŝa Rakeniha roteriŝaienni neh nonŝe niioriŝake.

24 Oriŝiio tsi ŝahotinakŝen noieri nihati tŝinahoten ŝahopronke ne iatatekenhaa rahotiriŝake.

25 Nok tanon ne Iesos iasakononke nok ŝasakaŝenhase : Seŝaterientare ŝahi tsi ŝakotiŝenniio' n'onkŝe ne Ratikorasson, oni ne Ratisennasson.

26 Tosa kati nise eh naseŝaier : ok eken aeseŝatennhatseronnien nonka enrerheke aionkkoŝanen.

27 Nok oni nenrerheke entkanontonseke, seŝatatenaskonnien oni neneh.

28 Tsi ki niio' n'onkŝe Roienha, iah neh tehaniente nahonŝakonnienste ; asakokonnienste tanon, nok oni kentiokoŝanen asakaŝenheiaŝe.

29 Kentiokoŝanen ŝahonŝasere nonen sonsahatenti ne Jeriko nonŝe.

30 Teniiaŝe tenironŝekon tniŝtskŝahere ohhaakta, ŝaniriŝaronke tsi Iesos rotohestŝonhatie, ŝahotihenrete, ŝauiro : Seŝenniio, David iaienha takenitenr.

31 Nok n'onkŝeokon ŝahonŝanariste tsi tehotihenretha ; nok ne rononha ok eken senha taiakŝisronne tsi iaton : Seŝenniio, David iaienha takenitenr.

32 ŝattatane ne Iesos nok iasakohnonke, ŝahenron : ohnahoten tetsiatonŝentsioni ?

33 Taniron : Seŝenniio ! Aiakenikenseke.

34 ŝasakotenre ne Iesos tsi ŝasakoken, kenhniiahaiere nikarake nok oksaok ŝaniken ; nok ŝahonŝasere.

Teŝasen enŝkathaton iaŝenre teioteriŝasonterakŝen.

1 ONEN kanatakta ŝihonne ne Jerusalem, onen oni ŝahonneŝe ne Bethphage' tsi iononte ne Olivier teniiaŝe ne raotiokŝa iasakotori.

2 ŝahenron : eh iaŝasene kehiken tkanataien. En-tŝiatkatho kenseri iatatienha iaŝaronte : ietsinerensi nok kaietsiiatenhaf.

3 Tokat onka kiok othenon eniahiiron, enseniron ; Roianer tehoton8entsioni, nok oksaok entkon8anatkase.

4 Neh 8ahonni eh naha8enne, neh naho8ennaierite tsiniha8en ne Rotokensehak8e.

5 Ietsirori ne Sion-ronon Se8enron : Onen tare ne Ianontio 8atonsere Kenserihahose.

6 Eh kati neneh 8anete, ak8ekon oni 8aniri8aierite tsini sakonnhaonne ne Iesos.

7 Takon8aiatenha8e ne Kenserihahose, oni ne roienha, rahonatseronniat 8akon8arase nok eh taon8enstsk8aren.

8 Iotiok8atsanit ok neh nakotseronniat 8ahetak8entarho tsinon8e nenhatohestste, otiake iennhatoskaronsk8e nok neh iakotiesk8e rahohaake.

9 Ak8ekon ok oni iontonhak8e : Ron8asennaien ne David Roienha ! ahon8anenton ne tare raosennakon ne Ra8ennii ! ahon8asennaien Karonhiake.

10 Ak8ekon ok taiontonneke nok 8abakonikonkararen nonen siihata8eiate Kanatakon Jerusalem, iontonhak8e ; Onka nah onte ?

11 Ak8ekon ok iontonhak8e : neneh Iesos Rotokense Nazareth nitha8enon.

12 Nok ne Iesos Ononsatokentike iahata8eiate ; ak8ekon astste tontasakoiatonti tsiniiakon Kanonskon iontennionnsk8e oni ne ieninionnsk8e, 8ahatek8aratserakarhathoseron ne ronatek8aratserotonk8e ne tehontat8ista8is, nok 8asakohniustsk8aratserakarhathoseron norite ronaterontonk8e.

13 Nok 8asaka8enhase : Kaiaton, 8aton : ionterenaientak8a enkon8anatonk8ake nakenonsa, nok nise ienensk8atha se8atatenonsonniatenni.

14 Ok kenh tontaiha8en tsi 8ahon8aiatorenne ne tehatiron8ekon oni ne rontsinokata nok ak8ekon tontasakotsientonhatie.

15 8ahotisense ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons, sahontkatto tsiniiori8anerak8atenions tsi nihoieren ne Iesos, oni tsi iontonnionsk8e ne eksakon : Ahon8asennaien ne David Roienha.

16 Sahon8enhase; Sahonniron: sathonte ken; tsi nahoten iontonnions? nok ne Iesos tontahenron: enh; iah kati kenh non8enton tese8a8ennanote ne kenh nika8ennoten: eksaokonha neh oni ne sekon ienonkerha iatenhiakotiete tsi nenhiesanenton?

17 Nok ehren 8arete, Betani niahare eh oni non kati iahanon8ete.

18 Nok n'orhonkene kanatakon siionsaha8enon hatie, Sahatonkariake.

19 Iahatkatho ohaakta tkerhite tsionion8arontonha ko8a, akta niahare; iah tanon othenon teiohienton neok ne ioneratonte; nok 8arenhase: Tosa oni niha non8enton 8aianiionten, ak8a oksaok onstathen ne karonta.

20 Sahotinerako ne raotiok8a tsinahoten tsi oni niot tsi 8ahontkatho, nok Sahonniron: oh nah onte naha8enne tsi tontai8entsi onstathen ne kenh kerhite?

21 Nok ne Iesos tontahenron: ori8iio tsi k8arori; nori8iio ahontese8etakon iah oni othenon tahontese8atennen8entake ne se8eriane, iah neok taese8ak8eni neh naese8aiere tsi nahoiata8en ne tsionion8arontonhako8a; ne se's en's' tanon aese8enhase ne kenh iononte ehrent set, kaniatarake iasatiatonti eh se nenhia8enne.

22 Tsiok nahoten entsise8aneken ne Nii Ka8enniiki neok n'ak8a te8etakon, ak8ekon entsision.

23 Nonen Ononsatokentike siiehenteron, eh Sahonne8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokon nok Sahon8enhase; kah nitisak8eniatserenha tsinierha non8a, onka oni iesak8eniatsera8i?

24 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: Tsiori8at oni nii enk8ari8anontonse toka ensk8arori ethone ki oni nii enk8arori kah nite8ak8eniatserenha tsinitierha non8a.

25 Kah nitia8enon ne Sa8atie raotenek8aeston? Karonhiake kenh katen Onk8ene? 8atonteri8atihanion, rontonhak8e: toka ente8enron: Karonhiake,

enthenron Sahi: oh kati niotieren tsi iah tetise8etakon?

26 Nok nente8enron: Onk8ene; neneh iatetsiot-teron tsini kentioko8anen ionton Rotokense ne Sa8atis.

27 Ethone kati onen 8ahonniron tsi 8athon8a8enna 8eron: iah othenon teionk8aterientare. Tontahenron ne raonha, iah ki oni nii tek8aroriane tsi ni8ak8enia tseroten.

28 Nahoten nise ense8enron? ne saiatat ne ronk8e tekeni teho8iraien, 8aha8enhase saiatat; 8as kien saiotensera akhetakon.

29 Tahenron iah eh tiiake, Nok tanon tontahata-teri8asten nok eh 8arete.

30 Neh oni neneh 8aha8enhase ne saiatat; etho 8ahenron Saianer nenhia8enne eh ienhke. Nok iah eh tiieha8enon.

31 Kah nikaien ne teniase tahonikonraierite ne Ron8aniha? tahonniron nehne thotierenton, Tontahenron; Ori8iio tsi k8arori: neh ne ratikarotasions oni ne tsionatak8akareni obenton 8ahetsiiatohests-tak8en tsi nonk8ati ne Karonhiake.

32 Aseken ateri8ak8arisiontserakon thoientakon ne Sa8atis, nok iah tetsise8ataonsatati; ne ok ne ionk8etaksen okonha iakotaonsataton oni tiaka8etakon; nok nise se8atkathon, nok iah tetise8etakon iah oni tetsise8atatrestaton.

33 Se8ataonsatat sekon oiahe tekari8akentonk8en; Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaienthos, 8ahatehenronni, oni tsi ienekonniata tanon tahanikatoten ne iononsaniron; ethone onen 8asakoni ne ratinenharaienthos, nok 8ahatenti.

34 Nok nonen tsini8aiaris, iasakotori ne raonnhatsera naontahatiha8e tsinikon rao8enk.

35 Nok tanon ne ratinenharaienthos 8asakotiiena ne kannhatsera, 8asakotisok8a8eson, otiiake 8asakotirio, nok otiiake 8ahon8atinenhioiiake.

36 Sekon ionsasakotori onen oni nenha kentioko8anen, eh ki oni neneh nontahon8otierase.

37 Iakaeſe ki nakſa nene Roienha iahotori, nok ſahenron: tokat naha neneh tenthouſarhoton ne Riienha.

38 Nok tanon ne ratinenharaienthos, ſahonniron ſiihonſaken tare: kenh tare ne raoſenk ſatonsere; hetſiteſario tanisa nok onkſaſenk enſaton tsini hoiën.

39 ſahonſaiena kati aſtſte ionſaonſaiatonti nok ſahonſario.

40 Oh onte nensakoiere tohiken ratinenharaienthos nonen tentre ne Raiatakſeniio?

41 Tontahonniron: Oriſiio onſe tſi enhatennhane enhonſanaſentho nok akoren enſesakoni nenhonſaſiſeke tſi nikon raoſenk.

42 Tontahenron ne Ieſos, iah ken nonſenton teſeſaſennanote ne Kriatonſeratokenti; tſi ſaton: neneh rotineniaſſenhon ne tehatiſtſtenrotha neh ſakanenhiakſeniione tſi tekaioſaien: neh kehiken n'akſa Roianer eh nihokſatakſen, oni ok tiionerakſat tſi teſatkattos?

43 Ne kati ſahonni kſarori katon: entſetsihkſa ne Niiio raonakerasera, neh entſiontaton nenhiakeiaron.

44 Onkakiok tenhonenhionko tenhaiatarine, nok tenhoiatorarake nonka enhonenhienienne.

45 Kenh kaien ne ratitſihenſtakſeniios oni ne Phariſian ſahotinikonraientane tſi rononha ſaſakoton tſi nahaiere tſi ſathariſakentonſe.

46 Neſe ſaonni ronnerhakſe aſakſaiena; neh tanon ionſahatitſanike tſi akſekon ok ionton Roto-kenſe.

Teſaſen nok tekeni aton iaſenre teioteriſaſonterakſen.

1 SEKON are ne Ieſos tontahatati oni ſathariſaken tonkſe tſi ſahenron.

2 Neh teſiatieren ne Karonhiake tkanakeraseraien tſiniiot n'Onontiiio-koſa ſahatennioten ſahoniake enſkat ne Roienha.

3 Iasakotori ne raonnhatsera nasakotinonksa ne iontathonkaraſi ; iah tanon onka tetiotention.

4 Tihatite sekon ionsasakotori ; ſahenron : ietsirori ne khehonkaraſi tſi onen kaſeiennentaon kakkſahere ; akſekon konſatirio ne kheiaresenstonne, onen kati kaſeiennentaon karo kaſene nok ſeſatekkonni.

5 Iah othenon oriſa tethononni, ok eken eh niiaonne tſinonſe thotiriſaien.

6 Otiake ſasakotiiena ne kannhatsera ſasakotikerenſeronni oni ſasakohnaſentho.

7 ſahonakkſen n'Onontio-koſa ſahariſaronke, iasakotori raosotarha ſasakonaſentho ne rontaſenthoſ, nok ſasakohnatenatentaſe.

8 Nok ſasakaſenhase ne kannhatsera : Atſkſi ! onen ſahi kaſeiennentaon Kakkſahere ; nok ki tanon iah tehotirihontakſe ne ronſatihonkaraſine.

9 ſasene kati tſi teiohaokeneron nok akſekon ietsinonkaron tſiniiakon enhietsiken.

10 Ok tiathonreni tſi iohatenion ſasakotiiataroke tſiniiakon ſasakotiiatatsenri, tionkſetaieri nok oni ne ionkſetaksen akſaki ſakanonsine tſi kakkſahere.

11 Nok nonen ſisakotkensere ne Ronontio-koſa tſiniiakon iakotekkſahere ; ſaiatat ſahoken n'iah tehotſeronniaton ne iontenniotakſa.

12 ſahaſenhase : ohniiotieren kiatateken tiſataſeiaton ne kentho iahſe teſatſeronniaton ne iontekſſarakſa ? iah othenon tehokſenion naontahotatike.

13 Ethone ſasakaſenhase ne kannhatsera : hetsiſeſanerenk nok tſi tetiokaras iatsiſeſaiatonti, ethononſe natenhionsenthoſeke oni tenhionnokaraniehonheke.

14 Aſeken kentiokoſanen iehiontatinonkon nok ki kenh niiakonha iontatiatarakſen.

15 Ethone akte ſahonnete ne Phariſian, ſahatitsienhaien oh nahatiiere naboſennannhike.

16 Iasakonatori kati ne raohnoukſeta, ſahonniron : ſeſennio ! ionkſaterientare tſi tiſariſaieri, oriſio

oni tsi neh sherihonnienni ne Nii raori8asonha, iah oni tatesonk8etaiestasions: Ascken iah ki neh teskahenhions tsiniieiatotens.

17 Ask8arori kati tsinise nisanikonroten: ioteri8ison kenh naiekariake tsini hotenienten ne Cesar, tokat kenh iah?

18 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsini hotinikonroten 8asaka8enhase: Tsionk8etaksensk8a! ohniiotieren tsi ise8ere asak8anikonrotako?

19 Tak8anatonhas tsinahoten iekariakta. Ska8ista 8ahon8anatonhase.

20 Nok 8ahenron: onka raiatare, rasennare oni?

21 Tontahonniron; Cesar, Tontasaka8enhase: hatsision ki 8ahi tsinikon rao8enk ne Cesar: nok Nii tsinikon Nii rao8enk.

22 8ahotinerako tsi nasakoierase, nok sahontenti.

23 Ok neh sahennisera 8ahon8aiatorene ne Sadusean neneh ronton iah tetsiontonnhests nonk8e; 8ahon8ari8anontonse.

24 8ahonniron; Se8ennio! Ra8en ne Moï8: onka kiok areko tenho8iraientak enrenheie, neh ne teiatenontere shotiniak n'iotereons nahot8atsironnien ne Rotsikenha.

25 Kenh kati nia8enhon: tsiatak natehontenontere; 8ahoniake ne thako8anen nok iah teho8iraientaon tsiniiore iarenheie; neh kati ne rokenha sahotiniake.

26 Etho oni neh naha8enne ne tekenihaton oni nasenhaton tsiniiore ne tsiatakhaton.

27 Nok onaken 8ahaonniate ne tsiathon8isen, 8akenheie.

28 Ne kati 8ahi nonen entsiontonnhete kah nikaien ne tsiatak nihati enrohneke ne kenh tsiathon8isen? ak8ekon 8e 8ahi niiehotiniakon.

29. Nok tanon ne Iesos 8ahenron; tsi tontasako8enna8eron: se8aiatatons net-i iah othenon tese8a8ennaienteri ne Kaiatonseratokenti, iah oni ne Nii raok8eniatsera.

30 Aseken iah tetsiakoniaks ne Karonhiake, etho tanon nitsieiatoten tsiniot ne Nii raonhiakeronon okon.

31 Nok kenh kaien tsi tsiontonnhests niako8entaon, iah kenh tese8a8ennanote tsinahoten rotonhon ne Nii tsi ra8en.

32 Ii Rao-Nii n'Abraham, Isaak oni ne Jacob? Iah kati 8ahi teshako-Nii ne Nii niako8entaon, neh tanon Ron8a-Nii n'iakonhe.

33 Sahakohnerak8enhaton nonk8eokon tsini hori8ak8arision tsinahiare tsi tontasako8enna8eron.

34 Sabatiri8aronke ne Pharisian tsi sakosk8ekon ne Sadusean 8ahontkennisa.

35 Saiatat tsinihati Sakorihonnienni ne Kaianerensera, neh 8ahori8anontonse 8ahenron tsi 8athonikonraseren.

36 Saianer! Kah nikaien Kari8ak8eniio tsinikonionk8atenientense ne Kaianerenseratokenti?

37 Tontahenron ne Iesos: Sanikonrak8ekon satonnhetserak8ekon seriasak8ekon oni tsi entsenon8ehake ne Nii Ra8eniio tsi Sonnhe.

38 Neneh tiotierenton neh oni tkako8anen.

39 Nok testiatieren ne tekenihaton: Enshenon8ehake ak8ekon nonk8e tsi nise nisatatenon8es.

40 Ethonon8e ak8ekon nikaien oni nioteroron tsini 8aton ne Kaianerenseratokenti oni ne Rotitokenseak8e.

41 Nok tsi etho ronatkennison ne Pharisian, Sasakori8anontonse ne Iesos.

42 8ahenron: Onka nise ise8ere Ron8aienha ne Keristos? Tahonniron, David.

43 Tontahenron: Oh kati naha niotieren tsi ra8en ne David 8ahonikonrata ne Kanikonra, ronatonk8a Raoianer tsi raton:

44 Roianer ra8enni ne Rakianer tsi ke8eientetakon satien tsiniore ienkheiarasitoke8ate ne iesas8ens.

45 Oh kati nekenh naia8enne ne Roienha akenhake raton se Rake8ennio?

46 Iah onka oni ne tsio8ennat tetiotati, iah oni sekon noiah tetsiotenienten aonsahon8ari8anontonse ne karo takaha8ite.

Te8asen-asen ia8enne aton Teioteri8asonterak8en.

1 ETHONE ne Iesos iahatati tsinonk8ati nonk8e okon oni ne raotiok8a.

2 Sahenron: Ratiatons oni ne Pharisian Moïs raonistsk8arane ratistsk8ahere.

3 Tsikati nahoten enhietsiri8atatse naese8ari8anoronk8e, se8ari8anoronk eh oni nase8aier; tosa ki tanon teietsiiate⁴eiennak, aseken neok ne ronton, iah ki eh tehatiierha.

4 Aseken karieno8anens, iorienakste oni ratirie-nonnis nok sakotiketasts nonk8eokon; iah tanon ne rononha kenh tiiehatiierha, sekon's' en's' oni neok n'iataonnisonnaren.

5 Ak8a oni neok, ne ok ronesakon ne taon8atiren-saronste nonk8e okon ne rahoti8eiennake: Aseken kenno8anens ronaninaniionton, oni 8akoses tekafasontak8en ne rahonatiata8it.

6 Neok ronesakon tsinon8e niotkonniens tsi 8atenniote, oni tsi ronterennaientak8a.

7 Tahon8atinon8eratonseke n'onk8eokon tsi ionk8ene, nok ahon8atinatonk8ake n'onk8eokon, Sonk8a8ennio!

8 Tosa tanon nise aietsinatonk8ake: Sonk8a8ennio! Aseken Keristos ok raonhaa hetsise8arihonnienni nok nise ak8ekon tiiese8atatekenha.

9 Tosa oni onka shenatonk8ak ne kentho on8en-tsiake iahniha: Aseken enskat ok Sanisen, nehne Karonhiake thenteron.

10 Tosa oni aietsinatonk8ak Sonk8arionnienni, Keristos se 8ahi hetsise8arionnienni.

11 Okeken tanon onka tsinitsion akša anioh rata-tonnis neh sešatatenhatseronnien.

12 Aseken nenhatatkonnienste enhonšakenron nok nenhatatkenron, enhonšakonnienste.

13 Nok ki tanon nise sešententāsere ne Sešaiatons oni Pharisian Akonšara! iestsinnhotonse nonkšekon naiontašeiate ne Karonhiake; iah ki tanon oni nise tescšatašciatane, iah oni teietsiiašis niienre iakatašeiat, n'iaiontašeiate.

14 Sešententāsere ise ne Sešaiatons oni Pharisian Akonšara! iestsinonskarihatons ne iakotcreons neh sešarišakenserakša tsini sešaterennaientaktseres; ne se šahonni senha karešatatserošanen ensešatrešatakše.

15 Sešententāsere ise ne Sešaiatons oni Pharisian Akonšara! Aseken onšentsiakšekon nitisešetha ne taietsirišateni; nok nonen tenhaterišateni tenšatiaseren tsisenha ransonronon enhaton tsiniiot nise.

16 Sešententāsere ise ne teieronšekon ietsiiasarine! Sešatons en's': iah othenon tekariša n'ononsatokenti aierišanirastte; kenh kaien enhiakonontannhake nenhierišanirastte tsiniiostston nošistanoron.

17 Tescšanonšarašenrie oni tescšaronšekon! Kah nah nikaien senha kanoron: ošistanoron, ok ne neh Ononsatokenti ne se šahi ionoronstakšen nošistanoron?

18 Oni Sešatons en's' šahiken; onkakiok enharišanirastste tsi Ietsienharakša, iah othenon teiotieren; kenh kaien kariša naierišanirastste tsinahoten kaere.

19 Tescšanonšarašeurie oni tescšaronšekon! Kani-kaien naha senha kanoron, tsiniiot neh kaere, ok ne neh Ietsienharakša karišanoronsta tsinahoten eh kaere?

20 Neh kati nonka enharišanirastste tsi Ietsienharakša neh ki enharišanirastste oni tsinikon neh kaere.

21 Nok n'ononsatokenti enharišanirastste, Ononsatokenti ki enharišanirastste, oni neh renteron.

22 Nok onkakiok tsi tkaronhiate enhari8anirastste, Nii8 raonistsk8ara enhari8anirastste oni netho renstsk8ahere.

23 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a neneh ionerak8at ak8ekon oni niiese8akariaks tsiniiore n'ohontesonha; nok isi ietse8are nak8a kontiri8ak8eniios tsinonk8ati ne Kaianerenseratokenti: neh sahi tohiken, ateri8ak8arisiontsera, atanitenron, Te8etakon, neh kehiken teioton8entsiohonne aese8aststeniaronke, tosa kineneh sane aese8ariontion notiake.

24 Ietsiiasarine ne teieron8ekon! Se8anon8akentsta ne kenh nikatsinon8asa, nok iese8atiatanek8anons n'oniak8aer.

25 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a neneh ionerak8at nastste nonk8ati aese8anoharenion nakerasonha oni ne katsesonha, nok tanon ne nakon titkabere, kanensk8en, oni kanon8aratonsera.

26 Pharisian tese8aron8ekon! Katsetakon nonk8ati tase8aticrent se8anohare, tosa oni aiohrak nastste nonkati.

27 Se8ententasere ise ne, Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Ak8a eh nise8aiatoten tsi ieiatatarion's'ihken kak8atak8en karaseston, ak8a ki's' en's' anio io8eienston n'astste nonk8atik8en nok ki tanon ne nakon titkaskenrhahere oni ostienhokonkenha nonk8eokon.

28 Ak8a kis en's' anio oni nise se8aianere astste n'onk8ene nok ki tanon ne nakon, se8aiati n'aiontation oni ne kari8aneren.

29 Se8ententasere ise ne Se8aiatons oni Pharisian Akon8ara! Aseken ietsiitatatahas ne Rotitokense, Nok tsise8akerak8a tsi ratiiatatarion ne thotiri8aierisk8e.

30 Nok se8aton's' en's'; iah non8enton tiiaionk8arisanou8ehontsi ron8ana8enthon ne Rotitokensehak8e.

31 Ori8iio, kati tsi se8aterienjare tsi ise se8asotsera ne Sakona8enthon ne Rotitokense.

32 Nok ise se8anahnonhatie tsinikon thonatoktani ne ietsinihokon kenha.

33 Oniare. ka8atsiraksensk8a! oh nense8aiere nansese8aniakenne tsi tiotekha n'onesson?

34. Aseken naontak8atennietase, Rotitokense, thononk8etaieri oni ratiatons, aietsiia8enthon se are, aietsiiasake8tsko, aietsisok8a8essonion tsi se8aterennaientak8a, nok aietsisereson aietsinask8enhabison tsi se8anataienton.

35 Naese8ateri8aketate tsinikon ionekiren non8entsia ne kanek8ensanoron, tiotasa8e tsi thon8ario n'Abel, tsiniiore ne Zakari Barachi roienkenha, akta tsi ietsienharak8a hetsise8ario.

36 Ori8iio tsi k8arori, ak8ekon ise entsise8arane.

37 Jerusalem, Jerusalem, ise ne Sherios ne Rotitokense nok ietsinenhioiaks ne tekheiatories! Toh niiori8ake 8akatenienten aonsakheiataroroke ne Sheienhokonha tsiniiot ne kitkit kaneraontsokon iakoiatasetha nakoienhokonha, nok iah tese8athontaton.

38 Onen kati Ononsokon en8aton tsi se8anonsote.

39 Aseken k8arori tsi iah tesesk8akensere ohenton tsiniiore iense8enron: ahon8anenton ne tare raosenakon ne Ra8euniio.

Te8asen kaieri aton ia8enre teioteri8asonterak8en.

Nok onen sishoiakenhonhatie, onen oni sishotionhatie ne Iesos, 8ahon8ateranentakten ne rao8tiok8a, nahon8arori ahakahenhion tsiniiot tsi kanonsonni.

2 Nok 8ahenron ne Iesos: Ak8a 8ahikenh se8atkathos tsiniiotanion? Ori8iio tsi k8arori, tsi iah oni nenskat non8a tatekanenhiasere taiotatenron ne iah takarision.

3 Olivier tsi tiononte iahatien, rahonhake tsiSahon-Sateranentakten ne raotioksa, Sahonniron: AskBarori tanon katke ienkaese neh naia8enne, ohoni nahoten enkaieronniststak8en nonen tentese, nehoni nonen ense8aton8entsiarisi?

4 Tontasako8enna8eron ne Iesos, Sahenron: Se8atatenikonrarak tosa onka aietsinikonrakarhatho.

5 A8eken kentioko8anen enthonne nenhiouksen-nenha8i rontonne: ii ne Keristos, nok kentioko8anen ensakotinikonrenha8e.

6 Ense8ari8aronkanion iakoteriio, oni ionteriiosere, tosa tanon se8ateronhienten: A8eken iatekakonte neneh tsi eh nenhia8enne; iah ki tanon, areko oni neh teken ne tsi iotokte.

7 A8eken tenhotiri8arheseron ne tehontou8entsianekhaon tsinonk8ati ne raotisastensera: nok enhiontonkariakon, enkannratarineseron nok tenhiaon8entsishonk8aniön.

8 Ak8a sane neneh neok tsi tiotasa8ak8en naieronhiakentak8e.

9 Ethone öni onen enhietsiiena, enhietsironhiakente, enhietsirio, ak8ekon ok oni nonk8e enhietsis8atak8e n'aksenna.

10 Kentioko8anen neh non8e nenhotiri8anoron, tenhiontast8enseron, tenhiontatatenninonniön oni.

11 Kentioko8anen oni ehnon8e nenhotiketote ne Rotitokensetseraksen nok kentioko8anen ensakotinikonrakarhatho.

12 Nok tsi naten8areni ne kari8aiesatsera, kentioko8anen nentsiako8istoten nakotanitenrat.

13 Nok tanon onka iatenharionkote neh enhania-kenne.

14 Nehoni kehiken Ori8atokenti Karonhiake nitioteri8inon Ou8entsiak8ekon enkariho8anaton, 8ene aiakaonniaten nonk8eokon; ethone onen en8a8e tsi iotokte.

15 Ne kati nonen ense8atkatho ne kari8aiesatsera neneh iakoluikonraksatak8a, tsiniiot tsi rotrori ne

Rotokensehak8e Daniel, enkari8ataton n'onaktatoken-
kentike, (ratennikonraren onka ro8ennanontha netho
Rotokense.)

16 Ethone tsi ionontenion enhiontek8asentak8e ne
Juléronon.

17 Nok oni ne kanonsake ieharates tosa tethast-
nent naonsahakoha tsiok oni nahoten akenhako ne
raononskon.

18 Nok oni ne kaektake ichres tosa sahket naonsa-
hakoha ne raotseronniat.

19 Iotitentasere ne tsionathon8isen noiah nenkon-
titiatoten neh non8e te8enniserate oni nenkonststa-
ronthake.

20 So8aterennaien kati ne tosa koserake, tosa oni
a8entatokenlike akenhak n'onen ense8ateko.

21 Aseken ionikonraksentseratsanit tsinenhia8enne
nethone, neki enskat nareko non8enton eh totia8enhon
tsinahe tioton8entsiatasa8e tsiniore non8a, iah oni
noiah eh tiiiaonsaia8enne.

22 Neh oni ne iah taontaha8enniserokeri neh
ni8enniserotens iah onka tahioniakenhon ; neh tanon
ne iontatiatarak8en akori8ake, en8enniserokeri neh
ni8enniserotens.

23 Neh kati nenhiesarori nethone enhiahihon :
kenh renteron ne Keristos, ok ne's'eus : kenh nonkati,
tosa tasetak.

24 Asken enhatinakerenne nethone ne Keristos
enhontatonni, Oni ne Rotitokense, iori8anerak8a-
tenion, teiotieronnionhaton oni tsi nenhatiiceranion,
aontonseke oni asakotinikonrotako ne iontatiata-
rak8en.

25 Onen kati 8ahi non8a tahonenne tak8arori.

26 Neh kati nenhiesarori nenhiahihon : Karhakon
thenteron : tsi iateiotennhonta8enne thenteron ; tosa
tasetak.

27 Ak8a tanon tsiniot nat8anennckara8e, tsi
tkarak8inekens takahientak8e nok tsi iatesastsothos
iakaniharho Sahokentane ; eh nenhia8enne nonen-
tentre n'Onk8e Roienha.

28 Aseken tsi non8e nenhiostatstokotonke n'iaok8entaon ethonon8e natenkontentasente n'Ak8eks.

29 Ak8a neok en8atenniserohestste neh ni8enniserotens, en8aterak8aton, iah oni tataonsakas8athete nasonrekha, entkaniserenne ne karonhiake tiotsistok8aronnion nok tenhiotihenton8e nahosastensera tsi Tkaronhiate.

30 Ethone onen entkaieronnine karonhiake n'Onk8e Roienha raoteniensera, ethone oni oni akaon 8entsiak8ekon nonk8e enhiakaonsenanion enhiontatonstsk8enaiaakhonseke, enhon8aken oni n'Onk8e Roienha tare tsi taiotsikeraronniontie karonhiakeson, enthok8eniatsero8anenhatie enthoiatanerak8atonhatie oni.

31 Nok entesakotori ne raoronhiakerononokon, neok nenthatihonra8ate tsi ensakotiiatar8roke ne Sakoiata8en tetsiaronk8en tsi ieiton8entsiokta nihon.

32 Kenh kati kaien tase8atennakerat kehiken Tsiohnion8arontohake tekari8akentonk8en: Ak8a neok enkarana8en oni enkask8eionten, ok naha neh ense8aiaenteristak8e tsi onen toha taiokennhonti.

33 Eh kati oni neneh nenhia8enne nonen ense8atkathoseron kehiken nikarihotens, se8erhek onen k-kheto tare n'Onk8e Roienha, ak8a oni onen kannhohakta irate.

34 Ori8iio tsi k8arori, non8a kenh ka8atsirate iah te8atohests tane ohenton neh naia8enne.

35 Karonhia On8entsia entiatohestste, kenh kaien nake8enna iah neneh non8enton tiiantohestste.

36 Kenh kaien tsinon8e ni8enniseronte, tsi oni nio8istahe iah onka teioterientare, iah oni ne Rationhiakeronon, raonhatsi8a ok roterientare ne Rakeniha.

37 Tsiki tanon niotonne sihotenniseratenion ne Noè, eh oni neneh nenhia8enne nohnen tentre n'ouk8e Roienha.

38 Aseken, tsiniiotonne ohenton sahonnotonko8a, skennen tatehonastskaonk8e, ratinekirkhak8e oni, rotiniakonsk8e, tsikiniiore iahatita ne Noè raohon8akon.

39 Nok iah othenon tehonnerhak8e en8ennotonken, tsiki niore onen iahonnoton ak8ekon oni iahakoiatenha8e; Etho kati oni neneh nenhia8enne n'onen tentre n'Onk8e Roienha.

40 Tennaiase .kahtakon enhnesseke: Saiatat enhon8aiena nok enhon8atkenrate ne Saiatat.

41 Tekeniiase enkenithetake tsi iethetak8a; Skaiaatat enkon8aiena, enkon8atkenrate ne Skaiaatat.

42 Se8atennikonraren kati: iah se' Sahi tese8aterientare toh nenkaha8i tentre ne Etsise8aianer.

43 SeSari8aienterihak tanon kehiken, Onka kiok ne ronk8e ahontahoterientarake tsi nen8atasontine ahononsorensere ne Sakosehta ahatie8atense naha, nok iah tarere ia8eronhatie teionkenonsariten.

44 Neh kati oni nise 8aonni Se8atate8eiennentahonhak: Aseken tsi non8e ne iah tese8arhare nenra8e n'Onk8e Roienha.

45 Kah nihenteron non8a tohiken ne rannhatseriio rori8atoken oni, nene Roianer rorihonte nasakoststeriste ne raonnhatseraokon, neoni nasakohnonte tsi non8e nateioton8entsiohon?

46 Rotaskat netho rannhatsera neh nenhoierenhatie tsi roiotatie nonen ensra8e ne Roianer!

47 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enhorihonten tsi nihoien.

48 Kenh kahien tokat kannhatseraksen, enhenron ne raonikon rakon: ronisk8as ki oni naontare n'Akianer!

49 Nok ok eken asakokenrenseronni asako8entho oni ne Satehatinnhatsera, nok keken neh enskatne enhontou8esen ne tsionekaka8e.

50 Tohiken Rannhatsera Raoianer eh non8e ni8enniserate nensra8e, tsi oni niio8istahe n'iah othenon tenhorhareke.

51 Nok ehren ehhoiatenhašite, neh oni iatensha koieste nakonšarasonha: etho nonše natenhionsenthoseron oni tenhionnokaraniehonheke.

—

Tešasen nok Šisk Teioterišasonterakšen.

1 NEH tenstiatieren ne Karonhiakon tsiniiot n'oieri nikontiiatassetserake Kontihaserenhašinontie Sathonšateratane ne Rotiniakhe.

2 Šisk nikonti tkounonkšetaieri, nok Šisk oni nikonti tiiotitcha.

3 Kchiken tiiotitcha neok iakontihaše ne iehaserarakša iah ne kenhie.

4 Kenh kaien ne kenštokha oksaok neneh tionenhionaten ichaserarakšake.

5 Nok tsinikarišes roniskšas naraše, šaotiserentarene nok iahotitaše oni.

6 Neh nahoten nasonthen onšaroko ionton: onen kenh tare ne Hetsišešarhare, šaseše kati iatetsišešaterat.

7 Akšekon kati šakontkeštsko nok šakonttaseraseronni.

8 šakonniron ne tiiotitcha: Takšeniehnon iah nekenh teionkšatekse.

9 Nok ne konttoka takonniron: iah taonton nakšeniehnon onša's' en's' naha entionkšatoktae; šasene sešatatninonsera tsi tiontenninontha.

10 Tsi kati nikarišes iatekontiiatakonte onen šaraše; nok ne iohnatatešciennentaon iaonnete iahontaeiate tsi šatenniote nok tontaiennhoton.

11 Nok onaken eh skonne ne tiiotitcha, šakonniron · Sešenniiio ! Sešenniiio ! takšannhotonkšas !

12 Tontasakošennašeron šahenron: orišiiio tsi iah tekšaienteri.

13 Sešaterharat kati iah se šahi tešešaterientare kah nišenniserate tsi oni niiešistahe entre n'Onkše Roienha.

14 Aseken ak8a neh sateiot tsiniiot ne ronk8e ratentionhe, iasakohnonke ne raonnhatsera, 8asakorihonten ahatinikonraraketsinihoien.

15 Nok saiatat 8isk nika8istake tahaon, saiatat tekeni, saiatat enskat : tsiki nithonttoka : nok oksaok 8ahatenti.

16 Kehiken 8isk nika8istake roiena, 8ahatenti, nok 8ahakarhateniate tsiniore 8isk niiathatentsa.

17 Etho oni neneh nahaiere ne tekeni tehoiena, tekeni oni neneh iathatentsa.

18 Kenh tanon kaien ne ska8ista roiehna, 8aron-sentsiok8ate nok eh 8ahasetc.

19 Kari8estsinahe onen sara8e ne Ron8aianer, nok 8asakokontseratironten.

20 Eh 8athatahne ne 8isk niho8istaiena, 8ahonatonhase ne 8isk natehotentson 8ahenron : Saianer ! 8isk nika8istake takatak8enniaieni eh kati oni nikon 8akeiaron ne sa8ista.

21 Nok ne Roianer 8ahenron : ioianere tsi se8eien-nii; kenh sane niiori8aha nok ki taseri8aierite eso kati enkonrihonten : satonnharen raotonnharatserakon ne Saianer !

22 Onen neh eh isre ne teka8istake roiehna nok 8ahenron : Saianer teka8istake takatak8enniaieni, nok eh oni nikon 8akeiaron.

23 Nok ne Roianer 8ahenron : tsi sennhatseriiio, kenh sane niiori8aha nok ki sari8atoken, eso kati enkonrihonten : satonnharen raotonnharaseraakon ne Saianer :

24 Kenh kaien ne ska8ista roiehna, eh 8athatane 8ahenron : Saianer ! 8akaterientare tsi niseniakastste, tsienthok8as tsi non8e niah tesaienthon seroroks tsi non8e niah tatesareniaton.

25 Ne 8ahonni onkteronne nakon8istontienne,oken-rokon kati 8akasetonne ; kenh kati sekha8i tsinikon ne sa8enk.

26 Nok ne Raoianer tontaho8enna8eron ; 8ahenron : kannhatseraksenska, saterientarak8e, tsi

kienttok8as tsinon8e iah te8akientton, keroroks oni tsinon8e iah tate8akareniaton.

27 Teioton8entsiohonne kati tsi ie8istaientak8a iahe8aiaentake, nok tsi naonsonka iaonsonktak8en akenik8ekonhatie tsinikon aioteiaronke.

28 Ehtsise8a8istak8a kati, nok neh satsitsion noieri niho8istaien.

29 A8eken skatson iakoiien tsiniiakoiien, enshonhion nok sekon enshoientane; kenh tanon kaien niah othenon tehoien ienkae8e oni tsi nihoienha enhon8ak8a oni neneh.

30 Astste kati iatsiseniiatonti niah othenon tekanhatserasta tsi non8e tetiökarakas; eh oni non8e natenhionsentho8eron, tenthionnokaraniehonheke oni.

31 Ne nonen tentre n'Onk8e Roienha enthoiatanerak8atonhatie, tenthon8anitiok8atontie oni ne raaronhiakeronon okon, nok ethone enhennistsk8aren ne raonistsk8aratseranerak8atserakon.

32 Nok akaon8entsiak8ekon nonk8e raohenton enhionteroroke, nok tensakoiataiestasi, tsikiniiot ne teiotinakarontonha ranonhne, tesakokhasions notinnhetien tanon ne Kontitsinn.

33 Tsi ra8eientetakon ensakoiatoheststak8e notinnhetien, nok ne kontitsinn sanek8ati ensakoiatoheststak8e.

34 Ethone ne Ronontiiio ensaka8enhase tsiniiakon tsi ra8eientetakon iakoiatontieton: karo kasene ise ne Rakeniha hetsise8aatateriston, se8ata8eiat tsi non8e nietsinaktaseronnienni soutonton8entsiata8a8en.

35 A8eken 8akatonkariakon, nok tak8anonten; 8akeniatathenhon, nok tak8anekanonten; 8akieshaonhatiesk8e, nok tak8ate8eienton.

36 Akenekon kenhne, nok tak8aseronni; 8akenon8aktanihak8e nok tak8atkense, kennhotonk8e nok iesk8aiatatsenrion:

37 Ethone entiahiiron ne tiakori8aieri: Saianer! Katke nik8aken nasatonkariakseke, nok ak8anonten; ok ne ens aesaniatuhihenseke nok ak8anekanonten?

38 Nok katke nisaieessaonhatiesk8e, nok k8ate8eienton ok ne ens sahnekon kenhne nok k8aseronni ?

39 Katke nik8aken aesanon8aktaniheke, ok ne ens asennhotonke nok ak8atkenseron !

40 Tentesako8enna8eron ne Ronontiiio enhenron : Ori8iio, Ori8iio tsi k-arori tsi niiori8ake etho niie-tsiierase n'ak8a niieiakaha nakatatekenha iise eh nisk8aierase.

41 Ethone oni neneh ensaka8enhase ne sanek8ati iakoiatontieton : Se8ari8aston ! ehren ise8et nok 8asene tsi tiotekhaon8e, eh non8e nihon8anaktaseronnienni n'otkonseraksen oni ne raotiok8a.

42 A8eken 8akatonkariakon, nok iah tesk8anonten, 8akeniatathenhon nokiah tesk8anekanonten.

43 Sakieshaonhatiesk8e, iah tesk8ate8eienton, Akenekon kenhne nok iah tesk8aseronni ; 8akenon-8aktanihak8e, kennhotonk8e iah tesk8atkense.

44 Ethone oni neneh tenthon8a8enna8eron, enthonniron : Saianer ! katke nik8aken, asatonkariakseke, aesaniatathenseke, aesaieshaonhatie, sahnekon akenhake aesanon8aktaniheke ok ne en's' asennhotonke nok iah tak8aiatakennhaon ?

45 Tentesako8enna8eron, enthenron : Ori8iio tsi k8arori tsi iah enskatha eh teietsiiatierase enskat ne niiakasa, iah ki oni nii eh tesk8atierase.

46 Nok neh kehiken tsi tiakoronhiakenon8e niienhenhien ; kenh kaien ne iakoianere enhiontonnharana tsi non8e ne tiakonnhe on8e ne oni tsiniienhen8e.

Te8asen nok iaiak Teioteri8asonterak8en.

1 NE nonen saharihokten ne Iesos, 8asaka8enhase ne raotiok8a.

2 Se8aterientare Sahi tsi tese8enniserake ok onen enshatonhete ; onen oni enhon8ateh8entete n'Onk8e Roienha ne tahon8aientannharen.

3 Ethone oni onen Sahontkennisa ne Ratitsihensto-

Sanens ratiatons oni ne rotikstenhokonha rahononskon ne ron8ako8anen Kaif ron8aiastsk8e.

4 Nok neh Sahatitsienhaintak8e kah nahontaha-tiierate tsi ahon8aiena nok ahon8ario ne Iesos.

5 Nok tanon rontonhak8e : Tosa ki tanon teini8entaneron akenhake, on8a setsi enkarihobannha tenhikonikonrharen oni n'onk8eokon.

6 Tsini kari8es, sekon oni Betani sitres ne Iesos, raononskon ne Simon roststa8is.

7 Tsiotion8isen eh on8e Katsetenha8i tite8enhi-nahere n'ak8a 8enhienanoron, nok tsinikari8es tehostkaon, ranontsine ton8eron 8ahahoka8e.

8 Nok ne raotiok8a ohia nontahonatierase nok 8ahonniron : nahoten kasta en8aton nikon 8akaie-ha ?

9 E8ose naha iataiohnenon naontenninonke nok iakotent aiontatitenraton.

10 Nok tanon ne Iesos roterientaratsihon are, 8asa-ka8enhase : ohniotieren tsi se8ari8astani ne kenhtsiotion8isen ? Aseken ori8iio tsi takari8aierite nii akeri8ake tsi nakaiere.

11 Aseken tiotkon ense8aientake ne iakotent, iah tanon nii tiotkon tatask8akanerake.

12 Aseken tsi onkiatoka8e ne 8enichnakon neh takak8atak8ate tsi enhionkiatata.

13 Ori8iio, Ori8iio tsi k8arori : tsi on8entsiak8e-kon ; kahkiok oni non8e nenhie8ennanoten ne kenli Ori8atokenti Kari8iio etho'k'niiori8ake entsiontroria-take tsi nakaiere.

14 Ethone onen saiatat ne tokeni ia8enre nihati, Sitas Iskariot ron8aiats 8asakotkensera ne Ratitsi-henstak8eniios :

15 Nok 8asakori8anontonse ; 8ahenron : toh nas-k8akariak8e nak8atsiak8arisien ? A8en nika8istasen 8ahon8asetake.

16 Neok oni onen saresake naontiesenne ahoten-ninon.

17 Neneh sontontenniseratierente tsini ienataraks ne iah te8attenk8aton, 8aon8ari8anontonse ne raotio-

k8a ; Sahonniron : Kah non8e nisere aiak8akhonniana ne Shotonnhestston ?

18 Nok tontahenron : kanatakon niahasene,kenh non8e thononsote, nok ense8enron : Raton ne Roianer ; onen thoha aonkatenniseroktase ; sanonskon kati tenhiak8astskaon nakitiok8a ne Shotonnhestston.

19 Nok ne raotiok8a eh nahatiere tsinisakonnyaon ne Iesos.

20 Nok nonen sontaiokara8e, atekk8aratserakta Sahani8tsk8aren, nok oni ne tekeni ia8enre nihati.

21 Nok tsini kari8es tehonastskaon Sasaka8en8a-e : Ori8iio ak8a Ori8iio tsi 8ak8arori tsi saiatat tsinit8ion enhakatenninon.

22 Nok ko8anen tsi 8ahotnikouraksen, nok satiaat8on taontasa8en 8ahon8ari8anontonse, ronton : Saianer : ii onteh kenh ?

23 Tontahenron, ne non8a ne kenh teiakiatonts enhakatenninon.

24 Kenh kaion n'Onk8e Roien8a satentionhe tsikiniot tsi kaiaton ne raon8a raiatatake ; nok tanon rotentasere ne ronk8e n'enhotentinnon n'Onk8e Roien8a ! Sen8a aioianerenhon ne to8a non8enton ahouakeraton netho ronk8e.

25 Sitas ne neh rotenninonre tahatati 8ahenron ! Saianer ii ontehen ? tontahenron ne Iesos, ak8a neok ne taseri8aierite.

26 Nek tsinikari8es tehonastskaon, Iesos 8atrak8e kanatarok nok 8ahaiatateriste oni 8athaiake nok iaskaon ne raotiok8a, nok 8ahenron : Se8aiana ise8ak nehkehiken nakieronta.

27 Katse oni tonsarak8e nok 8ahaiatateriste, iashakaon, 8ahenron : se8ak8ekon se8anekira.

28 A8ekon neh kehiken nakenek8ensa, neh nonek8ensa n'ase Kari8anirast8ak8on, kentiok8anen iontatenek8ensarise, naonsonterake8ate tsi iakorisa8aneren.

29 Onen kati 8ak8arori tsi iah sekon taonsaknekira nonenharakeri tsiniore ien8atenniserihe8e entsito8a8anekira raonakeraserakon ne Rakeniha.

30 Nok nonen sahatirennokten, Olivier Onontoharake niiahonne.

31 Ethone ne Iesos Sasakorori Sahenron: Onsa kenh Sasontate enseSatateriSaiantaten nii akeriSake; Aseken Saton tsi kaiaton: enhiente ne ranonhne, nok tenkonreni ne teiotinakarontonha.

32 Nok tanon nonen enseSakatonnheton, enkSahentete Galilene niienhenke.

33 Tier tahatati Sahenron: ok oni niahonstsahate, iah kinii nonSenton.

34 Tontahenron ne Iesos: OriSiiio tsi Sakonrori, tsi onsa kenh Sasontate ohenton nahontontati ne kitkit asen nenskatonnhiise.

35 Tontahenron ne Tier; ok onte oni naionkhiiariskontane aionkhiriosere iah kinonSenton tiiakonhia-tonnhiiase, AkSekon ok eh nabatiiere, ne raotiokSa.

36 Ethone onen Getsemane konSanatonkSa niiahare ne Iesos; nok SasakaSenhase ne raotiokSa: kenthoseSatién, tsiniiore ienkaterennaiéntako tsinonSe Sake.

37 Neok iasakoiatenhase ne Tier, tanon teniase ne Zepedé sakoiénhokonha, ethone oni onen tontasaden SahonikonranonSake, oni SahaSeriasanonSake.

38 Ethone oni onen Sasakorori Sahenron; Skanorons aonkeriote tsini SakenikonranonSaks; kenthoseSenterontak nok seSatieSaten.

39 Nok isih niiore niionsare nok etho Sahati-kSentahren, Sahaterennaién, raton, Rakeni! aontonseke's' en's' ehren askhaSitase ne kenh katse; tosa ki tanon ii aontonkenikonraierite, ise ki aontesanikonriione.

40 Eh natontare tsi ratiteron ne raotiokSa, nok rotitas; SahaSenhase kati ne Tier: ionerakSat Sahi tsi iah tesakSenion arahona enskat aioSistahe enskatne aiontiatieSatake?

41 SeSatieSaten nok seSaterennaién ne tosa aeseSanikonrasenni: Aseken kaiatasnóre nonikonra nok ioiatakenbeion noSaron.

42 Sekon isih niionsare neneh tekenihatón, nok Sa-

haterennaien raton : Rakeni niah taontonsere nehren n'aontohestste ne katse n'iah taknekirane, ehkini-iaßen tsini sanikonroten.

43 Ehare natontare, sekon are sasakotkatho rotitas ; aseken akßaki ok tatehotironßekskße.

44 Nok iah othenon tesakoßteriston sekon isih niionsare, nok onen neh nasenhaton nahaterennaien, ok neh tontahatasassen.

45 Ethone onen are eh saraße, nok Sasakaßenhase ne raotiokßa : Seßentaf onen nok seßatorissen ; onen iakaeße, naontatenaskßaienhase ne ionkßetaksens n'Onkße Roienha.

46 Hennioh tesseßatann, onen kenh ibre ne rakatenninonre.

47 Sekon ok nihottare, eh Saboketote ne Sitas, enskat ne tekeni iaßenre nihati kentiokoßanen rotio-ksine, ronsharenhaßinontie, Kanhiashonha oni, nene ratitsihenstakßeniios sakonatorihatie.

48 Kenh kaien ne rotenninonre ne, sakotehnienten tseraßi raßen : nehne tenhinoronkßanion neh hetsiseßaiena.

49 Oksire Sahoteranentaktenne Iesos, nok Sahenron : Saianer ! Satkonnonßeraton, nok Sathonoronkßanion.

50 Nok tontahenron ne Iesos : ohrie, oh nahoten ahorißake tsi kenh ises ? Ethone okta Sahonnete nok Saonßaiena ne Iesos.

51 Saiatat tsinihotiokßa ne Iesos tahasharotsiate ne raosharekoßa nok saiatat ne ratsihenstoßanen raonnhatsera saboiente, akßa iahohontiakte.

52 Ethone tabenron ne Iesos : Saseta ne sasharekoßa tsinonße niionakte : Aseken tsiniiakon neh enkonßaniahese ok neh entsiakorioste.

53 Iah kenh tasere aontonse nahineken nø Rakeniha nonßa, akßa ok oni aiononteratie ahontahakattennietase oni ne isihnon tekeni iaßenre nikentiokßake Ratironhiakeronon ?

54 Oh kati tanon naiaßenne naiotißennaierite tsini kaiatounion kouton ehse nenhiaßenne ?

55 Ethone ne Iesos Sasaka8enhase ne shotitiok8a, Sahenron: Assareko8a. kanhuia Se8ah:8inontie tsi tak8aiena-ere. anio's'iken onk8etaksensk8a; niate8en-niserake te8ak8ekonhatiesk8e, k8arionniennihatie Ononsatokentike nok iah tesk8aiena.

56 Ak8a ki tanon neok ne tah:ti8ennaierite tsi naha8enseran, tsi nihotiiaton ne Rotitoken-ehak8e Ethone neraotiok8a 8ahon8atesentete nok 8ahonteko.

57 Kenh kaien ne Iesos 8ahon8aiena Kuike fniia-on8aiatenha8e Ratsihenstak8eniioke, eh thonaiken-nisonhonne ne Ratiiatons, Rotikstenhokonha oni.

58 Nok ne Tier isihniha tihononteratie tsi niioere Ratsihensto8anen raotehenrakon rakaenhionne toh niienhia8enne.

59 Kenh kaien ne Rati8ihenstak8eniios oni ne Rotikstenokonha oni kanenrak8ekon tihonterientisask8e kanikonrlatonke tsi ahon8ario ne Iesos.

60 Iah tanon tehatiri8atsenrie-k8e; kentiok8anane sane 8ahonno8entanion iah ki tehoti8eienstase; kahre onen teniase eh Satnitane.

61 8aniron; Ra8en naha kehiken: Akk8eni Akenonsari Niio raononsa, nok asen naonta aonsake nonsaketsko.

62 Ethone 8athatane ne Ratsihensto8anen, nok 8aha8enhase iah kenh tataonta-eri8aserako? T8ina-hoten iesari8arhos ne kenh kaien?

63 Iah oh tahenron ne Iesos. Nok ne Ratsihensto8anen tontahenron: 8akonri8aneken raosennakon ne Niio, nask8arori ise kenh ne Keristos, Niio Roienha.

64 Tontahenron ne Iesos; ak8a tasierite; kenh nii kaien enkonrori, tsi on8a en8atasaden ont8ise8aken n'Onk8e Roienha, enhata8eiate enhamstak8aren oni tsi ra8eientetakon roosastenserakon ne Niio, nok otsikerakesson tsi Tkaronhiate tenthaientak8e.

65 Ethone ne Ratsihensto8anen 8aharatsionko ne raotseronnia nok 8ahenron: 8ahate8ennaiesate, nahoten taonsaionk8aton8entsionitak8ake ne Te-

moins, akša nonša ise sešathonte šahatešennaiesatē ; nahoten kati eusešenron ?

66 Tontahonniron : tchotentsion narenheiate.

67 Ethone oni taontasašen šahonšanistskeroseraše rakonsake : Otiake ronšaramonšaiiakhonskše, nok notiake raotinnhia ronšaienthakše.

68 Ronton : Keristos takšarori onka šahesaiēte.

69 Astste atehenrakon eh venteron ne Tier ; skaiatat ne kannhatšera šahoteranentakten, nok šakenron : Šenikšekonne šahi oni niše ne Iesos Galileenronon ?

70 Šahatonnhiie tanon akohenton nonkše ; šahenron : iah ohtekerišaienteri tsinahoten šaton.

71 Nok nonen si-šoiakenbonhatie, tikaiaatate šahoken, nok šahakororianion neiho ieteron šakenron : neh oni kehiken šaiiatat ne Iesos Nazaretronon.

72 Šekon are šahatonnhiie, šahenron : iah tehiiēnteri ntho ronkše.

73 Iah akša tekarišes ohnakenke, neh neho ionkšene šahonšateranentakten, nok šaonšenhase ne Tier : Orišiiio onte tsi ok neh seseniiaat, tsi sathare šatrori.

74 Ethone onen šathateriatikhon, šaharišanirate šahenron : iah othenon tehiiēnteri neho ronkše : Ok eh karatie tontati kitkit.

75 Nok ne Tier sareiarane Tsinithotati ne Iesos, Rašen : ohenton naontontati ne Kittit asen nenskatonnhiise, šahaiakenne nok otsitošann šathasentho.

Tešasen nok tsiaiak Teioterišasonterakšen.

1 Nok nonen šiorhonkene, šahontkennisa ne ratišihenštakšeniios oni ne rotikstenhokouha šahonšatsienhaien ne Iesos oni nahonšario.

2 Šahonšanerenke, Pilatne niaaonšaiatenhaše ehoni iahon-šatsiakšarisi.

3 Ethone ne Sitas šahonikonraientane tsi ronšarišentane, šahataterišasten, nok ionsahaaše nasen nika-

8istasen eh ionsahoti rahotihenton ratitsihentak8eniios oni rotikstenhokonha.

4 Ratonne : onkennhike kanek8ensanoron Sakateninon. Tahonniron ii kati ken onk8ari8a ? Satateri8aseronnien ki 8ahi nise.

5 Ok eh tiionsahoti ononsatokentike, ehren sarete nok iahatatniaterenke.

6 Kenh kaien ne Ratitsihenstak8eniios sahatiiena no8ista nok 8ahonniron : iah teioianere ne iataonse-tesaieste ne ka8istak8eniioke aonsete8ata : Aseken Onek8ensa iateiohnenon.

7 Nok iathotiri8aientase ranahtsionni 8ahon8ahe-taninon, tiiete enhiontatiatatahastake.

8 Nese 8aonni sekon non8a, Onek8ensa aoheta, kon8anatonk8a.

9 Neh kati iakaierite tsiniha8en Rotokensehak8e Jeremi ; ra8en : sahatiiena n'asen nika8istasen neneh iatehonenon tsi ron8atenuinon ne tehon8akonhenta-k8en, ne oni ronateri8aseronniaton n'Israerhaka.

10 Neh sahon8ahetaninonte ne ranatsionni, tsiki nihakeri8a8i ne Roianer.

11 Iesos iahon8aiathe8e rahoenton ne rakora, nok tahori8anontonse, 8ahenron ; Iseken ne Sitaeronon Iesanontiiio ? Tontahenron ne Iesos ak8a tasierite.

12 Eh non8e nahon8ari8arho ne ratitsihenstak8eniios oni ne rotikstenhokonha, iah othenon tatethori-8aserak8en ne Iesos.

13 Ethone ne Pilat 8ahenron : iah kenh tesathonte tsini iesari8arhos ?

14 Iah ki othenon tethotati, nese 8ahonni 8ahonera-ko ne rakora.

15 Enskat tsinihorennhaonne ne rakora, neh non8e nikaha8is tsinishatonnhethe enskat ens ne ranask8a enshonnhotonko, ka8enniiio, neh oni nenhon8ari8a-nonton nonk8e okon.

16. Saiatat kati rannhotonk8e nethone neneh iah tese8asehton Barabas ron8aiasts.

17 Ne kati nonen ak8ekon eh saontkennisa, Sasa-ka8enhase ne Pilat : kanikaien ense8arako Barabas

ahonsahiiatkaŝe ok ne's'en's' Iesos neneh Keristos ronŝanatonkŝa?

18 Aseken roterientare tsi kannoshatsera ok ahoriŝa tsi ronŝaienahatie.

19 Nok tsinikariŝes renstskŝahere tsi tehaiatore-takŝa, ioteriŝanietonhatie ne rone, ŝaton : Tosa othe-non sasterist ne kenh Tronkŝetaieri rahoriŝake, Aseken oriŝiio onte tsi ŝateŝakateserentatieronnionse nonŝa ŝasontatekŝe raonha raiatatake.

20 Nok tanon ne Ratitsihenstoŝanens oni ne rotik-stenhokonha, ŝasakotินิกonrata nonkŝeokon ne Barabas ahonŝariŝanonton, nok ahonŝatonte ne Iesos.

21 Tontahenron kati ne Rakora : kah nikaien enshiiatkaŝe ne teniiase? Tontahoniron Barabas.

22 Tontahenron ne Pilat : oh kati neneh nenhoia-taŝen ne Iesos Keristos ronŝanatonkŝa?

23 Akŝekon ok tontahotihenrete : Tehaiantann-harak. Tontahenron ne rakora : oh nekenh nahoten shoteriŝateŝaton? Ok ehken tahonkŝisron ronton tehaiantannharak.

24 Pilat ŝahattoke tsi iah othenon ohriŝa tehatons, ok ehken tahonkŝisronne, Oneka ŝahariŝanonton. Akohenton nonkŝeokon eh ŝahatsiohare nok raton : iah othenon teŝakiatoron ne raonekŝensa ; ise kati enseŝateriŝaketate.

25 Akŝehon ok tahoniron ii iakŝateriŝaketat, oni ne iakhiienhokonha!

26 Ethone ki tontahonŝaiatinekenŝe ne Barabas : nok ŝahatennhane ŝahonŝasokŝaŝesson ne Iesos, ethone onen ŝasakotsiakŝarisien ne tahonŝaiantann-haren.

27 Nok ne Kora raosotar tsi teieriŝakennhatha niihonŝaiatenhaŝe ne Iesos, eh oni nonŝe naonnitio-kŝaroke.

28 Nonen ŝahonŝaseronniasi ne raotseronniat, kane tarhon ŝahonŝaseronniate!

29 Nok ohikta ŝahonnonŝarotseronni neh ŝahon-ŝanonŝaroke, tanon tsi raŝeientetakon nonkŝati taon-

Sauhnon, teho satontgotanihak8e, ronton: Satk8a-
nen8eron Isracronon Iesanontiiio!

30 Ron8anistskeroseras oni tehon8anon8arehek-
hons.

31 Nok nonen sahonaterihonkoton tsi ron8atent-
riatha, sahou8aseronniasi ne kanetarhon neneh raho-
tseronniat sahou8aseronniate, nok 8ahon8atiataten-
tiate 8ahon8aientannharana.

32 Onen sihotiiakehonhatie ch 8athonterano, Ciro-
neanronon, Simon ron8aiats neh 8ahon8aton-niokta-
k8en nahatiasaketate ne Iesos raovasa.

33 Nok siiahonue8e Golgota kon8anatouk8a neh-
sakat naiahiiron tsi ionontokeronte.

34 8ahon8anekanton8e iotsitsiatken nek os8ate
tekaieston; neok ne 8ahatkense iah tehonekireu.

35 Nok nosen sahon8aiiasakestsko, 8ahati8astiakon
tsi 8ahontatiakonhase ne raotseronniat, niakaicrite
tsiniha8en ne Rotokensehak8e: 8ahontatiakhonhase
nakatscronnia, nok 8ahati8astotsi nakekhare

36 Nok sahon8atien, Tehotinenraien.

37 Ehneken tsi rotenontsistate 8ahatis8enkarant-
takte ch kaiaton 8atrori tainahoten rostonten; 8aton:
neh kehiken ne Iesos Sitacronon Ron8anontiiio.

38 Teniia8e Tenonk8etaksensk8a 8ahon8ariskonte,
saiata tsi ra8cientetakou nok saiata shanek8ati.

39 Tsiniiakon neh iontohestsiak8e ron8enratorni-
hak8e ak8a teionnonkarenrons.

40 Nok ionton: ise ne senonsarisions nononsato-
kenti nok asen nonta sescronsakestsk8as! satatiata-
kennha tanon non8a onen, Toka Niio iaienha aken-
hake tontasastsnent non8a ne kaiasake.

41 Ehoni neneh nihatiierhak8e ne ratitsihenstak-
8enios, tehati8ennaseraties ne ratiatons oni ne retik-
stehokonha thihon8aieron ronton.

42 Sakoiatakennhaon nakoren, nok iah tehatatia-
takennhas ue rahonha: ne nahon8ahmontiiioke n'Isra-
erronon, tethastsnent non8a ne kaiasake nok oksaok
enteshak8etak8e.

43 Nii rohniahesen; ne kati nahonoronk8ake ne Nii roiatakenha kitanon non8a: ra8en8ahi Nii rakienha.

44 Kon8enratonnihak8e oni neneli no8eronni ro8iatentonihak8e, tenonk8etaksensk8a.

45 Iaiak sii8istahehatic on8entsiak8ekon taiokara8e tsiniore ne tioton nii8istahe.

46 Ne nahoten tiöten sii8istahe 8athohenrete ne Iesos, raton: Eli! Eli! lamma sabachtani? 8aton: Nii! Nii! ohniiotieren tsi takate8enteton.

47 Nok otiake netho ionk8ene iakothonte neh nika8ennoten, 8aontonnion: Elie iehononks.

48 Saiata ratakhe tekanekak8a iahatrak8e, karakakenhiate 8aroharen, nok neh 8arate tsi 8ahonekanonte.

49 Otiake rontonhak8e: te8aterharat kate8hiken entre n'Elie nahoiatakenha.

50 Ethone are onen Tonsahohenrete ne Iesos nok 8ahatonniseraton.

51 Eh nikaha8i Ononsatokentike ioniatarenton asennen 8ate8atoren, ehneken tontasa8en tsiniore netake; nok 8atiaon8entsishonk8e 8ate8atenenhiorenseron oni.

52 Nok ontennhotonk8enhaton tsi iciatatarion nakoiatatokentikenha sahiontonnhethon oni.

53 Nok nonen sonsahatonnhete, tontaiciakenne tsi iciatatak8e, onatatokentike niiahonne eh saiontatkereron.

54 Kenh kaien ne Sotar-ko8a oni tsinihati ron8annenhak8e ne Iesos, 8ahontatto 8atiaon8entsishonk8e tsi oni nikon ontotasionko, 8ahonateronhienton nok 8ahonniron: Ori8iio tsi Nii Roienha kenhne kehiken.

55 Iohuentioko8anen tsionathon8isen isiniha iikontinikonraratiesk8e, Galile niore thou8aseron ne Iesos neh oni Tehon8asnietiene.

56 Eh kontiatarak8e ne 8aritere, nok 8ari saktanou Sose sakotinistenha, oni Zopedo sakotinistenha.

57 Onen siiokarahane saiatat rok8atse Ari8atironon. Sose ron8aiats, raiatarak8e ne Iesos raotiok8ake.

58 Pilatne 8arete, Saboneken Iesos raoieronta, oksaok 8ahote8entetase.

59 Eh kati uaha8enne 8ahaiena ne Sose n'oieronta, nok neh nak8a kaniatariiio 8atha8a8enhekte.

60 Nok eh 8ahata tsi non8e nak8a raonha nihtonbionnihne, oststenrake rorarakonne; nok kanenhi8anen 8ahanontekte nok sahatenti.

61 Nok 8aritere oni ne skaiatat 8ari, ak8a teiotokenton tsi iokaronte non8e nikenistsk8arak8e.

62 Tsi 8ahorhenne iotenniserohetak8enke tsi niek8atak8as ne 8entanoronsere. Pilatne 8ahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne Pharisian.

63 Nok 8ahonniron: Saiauer! tsiak8eiaras tsinahoten ratonhak8e ne sekon sironnhe kehiken tsiaonk8etokenha: Ra8en asen nen8ata ente8akenheion enskatonnhete.

64 Asatennhahne katitakanenraientake tsi raiatat, tsiniiore nasen nen8ata; on8a kehiken asonthenne enthonne ne raotiok8a nok iaonsahatilha8e ne raoieronta, tanon asakotirori nonk8eokon ahonniron Shottonheton. Onen seuha neh Kani8onrhato8anen en8aton tsiniot ne tiotierenton.

65 Tontahenron ne Pilat: tsionk8etaien ne rati-
nonne, tsi kati nitise8anon8es eh nase8aier tsi se8ak8a-
tako.

66 Eh kati 8ahonnete nok 8ahatik8atako, 8asakotiteron oni nenhontennikonraren.

Te8asen nok satekon Teioteri8asonterak8en.

1 ONEN neneh ontiahiakserokten, nok ak8a neok satontaentarenho n'a8ententa onke, ok naha ne 8aritere oni ne skaiatat 8ari eh 8akene8e tiatkensere ne tsi raiatatak8e.

2 Ok tontaiasentsi 8atiaon8entsisonk8e A eken Niio raoronhiakeronon tahastsnente Karonhiake, ehren

SahanenbienhaSite ne kanontektonne, nok eh Sahanistsk8aren.

3 Eh nihakonsoten tsiniiot tsi iqrorate, nok eh nikenraken ne raotseronniat tsiniiot n'oniete.

4 Nok tsi nahonateronhienten ne ratinonne eh nahotiata8en tsiniiot n'iaka8enheion.

5 Tabatati ne raronhiakeronon. 8asaka8enhase ne tSIONATHON8I-sen: tosa nise seniteronn: Iesos se8ahi hetsiseniiatisaks ne ron8aiatanentakton.

6 Iahkenhteshenteron: Aseken shotonnheton, tsiniiot tsi rotrori. Kasene nok tsiatkatho tsi non8e nihaiationnik8e ne Roianer.

7 Tesenisterihen tanon satsiatenti nok sahietSirori ne raotiok8a tsi Shotonnheton nok entsise8ahenteste Galilene; ehiensetsise8aken, tsikiniot tsi hetsise8arori.

8. Ethone tontakeniiakenne noshon8akon, iotiteronserē tanon ionatsennonniatie nok tonsatiahratate saiakotirioriana ne raotiok8a.

9. Nok tsiniiore niionsakene, eh Sasakototasiase ne Iesos, nok 8asaka8enhase: 8atkeninon8eraton. Akta niiahakene rasitake 8atkeninoronk8anion nok 8ahon8asennaien.

10 Ethone 8ahenron ne Iesos: tosa seniteronn; 8asene, nok ietsirori nonk8atatekenha Galile niiehonne ethonon8e ientsionkhen.

11 Nok nonen sonsatiantenti, otiake ne ratinonnhak8e kanatakon saonnete nok 8asakotirori ne ratitsihensto8anens ori8ak8ekon tsi naha8enseron.

12 Neh 8ahonni 8ahontkennisa ne ratitsihensto8anens oni ne rotikstenhokonha: Skari8at taonnonni ka8isto8anen 8asakotikariakse ne Sotar.

13 Nok 8ahonniron: Se8enron: Asonthenne rotik8atton ne raotiok8a nok son8aiatatak8en tsini kari8es ionk8entask8e.

14 Nok ne toka ienhari8aronke ne rakora, ii neneh tenhiak8ataren enhiak8ari8aseronni oni, Skennen ki niise tatense8atohestste.

15. Sahatiiena nošista, eh nahatiere tsiniot tsi ronšatirihonnienni, nok Sitaeronon raotinenrakon šatešaterišareni neh nikarihote, Sekon nouša nikašiš.

16. Nok nenskat iašenre nihati Galile niiahonne, onontoharake tsi ki uonše nihonatokše ne Iesos.

17. Nok šaonšasennaicn nonen šonsaonšaken; otiake tanon šahontennošente.

18. Nok akta šarete ne Iesos šasakašenhase; kasastenserakšekon ionkaši ne Karonhiake oni nonšentsiake.

19. Šasene kati, nok ietsiriönien, akšekon nonkše, ietsinekšahest raosennakon ne Roniha, nok Roienha neoni ne Ronikonriioston.

20. Ietsirihönien naicrišanoronkšake, aiontešcienton oni tsinikon Kšarihonte, nok tiotkon entešakšekonhatie tsiniore ienšatonšentsiokten.

Amien !

MARK.

Tiotasašakžen tsini hoiaton n' Orišatokenti. ne Roiatatokenti Mark.

1. TSINIOT tsi tiotasaše ne Iesos Keristos Niio Roienha Raiatatake.

2. Ronen ne Rotitokensehakše: iahiiatori ne rakeřišenhaše, raonha enhiahaaserönien.

3. Kenh nihašennoten ne Karhakonson rašennotaties; raton: Šešahaaseronni ne Rašenniio rahohaa, tšionniarakšenhaton tsi rothate.

4. Karhakon sakohnekšahestakše ne Sašatis, nok sakoretsiaronskše naonsaiontatrešate oni aonsaiaköterakešase ne Karišaneren.

5. Akšekon ne Judée tienakere oni ne Jerusalemronon ronšaiatorenskše: Nok ne raonha akšekon tasakohnekšahestonhatie Kaihionhakon ne Jourdan.

6 Kenh nihok8enniotenne ne Sa8atis; Oniak8aer onon8erhon rotseronniatonne nok ohna rotiatannhenne, tsistarare tanon otsinakontak8ane otsikheta rahotennatsera kenhne.

7 Ratonhak8e tsi sakotatisk8e: iah te8akerihonte n'ahiiennikatsienanerensi tsini haiatanoron ne tenhiatasonterako.

8 Onekanos nii kierata tsi k8anek8ahesta; nok tanon ne raonha, Rotkon Ronikonratokenton entsise8anek8ahestak8e.

9 Ak8a taiotokentane ethone n'ara8e ne Iesos, Nazaretke tahaientak8e, nok kaihionhakon oni nehne 8ahatenek8aheste.

10 Nok ak8a neok sonsahateskoko, iahatkato ne Sa8atis tontonteronhiakhasi nok eh tahaiakenne ne Rotkon-Ronikonratokenti, Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi 8ahotienhase ne Iesos.

11 Eh oni taka8enninekenne, 8akenron: ise konhienha ak8ekon isha8e nakenon8esera.

12 Nok oksaok karhakon iahotori n'Onikonra.

13 Kaieri ni8asontasen nikari8es kontirio rohna-riskonhonhaties, nok ron8aiatanonstatonhaties ne rahoronhiakeronon okon, eh oni nahe 8atenienteserones n'otkon nahonikonrotako.

14 Onen sihon8annhoton ne Sa8atis, Kalilene son-sara8e ne Iesos Sakorihonniennihatie ne Niio rahonakerasera.

15 Ratonne: Onen ieiotenniserihe, akta oni onen ih8e ne Niio rahonakerasera: sase8atatrestat, nok tase8etak ne Kari8iio.

16 Onen kaniataraktatie sire ne Iesos, 8asakoken iatatekenhaa, Simon tanon Antré iataharos, aseken nitsiak8ask8e.

17 8asaka8enhase ne Iesos: takehninonteratiesek nok ü enkenirihonnien Onk8e hentsetsiataharosseke.

18 Ok eh taiatsiak8arisi ne rahonahahre nok 8ahon8asere.

19 Iah sotsi ihnon tijsaha8enon, eh are ionsasakoken

iatatekenhaa, Sak tanon San nene Zebedé Sakoienho-
konha, kaon8akon niiatit iatáharaseronni.

20 Iasakohnonke oni neneh: Ok oni neneh eh-
taon8atsiak8arisi ne ron8aniha oni ne kannhatsera
nok 8ahon8asere.

21 Kafarnaim iahontenatorenne; tsi Sahorhenne
ia8entatokenton, Ononsatokentike iahata8eiate nok
8asakorihonni.

22 Ak8ekon ok iakohnerak8enhatonsk8e tsinihat-
tokhako8a, aseken iah eh tehaihahak8e tsi Sakotatis
tsinihatiierha ne Ratiatons, neh tanon raietherak8e
tsinihok8eniatseroten.

23 Saiatat eh raiatare n'otkonseraksen rotienni,
tontahohenrete.

24 8ahenron: Ah! Iesos Nasaretronon toh nate-
tiattihen? neh kenh taseniente nask8atonte? Sakate-
rientase onka nise: Ise ne Nio Iaienha.

25 Nok tanon ne Iesos tahote8ennak8isronhase,
8aha8enhase: tastetek, satsiakenn oni tsinon8e nisi-
teron.

26 Nese 8aonni 8aharonhiaken oni 8athohenrete
tsi sakaiakenne ne rotiennine Otkonseraksen.

27 Ak8ekon ok iakohnerak8ask8e, iontonnionsk8e:
oh nahaiatotenko8a ne kenh ronk8e? ok tisako8ennio
n'onatkonseraksen, ron8a8ennarak8a oni.

28 Nese 8aonni 8ahasenno8annha ne Kalilero-
nonke.

29 Nok nonen sonsahaiakenne. Sak tanon San
8aonne eh 8ahonnete tsi thotinonsote ne Simon tanon
n'Antre.

30 Ethone niiotonk8arhosk8e ne Simon ron8enn-
honsa, kanaktake kaiationni; neh niare taontierente
8atkon8arensaronnion.

31 Ethone akta niahare, Sahanentsa nok 8ahakes-
tsko, iokontatie Sakenton-k8anoste; nok saioiohten.

32 Okarahane nonk8ati, onen siiateiotsophon eh
8aontatiataroroke n'iakonon8aktanionni niatekannro-
tenson,

33 Iotiok8atsanit tsi kannhokaronte iakoteroronne.

34 Eso oni eh sasakotsiente niatekannrotenson iakonon8aktanitak8e ; nok sasakoiatinekenseron oni notkonseraksen iakonatiennine, nok sakonuheshak8e n'onatkonseraksen nakontrori tsi ron8aienteri.

35 Nok, sekon ok tetiokaras 8ahatkestske, tsinon8e shatitken niiahare eh iahaterennaian.

36 Nok ne Simon, oni ne rontenrotiene 8athon8akarenha8e, nok 8ahon8asere.

37 Nok nonen Siihahon8aiatorenne, 8ahonniron : ak8ekon ok ise iesaiatisaks.

38 Tontahenron : hennioh neh noiah tetkanataian niiehete8e iakeiatati oni neneh ; aseken neh te8akenienton tsi te8akenon.

39 Nese 8aonni ak8ekon niiehata8eiatak8e, nok Sakotatiatak8e tsi ronterennaientak8a ne Kalile-ron, nok sesakoiatinekenske n'otkonseraksen iakoh-natiennine.

40 Saiatat roststa8is Sahoiatorenne, Sattotontsothase tsi 8ahoneken, 8ahenron : ask8eni nasere sit-sient.

41 8ahoniatasiharane ne Iesos tsi 8ahotkatho, iathonisnonsaerhase, nok 8ahenron ; neh ikere satsie-Sentann.

42 Ak8a neok iahate8ennokten ok eh tonhton tsi roststarak8e nok sahaton.

43 8ahotia8enratse nahatrori, nok sahotek8ate.

44 8ahenron : senikonrarak tosa onka sherori ; 8as tanon shenatonnira ne ratitsihenstatsi nok ashenikonrasenniete tsi aseri8aierite tsini hotenienten ne Moïs tsi tokenske sasaton.

45 Nok tanon ne rahonha : ethok iahatasa8en 8athateri8areniate oni 8ahariho8anate tsi naha8enne. Ne se 8aonni iah tese8atonsk8e ne 8ene akenhatie tsi ratenatorensk8e ; tiotkon ok ihnon, tsi oni non8e sah-titken itresk8e, sekonki's' sane ok kenh titia8enske ron8aiatorenensk8e.

Tekenihaton Teioteriſasonterakſen Tsini hoiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 TOKARA nonta ohnakenke eh saraſe Kafarnaimke, tsiniiore iahakotokense tsi nonſe nihotaſeiaton.

2 Iotioſatsanit ſahonteroroke, ſationonſaſenren, ſekon oni n'aste aheren natekakennia, nok neh ſakorihakſe n'oſenna.

3 Kaieri nihati eh ſahonneſe, roiatakenheion tehonſaskſenhaſi.

4 Nok tanon tsi iah othenon taonton n'akta ahonete tsi nateiaontaniron onkſe, ſahatinonſoroksi nok eh nonkſati tahatinaktente tsi raiationni ne roiatakenheion.

5 ſahonikonraientane ne Ieſos tsi tokenske koſanen ne thonetakſen, ſahaſenhase ne roiatakenheion : kien ſonterakeſe ne ſariſaneraakſera.

6 Oksaok tahonniron ne rahotinikonrakon tsinihati eh ratiiatare ne ratiiatons.

7 Oriſiio tsi ioriſatsanit tsi nahoten raton ? Onka nakoren iakokſeniatſeraien naonſaiontaterakeſase tsi iakoriſaneren, neok ſahi ne Niio ?

8 Ok ſhihoterientaratsihon ne Ieſos tsini hotinikonraſens, ſasakaſenhase : nahoten ſeſaton ne ſeſeriane ?

9 Kahnikaian ſenha ſatiesen : nahiienhase ne kenh roiatakenheion, ſonterakeſe ne ſariſaneraakſera, ok neneh akiron : teſtann, teſek ne ſanakta nok ſasatenti.

10 Neki ok oni naeſeſariſaierihake tsi rokſeniatſeraien n'Onkſe Roienha onſentsiake aonſaharakeſe ne kariſaneren ; ſahaſenhase ne roiatakenheion.

11 ſakonrori : ſatkeſtsko, teſek ne ſanakta, nok ſasatenti tsi tiſanonſote.

12 Nok tontahatane ſatrakſe ne rahonakta, kanenrakonſon eh ſahatoheſtſte. Akſekon ok ſahakone-

rak8enhaton nok 8athon8anon8eronnion ne Niio, ion tonnionsk8e ; iah non8enton teionk8atkaton neh ni-karihoten.

13 Nok ne Iesos tontahaiakenne kaniatarakta ni-ionsare, ak8ekon ok ron8aiatorensk8e, nok neraonha Sakorionniennisk8e.

14 Tsiniiohaes eh 8ahoken Levi Alphe roienha, tsi iekarotasiata eh rents8ahere, 8aha8enhase ; Tak-nonteratie. Tontahatane ne Levi nok 8ahosere.

15 Nok nonen siiahonne8e tsi thononsote ne Levi eh 8athonstskaon, ronentioko8anen ne ratikarotasi-ions tanon n'ionk8etaksensk8eokonha 8athontonte ne Iesos oni ne raotiok8a.

16 Shahontkatho ne ratiatons oni ne Pharisian, tsi ohseronni tehonastskaon ne ratiatons oni n'ionk8etaksensk8e okonha ; 8ahon8ennenhase ne raotio-k8a : ohniotieren tsi tehontonsts ne ionk8etaksen ?

17 8asakori8aronkase ne Iesos, nok tasaka8enhase ; iah 8ahi tatehon8aton8entsioni ne ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi naha ne iakohnon8ak-tani : iah kati oni nii neh tesekheiahaharatane ne tiakori8aieri tsi nonkati ne tkari8aieri neh tanon n'iakori8aneraakskon.

18 Onen non8a neh sahon8aiatorenne ne 'Sa8atis raotiok8a tanon ne neh Pharisian, ratiri8akohe ohni-otieren tsi ronentontietha ; 8ahonnironkati : oh ne-neh niotieren, ne Sa8atis raotiok8a, oni ne Pharisian ronentontietha, nok ne sentiok8a iah neneh tehonen-tontietha ?

19 Tontahenron ne Iesos : en8aton ken enhonen-tontiete tsinihati sakohonkara8i ne roniakon ? iah 8ahi tahonton ahonentontiete tsinikari8es 8atenniote, ratik8ekon oni ne roniakon.

20 Nok tanon ien8atenniserihe8e n'ienhon8aiaten-ha8e ne roniakon, ethone tanon onen enhonenton-tiete.

21 Neh oni sateiot tsi iah okenhase tetsienikhon-k8a n'onen iok8enniakaionhon, aseken enhionehare, nok senha entsiosonhio8anen tsi tenskarine.

22 Neh `oni sekon shakat tsi iah katsetakaionne teiehnekarha n'otsitsiase; aseken ten8atetsetanekare nok enkaiesha; katsetasetsihke tanon ienekarha n'onekase.

23 Tiotokentko8a A8entatokentike 8athatihetiiake onatsia kaienthon, Sahatiraniiontonko kati ne raotiok8a.

24 Nensok are tahonniron ne Pharisian : Satkatho ! iah kenh naha te8atia8enre neh naieiere n'A8entatokentike ?

25 Tontasako8enna8eron 8ahenron : iah kenh non8enton tese8a8ennanote tsi nihoieren ne David sahotoktase oni sahatonkariake, rahonha oni ne ronnehne ?

26 Toh nahaiere siihata8eiate Niio raononskon, Abiatar sihatsihenstatsi, iah kenh tehonatarakon, iah oni ken tesakohnataranonten ne ronnehne ne kanataranoron ne oni neok ne ratitsihenstatsi 8atonsk8e nahonneke.

27 Sekon tontasaka8enhase, 8ahenron : Ron8ennisisenhenni ne ronk8e nia8entatokenton, iah tanon ronk8e tehotatsenhenni.

28 Neh kati 8aonni n'Onk8e Roienha raiatak8e-niio tsi ia8entatokenton.

*Asen haton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton Rti.
Mark.*

1 SEKON are ionsahata8eiate tsi ionterennaientak8a, saiatat eh raiatare ne skati roiatakenheion.

2 Ak8ekon ok iakoterharaton toh shiken nenhaiere, neh ahon8ari8arhost nahonsahotsiente n'A8entatokentike.

3 Nok ne Iesos, Saha8enhase ne roiatakenheion : Kanonsihen testann.

4 Ethone 8asaka8enhase 8ahenron : ahonton ken

naontaieri8aierite n'A8entatokentike, okne's naonsaionteri8ate8ate? Aonsaiontatonnhete nonk8e okne's' naiontateriio? iah othenon tethonatati.

5 Ateriatikhonserakon 8asakotkatoseron, ok ikene 8ahonikonkararen tsini honeriasaniron. 8aha8enhase kati ne ronk8e: sauntsak8arisi, 8ahanentsak8arisi nok oksaok eh nonsaioianerene tsiniiot ne skati.

6 Oksaok sahatiiakenne ne Pharisian nok iasakotnikonrisake ne Erodianronon kah nahontahatiierate naonton ahon8aiena.

7 Nok tanon sahatotarho ne Iesos, nok kaniatarakta niahare 8ahonne ne raotiok8a; iotiok8atsanit 8ahon8asere, neneh Galile, Judé, Jerusalem, Idume ak8ekon oni nisinonkati ne Jourdan tiakotentionk8en.

8 Sahatiri8aronkanion ne Tyr-ronon oni ne Sidonronon tsini iori8anerak8atenion tsini haierhak8e ne Iesos, kentioko8anen oni neneh 8ahon8aiatorene.

9 Nese 8aonni 8asaka8enhase ne raotiok8a: ka8eiennentaonhak ne kaon8eia toka ten8aton8entsio8e, sotsi 8ahi kentioko8anen, on8a toka tenhionkhiatorarake.

10 Aseken onen sikentioko8anen sisesakotsienton, ne kati 8ahonni tsiki niaakon ne iakonnrare tsi ok nakannroten ok kentitia8ensks8e ionskaneks neok oni ne iaiakoiatosere ne raonhake.

11 Nok nonatkonseraksen tsiok's'en's' niioire iahon8aken tare ron8asennaiensk8e; kontonhak8e: Ise ne Niiio Iaienha.

12 Nok tanon sakonnheschak8e nakontrori tsi raonha.

13 Onontoharake niahare, nok 8atesakoiataiestasi ne 8ahonne.

14 Nok 8asakoiatarako tekeni ia8enre nihati nahatik8ekonhatieseke neh oni n'iensakotori enhonterisa-tonra.

15 Asakok8eniatserononi naonsasakotitsiente n'ia-

konon8aktanionni, oni naonsasakotiiatineken8e n'onatkonseraksen onk8e iakonatienni.

16 Kenhnihotisennotens ne tekeni ia8enre nihati : Simon neneh Tier Shonatonk8en.

17 Sak Zebedé roienha tanon ne rokenha San nehne Boarneges ronatonk8en, 8atenientenstak8en, Ra8eras Roienha.

18 Andre tanon Philippe, Bartelemi, 8atio, Aton8a, Sak Alphé roienha ; Tadde tanon Simon Kananeenronon.

19 Tanon Sitas Iskariot, neneh Iesos rotenninon.

20 Iotiok8atsanit are saieserenne nonen sonsahontaeiate, ak8ekon iah tehotinaktotask8e ne tahonstkaon.

21 Siiahatiri8aronke ne rao8atsire 8athotisterihen saon8aiatisakha aseken iontonnionsk8e, tehanon8aragenrie.

22 Nok ne ratiatons Jerusalem thotiientakon rontonhak8e are neneh : rotkonseraien ne Beelzebul, nok neh aosennakon tsi sesakotek8ata n'onatkonseraksens.

23 Nok tanon ne Iesos iasakohnonke nok 8ahenron tsi 8atesakori8akentonk8en ; oh naia8enne n'otkonseraksen astste iaonsahoiatonti n'otkonseraksen ?

24 Aseken toka iah skanikonra tehken tsi kanakeraseraien iah ki taonton akanakeraserateke.

25 Nok oni ne ska8atsira tekari8atironte iah ki taka8atsirateke.

26 Toka kati non8a ratateri8aiahaki n'otkonseraksen, nok tehori8atironte iah ki sotsi ihnon thiiare, ak8a tanon iosnoratie enhaton.

27 Iah onka taiek8eni ahon8anonskari ne rosastenseraien, ne iah ohenton tahontahon8anerenkhe.

28 Ori8iio tsi k8arori, tsi ak8ekon enshonikonrhen ne Niio ne kari8aneraaksera, oni tsinikon aiakori8aiesatak8en ne ka8ennaksens.

29 Nok tanon onkakiok enhosennaiesaton ne Rotkon Ronikonratokenti iah non8enton tiiaonsaha-

tiatoke8e: ok eken tanon enhorane niatekakonte ahatsiratak8e.

30 Neh Saonni eh nahaiere tsi Sahatati ne Iesos ne tsi rontonhak8e rotkonseraien n'otkonseraksen.

31 Onen eh Saonne8e ne rontateken okonha oni ne ronistenha, astste tontahatitane, iahonteri8aniete iaon8ennonke, aseken sotsi kentioko8anen tehon8anen ronnihne.

32 Sahon8arori, Sahiron: kenh tonnete astste ne sanistenha oni se8atatekenhokonha iesaiatisaks.

33 Tontahenron: Onka n'akenistenha oni ne teka-tennontere.

34 Sathatkatonnion8e tsi ietaraien nok Sahenron: Kenh Sahi kaien n'akenistenha oni n'onk8atatekenha.

35 Aseken onka kiok enhon8anikonraierite ne Niio, neh onkiatatekenha oni akenistenha en8aton.

Kaierihaton tehioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 SEKON are ne Iesos sasakorihonnien kaniatarakta, iotiok8atsanit eh Saonteroroke, ne se Saonni kaon8akon iahatita, nok atsiaktatie eh Sakakenniotane.

2 Eso iori8ake Sasakorihonnien tsi Satesakori8akentonk8en, ratonhak8e.

3 Se8ataonsatat: Saiatat ne ronk8e Sabaienthosera.

4 Tsi ronatsiontionhatie, otiake ohaakta Sakakerontane, otsitenokonha neneh Sakontekk8isa.

5 Otiake oststenrake Sakakerontane tsinon8e n'iah eso teiokenraere; oksaok takanio aseken iah ki nakon tetkaien;

6 Nok tanon ontsa nonen sontakarakoten oni onstathen aseken iah ki eso teioteronte.

7 Otiake ohiktokon iakakerontane, takonteiaron neneh n'ohikta nok Sahotirio iah kati othenon kasta teiotonhon.

8 Otiake tsinon8e niion8entsiio nakaiantane, Sakanio nok Sakanatsioharen ak8a Sakanorari, otiake asen ni8asen onteiaron nenskat, iaiak ni8asen, enskat oni te8ennia8e onteiaron ne skanatsia.

9 Ionronk Sahenron : nonka teionhontakarontak8en naionronkate.

10 Nok nonen rononhaa siionsonton ne ratik8ekonne tanon ne raotiok8a, Sahon8ari8anontonse, oh nahoten kenton tsi nahoten Sahenron.

11 Sahenron : ietsiia8i nise naese8atokense tsini hoianerenseroten ne Niiio; kenh kaien nakorenson neok neneh ne teiontateri8akentonk8enni.

12 Nese karionni iah tiiateiekaraientas tsi iontkathos, nok ionronkas iah se sane teiakonikonraientas tsi nahoten ionronkas sotsi on8a entsiontatre8ate nok aonsaiontiatoke8e nakori8aneraaksera.

13 Iah kati kenh Sahenron tese8anikonraientas tsi nahoten kenton tsi nahoten 8atkeri8akenton8e? neh kati onte ken ak8a iaese8anikonraientane notiake?

14 Raienthos : neh Sahi roton no8enna raienthos.

15 Nok kenh kaien nohahakta iokerontaon, neneh iakoton ne iontataronkatenni n'o8enna ; nok ki tanon nonen iakoronken, ok saok n'otkonseraksen tontahotak8enhatie tsi niiekaienthonne n'aka8eriane.

16 Eh oni neh niio, noststenrake iokerontaon, neh Sahi iakoton n'onen iakoronken no8enna, ak8a oni 8aontonnharen.

17 Nok tanon tsi iah tetiaka8etakon iah ki tateka8ishastste ; ne 8aonni ka8enniioki 8ahakorane ne kanyonraksensera oni kakenronniatsera ahorionniat no8enna ak8a oksaok tsiontateri8astani.

18 Nok nohiktokon ieiokerontaon, neneh niakotaonsate tsi iothare.

19 Nok ki tanon iah teiontennikonranentasion non8entsiakeka, tiotkon on8e atsoko8atsera ionnon-tonnionk8a, neh tsiorios iah oni te8ateiarons.

20 Kenh tanon kaien ne tsi non8e niion8entsiio ieiokerontaon, neh iakoton n'ionronkas no8enna, nok

taiakoteSeientontie, oni Sateiarons: enskat asen ni8asen, iaiak ni8asen, nok n'oiáh enskat te8ennia8e.

21 Ratonhak8e oni: iah 8ahi ok8irokekon tiieiehase-rotha, ok ne en's' ne kanaktokon iaionsete naeaseroten? iah kenh naha teiehaserotak8ake teiehniotha nohasera?

22 Aseke, iah tekaién n'ioteri8aseton n'iah taonteri-hotasionhe.

23 Ionronk nonka teionhontakarontak8en naionronkate.

24 Sekon are sasaka8enhase: ise se8anikonrarak non8a kenh se8athonte. Ok eh nentsetsiierase tsi nenhietsiierase, nok tanon nise ne se8athonte ientse-tsiioheststen.

25 Aseken ne roien sekonki enshonhion, nok n'iah othenon tehoien Ak8ekon enhon8ak8a tsini hoiénha.

26 Ratonhak8e oni: neh testiatieren ne Nii raonakerasera, ne ronk8e 8ahaiéntho, nok nonen rothetison neok ne shotas shaieseronne oni tsi 8entatenion oni 8asontatenion.

27 Nok sane n'onatsia 8akateronten oni onteiaron, iah oh nahoten tehotokatahon oh naha8enne.

28 Aseken aonha n'on8entsia taionni ohonte kahente, eh ise8e n'orata nok oratakon eh tontenatsionni.

29 Nok nonen Sakanorari taionsaroroke 8aenatsi-iake aseken onen ki ieiohe naieienthoko.

30 Sekon are ratonhak8e: oh nahoten taontete8a-tenientenste, ok ne en's' taete8ari8akentonk8ate ne Nii raonakerasera?

31 Ak8a neh sateiot naieientho otsinek8ar nikanenhoten ionthontoseratha, nehonte tiaonhaha kennikannenhaa tsinikon ne kanensonha ieienthota.

32 Nok tanon nonen kaiénthon Sakanio onteiaron ak8ekon oni ionsaiakok8eni tsinikon ne ieienthos', nok tsi nateionenro8anen tsi 8ationenronten, ak8a iah othenon teken eh 8akontsinakonni notsitenhokonha.

33 Eh nithatastsk8e tsi tesakori8akentonk8ennis

oni tsi sakorionniennis tsiniiore nahotinikonraien-tane ne Niio raori8asonha.

34 Ak8a neok ne tehari8akentonk8ak8e, nok onakenke tentesakori8atheten ne raotiok8a.

35 Nok nonen sontenniserokten, 8ahenron : tete8a-iaiak.

36 Ok kati eh iekanenraien, iathatiiaiake toka nikaon8ake ron8atinonteratie.

37 Nok tsi natka8eratase kenok nontakari8estste ok naha ak8a 8atnekitahas.

38 Nok sane ne Iesos ohenton iehenteron atkonserane rakonhen ak8a ok skennen tihotas ; 8ahon8aiete, 8ahonniron : Saianer ! iah kenh ne kenh othenon tesa-nontonnion ok oni ken tiia8eronhatiehak ne kentho ente8a8entane ?

39 Sahaie, nok 8ahatteten no8eron, 8ahenron : Tastotek, tatesatotat oni, nok tonsaka8eriiake ion8e-senhon8e ok tiskanekaien.

40 Ethone 8asaka8enhase : oh niotieren tsi eh niiore tsi se8ateronni ? Areko kennekenh tetise8e-tak8en ?

41 Ak8ekon ok ronateronhientenni nok rontonhak8e : oh nah onte ak8a nahaiatoten ak8ekon no8e-ron oni tsi kaniatare ron8a8ennarak8a.

8isk-haton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-kenti Mark.

IAHONNE8E isi nakaniatarati Katarenien-ronon raonaton8entsiake.

2 Ak8a neok Sontahatitako ne Iesos, Saiatat n'otkon rotienni, tontahak8irotka8e nok iathoterate.

3 Iah te8atonsk8e nahon8anerenke nese8ahonni karhakonson ki thiresk8e.

4 Eso iori8ake ne tehon8arensteren oni tehon8a-nenststerenne ak8ekon tehoiakhon ne kati ahori8a iah te8atonsk8e nahon8anikonrarake.

5 Tiotkon on8e karhakon8on, onontoharakeson oni thires, tehohenretanes ohnenhia ratatiantionnes.

6 Ak8a kati neok iahoken ne Iesos, iatharatate Sathonon8eron ak8a oni Sathotontsotase.

7 Sathohenrete Sahenron : Iesos, nahoten taskeniente ise ne Niio iaienha ? Konnekennis rahosennakonne Niio tosa niare askeronhiakente.

8 Aseken ratonhak8e ne Iesos : Satkonseraksen, tontatsiakenn ne raonhake.

9 Iesos Sahori8anontonse Sahenron nahoten iesaiaists ? Kentiok8a Sahenron ionkiasts, aseken ionk8entioko8anen.

10 Ronekennisk8e ne tosa aonsahotek8ate neh non8e ni8aton8entsiate.

11 Iah ihnon teken tionontahere, ionentioko8anen eh non8e tkon8atinonnhak8e k8isk8is.

12 Ak8ekon ok ron8anekennihak8e rontonhak8e : eh iatontak8atori kenh ihken tkonnes k8isk8is neh iahonsaiakiiata8eiaten. Oksaok Sasakaon ne Iesos, netho niiakonne.

13 Oksaok kati Sakontiiakenne, nok eh niiakonne tsi tkonnes ne K8isk8is, ka8enniio ok neneh Sahotihiation nensok Sakonteko kaniatarake iakontiatonti, ak8ekon eh8akonniheie ne te8ennia8ehetserasen nikonti.

14 Nok ne Sakotinonnhak8e Sahonteko, sahatiri8aienhna kanatakon, nok tehonateri8areniatonhatie tsi niahonne.

15 Ak8ekon ok Saheiakenne Saontkensera tsinontaia8enne, iahon8aiatorenne ne Iesos, nok Sahonsaken ne Kentiok8a rotiennine, renstsk8ahere rotseronni ak8a oni tetkari8aieri : ak8ekon ok Sahakoteronhienten.

16 Nok nak8a ronatkathon Sasakotirori tsinii8enhon n'otkon rotienni raiatatake nok oni tsini iotiiata8enhon ne K8isk8is.

17 Ne kati Saonni Sahon8aneken nahonsahateratako ne raonaton8entsiake.

18 Nonen-Shiionsahatita kaon8akon, eh 8ahoke-tote n'otkon rotiennine 8ahoneken nahaon nanesseke.

19 Iah tanon tehothontaton ne Iesos, ok eken 8aha8enhase; 8ahenron: 8as sa8atsirake niionsase nok sherori tsini iori8anerak8at tsinaiatierase ne Ra8enniio, tsi oni naientenre.

20 Sahatenti neneh, nok etho'k' iahatasa8en 8ahatroriate, roriho8anatonhatie oni tsini ko8anen rotenron ne Iesos ak8ekon ok taiontonnekhon, 8ahakohnerak8enhaton oni ne Decaporisronon.

21 Iotiok8atsani are saionteroroke nonen siionsara8e ne Iesos n'isi nakaniatarati.

22 Saiatat ne Sakotatis Jairus ron8aiats, eh 8ara8e nok 8athotontsothase nonen sahoken.

23 Rohnekennis, raton: Onen thoha aontaiahiheie keienha, konnekenni kati neh iase asheianisnonsaerhase nok aonsaieie8entane.

24 Ne se 8aonni ionsanehtak8e ki ne Iesos tsi sahatenti; iotiok8atsanit are ron8anonteratiene.

25 Skaiatat tsiathon8isen eh kaiataratiesk8e, onen tekeni ia8enre niioserake siionn'rakaionse.

26 Niah othenon tehotik8enion ne rontetsiens arahona oni onte neok nostonha akon8atorisenthose, ak8a iekenhaok tsi kon8entenstetenni, okheken takanerak8atasere tsiionon8aktani.

27 Ne kati sahosennaronke ne Iesos, ok tiiate8atenenra8eheste, rashonne nonta8e nok rahotiata8itne iakaiena.

28 Te8atonhak8e na8erientakon: enskie8entanese naraona neok oni ne raotiata8itne kenh niakiere.

29 Ak8a oni oksaok 8atkatane tsi iohnon8aktani, nok onttoke naonhake tsi onen sakaie8entane.

30 Nok ne Iesos 8ahattokatsi tsi 8akaiakenne ne rahonhake ne rahotanitenrat, tontabatkarhateni, nok 8ahenron: onka kenh niaaheiere nakatseronnia-k8ake?

31 Nok ne raotiok8a 8ahonniron: Ak8ekon kik

8ahi nekenh tateiesaiatoraraks: tanon kenh seri8a nontons onka kenh niahesaiehre?

32 8athatkatonhnion8e aktatie tsiniot nahaiatisak-seke neh nakaiere.

33 Nese 8aonni 8ahoteronhienten ne Tsiothon8isen, oni ioterientaratsion tsi naha8enne naonhake, eh niahahe nok 8athotontsothase nok ori8ak8ekon ontrori nori8iio.

34 Nok ne Iesos tontahenron: neh sesatsiente kien tsi tisetak8en, skennen kati sasamenti, oni tsi saie8entaonhatie.

35 Sekon ok nihotare, etho 8ahonne8e ne Sakotatis raonk8eta, 8ahonniron: Onen iaka8enheion ne seienha, tosa kati senha ihsi non8e natetsenikonrharen ne Roianer.

36 Ak8a neok sahari8aronke ne Iesos neh nikarihoten, 8aha8enhase ne Sakotatis: Tosa othenon Sateronn, neok ne tasetakonhak.

37 8asakotia8enratse notiake naon8asere neok ne Simon Tier, sak tanon San ne sak iatatekenha.

38 Iahonne8e tsi thononsote ne Sakotatis, eh 8ahontkatho ko8anen ronaterakareraston, otiake teion-senthos, nok otiake teiakohenretha.

39 Iahata8eiate nok 8ahenron: ohnontieren tsi se8aterakareraston, oh ohni nahoten tese8asenthota? Katiken ia8enheion ne kenh kaiataseha neseok ne iotas.

40 Ak8ekon ok tihon8aieronhak8e; niarek8e tanon ak8ekon saieiakenne ethone eh niahare ne Iesos tsi tkaiationni ne kaiataseha neok ronne ne kon8aienhanon nak8a raonha sakoiatenha8ine.

41 Iahanentsa, nok 8ahenron: Talitha Cumi; sakat naiahiiron: Tsiatase ü 8akonrori satkestske.

42 Ok eh karatie sontkestske ne kaiatase nok sontentionko, onen tekeni ia8enre sateiahoseriiakonhatie, 8ahotinerakohaton.

43 8asakotia8enratse niare naontrori, ethone 8asakonnhane nakon8anonte ne kaiatase.

*Iaiak-haton Teioterisasonterak8en Tsinihoiaton Roia-
tatokenti Mark.*

1 Iesos sahatenti neh non8e, tsi thanakere niion-
sare, ron8anonteratie ne rahotiok8a.

2 Nok tsi Saha8entatokentane tahatasa8en 8asako-
rihonnien, 8asakotati tsi ionterennaientak8a ; kentio-
ko8anen ne iakothonte tsi rothare, iakohnerak8ask8e
oni iontonhak8e : kah onte nithori8enaha tsinihari-
8aienteris ? Tsi oni ni8attokhatseriio tsi rattokha
tsi oni niionerak8atenion ne raho8eienna ?

3 Iah kenh naha neh teken ne ras8enkaraketas,
On8ari roienha, Sak, Sose, Jude tanon Simon rontate-
kenha ? Iah oni kenhnaha teiethiienteri ne roten-
nosenha ? Ak8a ki ok tihontateri8aientatennihak8e
ne raonha raiatatake.

4 Nok tanon tahenron ne Iesos : Ak8a se naha ne
Rotokense rahonakeraserakon ok ron8akenronni,
ra8atsirake, iciohe oni nak8a rahononskon.

5 Iah othenon tehoieronnistston ne iori8anerak8at
neh non8e, tokara ok sane nonsasakotsiente ne iako-
non8aktani neok tsi 8atesakonisonsaerhase.

6 Nok ronerak8ask8e tsini honatenno8entastskon ;
etho ok kati aktatiesonha tsi ionatak8enraron sako-
rihonnienihatiesk8e, oni sakotatisk8e.

7 Ethone oni iasakononke ne tekeniia8enre nihati,
nok teionk8etakehatie tsi iasakotori, oni 8asako-
k8eniatseron ne kontinikonraksen kontiiatatake.

8 Neok enskat 8asakori8atatse ne tosa othenon
iahatiha tsini iohahes, neok ne rahonatennists ; tosa
ahatiiarenha8isek, kanatarok, o8ista aontake ne
rahotinatatserakon.

9 Neok ne rahonata ahatiha8i, tosa tekeni tahona-
tseronniak8aientake.

10 8asaka8enhase oni : kaki ok non8e nenhietsiia
ta8eiaten, tsiok hentsise8attentionhe neh non8e ton-
tase8aiakenn.

11 Nok nonka kiok iah tatenhietsiiarhotonnire, iah oni taietsiiataonsatate, sase8arasitokef nonen tentise8atenti neh 8atenientenstakon tsi enhionteri-8aketate. Ori8iio tsi k8arori tsi tikenha tsi nensakote-8eiennatsaniten ne Sodom-ronon oni Gomor-ronon tsiniiot neh non8e nihatinakere nonen tentesakoiato-retana.

12 Ok kati etho iahontasa8en iaonte8ennoten aon-saiontatre8ate.

13 Sasakohnatek8atanion n'otkon iakonatienni, sasakotitsientanion oni ne iakohnon8aktanionni.

14 Kare onen n'Onontiiio Herod 8ahosennaronke ne Iesos, aseken rosenno8annhaonhatie, 8ahenron kati: tohiken Sa8atis sakonek8ahestak8e shotonn-heton, nese 8aonni rok8eniatseraien ne karonhia-kekha.

15 Otiake iontonhak8e: Elie 8ahi; nok sekon otiake iontonhak8e: Rotokense, ok ne ens teshia-tieren ne Rotokense.

16 Saho8ennaronke kati ethone 8ahenron, neh thohiken Sa8atis ne 8akatannhaon ron8aniariakon, onen shotonnheton.

17 Aseken rahonha Herod rotennhaon tsi ron8aiena n'e Sa8atis nok ron8annhoton, ne tsi ok neneh raon-hafa sota teniak tennine Herodias kon8aiastsk8e.

18 Ne kati tsi ra8ennihak8e n'Herod ne Sa8atis: iah tetkari8aieri ne tsiatatekenkenha ronek8e aonsah-satateniakten.

19 Nese 8ahonni n'Herodias tehahonnharikhon-sk8e, neok oni aoskanektsera nahon8ario, nok iah tiie8atonsk8e.

20 Aseken n'Herod rotsanisk8e ne Sa8atis, rote-rientare se tsi tronk8etaieni oni Roiatatokenti, rokoni-nienstak8e; iotkate oni tsi rori8aiennisk8e nok ro8en-narak8ak8e ak8a's'oni raon8esata naho8ennaronk-hake.

21 Kare onen iakahe8e tsiniieskaes tsinihonake-raton ne Herod, 8asakotenniothase ne rahosennahokon.

22 Eh ontaŝeiate ne Herodias akoienha nok ŝatka-
nonniakŝe, akŝa eso tsi tahonikonriione ne Herod
oni n'enskatne ronatekkŝahere, ŝarenhase ne kaiatase:
Takeriŝanontons tsinitesaskaneks nok akŝekon
enkonhion.

23 Akŝa ŝahariŝanirate tsi ŝahenron; Akŝekon
enkonhion tsinikon tsi ok oni nahoten enskeriŝanon-
tonse, ok onte oni nasennon tsini ŝakonŝentsia.

24 Sakaiakenne, onistenha ionsaioriŝanontonse,
nahoten ŝakenron enkeriŝanonton? Tontakenron
n'onistenha: ŝaŝatis raonontsi seriŝanonton.

25 Skatakhe ionsontaŝeiate tsi thenteron ne ronon-
tiiio, ŝahorori tsi nahoten ŝaskaneks, ŝakenron: ne
keriŝanontons n'askon akŝa oni oksaok akeratne
aontakaratie ne ŝaŝatis raonontsi.

26 ŝahonikonranonŝake n'Onontiiio, nok iah teho-
kŝenion nahaŝennontion ne tsi kentiokoŝanen ronŝa-
thonte tsi nithotati.

27 Saiatat ne rahonnhatsera iahotori, ŝahorihon
nahontahahaŝi ne ŝaŝatis raonontsi.

28 Eh ŝarete, nok tsi iontatennhotonkŝa iahonia-
riake akeratne taharen, iaharon ne kaiatase, nok ne
kaiatase onistenha ionsaiaon.

29 Iahatiriŝaronke ne ŝaŝatis raotiokŝa, eh ŝahon-
nete ŝahonŝaiatata.

30 Onen etho ŝahonneŝe tsi renteron ne Iesos, ne
ratikŝekonke, Akŝekon ŝaonŝarori tsi nahatiiieranion
tsi oni nahoten ŝasakotirihonniien.

31 ŝahenron: ostonha niare teŝatotarho tsi nonŝe
iah tetionkŝene, nok ostonha aheseŝatorishen; aseken
akŝekon iah tehotinak totaŝke ne tahonŝtskaon tsini
iotiokŝatsanit iontkennisahaskŝe.

32 Kaonŝakon kati iahontita, nok isih niiore niia-
honne.

33 Nok tanon tsi ŝaonttoke tsi ŝahontenti, kenti-
koŝanen oni nahonŝaienterene; akŝekon ok kati
ŝationratate atsiaktatie, rononha ratihente; eh kati
tkentiokote tsi iahonrarho.

34 Sontahatitako ne Iesos Sahakahenhion tsini kentiokoŝanen etho iakotkennison ; Ŝasakotenre, neh tsi eh niiakoiataŝenhon tsi niot ne teiotinakarontonha ne iah teiotiien nasakohnonna, nok eso are etho nonŝe nasakorihonniën tsi Ŝasakotati.

35 Onen siiokarahane nonkŜati, ŜahonŜateranentakten ne raotiokŜa, Ŝahonniron : Onen iokara, tanon tsi iah othenon taietsenri ne kentho.

36 Aonsaseiatori kati, aonsaontenti nok iaonsahatininon niieks tsi tionatakŝenraron, aseken iah othenon tehonatennatseraiën.

37 Tontahenron : ise ki Ŝahi aietsinonte : tontahonniron : Sekon ne kaiëri teŝenniaŝe kŝenis aiakŜanataraninonte iah ki akŜekon taiakotane ?

38 Tontahenron : toh nikon seŜanataraiën ? SeŜatkins, nok nonen Saontkense, Ŝahonniron : Ŝisk, tanon tekentsiake nikentsiasa.

39 Ethone kati onen Ŝasakonnthane nasakotirori nakŜekon Ononhonrake aiontien, aionnitiokŜakŝenraron oni.

40 Eh kati niot tsi Saontien, skatson teŝenniaŝe, Ŝiskson oni niionkŝetassenhatie.

41 Ethone ne Iesos Ŝatrakŝe ne Ŝisk nikanatarake tanon ne tekentsiake, Ŝahaterennaiënhasë, Ŝathanatariakon, iasakaon ne raotiokŜa, nok nerononha iaonsasakonon nonkŝeokon, akŜekon oni ne tekentsiake Ŝahatiiakkon oni neneh.

42 AkŜekon Ŝationstskaon akŜa oni Ŝahakotane.

43 Nok tekeni iaŝenre niŜaterake Ŝakanane tsinikon Ŝahotatenre ne kanatarok, ostonha oni neneh Ŝahotatenre ne kentsionk.

44 Neh nahoten ne Ŝisk niŝenniaŝehetserasen niionkŝetake ne rotiskenrakete Ŝathonstskaon.

45 AkŜa neok Sonteŝeiennentane, oksaok ionsasakotori ne raotiokŜa tonsahatiiaiake Betsahida nonkŜatikŝen ; nok ne rahonha tonsasakonitiokŜaronkŜate.

46 Nok nonen satonsonnitiok8aronko onontoharake niiahare 8ahaterennaienna.

47 On8ar ok kaniatarhen sihatihonhiontie onen taiokara8e, nok ne rahonha rahonhaa oni ehtiioke itres.

48 Nok 8ahoni konraientane tsi serenkeneha tihonattentionhatie aseken roti8eraraonhatie; nok neh nahoten tsi niiorhenhonhatie eh niiahare onekakeson thire, ak8a oni anio neh nahoten narerheke a8eiatoheststen.

49 8ahonnere neneh tsi 8aon8aken a8enkeson tare, 8ahonk8atianeronne kati 8ahi, nensok 8athotihenrete.

50 Neh 8aonni 8ahonateronhienten tsi ratik8ekon ki 8ahon8aken; nok tanon ne rahonha iasako8ennarane iahenron: Skennen tikenhak, tosa se8ateronn üse.

51 Ak8a neok tonte8enniioste iahatita oksaok 8atka8eriiake, Onen senha 8ahotinerak8enhaton.

52 Aseken tsiniiot neok iah ak8a tatehotiiautoreton ne kanatarok ahori8ake sotsi sekon nihoneriasatsiioha.

53 Senazaret non8e iahatiserenne eh kati non8e iahonrarho.

54 Ok sishon8aienterihatie ne ienakere shahatitako.

55 Ok kenh tiiahahe 8ate8ateri8areni tsi ienakere, ok oni khe karatie taiontatiatakareni ne iakohnon8aktanionnis, etho niieiontatiatenhas tsi non8e nenhi8aronke enhiahiron eh non8e itres.

56 Eh kati niitonhatie tsi ni8a 8ataststekafa, tsi kanataienton, ionatak8enraron, teienakeraserokenson, kanatakonson oni ok eh nikatensonhatie ne iakohnon8aktanionni, ron8anekennis arahona neok oni ne kenniiaieiere raotiata8itne, nok tsiniiakon ne ieiakoiatoseronsk8e rajatake tsiontonsk8e tsi iakonon8aktani.

Tsiatak-haton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton ne Roiatatokenti Mark.

1 ETHONE ne Pharisian oni ne ratiatons Jerusalem nithonenon Sahon8ateranentakten.

2 Nok neh enskat Sahontkatho tsi iah teshontsiohares ne Iesos raotiok8a nathonstskaon ne kati 8asakotiri8asten.

3 Aseken ne Pharisian oni ne Sitaeronon iah non8enton n'iah taonsaontsioharehe ohenton ne taonstskaon, neh enskat ratiri8enha8e nori8akaion.

4 Iah non8enton ne iah tahonsahontsioharehe ne tsi iontkerontak8a natenthonne ohenton ne tahonstskaon. Eso iori8ake ne ronatatatia8enrati, tsiniot are n'aietsetohare, aieksohare, aienaktohare oni.

5 Neh kati 8ahonni 8ahon8ari8anontonse, 8aonniron: ohnihiotieren tsi iah tehatiri8aierits ne sentio8ka tsinikaiaton nori8akaion, iah 8ahi tehontsiohares nonen tehonstskaonne.

6 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: Ak8a onkeken thoieriton Tsinitise8enni ne Rotokensehak8e Esai ise ne Se8akon8ara; 8aton tsi kaiaton. Ratisene ok ionksennaiens, nok ihnon teiak8atere tsinonkati ne raoneriane.

7 Ok tiiori8akon tsi ionksennaiens, aseken neok nonk8esonha akori8asonha sakotirihonnienni.

8 Aseken ihsi iese8ation ne Niio rao8enna, nok neh se8atiena8aston nonk8e akori8atatsera; tsiki niot naietsetohare aieksohare; sekon eso noiasonha tsini se8aierha.

9 8asaka8enhase oni: Se8arios ne Niio rahori8atatsera, nok neh se8askennhen nise Se8ari8atatsera.

10 Aseken ra8en ne Moïs: Shekonniienst ne iesaierha: Toka onka kiok enhori8akenron ne roniha ok nehens ne ronistenha, renheih.

11 Nok nise se8aton: Onka kiok enhori8akenron neroniha oni ronistenha; Corban tsionni, Se8entonta

atanitenrat, niinne entkaientakse ne ensaiatakenna; iahs ens oni tahonnhitseraientane.

12 Nok enhtsisesatiaßenratse naonsasakoiotense ne ronßaienha.

13 Eh nitiseßaieratha tsi seßarios ne Niio raoßenna, neh seßasere tsi niseßatatsenhenni, sekon eso noia-sonha tsiniseßaierha.

14 Ethone onen iahentioksatihentho, nok sasa-kaßenhase, sahenron: seßataonsatat nok seßanikon-raientann tsinahoten enkiron.

15 Tsinikon rennekßanons ne ronkse iah othenon takakßeni nahoiataksate ne ronkse; neh tanon tsinikon tkaiakens ne raonhake neh tohiken roiataksatha ne ronkse.

16 Onka tenhionhontakarontakßen naionronke, ionronk.

17 Nonen kanonskon sieshotaßeiaton raonhaa oni sissen, sahonßarißanontonse ne raotiokßa, nahoten kenton nethon tekarißakentonkßen.

18 Sahenron: iah oni kenneken oni nise teseßat-tokha! iah ken teseßanikonraientas tsinikon nastste nonkßati tkaientakßa tsi rennekßanons ne ronkse, tsi iah othenon takakßeni nahoiataksate?

19 Aseken iah raßeriane tiießataßeiata, rahonekßentakon nieheßes, nok eh nonße ienskontiakenne tsinonße tiorißaien, akßa ne ok nenhahonnhaseronni tsini hokon.

20 Ratonhakße kati, nese roiataksata tsinitkaia-kens ne raonhake.

21 Aseken ñe ieiatakon ok ne ens naßeriane, tkon-ttiakens sañontonniontseraksens, kentesera, onkße aiontateriio.

22 Kanenskßen, aiontatkaronni nonkße kasero-hensera, kanikonrhaton, askennhatsera, atatkenron-niatsera, kanaiesera.

23 Neh nakßekon nakon nitkonnes, neh oni iakoiat-aksatha n'onkße.

24 Ethone ehren sarete neh nonße, tsi natehonton-

Sentsiakhenhatie ne Tyr tanon ne Sidon niahare; kanonskon iahataŝeiate iah tererhakŝe onka aiakotokens; nok iah teiotonhon nahioteriŝaseton.

25 Aseken skaiatat ne Tsiohonŝisen enskat ioiata-setseraien n'otkon iotienni, ŝahosennaronke ne Iesos, eh onŝe rasiakta ontiskŝentaren.

26 (Kehiken tsiohonŝisen Grek-Sirophenisian nakanekŝensoten) ronekennihatie naonsahaiatinekenŝe notkon tsi iotienni nakoienha.

27 Iesos tontahaŝennaŝeron Ŝahenron: niarekŝe iakohtann neksaokonha; iah se Ŝahi tatekarensaron neksaokon akonatarok erhar oŝira akonŝatinonte.

28 Tontahoŝennaŝeron, Ŝakenron: Akŝa neneh tokenske, Ŝaianer! nok ki sane n'erhar oŝira ŝatons ens natekkŝaratserokon aontakonronko tsini iakosense neksaokonha.

29 Ethone Ŝarenhase: neh Ŝakarionni tsini kaŝennoten tasatati, Ŝas sasatenti nok tsiakoieŝentaon ne seienha.

30 Ionsonŝe tsi tiononsote, eh niioŝ tsiioiakenhon notkon, tsiakoieŝentaon nakoienha kanaktake ieiationni.

31 Eh tontahatenti ne Iesos, Kalile kaniatarakta natontare, Ŝatronŝentsiiake ne Decapolis.

32 Eh Ŝahonŝaiatheŝe iah tehatati oni tehaontakŝekon ŝaonŝennitenten nahonisonsaerhase.

33 Niarekŝe Ŝahoiatotarho tsi ionkŝene, ethone iahanisonsata rahontakon; nok Ŝahanistskevarho rasnonke tanon rennasake kenh niahaiere.

34 Tanon karonhiake iahatkatto, taronniserenne nok Ŝahenron: Epphetab, neneh naiahiiron, senonteksi.

35 Oksaok Ŝatatkakŝeksi, tanon ontnerensi ne rennasake akŝa ki skennen koŝa tahatati.

36 Nok tanon ne Iesos Ŝasakotiaŝenratse naontrori, ok eken ne rononha senha tahatiriŝakenniatane Ŝahonteriŝareniate.

37 Akŝa ihken tsi rotinerakŝenhatonskŝe ronton: akŝekon tkaieri tsini hoieren; sesakotsienta ne teionhontakŝekon tsiontatis niah teiontatiŝkŝe.

*Satekon-aton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 KENTIOKO8ANEN are nethone ron8anontera-
tiesk8e ne Iesos, tanon iah othenon tehotiien niieks,
nese 8aonni iasakononke ne raotiok8a, 8ahenron !

2 Ori8iio tsi khetenre kehiken te8akanitiok8aton,
onen asen nonta shiionkariskonton, iah oni othenon
tehonatennatseraien.

3 Tanon naka8entakon aonsakheiatori enhiakono-
ronse tsiniiohahes aseken otiake ihnon nitiaka-
8enon.

4. Tontahon8a8enna8eron ne raotiok8a, 8ahon-
niron: ionikonrokta ki8ahi naiak8anataratsenri ne
kenhnon8e tsinikon iatakaieri naiakotane.

5 8asakori8anontonse, 8ahenron: toh nikon Se8a-
nataraien? Tontahonniron: tsiatak.

6 Ethone 8asakorori nonk8eokon ak8ekon ehtake
aiontien, 8atrak8e ne tsiatak nikanatarake, 8ahaiata-
teriste, 8athaiakkon iasakaon ne raotiok8a nok ne
rononha onk8eokon iaonsa8akohnon.

7 Sekon tokara nihotitsiaientak8e, eh kati oni
neneh nahaiere 8ahaterennaienhase nok 8ahenron:
ietsiion oni neneh.

8 Satonstskaon kati, nok ak8ekon oni 8ahonatane,
tanon tsiatak ni8asenontserake 8akanane tsinikon
8ahotikk8ine.

9 Neh nahoten ne kaieri ni8ennia8ehetserasen
niionk8etake ne 8atonstskaon; ethone onen tonsasa-
koreniate.

10 Nok oksaok ne raonha oni ne raotiok8a tonsa-
hatiiaiaike Dalmanutha niaonne.

11 Ethononh nathontatken Pharisian 8athatiri8a-
tirontonko, nok 8athon8anikonraserak8e 8ahon8ane-
ken enskat asakonatonhase ne iori8anerak8at karon-
hiakeka.

12 Nok ne Iesos rahonikonrakon tontaronnise-

renne, nok-Sahenron : Oh nahoten kariSanontontta ne ioriSanerakSat kehiken niionk8etoten ? Ori8iio tsi k8arori tsi iah taontkatto.

13 Ok eh tasakotka8e nok ionsahatita oni tonsahatiiaiaike.

14 Ok iah tehoneiaraon nahotinataraninonke onen enskatok sishotinataraien.

15 Kenh kaien enskat 8asakotia8enratse ; Sahenron : Se8atsanisek ne Pharisian oni ne Herod raonat-tenk8atta.

16 Rontonhak8e ne rononhake ; neh 8ahi tsi iah teionk8anataraien.

17 Nok ne Iesos roterientaratsion tsinahoten ron- nere, Sahenron : nahoten neneh se8atroriaton tsi iah tese8anataraien ? iah ken tese8akahenhions, iah oni kenh tese8anikonraientas ? Sekon oni kenh oni nise tetise8anikonrakaras.

18 Tese8akararok nok iah tese8atkattos ? Tese8aon- takaronte nok iahkentese8aronkas ? iah oni ken tese- 8aien naonsese8eiarane ?

19 Toh ni8aterake ionanonhon ne rotikk8ihon Sahatinatarake ne8isk nihonnia8ehetserasen ne 8isk nikanatarake kheiakhonni ? Tontahonniron tekeni ia8enre.

20 Nok ne tsiatak nikanatarake, toh neneh nikon rotikk8ihon ne kaieri nihonnia8ehetserasen ? tontah- onniron tsiatak.

21 Tontahenron oh katine kenh niot tsi iah tese8a- nikonraientas tsi nahoten kiton.

22 Nok nonen sihiahara8e Betsaida eh 8ahon8aia- the8e saiatat teharon8ekon 8ahon8ennitenten naho- tsiente.

23 Iahonentsa nok 8ahoiatotarho tsi ionk8ene tsi- niore iatekanatakte, ok neneh raostskeri 8aharho rakarake nok 8ahonisonsaerhase, nok 8ahori8anon- tonse nothenon ahatkattoseke.

24 Sahenron ne ronk8e tsi 8athatkatonnion, eh niot tsi khekens nonk8e ihiens tsiniiot ne karonta aken- hake.

25 Sekon ne Iesos iatonsahanisnonsaren rakarake, nok Sahorori tahonsahatkathonnion; onen iakaierine ak8a oni tehakariios.

26 Ethone tsi thononsote ionsahotori, nok Sahenron : tosa kanatakon niionsase tosa oni onka sherori.

27 Ethone are onen sahontenti neh non8e tsi tionaatak8enrare ne Cesare-Philipp niahonne. Tsi niiohahes eh 8asakori8anontonse ne raotiok8a, tsi na hoten aiontonheke nonk8esonha ne raonha raiata-take ?

28 Tontahonniron : otiake ionton ise ne Sa8atis, otiake, Elie; nok notiake ionton Rotokense.

29 Tontahenron : onka kati nise ise8ere n'ii ? Tier tahatati, Sahenron : ise ne Keristos.

30 Sahate8ennak8isron tsi 8asakotia8enrastse neh niio tsi asakotirori onkakiok oni akenhake.

31 Ethone oni onen 8asakonikonraientaten tsi iatekakonte eso enharonhiaken n'onk8e Roienha, tsi enhon8ate8entete ne ratiianerenseromni, ratitsihenstatsiokon nok oni ne ratiatons, enhon8ario, nok ki tanon tsi ensatonnhete nasenhaton nen8ata.

32 Ak8a iah othenon tehori8arhoron tsi neh rotharak8enhatic; nese Sahonni ne Tier Sahoriste nok Sahori8asten.

33 Tontahatkarhateni ne Iesos 8asakotkathoseron ne raotiok8a, Sahote8ennateten ne Tier nok Sahenron : ehren iset ne kiatakta Satkonseraksen; aseken iah tesanikonraientas ne Niio raori8asonha neok nonk8e akori8asonha.

34 Iasakononke nonk8eokon oni ne raotiok8a nok Sahenron : Onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8a niare ratate8entet nok terak ne raoiasa nok rakser.

35 Aseken nenhionskennha tsi iakonnhe, enhiakontonse; nok nii akeri8ake, oni aksennakon enhionte8entete neh enkon8aniakente.

36 Nahoten nah oni aionstste non8entsiak8ekon taiontentsa, nok aiontetsirate nonakenke ?

37 Ok ne ens, oh nahoten tahatata8istak8e ne ronk8e ne raotonnhest ?

38 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ens nake-senna, kenthon tsi ion8entsiate kari8aneraakserakon, enshotehase oni neneh n'Onk8e Roienha nonen tentre enthoiatanerak8atonhatie Roniha raoiatanerak8atsera oni ne raoronhiakeronon okon.

—————

*Tioton-aton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatato-
kenti Mark.*

1 RATONHAK8E oni tsi sakororihak8e: Ori8iio tsi k8arori otiake kenthon ratiiatare ne iah tahonniheie ohenton naontkatto aon8e ne Nii Raonakerasera aosaststensera.

2 Iaiakhaton nonta onakenke, onontoharake niasakoiatenha8e ne ne Tier, Sak tanon San eh non8e iat-hatteni rahotihenton.

3 Nok ne raotseronniat Sate8ateronronten ehoni nakenrakenne tsi niiot noniete, iah ki taontetsenri non8entsiakeronon naiek8eni etho naierakenste.

4 Etho oni 8asakotiken Eli tanon Moïs, Iesos tehotitharak8e.

5 Ethone Tier tahatati, iahenron tsi nonk8ati ne Iesos: Saianer! ioianere ne kenthon aete8enterontake; Asen kati nahete8atoseroten, enskat ise sa8enk, enskat Moïs nok n'enskat Elie.

6 Tsiniot niah tahoterientarake nahoten raton: Aseken esoki tsi ronateronhientenni.

7 Nok eh iotsikeraratie Sahakorhoroke; nok eh taka8enninekenne 8aton: neneh Rii8nba Rinoronk8a Ko8a; hetsise8a8ennarak8ak.

8 8ahontkatonnion8e naktatie, nok iah onka nakoren tesakotiken, raonhaa ne Iesos eh renteron.

9 Nok nonen Sishonanontastsnentonhatie 8asakotia8enratse nasakotirori onkakiok akenhake tsiniot tsi 8aontkatto, tsi tanon onen enshotatonnheton nonk8e Roienha.

10 Ak8a kati ok taonte8eientonko8a neh nika8en-

noten, neok teshontateri8anonttonni oh nahoten neneh naonsaiontonnhete kenheiatne.

11 Sahon8ari8anontonse, Sahoniron : oh niotieren tsi ronton ne ratiiatons tsi Elie enthahente ?

12 Tontasako-8enna8eron nok Sahenron : etho neneh, Elie rahentene ori8ak8ekon enshak8atako ; nok kenh kaien tsini kaiaton nonk8e Roienha raiata-take iatekakonte tsi eso enharonhiaken, nok enhon-8akenron.

13 Nok n'ii k8arori tsi onen rok8athon ne Elie, etho oni nihon8aierase tsinithatinon8es, tsiki niot tsi kaiaton.

14 Nok nonen sonsahonne8e tsi ratiteron notiake raotiok8a Kentioko8anen tehon8atinenronni nok ratiiatons tehotiri8atironte.

15 Nok ak8ekon ok Sahakonerako nonen siionsaon-8aken tontare ; 8athon8anon8eronion.

16 Sasakori8anontonse ne ratiiatons, Sahenron ; oh nahoten tese8ari8atirontak8en ?

17 Saiatat tahatati Sahenron : Kentho riiatte riienha neh notkon rotienni.

18 Skanorons ens iatahontkontak8e nonen enhoie-na taka8aststotonnion ens rasakon oni tenhennokaraniehon, ne kati 8akheneken nesentiok8a naonsakon-8aiatineken8e nok iah tehotik8enion.

19 Tontahenron ne Iesos : Kanoron ki oni tsini se8atenno8entastskon : toh nekenhak8a nen8e ente8ak8ekonhatie ? ok oni ten8akeron ia8eronhatie ? kenh nontatsiatenhaf.

20 Eh nontahoiatenha8e, ak8a neok 8aoken ne Iesos, nensok n'otkon Sahoronhiakente ne raksaa, ehtake 8ahoiatonti ak8a neok ne Skaontsi.

21 Iesos 8ahori8anontonse ne raksaa roniha : toh nahe eh siiot ? tontahenron ok eh siiot Sarennake-rate.

22 Eso iori8ake otsirake, a8enke iehohiatontion nahorio ; ne kati nothenon ask8enieseke tak8aiata-kenna, aontesanikonkararen tsini ionk8entent.

23 Tontahenron ne Iesos: ne ki naontasetakSe; ori8ak8ekon niieiakotonse ne tiaka8etakon.

24 Ok eh katsitaratie tsi tontahenron ne raksaa roniha: Te8aketak8en, Saianer! Takiena8as akenikon-rastotserakon.

25 Sahatkatto ne Iesos tsi ak8ekon ok etho nontaiaka8enonhatie ethone Sahate8ennatsaniten notkon, 8arenhase: Satkon iah tesatati iah oni tesaronkas, ii, 8akonrori tontatsiakenn ne kenh raksaa raiatakon tosa oni non8enton ionsasata8eiat.

26 Teiohenretane tsi tontakaiakenne notkon nok eso Sahoronhiakente, ak8a ki eh nahoiata8en ne raksaa tsiniioh n'iaka8enheion; nese 8aonni 8aon-tonnion ra8enheion.

27 Nok ne Iesos tahonentsa, sahokestsko, oni sahatien.

28 Nonen kanonskon siiehenteron ne Iesos, Sahon8ari8anontonse ne raotiok8a, Sahonniron: oh niotieren tsi iah nii teionk8ak8ekon naonsaiak8aiatinekenhon nekenh Otkon?

29 Tontahenron: tehioton8entsiohon naionterennaien aiaka8entontiete oni nakon8asenni neh ni8atkonseroten.

30 Onen are ehren sahonnete neh non8e, Sathati-iaiaike ne Galile; rerhak8e ne Iesos ok iah onka taiakotokense.

31 Sakorihonniennihak8e sane ne raotiok8a ratonhak8e: iatekakonte nonk8e Roienha tsi 8ahon8ate8entete rahotisonke ne rotiri8aneraakskon, enhontenhane enhon8ario; nok ki tanon nonen enha8enheion, asenhaton nen8ata enshatatonnhete.

32 Iah othenon tehotinikonraientask8e neh nikarihoten, tanon ratitsanisk8e ne tahontaon8ari8anontonse.

33 Nonen Siiahonne8e Kafarnaiimke, kanonskon oni sihatiteron, 8asakori8anontonse; nahoten tontese8ari8atirontatiene ohahakeson?

34 Iah onka tetiotati: neh rotitharak8enne onka onte senha enkaiatanoronke oni enhako8anen.

35 Nonen sahontientak8entho, iasakohnonke ne tekeni ia8enre nihati, nok 8asaka8enhase : Toka onkakiok raskaneks nahaiatanoronke raonhaa natentraska oni enhon8annhatseronni.

36 Raksaa iahononke rahotinenrihen 8athotaste, 8ahokitarho nok 8ahenron :

37 Onkakiok tenhiontatarhoton neh niieksatoten ii aksennakon ak8a ii tehakarhotons ; nok iahse ii tataionkarhoton ne tenhionkarhoton neh tanon ne takatennieton.

38 Ethone San tahatati, 8ahenron : Saianer ! iakhi-ken otiake ne Skon8anatek8atha nonatkon nise Sasen-nakon tanon iah tete8es ; Iakhinnhese kati netsi iah enskatne tete8es.

39 Tontahenron ne Iesos : tosa ietsinnhes ; aseken iah onka taiek8eni ne iori8anerak8at tsi naieiere nii aksennakon nok akte aiakotentiatonhatie.

40 Aseken ne iah teionkhirisa8ase ionkhirisa8a-seki.

41 Nok oni ne ska8isa onekanos onkakiok aietsinekanonte netsi Keristos raonk8eta, ori8iio tsi Sak8a-rori tsi iah tehotonsere ne tekari8aserak8en.

42 Nok tanon nonka enshakori8aiientaten enskat niieksatasa oni tiaka8etakon n'aksennakon, senha ioianere kanenhio8anen ahon8anenhianiake nok kaniatarhen iahon8aiatonti.

43 Toka Sasonsa Sari8aiientatenni, itsiak ; senha ioianere neiah tatasesnonsontake Karonhiakon asata8eiate, tsiniot ne tasesnonsontonke nok asatetsirate tsinon8e ne tiotekhaon8e.

44 Tsinon8e, niah tekonniheions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

45 Toka oni Sasita aesari8aiientaten, itsiak : senha ioianere atsinokotatie asata8eiate karonhiakon, tsiniot ne tetsiaron tasasitontake, nok otsirake aiesaiatonti tsi non8e niah te8as8as :

46 Tsinon8e niah tekonniheions nahotitsinon8a, oni iotekhaon8e.

47 Toka Sakara sariŝaientatenni, stako : senha ioianere skati aesakaratake asataŝeiate Nii raonakeraserakon, tsiniot ne tetsiaron taskaratake, nok otsirake aiesaiatonti.

48 Tsinonŝe niah tekoniheions nahotitsinonŝa, nok iotekhaonŝe.

49 Aseken akŝekon skastson oni otsire tenhiontiotsistarhoste ; nok akŝekon tioiotsis tenkaiotsistarhoston ne Nii raoriŝanoronsera.

50 Iaŝekon ne tioiotsis, nok tanon nenhiotaksenne, oh nahoten entsiaŝekonhontseron ?

51 Iseke kati tkaientak ne tioiotsis, nok skennen tikenhak tsi natetsion.

Oieri, aton teioteriŝasonterakŝen tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN are ehren sarete neh nonŝe, iaharaŝe tsi teŝatonŝentsiaken ne Judé ihŝi nakaihionhati ne Jourdan, kentiokodanen are ŝahonŝaiatatsenri eh oni ŝaonteroroke tsi ihres, Sakorihonnienniskŝe tsinihorennhaonne.

2 Eh oni nonŝe naonŝaiatorenne ne Pharisian ŝahonŝariŝanontonse kanikonrhatonke, ŝahonniron : ronŝariŝa ŝikenh ne ronkŝe naonsahatekŝate ne rone ?

3 Tontasakoŝennaŝeron, ŝahenron : Nahoten kati hetsiseŝariŝatati ne Moïs.

4 Tahonniron : Moïs roriŝataton, enhaiatonseron ne tetsiontekhasiatha nok tenshiatekhasi.

5 Tontahenron ne Iesos : ne tsini seŝeriasaksen neh ŝaonni eh nihoieren tsi roianerenseronni.

6 Nok tsi tiotasaŝe noriŝakŝekon, Nii ŝasakoiatonni, enskat roskenraketa nok enskat tsiothonŝisen.

7 Ne se ŝaonni ne ronkŝe enhoteŝentete ne roniha oni ronistenha nok neneh rone enhateranentakten.

8 Nok ne teniiase enskat ok ienssiaton, iah oni tataonsanonkŝetakehake ne teniiase akŝa tanon enskatok enskenhake.

9 Tosa kati ronk8e teshakhasi tsinahoten tehokken ne Niio.

10 Sekon ne raotiok8a sahon8ari8anontonse neneh ahori8ake nonen kanonskon sishatiteron.

11 Sahenron : Onkakiok enshatek8ate ne rone nok ohia enshatateniakten Sahari8anerake naonhake.

12 Ok neh sakat ne tsiothon8isen toka enhote8entete ne rone, nok oia entsioniake, Sakari8anerake kanak8a.

13 Onen are eh 8akanenraserenne, eksaokonha iontatiatenha8inontie neh nasakonisonsaerhase ; nok ne raotiok8a Sasakotinnhese nakta naontaiontatiatenha8e.

14 Sahori8aksase ne Iesos tsi 8ahatkarto, nok 8asa8enhase : Tosa ietsiitasts nekentho naontaien n'eksaokonha : Aseken ne Niio raonakerasera neh ako8enk ne tsiontatiere.

15 Nok ori8iio tsi k8aroris : Onka iah tenhatiena8astane tsiniot ne raksaa ne Niio raonakerasera, iah tiiahata8eiate.

16 Ethone kati onen Sasakokitarho, Sasakoiatateriste, oni 8atesakonisonsaerhase.

17 Nok ak8a neok sishoiakenhonhatie Saiatat eh nontahatakhe 8athotonstsothase oni 8ahoneken, Sahenron : Saianer ise ne tisari8aieri : Oh nakiere ne karonhiake akatsennonni ?

18 Tontahenron ne Iesos : Ontiieren tsi saton ti sari8aieri ? iah Onka nakoren neok ne Niio thori8aieri.

19 Tsienteri 8ahi tsini 8atenienten : tosa seri8anerak kanak8a ; tosa sherio ; tosa senensko ; tosa sheiano8enten ; tosa onka shekaronni ; shekonniienst ne iesaienha.

20 Tontahenron : Saianer ! ok te8akeri8enha8iton neh nikarihoten tsinahe tonkateiarontie.

21 Nok ne Iesos ostonha 8ahotkaroten 8ahonon8ene nok 8aha8enhase : Tsiori8at ki tisatoktani : 8as satenninon tsini saien, nok sheion ne iakotent ethone

entisatsokoŝatseraientane ne Karonhiake ; tontase, taknonteratie ensakete ne saiasa.

22 Oriŝiio tsi Sahonikonraksen tsiŋi kaŝennoten Saharonke, aseken eso roientakŝe natsokoŝatsera.

23 Ethone ne Iesos Sathatkatonnion, Ŝasakaŝenhase ne raotiokŝa : Oriŝiio onŝe ki onte oni ne iakotsokoŝa tsi serenkenaha tiiontaŝeiatane ne Niio raonakeraserakon.

24 Sahotinekheren ne raotiokŝa tsini kaŝennoten tahatati ; Sekon tontahaŝenninekenne ne Iesos, Sahenron : KSaienhokonha, oriŝiio tsi Sentore natsokoŝatsera konŜaniahesen naiontaŝeiate tsi thonakeraseraien ne Niio !

25 Senha Ŝatiesen ne Oniakŝaer taontohestste tsi teŜaontakaronte ne teŜatsinetaronkotha, tsiniiot ne rotsokoŝa ahataŝeiate Karonhiake.

26 Onen senha Sahotinikonrinekenne, nok tehontateriŜanontonniskŝe : Onka kati nekenh karonhiake enhiente ?

27 Nok tanon ne Iesos Ŝasakotkatoseron, nok Ŝasakaŝenhase ; akŝa neneh iah teŜatonsere tsinonkŝati nonkŝe, iah ki tanon tsinonkati ne Niio, aseken akŝekon niihakŝenies ne Niio.

28 Ethone ne Tier tahatati Sahenron : nok nii noriŜakŝekon ionkŜatennikonranentatsion nok kŜanonteraties.

29 Iesos tontahoŝennaŜeron, Sahenron : Oriŝiio tsi Ŝakonrori tsi iah teŜatetsenrionhe nonka iakoteŜenteton, kanonsa, iatatekenha, iatennosenha, roniha, toka ronistenha, tokas oni rone, ok ne ne Ŝakoienha, oni onŜentsia nii akeriŜake oni ne Kariŝiio.

30 Ne iah tentsieienasere kentho tsi Ŝenniserate oni tenŜatiaseren ne teŜenniaŝe, kanonsa, atatekenŝera, atennosensera kanistensera ontatienhokon, oni onŜentsia, oni kanikonraksens erakon ; nok nonakenke, iaonsaiakonnheke onŝe.

31 KentiokoŜanen tanon ne iehente ohnaken entsionton ; nok n'onaken ihhien neh entsiehente.

32 Neh ronathahitake ne Jerusalem niieiothahinon, ohenton ihre ne Iesos; ronateronhientenni, kateron-hontserakon oni tsi ron8anonteratie; netsi sakoiatatisks8atonne ne tekeni ia8enre nihati nok ori8ak8ekon sakorori tsini hoiata8ensere.

33 Raton: Kehiken Jerusalem Sete8e; onen nonk8e Roienha enhon8atiena8aste ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons; nok enhon8ari8ente arenheie, nok enhon8anate8entetase ne ronnonk8etaksen.

34 Tenhon8aieron, enhon8asok8a8esson, enhon8anistskerose8e; ienhon8ario; nok ki tanon enshatonnhete nasenhaton nen8ata.

35 Ethone ne Sak tanon San Zebedé Sakoienho-konha, 8aon8a8ennarane, 8aniron: Saianer! askeni8ennarak8e tsi nahoten akeniri8anontonse.

36 Tontahenron: nahoten tetsiaton8entsioni?

37 Tontaniron: askenon nonen Saiatanerak8atserakon saiatat tsi se8eientetakon ahenstsk8arake nok ne saiatat sesenek8ati.

38 Tontahenron ne Iesos: iah tetsiaterientare tsi nahoten seniri8anontons. Ensenik8eni kenh nenskatne aete8anekira? oni akatenek8aestak ahetsiate-nek8ahestak8e?

39 Tontaniron: enhiakenik8eni, Nok ne Iesos tontahenron: etho neneh tokenske enseninekira naketsetakon, oni entsiatenek8aheste tsiniot tsi enkatenek8aheste:

40 Kenh ki kaien ne tsi ke8eientetakon ok ne's' ne skenek8ati aionnistsk8aren, iah neneh ii takheion; nese ok neneh enhiontaton nonka enhiontata8atak8enni.

41 Sahotiri8aksase noieri nihati tsinahoten Sani-ron ne Sak tanon ne San.

42 Nok tanon ne Iesos ionsasakononke, Sahenron: se8aterientare 8ahi tsini hatierha nonk8eokon sako-naststeriston, oni ne ratisennason iesesakoti8enniio.

43 Tosa kati nise eh niitonhak ne se8anenrakon: ok eken se8atatennhatseronnien nirere aionkko8anen.

44 Onka tsinitsion enrerheke rariSakSeniok, ok ak8ekon tiieiakonnhatsera enkenhake.

45 Eh se oni 8ahi niot nonk8e Roienha iah neh tehaniente nahon8akonnienste, neh tanon nasakokonnienste, nok eso tenhakonhentak8e tsi enrenheie tsi-nonk8ati nonk8etak8ekon.

46 Siiahonne8e Jeriko, onen oni sishontentionhe ne Jeriko non8e ronne ne raotiok8a oni kentioko8anen, saiatat teharon8ekon Bartimé ron8aiasts, kenton naiahiiron, Timé roienha, ohahakta renstsk8ahere tehatsaritesk8e.

47 Sahonikonraientane tsi Iesos Nazaretronon rotohetstonhatie, Sathohenrete, Sahenron : Iesos David iaienha ! askitenre.

48 Kentioko8anen SahonSari8asten oni ron8aroris ne tatahatotate; ok eken senha tontahak8isron tsi tonsahohenrete : David iaienha ! askitenre.

49 Sathatane ne Iesos, nok Sahenron karo nitre. iaon8ennonke kati ne teharon8ekon Sahiron : Tiakari-Sakenniate 8esaiatateri taiennonke oksa kati testann.

50 Ok eh tahatsiak8arisi ne tehate8eiarak8a, tontahatane, eh iahara8e tsi itrata ne Iesos.

51 Nok ne Iesos tahatati Sahenron : nahoten saskaneks nakonhiatierase? Tahenron ne teharon8ekon : Saianer ! Akken.

52 Nok ne Iesos Sahenron : eh nia8en neh sehstasiente tsi tisetakon.

53 Oksaok sahaken, nok Sahononteratie Iesos tsi-niahare.

Enskat-aton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 ONEN thoha siiahonne8e ne Jerusalem, onen Bethphagé Oni Betani non8e Sihonne, Onontakta ne Olivier teniase ne raotiok8a iasakotori.

2 Sasene Sahenron : Kehiken tkanataien, ak8a neok ienseninatarane entsiatkato te8ahontes Sasharonte

nareko onka teiakosatenston, seninerensi nok kaseni-
iatenhaf.

3 Toka onkakiok othenon onhiahiron: Seniron!
Roianer ki tehotonsentsioni nok oksaok entkon8at-
ka8e.

4 Eh kati neneh 8anete, iahane8e 8aiatkatto tsi
tekanatokin astste 8asaronte ne te8aontes; nok 8aia-
sarontako.

5 Otiake netho ionk8ene 8ahiron ohniotieren
kehiken 8eseninerensi?

6 Ok neh tontaiatasa8en tsini hoieren tsi sakorion-
nienni ne Iesos nok iah Onka othenon tetsia8en.

7 Iakon8aiatenha8e kati ne te8aontes tsi tare ne
Iesos, nok raonatseronniat 8akon8arase ne te8aontes
nok eh tahanistsk8aren.

8 Ok eh nikatens 8ahestskaron tsini ienhenre, otia-
ke ok neneh akotseronniat nok otiake ok8iresonha
iakotiesk8e.

9 Nok tsiniiakon nohenton 8ahen oni nonaken
taien, iontonne: Hosana! ahon8asennaien ne tare
raosennakon ne Ra8enniiio!

10 Takon8anon8eraton, n'etsite8aniha Ta8it raona-
kerasera, raosennakon ne Ra8enniiio tsi tare! ahon8a-
nenton Karonhiake!

11. Eh niot tsi 8ahata8eiate ne Iesos Jerusalem,
iahak8atto oni nononsatokentike; ak8a tanon neok
ne 8ahakaenhionnion, aseken onen siiokara, ne se
8aonni oksaok saontenti Betani niionsaonne, neok
shonne ne tekeni ia8enre nihatik8ekonne.

12 Nok ne tsi 8ahorhenne nonen satontahonne eh
8ahatonkariake.

13 Iahatkatto isiniiore tiok8irote 8isonko8a, eh
niihare ra8esakonhatie nothenon ahatsenri, neok
nene neioneratonte aseken areko tiieiohe tsini 8aia
niiiontha.

14 Ethone tabatati ne Iesos oni 8arenhase neh io-
k8irote: Iah non8enton onka taonsaionhiake ne sahi!
ronathontetsihon ne raotiok8a tsi neh 8ahenron.

15 Onen kati ionsaonne8e Jerusalem ; Ononsatoken­tike niahare sasakotek8ate tsini iakon netho ion­tennionsk8e oni ne ieninonsk8e, 8aharisionko tsi teionthiosarak8a, oni tsi iontenask8atkerontak8a norite.

16 Sakonnhesehak8e oni n'Ononsatoken­tike aionto­hestste aietsetenha8i.

17 Ratonhak8e tsi sakorionniennihak8e : iah kenh te8aton tsi kaiaton : Ak8ekon nonk8e enkon8anaton­k8ake nakenonsa Ionterennaientak8a? nok nise ka­nensk8atsera se8atatenonsonniatenni.

18 Tsini hati 8ahonronke ne ratiiatons oni ne rati­tsihenstatsiokon 8ahonterientisake oh nahatiiere na­hon8ario, aseken 8ahonateronhienten tsi ak8ekon ok iakonerak8ask8e kon8akonnienstak8e oni ne raori8a­sonha.

19 Nok sahatenti nonen siiokarahane.

20 Nok tsi 8ahorhenne orhoukene eh shonne, 8a­hontkatto ne raotio8a tsi oterake tiotasa8e tsi iosta­then ne 8isonko8a.

21 Ethone Sareiarane ne Tier tsinitia8enhon, 8ahenron : Saianer, Ak8ekonseken iostathenhon thi­ken 8isonko8a sre8aton.

22 Tontahenron ne Iesos : tase8etakonhak ne Nii­Raosennakon.

23 Aseken ori8iio tsi k8arori, onkakiok enrenhase ne kenh iononte ; ehren iset kaniatarake iasatesko ; neiah taontahatenno8entake ne ra8eriane, entha8eta­kon tanon tsinahoten raton ak8ekon etho nenhia8en­ne tsinenha8en.

24 Nese karionni k8arori : tsinikon ense8ari8anon­ton aterennaientatserakon kase8etakonhak tsi ense­8arane, eh oni nenhia8enne.

25 Nok tanon nonen saterennaienne, sasanikonrhen nonkakiok iesanikonraksaton aontiesenhake aonsaia­nikonrhense oni nise ne Ianiha Karonhiake thente­ron tsinikon ehtsenikonraksaton.

26 Aseken ne iah tentsisanikonrhensere, iah ki

oni neneh taonsahonikonrhen tsini tsenikonraksaton ne Ianiha Karonhiake thenteron.

27 Onen are ionsaonne8e Jerusalem, tsikati nika-ri8es Ononsatokentitserakon ihres etho 8ahon8atera-nentakten ne ratitsihenstatsi oni ne ratiiatons.

28 8ahonniron : kah niteshas, onka oni iesak8enia-terasi tsinisierha ?

29 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : tsio-ri8at oni nii enk8ari8anontonse, tontak8ari8asera-8as kati, ethone oni nii enk8arori tsinitekhas tsinika-tieranions.

30 Karonhiake kenh nitia8enon ne Sa8atis raote-nek8ahests katen Onk8ene ! Ennioh tak8arori.

31 Neok ne rahotinikonrakon thontohak8e : toka eniak8enron karonhiake, enthenron oh kati niotieren tsi iah tetise8etakon.

32 Nok naiak8enron : Onk8ene, Onk8ene neneh nonk8ati iotteronk, aseken ak8ekon ok tiaka8etakon-ne tsi Rotokense ne Sa8atis.

33 Nekati aho8a ok tonsahonniron : iah othenon teiak8ari8aienti. Nok tontahenron ne Iesos ; iah ki oni nii tak8arori onka ahok8eniateras kieratha tsini kierha.

*Tekeniaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 ETHONE are onen tonsasakori8akentonk8en, 8ahenron : Saiatat ne ronk8e 8ahanenharaiento, 8ahatehenronni aktatie, 8aronni teionhiaritak8a, 8ahanonsonni oni neiononsaniron, ethone tasakoni ne ratinenharaienthos.

2 Nok nonen siiakahe8e tsini8aiaris iasakotori kannhatsera, nahontahatiha8i tsini iotonnison.

3 Tasakotiiena neneh, ak8a niare 8asakotisok8a-8esson ethone raotiiatoskon sasakonatek8ate.

4 Sekon tihate ionsahotori, 8ahon8anenhioiake ne-

neh, nok nonen sahonaterihonkoten tsi SaonSakenrenseronni, ethone sahonSatekSate.

5 Sekon are oiah ionsahotori, tahonSario neneh ; sekon kentiokoSanen tihatite iesesakotorion, eh oni neneh nontahonSatiierase, otiake SahonSatisokSaSeson, nok SahorSaturio notiake.

6 Kare onen neh nakSa Roienha RonoronkSa iahotori nonaken Sahaonniate ; Sahenron : tenthonSarhoton naha ne neh ne Riienha.

7 Nok tanon ne ratinenharaienthos Sahonniron nonen siihonSaken tare : neh tohiken rahonenhare Satonsere, enniob hetsiteSario nok ii onkSaSenk enSaton tsini hoien.

8 SahonSaiena, SahonSario nok ihnon iahohnati.

9 Oh onte nenhaiere ne RaiatakSeniio ? tentre nok enhatennhane enhonSanaSenthonetho netho tehontenharanonne, nok akoren ensesakohnenharani.

10 Iah oni kenh naha nonSenton teseSaSennanote n'Oiatonseratokenti tsinikaiaton, Saton : Neh sakanenhiakSeniione tsi tekaiosaien ne rotinenhiasSenhon ne ratinonsonni ?

11 Neh kehiken ne Roianer etho nihokanonni, nok ok tiionerakSat tsi teteSakanere.

12 Ethone Sahontenienten nahonSaiena, aseken Sahatiienterene tsi rononha SatesakoriSakentonkSaKSe, nok onkSeokon ionsasakotitsanike ; nese Sahonni ok ehren tonsahonnete.

13 Ok eken iasakonatori otiake ne Pharisian oni Herodian ahontenienten tahonSanikonraseren tsinenhonniron.

14 Sahonniron, tsi SahonSaiatorenne : Saianer ! ionkSaterientare tsi sariSakSarision, nok oni tsi iah tatesonkSetaiestasions tsi sheriSakSarisiennis ne Niio raoriSasonha : takSarori kati : ioteriSison kenh nahonSakariakse ne Cesar, katenh iah ? enhiakSakariake kenh ? katenh iah taiakSakariake ?

15 Nok tanon ne raonha roterientaratsion tsini-thotikonroten, SasakaSenhase : oh niotieren tsi

tesk8anikonraserha ? Tak8anatonhas niare toh nika-
8istoten akatkatho.

16 Sahon8anatonhase, nok ethone sahenron : Onka
kehiken rakonsare oni netho rasennare ? Sahonniron,
Cesar Sahi.

17 Tontahenron ne Iesos : satsitsion ki Sahi tsini-
kon Cesar rao8enk, nok Niiio ne Niiio rao8enk. Nok
Sahotinerako.

18 Onen non8a Saducean eh sahonne8e, neneh ron-
ton iah tekaien naonsaiontonnhete ne iako8entaon,
Sahon8ari8aneken, Sahonniron :

19 Saianer : Moïs sonk8aianerensera8i, raton : On-
ka kiok enhrenheie areko teho8atsiraien, neneh teia-
tennontere enshotiniake ne ronekenha nahot8atsiron-
nien ne rotsiha.

20 Kenh kati niaa8enhon : tsiatak natehontennon-
tere, Sahoniake ne tako8anen, iah teho8iraientaon
tsiniiore iahrenheie.

21 Neh kati ne shokenha sahotiniake, iah oni neneh
teho8iraientaon ok nah 8arenheie ; etho oni neneh
naha8enne nasenhaton niieherate.

22 Ak8ekon niahotiniake ne tsiatak nihontate-
kenha nok iah onka teho8iraientaon. Onaken Saha-
onniate ne tsiiothon8isen 8akenheie.

23 Kahkati nekenh nikaien enshotiniakonhatie
nonen entsiontonnhete ak8ekonse niiehotiniakon ne
tsiatak nihati ?

24 Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron : neh se-
8aiatatontha tsi iah othenon tese8anikonraienteri
n'Oiatonseratokenti iah oni ne Niiio raosastensera.

25 Aseken nonen entsiontonnhete, iah onka tetsio-
niakhe ; iah ne rotiskenrakete iah oni ne tsiona-
thon8isen, etho tanon nentsieiatoten tsiniiot n'Eron-
hiakeron karonhiake tienakere.

26 Nok kenh kaien ne iako8entaon, ense8anikon-
raientane tsi tokenske entsiontonnhete ; iah kenh
non8enton tese8a8ennanote ne Moïs raoiatonserakon,
nahoten ra8en nok8irokekon satnitaren ne Niiio, sahen-
ron : II ne Abraham Isaak, Jacob, Ron8a-Niiio ?

27 Iah tehon8a-Niio niako8entaon ne Niio ; neok ne iakonnhe Ron8a-Niio, ko8anen kati 8ahi tsi se8aiata-tions.

28 Ethone saiatat ne Raiatons, tsinaha8erientiiio tsinahaiere tsi tontasako8enna8eron, eh niahare tsi renteron ne Iesos, nok 8ahori8anontonse : kah nika-ien tkako8anen tsinikon 8atenienten ?

29 Tontahenron ne Iesos, kenh kaien tkon8ako8anen : Saiatat ok ne Niio hetse8enniiostak rahonhatsi8a ne Niio Sonk8a8enniiio.

30 Sanikonrak8ekon, seriasak8ekon, sasastensera-
k8ekon tsi Hetsenon8ehak ne Niio : neh kehiken ne tiotierenton.

31 Nok kenh kaien tsionontere ak8a oni sereka taonsatiatieren : Shenon8ehak nonk8e tsinise nisata-tenon8es ; nok iah sekon noiah tekaien.

32 Tontahenron ne raiatons : Saianer : Ak8a tasie-rite tsi neh 8asiron, saiatat ok ne Niio iah oni tekaien sekon noiah neok ne Raonha.

33 Ne oni nahon8anon8ehake, aka8eriasak8ekon akonikonrak8ekon, akosastensera-
k8ekon oni, oni ne taiontatenon8ehake sateiakonk8e tsi nakaonha niion-
tatenon8es, neh onte tkasahatta ne kari8iiioseokonha.

34 Nok ne Iesos saha8enhase ne raiatons : tsi 8a-
honikonraientane tsini hotakarite oni rori8ak8arision tsiniiot tsi tahatati ; 8ahenren : Akta isete ne Niio raonakeraserakon. Nok iah onka sekon noiah teson-
Sari8anonttonni.

35 Nok nonen Ononsatokentike sisesakotatis 8a-
henron : oh nah niiot tsi ronton ne ratiiatons tsi Ta8it Roienha ne Keristos ?

36 Aseken ra8en ne Ta8it Rotkon Roiatatokenti sahonikonrata : Roianer ra8enni n'Akianer tsi ke8e-
ientetakon satien tsiniiore iatakheniarorarake oni as-
heiarasitoke8atake ne iesas8ens.

37 Oh kati nekenh nai8enne ne Roienha aken-
hake, ratonse Rake8enniiio ? Ak8ekon ok iakaon8es-
k8anihak8e naiakothonteke tsi rothare.

38 Ratonhak8e oni tsi sakotatisk8e: ietsitsanisek tohiken ratiatons nene ronon8esk8ani aontiata8ate tsi ionk8ene taiofaseson ahotiata8iton.

39 Neh oni ratinon8es ohenton iahatistsk8arake tsi ionterennaientak8a tsi oni iontenniotta.

40 Sakotinonskarihatons ne ionatereons, ratiri8akenserak8a tsi ronaterennaientakseresons; senha rononha kare8atatsero8anen enhotirane.

41 Ak8a eh non8e nateiotokenton nihenstsk8ahere ne Iesos, tsi non8e niie8istatahasta, tehakanere kati tsiniot tsi ie8istarha.

42 Kentioko8anen niakok8atse eso Saeren, karehonen iotereonskon eh on8e iotent, tekeni k8enis 8at-karen.

43 Ethone iasakononke ne raotiok8a, nok 8ahenron; ori8iio tsi k8arori tsi neh aonhaa isinonh tsina-kaiere tsiniot notiake.

44 Aseken notiake neh Saeren tsinikon ne iakoke-totani, nok ne kenh kaienh, kententsihon ethok oni niioientak8a tsinikon 8ahoti.

Asenhaton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 NONEN sishoiakenhonhatie ne Iesos, saiatat ne raotiok8a, 8ahenron: Saianer! Skaenhion tsiniioianere tsi tekanenhiasere oni tsini kanonsiio!

2 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: teskanere 8ahi kenh non8a kehiken nikanonsa? iah oni nenskat tataonsakanenhiaserake niah takarision.

3 Nok nonen Olivier onontoharake siiehatiteron, teiotokenton tsi tkanonsote nononsatokenti, Tier, Sak, San tanon Antre 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron:

4 Tak8arori katke eh uiienhia8enne, oh oni nahoten enhiak8aienterestak8e nonen eh nenhia8ensere?

5 Ethone are ne Iesos, tontahenron: Se8atatenikonrarak tosa onka aietsinikonrasenni.

6 Aseken ronentioko8anen nentionksennenha8i, enhontonne: II ne Keristos, nok kentioko8anen ensakotinikonrakarhatho.

7 Tosa se8ateronn nonen ense8ari8aronke, Sateriio, ionteriiosere, aseken iatekakonte neneh eh nenhia8enne, nok iah ki neh teken ne tsi iotokte.

8 Aseken ok neneh teionton8entsianekhanion tenhiakori8arheseron, tenhiaon8entsishonk8anion, ehiontonkariakhon, tenhiakori8arheseron; ak8a neok neneh nenkontihente naiakonikonranon8ake.

9 Se8atatenikonrarak kati nise: aseken enhietsiiena enhietsiiatenhasison oni tsi teieiatoretak8a, oni tsi ionterennaientak8a, enhietsisok8a8essonion; ienhietsiiate8e oni rahotihenten ne Ratikorasson oni Rotinontiiosson nii akerihonniat, neok oni nahontkathote.

10 Kenh tanon kaien ne Kari8iio, iatekakonte tsi ak8ekon nonk8e ehiontataronkaten.

11 Nok nonen ienkae8e, enhietsiiena, oni enhietsiasarineson, tosa tесе8atatenikonrharen ne tahonnenne ahontese8aterientisake tsi nahoten ense8enron, etho ok nikon tase8atati tsinikon ehntsisе8anikonrata ne Ronikonriioston neh non8e nenkaha8i; iah se ise taese8atati nethone Ronikonriioston se enhatati.

12 Ienkahe8e iatatekenha enhori8ente kenheiatne, Roienha oni enhori8ente, ratiksaokonha ensakotiri8ente ne ron8atiienha.

13 Nok enhietsis8enserон nonk8eokon nii akeri8ake; nok ki tanon onka iatenrokten neh tohiken enhaniakenne tsiniienhen8e.

14 Neh kati nonen ense8atkatto Kari8aiesasera iakokaronniatta eh naioton tsiniiot tsi rotrori ne Rotokensehak8e Daniel eh non8e nakak8atak8en tsinon8e iah teionakte (ratennikonraren onka ro8ennanotta ne kenh Rotokense); ethone ne Judé non8e niienakere Onontoharake ehiontek8assen.

15 Tosa tethastnent ne kanonsake iehahrates niaonsahako othenon akenhake ne kanonskon.

16 Oni ne kahtakon iehres tosa Sahket naonsa-hakoha raotseronniat.

17 Ne tanon iotitentasere noia nenkontiiatoten oni nenkonststaronthake neh non8e ni8enniseratenion.

18 Hetsise8aneken ne Niio aia8ens tosa koserake akenhake nonen iense8aiathe8e naese8ateko.

19 Aseken tsini kententetsero8anen 8enniserontak8en nehnon8e nenka8i, areko non8enton eh tetia8enhon tsinahe tioton8entsiatasa8e, iah oni non8enton nonakenke etho tataonsontenonhianite.

20 Sekon oni ne iah taha8enniserokeri ne Roianer neh ni8enniserotens iah onka taioniakenhon ; nok ki tanon non8a neneh Sakoiatarak8en Akorionniat tsi ta8enniserokeri.

21 Ethone oni enhiesarori nenbiahiron ; Kentho renteron ne Keristos ; ok ne ens kentho itres ; tosa tasetak.

22 Aseken enhontiatontak8e ne Keristos oni Rotitokense, iori8anerak8atenion tsinenhatiieranion natahatiierekenha asakotinikonrakarhatto ne iakohianere.

23 Se8anikonrarak kati ; onense 8ahi tahonenne ori8ak8ekon k8arori.

24 Nonen en8atennisorobestste, en8aterak8aton, oni nasonrekha.

25 Entkatsistok8aniserenne ne karonhiake, nok ten8atkarenron naosastensera tsi karonhiate.

26 Ethone enhon8aken nonk8e Roienha otsikera-keson natentre, enthosastensero8anenhatie enthoiatanerak8atonhatie oni.

27 Entesakotori ne raoroniakeronon okon ensesakotiiataroroke ne raonk8eta on8entsiak8ekon teiakorenion.

28 Kenh kaien Se8akaenhion, tsionion8arontanhake tekari8akentonk8en, nonen enkask8eionten oni enkarana8en, ok naha se8atons ohnen toha taiokenhonti.

29 Neh kati oni nise ense8aienteristak8e nonen

enseſatkatoseron eh oni nenhiaſenseron kehiken, seſerhek onen akta iſe, onen oni onſe.

30 Oriſiio tſi kſarori, tſi iah teſatoheſtſtane ne kenh kaſatsirate ohenton neh naiaſenne.

31 ſatoheſtane tſi karonhiate oni ionſentsiate, nok nakeſenna iah neneh nonſenton tſiakontoheſtſte.

32 Kenh kaien kah nonſe teſenniserate, oni tſi-nenhioſiſtahe iah onka teioterientare, iah oni n'Eronhiakeronon, ſekon oni iah ne Roienha, Akſaki raonhatsiſaok ne Rakeniha.

33 Seſatatenikonrarak kati ſeſatieſaten Seſateren-naien oni aſeken iah teſeſaterientare katke nienkaheſe.

34 Eh naeſaier tſiniot ne ronkſe ratentionhe, ſaſakorionten ne raonnhatſeraokon nahatinikonrarakke tſini hoien, akſekon niiaſakotenienthaſe, nok ſaiatat ſahohonkariake naſakonikonrarakke.

35 Seſarharek kati, iah ſe ſahi teſeſaterientare katke natentre ne ranonſakſeniio; toka okarasneha, toka aſonthen, toka tſini tkontatiſ ne kitkit, ok ne enſ orhonkene;

36 Tosa onſar ok akſa aeſentaeſe ahonſaraſe.

37 Tſinikon kſaroriſ akſekon ſaeſeſariſake: Seſarharek.

*Kaieri-aton iaſenre teioteriſaſonterakſen tſini hoiaton
• Roiatatokenti Mark.*

1 ONEN ſaeſeſenniserake ok ſatetsiotatenron tſi enſentanoronne ne ſhotonnheſtſton, oni ne iah teſat-tenkſaton tſini ienatarakſ; Ok onen tſinithotiieren ne ratſiſihenſtakſeniioſ oni ne ratſiatonſ rotiriſiſakon kah naontahatiierate ahonſaiena ne Ieſoſ nok ahonſario.

2 Rontonhakſe ki neneh: tosa tſi niſentanoron kenhak, onſa kehiken etho entkaientakſe othenon iſinonſe tſinenhiaſenne tſinonkſati nonkſeokon.

3 Betani sistres ne Iesos Simon roststa8is raononskon satehostskaon, Skaiatat ne tsiathon8isen iahonta8eiate katsetenha8i neh nak8a ihken 8enieniio oni 8enienanoron karatie, nok Iesos ranontsine ton8eron nok 8ahahoka8e.

4 Otiake ohia nontahonotierase nok 8ahonniron ne raotinikonrakon: nahoten atonron en8aton kehiken kenhnon8e nakarho, ak8a ki ori8ak8ekon 8akaiessa.

5 Iahontekenhsenha taioianerenhon, aontenni-nonke ne kenhie nok iakotent aiontatatitenraton: Etho niio tsi kon8ari8ahestennihak8e ne tsiathon8isen.

6 Iesos 8ahenron: ia8eronhatie tosa othenon se8aststerist, Ori8iiose naha tsi takaierite nii kiatatake.

7 Aseken tiotkon tenhse8atiestonhatieseke ne iakotent, tiotkon oni Se8atesennaien naietsitenre: nok iah nii tiotkon tatask8akanerake.

8 Aonha aok8eniat tsi nakaiere: tahonnenne taioia-toka8e nakieronta neh ia8et nonen enhionkiatata.

9 Ori8iio tsi k8arori: Kakiok non8e tsini ion8en tsia nenkon8a8ennanoton ne kenh Kari8iio; ok oni neneh etho niiori8ake tenskon8arensaronseke tsi nakaiere non8a.

10 Ethone ne Sitas Iskariot enskat ne tekeni ia8en-re nihati 8asakoiatisakha ne ratitsihenstatsi nasakotenninon ne Iesos.

11 Iah tiiaieri8ahe8e tsinontahontsennonni; 8ahon8arharaststen oni o8ista enhon8akariakse; eh nontahatasa8en onen neok saresake oh naia8enne aontiesenne ahoiena nok iasakotsiak8arisien.

12 Neneh tiotenniseratierenton tsini ienataraks neiaha te8attenk8aton etho oni non8e nenkon8ario ne teiotinakarontonha neneh Shotonnhestston, 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a, kah 8aonniron non8e: nenhiak8ak8atako tsi oni nahoten aete8ake ne Shotonnhestston?

13 Ethone teniise ne raotiok8a iasakotori nok 8ahenron: Sasene *kehiken tkanataien, tense8a-

terane ne ronk8e onekanos enhatsetenha8i ; hetsiseniser.

14 Nok tsinon8e ienhata8eiate hetsisenirori ne ranonsak8eniio enseniron : Roianer roteri8anietonhatie, kah iaken non8e niionaktahien tsinon8e nataiak8ast8skaon nakitiok8a ne shotonnhestston ?

15 Kanonsoharake tionakto8anen tkanaktaien eh nienhtsiseniiatenha8e ; etho non8e nasenik8atako tsiniiot tsi teioton8entsiohon.

16 Kanatakon niahane, ak8ekon eh naha8enne tsiniiot tsi tesakorori ; nok 8anik8atako ne Shotonnhestston.

17 Okarasueha nonk8ati onen etho Sara8e ronne ne tekeni ia8enre nihati.

18 Nok onen satehonast8skaon, Sahenron ne Iesos ; Ori8iio tsi k8arori tsi saiatat non8a kenh teiatiatonts enhakatenninon.

19 Ak8ekon ok tahontonneke nok 8ahotinikonranon8ake ; 8ahon8ari8anontonse ronton : II onteken ?

20 Tontahenron saiatat tsinit8ion non8a kenh teiatiatonts.

21 Ori8iio onkeken tsi satentionhe nonk8e Roienha, tsi ki niiot tsi kaiaton neraonha raiatatake ; nōk ki tanon rotentasere netho ronk8e neuhotenninon nonk8e Roienha ; senha aioianerenhon ne tosa non8enton ahonakeraton.

22 Nok tsini kari8es tehonast8skaonk8e, Iesos 8atrak8e kanatarok, 8ahaterennaienhase, 8athaiakon, tasakon ne raotiok8a, Sahenro.1 : Se8aiena nok ise8ak ; neh nake8aronk.

23 8ahatsetarako nok 8ahaiatateriste, nok iasha8kaon ; nok ak8ekon 8ahatinekira.

24 Nok Sahenron : neh kehiken nakenek8ensa, neh nori8ase onek8ensa skak8atak8aton, oni kentiokosanen iontatenek8ensarise.

25 Ori8iio tsi k8arori : tsi iah sekon teseknekirane nonenharakeri ohenton tsiniiore ien8atenniserihe8e Rakenineha jenseknekira.

26 Nok nonen sahatirennokten, onontoharake Olivier niiaonne.

27 Ethone onen Sahenron : onsa kenh Sasontate ak8ekon ense8ari8anoron nii akeri8ake ; aseken 8aton tsi kaiaton : henhiiente ne rahnonne, nok tenkonreni ne teiotinakarontonha.

28 Nok tanon nonen ense8akatonnheton, enk8ah-enteste tsiniiore Galilé.

29 Tier tahatati, Sahenron : ok oni nak8ekon notia-ke ahotiri8anoron iah ki nii non8enton.

30 Iesos tontaho8enna8eron Sahenron : ori8iio tsi konrori onsa kenh Senniserate tsi enhiokara8e, ohen-ton tekeni tahontontati ne kitkit asen niiori8ake ens-katonnhiiase.

31 Nok ne tier, tahari8areke tsi raton : ok onte oni naionkhiiariskontane aionkhiriosere iah ki non-8enton tiikonhiatonnhiiase. Ak8ekon ok etho naha-tiire.

32 Ethone onen iaonne8e Getsemane kon8ana-tonk8a ; Sasaka8enhase ne raotiok8a : kenthon se8a-tien, niare katerennaienna.

33 Tier ok tanon Sak oni San iasakoiatenha8e ethone onen tontasa8en tsiniot nahoteronhienten oni 8ahoiatishonk8e.

34 Nok Sahenron : Skanorons akiheiate tsiniioteron-hientenni nakatonnhest ; kenthon se8enterontak, nok se8atie8aten.

35 Ostonha ihsinonh niiahare, ehtake 8ahatisk8en-tare, raterennaiensk8e naontonseke skennen tataha-tonkote.

36 Ratonhak8e : Rakeni ? ori8ak8ekon tisk8eniese ; ehren asha8ite ne kanikonraksensera ; eh ki sane niia8enn tsini sanikonroten.

37 Eh sara8es tsi ratiteron, rotitas ; nok 8aha8en-hase ne Tier : Simon, sentas kenh ? iah kenh taesa-k8enion arahona enskat aio8istahe aesatie8atake ?

38 Satie8aten, nok saterennaien, tosa aesasenni ne kanikonrotak8en : Aseken kaiatastore ne kanikonra, nok no8aron ioiatakenheion.

39 Ehren sarete, nok ok neh tontarate tsi sahate-
rennaien.

40 Sekon etho saraše shotitas are (akša se aniot
ok tithonanontonse tehotironšeks) iah oni othenon
tatethonšašennašerons.

41 Onen neh nasenhaton etho sonsahakšatho, šasa-
kašenhase: Sešentaf onen oni sešatorissen; onen
iaonterišiheše: iatekakonte nonkše Roienha tsi
enhonšatienašaste nionkšetaksen.

42 Hennioh niha tesešatann onen ken ihre ne raka-
tenninonre.

43 Sekon ok nihašennatatie ne Iesos, eh šahoke-
tote ne Sitas Iskariot; rotiokšine, ronsharenhašinon-
tie, ratinnienhašinontie oni ne neh ratitsihenstatsi
oni ratiatons sakotinnhaonhatie.

44 Šakoteniententseraši ne rotenninonre rašen
nehne tenhinoronkšanion neh hetsisešaiena oni iah-
tsisešaiatenhaf.

45 Kašenniook šaraše akta niyahare nok šahenron:
Šaianer, Šaianer; nok šathonoroukšanion.

46 Ethone onen oksaok oni šahonšaiena.

47 Nok šaiatat tsinihati netho ronneskše šahasha-
rotsiate ne raosharekoša nok šahoiente enskat ne
Ratsihenstatsikoša raonnhatsera akša neok ne iaho-
hontiakte.

48 Ethone ne Iesos tahatati šahenron: eh nisešai-
renhatie tsi takšaienasere tsiniot nonkšetaksenskša
atsisešaienasere Sešasharenhašinontie, oni sešann-
hienhašinontie.

49 Ok tiiatešenniserake itešeskše ononsatokenti-
tserakon kherionniennihaties nok iah teskšaiena; neh
ki neneh šaonni eh nahašenne nakanane tsini kaia-
ton.

50 Ethone akšekon ne raotiokša šahonšatešentete
nok šahonteko.

51 Šaiatat ranekenteron eh raiataratie raonekon
akša neok ne iontenaktorokšta ehneken tithotion,
otiake ne ratinekenterontsonha iahonšaiena.

52 Ok eh tahatsiak8arisi ne rahoniataraha rahonekon tsi sahatotarisi nok 8ahateko.

53 Ethone onen Ratsihenstatsi ko8ane niahon8a-iatenha8e ne Iesos, ethonon8e ak8ekon nahontkennisa ne ratiri8ak8eniios.

54 Ih si niiore thontarene ne Tier tsi rononteratie ne Iesos, iahonne8e rahotehenrakon ne ratsihenstatsiko8a, ethooni tikaraties tsi ronnes ne Kannhatsera, etho oni rotenhien tsi iotekha.

55 Ratiri8isaksk8e ne Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons oh nahoten ahonsahoteri8ate8aton ne Iesos, nahon8ari8entak8e, iah te8atetsenriesk8e nαιο8eiens-ton.

56 Kentioko8anen ron8ano8entanionnisk8e; iah ki othenon ohri8a te8atonsk8e.

57 Kare onen otiake tontahatitane, Sahon8ari8arho, 8ahonniron :

58 Sak8a8ennaronken kehiken ra8en : enkenonsarisi kehiken kanonsote Ononsatokenti nonk8e iakoson, nok asen nen8ata oia enskenonsisa n'iah Onk8e taiakonni.

59 Sekon are neneh iah teiotonhon nak8a skari8at ahontahonastston.

60 Ethone onen tontahatane ne Ratsihenstatsiko8a kanonsihen tsi katsienhaien eh 8athatane, Sahori8anontonse ne Iesos, 8ahenron : Oh niotieren tsi iah othenon tetesaton niia8eta iesari8arhos ?

61 Ok tatehotote ne Iesos iah othenon tahehron. Sekon ne Ratsihenstatsiko8a Sahori8anontonse, 8ahenron : Ise ken ne Keristos Niiio Iaienha ?

62 Tahehron ne Iesos : II ; nok henstsk8e nonk8e Roienha tsi ra8eientetakon ne Niiio henhenstsk8arake, oni nonen otsikerakeson natentha8enonhatie.

63 Ethone ne Ratsihenstatsiko8a Saharatsionko ne raotiata8i, nok 8ahenron : nahoten sekon noia aonse-te8ari8isaktake ?

64 Ak8ekon onte 8ahi se8athonte tsini iori8atsanit ne taha8enninekenne : nahoten ise8ere ? Ethone onen ak8ekon Sahon8ari8ente tehotentson narenheie.

65 Onen oni tahontasa8en otiake 8ahon8anistskero-
sera8e, 8athon8akarannahake, 8ahon8akonrekhon;
nok rontonhak8e: Iatsienterenn onka 8aesakonreke,
nok ne ratiriton ok neneh ne rahotihnia ron8aientha-
k8e.

66 Nok tsinikari8es rotenhientak8e ne Tier, ska-
iatat kannhatsera eh on8e.

67 8ahokahenhionnion ne Tier, nok ethone 8aken-
ron: ori8iio oni nise tsi senik8ekonhatiesk8e ne Iesos
Nazaretronon.

68 Nok 8ahatonnhiie, 8ahenren: iah tehiienteri,
iah oni othenon tekeri8aienti tsinahoten saton, nok
sahaiakenne, ak8a neok tonsahatennhoha8enrate ton-
tati ne kitkit.

69 Sekon ok neh sakaiatat ionsahoken, nok 8aha-
kororianion netho ronnes, 8akenron neh sahatiata
kehiken ihrate.

70 Sekon are sahatonnhiie, iahtekari8es tsinahe,
8ahonniron netho ronnes: Ori8iio onte oni nise tsi
Galile-ronon nasiatoten aseken eh oni nise nise8en-
noten.

71 Ethone onen ak8a tahonak8en nok 8ahari8ani-
rate, 8ahenron: Ori8iio tsi iah tehiienteri neh ehtsi-
ton.

72 Ethone onen neneh tekenihaton tontati ne kit-
kit; ok sisreiaratie ne Tier tsinahoten tha8en ne
Iesos: Asen nenskatonnhiise ohenton ne tekeni ten-
te8atati ne kitkit: 8athosterihen sahaiakenhne nok
8ahaststaren.

*8isk-haton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton
Roiatatokenti Mark.*

1 AK8A neok saorhenne, Sahatitsienhaientak8enthon
ne ratitsihenstatsi, ratiianerenseronninok oni ne
ratiatons, 8ahon8anerenke ne Iesos nok Pilat ne
niiahon8asarine.

2 Nok ne Pilat tahori8anontonse, 8ahenron : iseken ne Sitaeronon Iesanontiiio? tontahenron ne Iesos ak8a neok ne tasierite.

3 Tanon niateiori8ake ron8ano8entanonisk8e ne ratitsihenstak8eniios, iah ki othenon tahontahatati.

4 Sekon ne Pilat sahori8anontonse 8ahenron : iah kenh othenon tataontaseri8aserako? Satkatto toh niiesaierha.

5 Nok tanon ne Iesos iah othenon tatetha8en, nese 8aonni ori8iio tsi 8ahonerako ne Pilat.

6 Enskat tsinihotirannhaonne neh non8e nikaha8is tsi Shatonnhethe : Kanenrak8ekon's' ens 8aheri8anonton nok tenhon8aiatatokente kah nikaien tsinihati ratinnhoton enshon8annhotonko.

7 Saiatat kati rannhotonk8e nethone Barabas ron8aiasts onk8e Sakorio.

8 Ak8ekon ok 8athotihenrete 8ahonniron : eh ki natak8aieras oni tak8atesennon tsiniiorannhaon.

9 Tontahenron ne Pilat : ense8atontate kati ken nahonsahiiatka8e ne Sitaeronon Ron8anontiiio ?

10 Roterientaratsion se tsi ak8a neok tsini hon8anossas ne ratitsihenstak8eniios ron8aienastonhatie.

11 Nok ki tanon ne ratitsihenstak8eniios, Sasakotinikonrata n'onk8eokon Barabas hahatiri8anonton ahonsahon8atka8e.

12 Tontahenron ne Pilat : oh kati nekenh neneh nenhoiata8en ne Hetsise8anatonk8a Sitaeronon Ron8anontiiio ?

13 Nok tontahotihenrete : teshtsientannharen.

14 Pilat tontahenron : oh nekenh nahoten ronnhikon ? nok onen senha tahonk8isron 8athotihenrete : teshtsientannharen.

15 Etho kati nahaiere ne Pilat tsinihatiri8anontons, sahotka8e ne Barabas : nok 8ahatennhane 8ahon8asok8a8esson ne Iesos, ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aientannharen.

16 Ethone onen Atehenrakon tsi teieiaretak8a niiahon8aiatenha8e ne Sotar eh oni non8e ak8ekon iahonni8iok8aroroke.

17 Tanon kanetarhon taon8aiata8ite nok ohikta kakak8entonni tahon8anon8aroroke.

18 Nok tahontasa8en ok tahon8aieron, tehon8anon8eratoms, ronton : 8atk8anon8eraton Sitaeronon iesa-nontii.

19 Atennists ens oni tehon8anon8arehekhons, ron8anistskeroserahatons, tehon8atontsotanisk8e oni ron8atisk8entarhose.

20 Sahonaterihonkoten tsi ron8atentoriata sahon8aiata8itasi ne Kanetarhon nok neh ne rahotseronniat sahon8aseronniate nok 8ahon8atiatentiate ne tahon8aientannharen.

21 Simon Cyrenn-ronon Alexandre tanon Rufus ron8aniha eh hisrehne kaehtake natontaha8enonhatiene, neh 8ahon8atonnioktak8en ahätiasaketate ne Iesos raoiasa.

22 Nok Golgotha niahon8aiatenha8e, neh naiahi-ron Kakenk8arake.

23 Ehnon8e nahon8anekarhase otsitsia tanon (Myr) tekaieston iah tanon othenon tehonekiren.

24 Nok nonen sahon8aiasakestsko ethone 8ahati8astiakon ne raoh8ensonha ahotitokense onka aho8enk en8aton.

25 Asenhaton sii8istahehatie saton8aientannharen.

26 Kenh kaien kaiatonk8en tsinahoten ron8ari8en-tak8en : SITAERONON RON8ANONTIIO.

27 Teniiase teninensk8ask8e 8ahon8ariskoute tsi 8ahon8atiientannharen, Saiatat tsi ra8eientetakon nok saiatat sanek8ati.

28 Onen are nehne Iakaierine tsi 8aton tsi Kaiat-ton : eh nontahon8atate tsiniiot nonk8etaksensk8a.

29 Nok tsiniiakon neh non8e niiontoheststak8e ron8enratonnihak8e, ak8a's' en's' teionnonkarenrons tsi ionton : Astsk8i ! ise ne sesenonsarisions N'ononsa-tokenti nok asen nonta sesenonsonni.

30 Satatiatakennha tanon non8a onen tontasast-sent ne Kaiasake.

31 Tihon8aieronhak8e oni neneh ne Ratitsihensta-

k8eniios oni ne ratiatons rontonhak8e : Ak8a kenh neneh iehak8eniies nakoren asakoiatakennha, nok iah tehak8eniies ne raonha ahataiatatakennha.

32 Tethastsnent tanisa non8a onen Nisraelonon Ron8anontiiio ne Kaiasake, aiak8atkatto, nok aontaiak8etak. Ron8ari8ak8ennihak8e oni neneh ne ronaris-konhon.

33 Iaiakhaton sii8istahehatie on8entsiak8ekon taiokara8e, tsiniiore ne tioton-haton.

34 Nok tiotonhaton sii8istahehatie ethone nathohenrete ne Iesos 8ahenron : Eloï, Eloï lamma sabacthani ? neh sakat naiahiiron : AkeNiio, AkeNiio, ohnontieren takate8enteton ?

35 Nok otiake netho ronnes 8aharonke tsinahoten 8ahenron ; 8ahenron : onen Elie iehononks.

36 Saiatat iatharatate tekanekek8a iotsitsiatkenne iaharo8e nok kanakarakenhiate iaroharen nok 8ahonnhonho nahanekira ak8a ratonne ; Te8aterharat katesiken entre kenh ne Elie nok aonsahoiatanentasi ne kaiasake.

37 Sekon tonsahohenrete ne Iesos nok 8ahatonniseraton.

38 Nok nononsatokentike te8asontotak8enne ohniataraha ehneken tontasa8en tsi onteratsion tsiniiore n'ehtake.

39 Nok ne Kasenno8anen nakta ratak8e, 8ahatkatho tsi ra8enheion oni tsiniiot tsi 8athohenrete, 8ahenron : Ori8iio on8e kehiken ronk8e tsi Niio Roiienkenha.

40 Tsionathon8isen oni isih niiore tetkontikanerak8e, neh eh kontiiatarak8e On8ari-8atero, nok On8ari Sak niraha ronistenha tanon ne Sose, nok Salome.

41 Nehne ron8anonteratiesk8e nok ron8aseronniennihatiesk8e Galile Shitres ; nok ionentioko8anen sekon notiake nehne ronnene Jerusalem Shontarete.

42 Tsi onen niokara, nok neh 8enniserate tsinon8e ori8ak8ekon niiek8atak8as, neh tsi entakta kenhne tsi 8entanoron.

43 Sose Arimaté-aka enskat ne ratsienhahiens oni tronksetaieri rorhakse oni tsinonk8ati ne Niio raonakerasera, tahatetsanite Pilatne sarete nok Sahori8anontonse, Iesos raoieronta.

44 Sahonerako ne Pilat tsi onen ok aha8enheion, iahononke ne Rasenno8anen Sahori8anontonse onen kenh 8aonnise tha8enheion ?

45 Nok nonen sahatrori ne Rasenno8anen, oksaok Sose Sahotsiak8arisien ne Iesos raoieronta.

46 Nok ne Sose kaniataro8anen Sahaninon, sahoiatanentáhsi ne kaiasake, nok neh noniataraha 8atha8a8enhekte, nok kenststenrarakonne etho 8abate8eienton, nok kenststenro8anen Sahanontekte tsi iokaronte.

47 Nok n'On8ari-8aritere tanon On8ari Sose ronistenha tekenikaneratie tsinon8e iahahien.

Iaiak haton ia8enre teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti Mark.

1 Tsi Sahententane, On8ari-8atere, On8ari Sakronistenha tanon Salome 8akonhnenhiehninaninon 8enhienakon ahon8aiatokaste ne Iesos.

2 Ak8a on8ar ok sontakarak8inekenne a8ententaonke iakonne8e tsi thaiatatak8e.

3 Tekontateri8anontonnionnire kontonne : Onka naha enhionkhinienhiarak8ase ne kanontekton ?

4 Nok nonen siiakontkatho, 8akontierentsi ok ehren kanenhiak8iton : ak8a ihken tsi kanenhio8a8enne.

5 Nok nonen siiakonne8e tsi iokaronte, 8ahon8aken ranekenteron tsi ka8eientetakon nahoson8ati renstsk8ahere; kenrakenseroskon rostston, nok 8ahonateronhienten.

6 Tahenron ne rahonha : Tosa se8ateronn, Iesos 8ahi Nazaretronon hetsise8ahiatisaks ne tehon8aientannhare : Onen Shotonnheton, iah kenthon teshenteron : kenthon 8ahi ron8aiatatenhenne.

7 Sasene tanon saietsiroriana ne raotiok8a oni ne Tier, tsi Galile sare etho oni non8e iensetsise8aken, tsiki niot tsi thotrori.

8 Oksaok tontakontonneke, nok sakonteko · Ak8a tokenske tsi Sahonateronhienten: iah neneh onka teiakotirori tsini ionateronhientenni.

9 ASententaonke kati Shotonnheton ne Iesos: On-Sari-8atere neh ne tsiatak nishatek8atenni n'otkon neh tontierente sahoken.

10 Sontenti saiakororiana ne ratik8ekonhatiene, ro-tinikonraksensk8e oni tehonsenthosk8e neh sikaha8i.

11 Sahontennoh8ente neneh tsi saiakorori tsi sronne, nok oni tsi Sakenron sahiken.

12 Sekon are ohia natontahaierate tsi sasakototasiase, teniase kahtakeson ihnene.

13 Sekon are neneh sahontenno8ente sonsahon8a-tirori.

14 Khare onen neh nenskat ia8enre nihati enskat-ne ratiteron etho sasakototasiase, nok Sasakotteten tsini honatenno8entastskon tsi iah tetesakonetakon neh son8aken.

15 Nok Sasaka8enhase: Sasene on8entsiak8ekon tese8areni ietsirionniennira ak8ekon nonk8e ne Kari8iio.

16 Enhiontsennonni nentiaketak8e, nok enhiontkaronni nenhiontenno8ente.

17 Nok kenh kaien enkaieronniststakon nentiaketa-k8e: Aksennakon enskon8anatek8ate n'onatkon-seraksen ; n'iate ka8ennake enhionronkhake.

18 Enkon8atiiena noniare; iah othenon taiakoiata-8en nenhienekira ne iakoriotha, entsieie8entane n'ia-konon8aktani nensakananison8aerhase.

19 Nonen saharihokten ne Roianer, Sahattaratate Karonhiake niionsare nok tsi tha8eientetakon ne Niio ionsabatien.

20 Nok ne rononha, Sahontenti Sasakotirionniennira okti8ak8ekon, nok ne Roianer sakohiena8asehaties, nok iori8anerak8atenions rari8anirastak8e ne raoti8enna.

AMEN.

LUC.

*Tiotasa8ak8en Ori8atokenti tsinihoiatonne Roiatatokenti.
Luc.*

1 RONENTIOKOSANEN onen ronatenienten nak8a ahontahatiierite tsi ahatiiaton neh aontroriheke tsinahotenson nori8iio ionk8aterientare.

2 Tsikiniiot tsi ionkhirori nak8a rononha ronatkathon oni sakonatatisk8e n'O8enna.

3 Ne kati oni nii ahoi8a 8akere ioianere se onte, Kien Theophil nakonhiatonse ak8a akak8atak8en tsi onen ak8eken 8akatkense tsiniiot tsi tiotasa8e oni tsi ieiotokte.

4 Eh naonta8e ak8a otokenhon aseri8aienterihake tsinahoten saterihonte.

5 Herod Shihonontioo ne Judé non8e, Saiatat ne Ratsihenstatsi Sakari ron8aiasts, Abia ra8atsiratatie ; nok ne rone Aaron neneh ra8atsiratatie Arisa8e Kon8aiasts.

6 Nok rotiianerek8e rahohenton ne Nii, ori8ak8ekon oni rotiri8aieritonhatienc tsini 8atenienten oni tsini kari8ataton ne Roianer raori8asonha, iah tehottinnhiseraien.

7 Nok iah tehoti8iraientak8e, aseken iah te8ate8etonsk8e n'Arisa8e, onen onitetsiaron sihotikstenha.

8 Khare kati are onen ne Sakari roiataties tsini hoiotenseroten ne Ratitsihenstatsi rahohenton ne Nii.

9 Tsini hotiianerenseroten ne ratitsihenstatsi, rahonha 8athoiatonko niahata8eiate nok ahatienk8aroniate raononskon ne Roianer.

10 Nok nonk8eokon astste ens neneh nakannho-

hati iakoterennaien nonen ienkaheSe tsini iontienk8aronniatha.

11 Niio Raaronhiakeronon etho 8ahoken, akta tsi oni Ka8eientetak8en tsi iontienk8aronniatak8a eh ihrate.

12 Tahatonneke ne Sakari tsi 8ahoken nok 8ahote-ronhienten.

13 Nok tanon ne Raronhiakeronon 8ahenron : tosa sateronn, Sakari ; aseken ne saterennaien onen ieioh raohenton ne Niio ; nok ne teseniteron Arisa8e roskenrakete enhio8iraiantane, nok San enhtsenatonk8e.

14 Nok ko8anen ensatonnharak8e, oni kentioko8anen enhiontonnharonnion tsi henrennakerate.

15 Aseken henhaiatanoronke rahohenton ne Roianer, nok iah thahanekirhake notsitsia iah oni n'iakonon8aratonta ; nok tsi enthatiatata ne ronistenha Kaiatakon entnik8ekhene ne Rotkon Roiatatokenti.

16 Nok kentioko8anen n'Israerronon sakotiienhokonha ensesakohaharate nok entsiontatre8ate tsinonk8atti Raotiiianer oni RaoNiio.

17 Aseken raonha enhahente, Elie raonikonra nok raok8eniat enhoieratonhatie, aonsasaka8eriasaseronni nakokstenhokonha tsinonk8ati nontatienokonha, nok n'ionk8etaksen tsinonkati ne Kaianeren, aotiok8aseronnien ne Roianer ne tokenske iakotate8eiennentaon.

18 Ethone ne Sakari tontaho8enna8eron ne Raronhiakeronon, 8ahenron : nahoten enkienterestak8e tsi eh nenbia8enne ? Aseken onen akekstenha, onen oni eso iahoserak8en ne 8akeniakon.

19 Nok ne Raronhiakeronon Tontahenron : II ne Kabriel rahohenton ne Niio ihkete, nok neh tionkatoriatak8en ne tahetenitharen ; oni nakonrori neh nika-ri8iios.

20 Nok on8a en8atasa8en iah taonsasatatiheke, iah oni taonsasatati tsiniiore ienkonne8e neh nikarihotens ; netsi iah tetisetak8en nake8enna, ehse sane nia8ensere nonen ien8atenniserihe8e.

21 Onen neneh nonk8eokon etho iakorhare, nok iakohnerak8as tsini honisk8as.

22 Nok nonen sontahaiakenne iah tehok8enion nasakotatike neok ne tehanisnonsaieronnonhaton-sk8e, oksaok sahenre nonk8esonha, 8athotieronnonse kati 8ahi tsini Kari8es iehenteron.

23 Ak8a neok sontenniseroheststanion ne ra8enni-sera nahohioten tsini hoterionte, sahatenti.

24 Kenh naheha onakenke, Onen n'Arisa8e oia nakaiatotentenne, Sisk ni8ennitake nikari8es iotaseton, nok 8atonhak8e.

25 Tiakari8akenniate, etho kenh nontahaierate ne Roianer tsi tontahakeiarane oni naonsahaksennase-ronni nonk8ene.

26 Iaiak-aton ni8ennitake, onen are ne Raronhia-keronon Kabriel tontahotori ne Nii Galilene Kana-takon ne Nazareth Kon8anatonk8a.

27 Tsi non8e tkenterontak8e ne Kaiatase onen sikari8ison enhotiniake ne ronk8e ron8anatonk8a: Sose Ta8it ra8atsiratatie; nok ne Kaiatase On8ari kon8aiastsk8e.

28 Nok nonen siiahata8eiate ne Raronhiakeronon tsinon8e nikenterontak8e, sahenron : 8atkonnon8era-ton ise ne iesa8i ne Kaianeren Senik8ekon ne Roia-ner: sonhaa iesaiatanoronston tsiniiakon ne tsiakot-hon8isen.

29 Nok nonen sahoken eso tsi Satiotonharenron ne tsini ka8ennoten tahatati; nok ok aonikonrakon tat-kaiatorete nahoten onte kenton tsiniiot tsi 8athanon8e-raton.

30 Nok ne Raronhiakeronon Sarenhase: tosa sate-ronn On8ari: Aseken saien ne Kaiataterisera raohen-ton ne Nii.

31 Onen kati non8a oia nensiatotentenne, nok rosken-rakete nensa8iraiantane nok Iesos hentsenatonk8e.

32 Henhaiatanoronke nok henhon8anatonk8ake Enekentsi Roienha; Nok ne Roianer Nii henhonists-k8aratseron ne Roniha Ta8it rahonistsk8ara.

33 Nok enhonontiioke tsiniienhen8e tsi henha8atsi-ratatie ne Jacob; nok iah non8enton tiiantokten ne rahonakerasera.

34 Ethone n'OnSari tontahoSennaSeron ne Raronhiakeronon Sakenron: oh nenhiaSenne n'etho naiasen iah tehiienteri ne roskenrakete?

35 Nok ne Raronhiakeronon tontahaSennaSeron Sahenron: Rotkon Roiatatokenti enhiaiatorenne, nok n'Enekentsi rahosastensera ensarakSaSerhoste; ne se Saonni oSiratokenti ki nensaSiraientane, enhonSanatonkSake Nii Roienha.

36 Onen oni nonSa ne tsiaraseha ArisaSe okoSanatake oia nakaiatotenne; nok onen neh iaiak-aton niotennitaratie ne iah teSateSetons konSanatonkSakSe.

37 Aseken iah ki othenon tahonoronse ne Nii.

38 Ethone n'OnSari Sakenron: kenh kiteron raonnhatsera ne Roianer: etho niSakiataSen tsini saton! nok ne Raronhiakeronon ehren sarete.

39 Eh oni nonSe siSenniseratenion Satiosterihen n'OnSari ontenti Sakanontiiakon tsi ionontenion tsi niore iaonSe tsinonSe enskat tkanataien ne Juda.

40 Nok Sakari raononskon iaontaSeiate, nok SationonSeraton n'ArisaSe.

41 AkSa neok sahoSennaronke n'ArisaSe tsi SationonSeraton n'OnSari, tontaharathenionko ne raksaha kaiatakon, nok n'ArisaSe Sakaiatihne ne Rotkon Roiatatokenti rahonikonriiotsera.

42 Nok Satiohenrete, nok Sakenron: Sonhaa iesaia-tateriston tsiniiakon ne tsiakothonSisen, nok Kaiatariston ne ioteiarontie tsiatakon.

43 Etho oni kenh niore tsi onkaterasSiioste tsi tonkatkensere ne Rakianer ronistenha?

44 Aseken, akSa neok sakonSennaronke SateskenonSeron, ok naha ne raksaha atonnharak tahahorianeron kiatakon.

45 Iotaskasts ne tiaSetakon: Aseken tsinikon konSarori ne Roianerne tioientakon akSekon etho nenhiaSenseron.

46 Ethone onen n'OnSari Sakenron: Rosennaien ne RaSennii nakenikonra;

47 Nok raonhake ok Sakatonnhahore tsinonkati ne Nii neh oni sakeskontakohe,

48 Neh tsini hakkonnienston atatkenronniatserakon; nese Saonni enhiontonheke tsinen8e: enhiontonheke iotsennonni.

49 Ne tsini hakiatanoronston ne Rosastensero8anen, nok Rosennatokentiko8a.

50 Nok ne Raotanitenrasera en8atatie tsi nen8e enhie8atsiratatie ne ron8atsanise.

51 Sene raonniaton ne rahosastensera: Ak8ekon rori8arision tsini hontennikonraientonsk8e ne rati-naies.

52 Sesakostsk8arak8en ne ratisenno8anens, nok neh sakosenno8anaton n'iontatkenronnis.

53 Sakotatenni ne iontonkariaksk8e; kententetserakon sesakotorion ne iakotsoko8a-kenhne.

54 Sahoiatanonstate Israer raonnhatsera, naonsare-iarane rahotanitenrat.

55 Tsikiniioh tsi sakorharaststenni nonk8anisera, neh tohiken Abraham nok oni tsinonkati ne sako-ienhokonha tsinen8e.

56 Thoha asen ni8ennitake iohnariskonhon nok onen tontontenti.

57 Kkhare onen iakahe8e naio8iraiantane n'Arisa-8e, roskenraketa 8arennakerate.

58 Ak8ekon ok ne tehonnonsanekhaon oni ne ron-tatenonk8e kon8atonnharanihak8e tsini hentenron ne Ra8enniio.

59 Nok nonen siiakahe8e nahon8a8arak8etare ne raksaa, Sakari ron8anatonk8anene tsiki nihosennoten ne roniha.

60 Nok tanon takenron ne ronistenha, Iahten : San enhon8aiastsheke.

61 Tontahonniron : iah onka eh teiosennoten tsinis 8atsira.

62 Ethone 8ahon8ari8anontonse ne roniha, asako-tokaten nahoten enhon8anatonk8e.

63 Nok ne Sakari Oststenra 8ahari8anonton, eh 8ahaiaton; San enhon8aiastsheke ak8ekon ok 8aha-kohnerak8enhaton.

64 Ethone onen sontnerensi ne ra8ennason, nok 8a-thonon8eronnion ne Niio.

65 Taiontonnekhon ne tehonnonsanekhanion, nok 8ate8ateri8areni tsi ionontenion ak8a 8ation8entsia-8erho tsinikanakerasera ne Jude.

66 Tsiniiakon ionronkas, iontonhak8e naka8erien-takon : Oh onte ak8a niiatenhia8enne tohiken raksaa ? Nok nik8ekonhatiene ne Niio rahosaststensera.

67 Onen ne Sakari, roniha 8ahaiatine ne Rotkon Roiatatokenti rahonikonriiotserat, iahari8aken, 8a-henron :

68 Tahon8anon8eraton ne Roianer Israerronon Rao-Niio, ne tsi sasaka8eiarane nok sasakohnerensi ne raotiok8a.

69 Oni tsi 8asontion enskat ne rosastensero8anen nasakoiatakennha Ta8it ra8atsirakon 8ahaiakenne.

70 Tsi ki niiot tsi ronataati ne Rotitokensehak8e, ne tiotkon tahatinakeratie.

71 Tsi ensesonk8anerensi tsi ionkhinaskonni ne ionkhis8ens.

72 Ne 8ene aonton ne raotanitenrasera nonk8ani-serake nok aiakeiarastak8ake tsini hori8atokenti.

73 Eh niiot tsi rori8anirati etsite8anikenha Abra-ham.

74 Tsi, ensesonk8anerensi tsi ionkhinask8aien ne ionkhikenrenseronnis, nok ensesontion ne Skennen tatsite8asennaien.

75 Raori8atokentitserakon raoteri8ak8arisiontsera-kon oni tsini tionnhes.

76 Nok nise seksaa, Niio ro8ennenha8e enhiesana-tonk8ake, aseken hentsenteste ne Roianer nok hen-tsiahaseronnien.

77 Naserionnien ne raotiok8a tsinaieiere ne karon-hiake aiontsennonni tsi aonsaiakoterake8ase nakori-8aneraaksera.

78 Ak8a rahotanitenraserakon ne Sonk8a-Niio, eh oni takaientak8e tsi 8asonk8atkense ne Eneken tka-rak8inekensta.

79 Aontonsseke taonsaiakosSathene nasatakoni kariSaneraakserakon iakonnhetie nok eh nonkSati aonsasonkSasarine tsinonkati ne Skennen.

80 Nok ne raksaa roteiarontie, oni ronikonroSanhaonhatie; nok karhakon ranakerekSe tsiniiore iaontenniseriheSe OnkSene ahrete.

*Tekeni-aton TeioteriSasonterakSen NoriSatokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti. Luc.*

1 EH NONSE siSenniseratenion SaharihoSanate ne Cesar-August n'akSekon nonkSeokon aiontatsennaren.

2 Nok nonen siiakaheSe neh naiaSenne, Cyrenius rakora kenhne ne Syri nonSe.

3 AkSekon kati tsiontatsennaraneskSe tsinonSe Tiakotonnishen.

4 Tabatenti kati oni neneh ne Sose tsi tkanataien ne Nazareth Galilene, tsi tkanataien ne Bethlehem niahare, neh tsi ethononSe thonatonnisentakSe ne TaSit raSatsiratatie.

5 Nenskatne aonSatisennaren n'OnSari, neseken kariSisonhonne enhotiniake, onen oni oia nikaia-toten.

6 TsinikariSes etho ienes onen iakaheSe naioSira-ientane.

7 Sarennakerate ne roienha neh oni ne takoSanen, oniataraasonha SattoSaSenhekte nok tsi kontekSaientakSa ne katsenen Sahoiationnite, aseken iah tehoti-naktatsenrion tsi iosSenkarentonnion.

8 Iah ihnon tehken eh nonSe, katsenen sakohnas-tsterista astste ronnonSestskSe nok asontakSekon sakotinonnaties ne raotitsenenhokon.

9 Ok taontierentsi kenh Sahoketote Raronhiakeronon, akSa oni SathotiSannhake ne Niio raosSathetsera, nok Sathonatonharenron.

10 Nok tanon ne Raronhiakeronon, SasakaSen-

hase : Tosa se8ateronn : Aseken non8a neh k8aroriane ne ko8anen aese8atonnharen, ok neh sakat tsinonkati nonk8etak8ekon.

11 Ne tsi on8a kenh 8enniserate, Ta8it raonatakon etsise8ennakerati ne Sesakoskontakohe ne oni ne Keristos, Roianer.

12 Nok kenh kaien 8atenientenstak8en, neh oni entsise8aienterestak8e : nonen entsise8aiatatsenri neraksaa oniatarasonha teha8a8enhekston, nok Katsenen tsi kontekk8atahasta raiationni.

13 Nok ok eh iakaniionten rotitiok8atsanit ratironhiakeronon Karonhiake tahatiientak8e tehon8anon8eronnions ne Niiio, ronton :

14 Ahon8asennaien ne Niiio Karonhiake ! Skennen Kenhak non8entsiake ! niakonikonriio nonk8e.

15 Nok nonen Karonhiake siionsahonne ne Ratironhiakeronon, 8ahonniiron ne katsenen sakonasterista : Enhnioh Bethlehem niioire niiehete8e, te8atkensera tsini tia8enhon tsioni nahoten 8asonk8atokaten ne Ra8enniio.

16 Kasterihenke kati eh 8ahonnete, nok iasakotiitatsenri n'On8ari tanon ne Sose nok oni ne raksaa tsi kontekk8atahasta raiationni.

17 Nok nonen 8ahon8aken, neh sahatitharak8e tsi-niiot tsi ton8atirori ne raksaa raiatatake.

18 Tsiniiakon 8ahonronke, 8ahakonerak8enhaton tsi nahoten ronton nekatsenen sakonaststerista.

19 Nok n'On8ari ak8a neneh neok ne iote8eientontie aonikonrakon oni se8atateiarak8ennihak8e.

20 Nok sahontenti ne katsenen sakonaststerista, ron8anentons oni tehon8anon8eronnionne ne Niiio : tsi eh naha8enne tsi 8ahonronke tsi oni 8aontkatto tsiniiot tsi ron8atirori.

21 Nok nonen siiakahe8e ne satekon nonta, onen senhon8a8arak8etare ne raksaa, ethone Iesos 8ahon8anatonk8e, neneh Raronhiakeronon thosenna8i areko sihaiatat ronistenha kaiatakon.

22 Nok nonen siiakahe8e naonsonta8eiate n'Onon-

satokentike n'On8ari nakanane tsini hoianerenserison ne Mo'Is, Jerusalem niahon8aiatenha8e rahohenton ne Roianer.

23 Tsini kaianerenseroten ne Roianer raoianerensera : nente8atierente roskenrakete eniako8iraientane Ak8a Ra8ennio enho8enniioste.

24 Neh ens oni nahenane tsini kaiatonk8e ne Roianer raoianerenserakon ; 8akon8anatka8e ens tsioianat Orite, ok ne ens neh no8ira.

25 Saiatat ne ronk8e Jerusalem ranakerek8e, Simeon ron8aiastsk8e, neh kehiken nethori8aieri oni rosennaiens ne Niio ; rorharek8e oni neneh nahoken n'akonikonriiotsera n'Israerroronon ; ak8a oni nik8ekonhatiene ne Ronikonratokenti.

26 Nok rotokatennihne ne Rotkon Roiatatokenti, tsi iah tarenheie ohenton nahoken ne Keristos, Roianer.

27 Ak8a kati taiotokentane onen are Ononsatoken-tike 8arete, onen etho ron8aiatenha8i ne Raksaa Iesos nanihnane tsini kaianerenseroten ne raonha raiatatake.

28 Sahokitarro, 8athonon8eronnion ne Niio, nok Sahenron :

29 Onen non8a Se8ennio ! Skennen tenkiheie tsini-skerharaststenni.

30 Aseken ontkatto ne kkarake ne Etsienha sese-tenratane.

31 Neh oni enskat ne Sak8atak8en akohenton ako-tiok8ak8ekon nonk8eokon.

32 Ne taiakos8athetak8e nonk8eokon, nok Akonen-tonsera akenhake ne sentiok8a Israerroronon.

33 Nok ne Sose oni ne ronistenha rotinerakohon tsiniiontonhak8e ne raksaa raiatatake.

34 Nok ne Simeon Sasakoiatateriste, nok 8arenhase n'On8ari, ronistenha : Kehiken raksaa, kentioko8anen nenhiontkaronniate, kentioko8anen oni nenhiontsennonniate n'Israerroronon, nok oni tenhiontenikonratihataniok8e nonk8eokon.

35 Nok ienkahe8e neh nenhia8enne tsiniot n'assa-reko8a taeseriasa8eheste, nonen enhiontennikonrotationko ne ionk8etaksens.

36 Anen oni iotokense etho kanakerek8e, Phaniel sakoienha, Aser ra8atsiratatie, onen siiokstenha, tsiatk niioserake teniiasene ne ioniakonhonne.

37 Onen neh nahoten satekon niioserasen nok kakeri tsinahe siiotereons; Ononsatokentike titkanakerek8e, a8entakon aterennaiantatserakon oni tsi rosenaiens ne Niiio.

38 Eh oni neneh on8e, 8athonon8eronnion oni neneh ne Ra8enniiio, nok 8ahakororianion ne raonha rahori8ake tsiniiakon ne iakorharek8e aonsaiontnerensi ne Jerusalem ronon.

39 Nok nonen saniri8aierite tsini hoianerenseronen ne Roianer, Galilene niionsane tsi thonatenataien, ne Nazareth.

40 Nok ne raksaa roteiarontie, ronikonro8annhaonhatie oni, raiati nattokhatsera; nik8ekonhatie oni ne Niiio raotanitenron.

41 Niাতেioserake, tsini Shatonnhethe, Jerusalem iesnethak8e ne ron8aienha.

42 Nok onen tekeni ia8enre satehaoseriiaikon, onen are ne roniha oni ne ronistenha Jerusalem 8anete tsini hotirennhaonne nonen 8entanoronsere.

43 Nok nonen sahententane, saiatenti, ok eh iehenteron ne Iesos Jerusalemke, iah othenon tehonattoken ne ron8aienha.

44 8anere nenehe ethokinaha 8ahaiataratie tsi saiontonk8etakatatie; se8ennisera niioire niiahane ron8aiatisakonhatie tsinon nisakotinonk8e oni ne tehontienteris.

45 Nok iah kaneka tehon8aiatatsenrion, saiakehte kati Jerusalem niionsane sahon8aiatisakha.

46 Asen nonta onakenke niionsahon8aiatatsenri ononsatokentike, rahotinenrihen ne ratiianerenseronni sakotaonsate nok tetessakori8anontonnis.

47 Nok tsini iakon niakothontek8e, iakonerak8ask8e tsini hattokha, oni tsi tetessako8enna8erons.

48 Nok Sahotinerako nonen sonsaonŝaken, nok ne ronistenha ŝakenron : oh niotieren kien tsi eh nasiere ? Kenh nii ionkeninikonraksenseres keniatisakonhaties.

49 Tontasakoŝennaŝeron, ŝahenron : oh nehne nahoten takeniatisakta ? iah kenh nah tetsiaterientare tsi teiotonŝentsiohon nakaststeriste ne Rakeniha rahoriŝasonha ?

50 Nok ki iah tehotinikonraientaon tsinahoten ŝahenton tsiniot tsi tahatati.

51 Onen kati sahonne, Nazareth ionsahonneŝe ; ŝakoŝennarakŝakŝe. Kenh kaien ne ronistenha akŝekon taioteŝeientontie aŝerientakon tsinikon tsi oni nikaŝennotens ŝaronkas.

52 Nok ne Iesos attokhatserakon tsi roteiarontie, nok ateriŝakŝarisiontserakon rahohenton ne Niio oni nonkŝeokon.

Asenhaton teioteriŝasonterakŝen Oriŝatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 ŜISK-ATON iaŝenre niioserake sihonontiikoŝa ne Tiber Cesar, ethone ne Konskŝirat sihakoraserakŝeniiio ne Judé, nok ne Herod Galile, nok ne rokenha Philip Iture tanon Trakonit, nok ne Lysanias Abilene neneh nonŝe nihoteriontakŝe.

2 Ann tanon Caiphe nitsihenstatsi koŝa ihken, onen ne San Sakari roienha tahatasaŝen ŝasakoŝennaronkaten ne Niio raoŝenna.

3 Akŝekon nontarete naktatiesonha ne Jourdan, sakoretsiaronne, aonsaiontatreŝate nok aonsaionkia-tokeŝe ne kariŝaneren.

4 Tsiki niot tsi kaiaton raoiatonserakon ne Roto-kensehakŝe Esai, raton : kenh nihaŝennoten ne karhakon raŝennotaties : Seŝahahaseronni ne Roianer rahohaha, Seŝahahakŝarisi tsi rothate.

5 Ak8ekon enskananon tsi ionrak8anion, Ak8ekon enkarision tsi ionontenion oni tsi ionniaronnion, nok enskatak8arision ne iotk8aton, nok enskatak8arision tsinon8e nenhiolahakarenrenionke.

6 Nok ak8ekon nonk8e enhon8aken ne Niio raoia-takennhatsera.

7 Saka8ennihak8e tsiniiakon ron8aiatorensk8e naintenek8aheste: onka ietsirori nahese8atek8ase ne Niio raonakk8ensera.

8 Teiotitokentenhak kati natatre8atatsera tsi sase8atatrestat, nok tosa sase8erhek ahese8atonheke oni ne se8erientakon: Abraham sak8aniha: aseken 8ak8arori tsi iah othenon tahonoronse ne Niio, kehiken kanenhiakeron aontasakoiatineken8e n'Abraham sakoienhokonha akenhake.

9 Onen ak8ekon niiekon8atiri8enton tsi tioteronton, tsinikarontake ne iah te8aianiiiontha enkaiakon nok otsirake en8ation.

10 Ethone oni ak8ekon ok nonk8eokon 8ahon8ari8anontonse ionton: oh nenhiak8aiere?

11 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron: onkakiok tekeni tehotiata8itseraien enskat ki sakaon ne iah teiakoien; nok oni ne rotennatseraien eh oni neneh nihaier.

12 Ak8ekon oni ne ratikarotasions ron8aiatorensk8e nok ron8ari8anontonnihak8e, ronton: Se8enniio! oh nenhiak8aiere?

13 Tontahenron: Tosa ihsinon nase8ari8anonton tsiniiot tsi oni nikon ietsiri8a8i.

14 Ok oni ne Sotar ron8ari8anontonnihak8e oni neneh, ronton: Oh nii nenhiak8aiere? Tontahenron, tosa ok tontaietsiiianontons, aietsinikonrhaten oni onkakiok akenhake; ok tase8ennikonriakonhak tsini se8atkariakse.

15 Nok tsi onen siiakorharenion nonk8eokon, ienrhak8e kati neh onte kehiken ne Keristos.

16. Tahenron ne San; neok se nii na8enke k8ane-k8ahesta, tihaiatate ohnaken tare nehe senha rok8e-

niatseroŝanen, akŝekon iah teŝakerionte neok oni nahiiennikatsenanerensi, neh Onikonratokenti nok Otsire hentsiseŝanekŝahestakŝe.

17 Rahaŝe ne raesheŝata, nok enhatataseŝase, nok raononsoharake ienhateŝeienton ne raonatsia; nok ne kaŝahe otsirake iah teŝasŝas ienhoti.

18 Eso tsi nithaierathakŝe tsi sakoretsiaronskŝe, oni tsi sakotatiskŝe nonkŝeokon.

19 Herodias ŝakarionni tsi ŝahotteten ne San ne Rakora Herod ok neneh iatatekenha Philip rone rotinnhikon.

20 Sekon ionsarohestste ne raonnhistsera onen akŝa ŝahatennhane ŝahonŝannhoton ne San.

21 Nok tsi iontenekŝaheŝta nonkŝeokon, etho oni neneh ŝahatenekŝaheŝte ne Iesos; nok tsinikariŝes roterennaien, tontonteronhiakhasi.

22 Nok Rotkon Roiatatokenti tahastsnente, ŝahotienhase, orite kenraken rotiatontakŝenhatie; etho oni takaŝenninekenne ŝakenron: Ise konhienha konnonkŝa-koŝa; ise oni issaŝe ne katonŝeskŝata.

23 Onen neh nahoten n'asen sihahoserasenhatie ne Iesos, nok akŝekon ok n'onkŝeokon ienrhakŝe Sose roienha, nok ne Sose Heli neneh Roniha.

24 Mattat roienha, Levi roienha, Melchi roienha, Janna roienha, Sose roienha.

25 Mattathie roienha, Amos roienha, Nahum roienha, Esli roienha, Naggé roienha.

26 Maath roienha, Mattathie roienha, Semei roienha, Sose roienha, Juda roienha.

27 Johanna roienha, Rhesa roienha, Zorobabel roienha, Salathiel roienha, Nere roienha.

28 Melchi roienha, Addi roienha, Cosam roienha, Elmodam roienha, Er roienha.

29 Jose roienha, Eliezer roienha, Jorim roienha, Matthai roienha, Levi roienha.

30 Simeon roienha, Juda roienha, Joseph roienha, Jonan roienha, Eliakim roienha.

31 Melea roienha, Mainan roienha, Mattatha roienha, Nathan roienha, David roienha,

32 Jesse roienha, Obed roienha, Booz roienha, Salmon roienha, Naasson roienha.

33 Aminadab roienha, Aram roienha, Esrom roienha, Phares roienha, Juda roienha.

34 Jacob roienha, Issaak roienha, Abraham roienha, Thara roienha, Nakor roienha.

35 Saruk roienha, Rhagail roienha, Phalek roienha, Heber roienha, Sala roienha.

36 Cainan roienha, Arphaxad roienha, Sem roienha, Noe roienha, Lamech roienha.

37 Mathusala roienha, Enok roienha, Jared roienha, Mahalaliel roienha, Cainan roienha.

38 Enos roienha, Seth roienha, Adam roienha, Niio roienha.

Kaieri-aton teioteriŝasonterakŝen n' Oriŝatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti. Luc.

1 ONEN nonŝa Iesos raiatihatie ne Rotkon Roiatatokenti, Jourdan niionsare, nok ne kanikonra aokŝeniat ŝahotori tsinonkati ne karhakon.

2 Kaieri niŝasontasen nikariŝes ŝatenientenseronnes notkonseraksen nahonikonrotako, eh oni nahe iah othenon tehokon, nok nonen sontenniserohestste ŝahatonkariake.

3 Nensok ŝakenron notkon: Nehne Niio Iaienha akenhake tsiron kanatarok ŝaton kehiken kanenhiakeron.

4 Tontahaŝennaŝeron ne Iesos, nok ŝahenron: kaia-ton tsi iah kanatarok ok taronnhekŝen ne ronkŝe, henronnhekŝen oni ne Niio Raoŝenna.

5 Ethone notkon tsinonŝe tionontoŝanen niahoiatenhaŝe, etho oni nonŝe ken ok nontakariŝestste onŝentsiakŝekon ŝahonatonhase.

6 Nok ŝakenron: Akŝekon enkonhion kehiken tsi-niitieren; aseken Ii ionkaŝi Ii kati enkanonton onkaensekheion.

7 Ka8enniioki asathontate taskatontsothase, nok sa8enk en8aton.

8 Tontahenron ne Iesos: Ehren iset Satkonse-raksen! Aseken kaiaton ne Saton: saiatat ok ne Nii Ra8enniiio hentse8enniiostake, nok raonhaa hentseniahesenhake.

9 Jerusalem sekon niionsahoiatenha8e, Kanonsakenhiate n'Ononsatokentiko8a eh 8ahostsk8aren, nok 8akenron: Nehne Niiio Iaienha akenhake ehtake iasatiatent.

10 Kaiatonse 8ahi tsi entesakotori ne Raoronhia-keronon okon naiesaiatanonstate.

11 Nok ratisnonke entsistsk8aratie tosa aesasitak8arase nonenhiake.

12 Tontahenron ne Iesos: Sekon are neneh kaiaton: tsi iah tatsenikonrotako ne Iaianer oni Ianiio.

13 Nonen siiathastsahate notkon, tontahatonneke 8atoken tsiniio.

14 Ethone Rotkon Ronikonratokenti 8ahonikon-rata ne Iesos ne Galile niaonsare; nok 8ahasenno-8annha neh non8e ni8aton8entsiate.

15 Aseken sakotatisk8e tsi ronterennaientak8a-nionk8a, ak8ekon ok oni tehon8arensaronsk8e.

16 Kkare onen iahara8e Nazareth, tsinon8e thoteia-ron, nok tsi 8aha8entatokentane iahata8eiate Onon-satokentike, tsiki nihorennhaonne; 8athatane naha-8ennanoton.

17 Esai Rotokense raoiatonsera tahonhion, nok eh non8e nathakhasi tsinon8e nikaiaton ne 8aton:

18 Iakenik8ekon ne Ra8enniiio rahonikonra, aseken rakiatanoronston; neh ahori8a thakatorion n'akheri-onnien ne iakotent, nok aonsakhetsiente niaka8eria-sanon8aks.

19 Nakherori tsi tsiontnerensionhe ne ienask8a, tsiekensere ne teieron8ekon, aonsaiontate8enniiione ne iontatkenren seronni, akeriho8anate tsi onen ibio ne Ra8enniiio ra8ennisera.

20 Tonsahaiatonserakha, ionsahaon ne ratsihensta-

tsi nok sahatien ; Ak8ekon ok rahonha tehon8akanere netho ietaraien.

21 Ethone onen tahatasa8en Sasaka8enhase : On8a kenh Senniserate onen Sakahnane tsini8aton ne kenh kaiatonserat : Ak8a non8a ise hetsise8athonte tsi rothare.

22 Ak8ekon ok oni ron8ari8a8asehak8e, nok iako-hnerak8ask8e tsini ka8ennios ne tha8enninekens ; nok iontonhak8e : iah kenh naha neh teken ne Sose roienha ?

23 Nok tontahenron : iah teiotenno8ent tsi ensk8enhase : Satetsiensts, ise niare satatetsient, eh oni natsier tsinon8e nisenakere tsinahotenson ionk8ari8aronken nahesaieren ne Kapernaiimke.

24 Sekon are tontahenron : ori8iio tsi k8arori, tsi rahonakeraserakon ok iah tateharensaron oni ron8ari8akenronni ne Rotokense.

25 Tsiki niotonne ne Elie On8entsiake shires, ionentioko8anenne ne ionatereonskonne nethonon8e si8enniseratenion n'Israerrononke ; nasen nioserake siiatese8a8ennen sonteronhiak8eke ; nese8aonni 8aontonkariakon on8entsiak8ekon.

26 Nok sane iah oni nenskat teshakoiatakennhase-ron ne Elie, neok ne Sidonienronon iotereons Sarepta non8e nikanakerek8e.

27 Ronentioko8anenne oni ne rotiststa8is, Elise rotokense On8entsiake shires, iah ki sane enskatha tesesakotsienton, neok enskah ne Naamen Sirienronon.

28 Ak8ekon ok oia nontahonatierase tsinihati rati-teron tsinika8ennoten 8aonronke.

29 Nese 8aonni ak8ekon ok tontahatitane Sahon8aiatineken8e ne raotinatakon, nok eh non8e niiahon8aiatenha8e tsinon8e ieiotenontiakon Kanatakta, ronnerhak8e ok eh niienshak8aiatente.

30 Tehatiiatokenson tanon tonsahatohestste nok sahatenti.

31 Kapernaiimke niionsare Galilene Tkanataien, nok etho sesakotatisk8e naSentatokentike.

32 Nok iakohnerak8ask8e tsini horihoten : Aseken ne rao8enna ikene ne Kak8eniat.

33 Saiatat raiatarak8e tsi iakotkennison, n'otkon rotienne, tontaiasentsi 8athohenrete tsi niha8enna.

34 8ahenron : Ah ! Sateionk8asastenseraien kenh naha ise Iesos Nazaretronon ? Neh kenh taseniente nask8atonte ? 8akaterientare tsi ise ne Niiio Iaienha Saiatatokentiko8a.

35 Nok ne Iesos 8ahatteten 8ahenron : tastotek, nok tontatsiakenn ne raonhake, Nok notkonseraksen ak8a niare kanenhrihen eh 8ahoiatonti, iah ki neneh sane tehokare8aton, nok tontakaiakenne.

36 Ak8ekon ok 8ahakohnerak8enhaton ; nok ion-tonnionsk8e : oh naka8ennoten kehiken, eh niio tsi iotik8enies oni ioti8enniio nonatkonson, nok skontiia-kens ?

37 Nese 8aonni 8ahasenno8annha tsini ienakerasera neh non8e.

38 Nok nonen satontahaiakenne ne Iesos tsi ionte-rennaientak8a, Simon rahononskon ionsahata8eiate, ethone iontonk8arhosk8e ne Simon ron8ennhonsa, 8ah-onterennaian kati niare.

39 Nok iahtastsakete tsi tkaiationni, 8ahatteten ne kannratarinon, nok oksaok saketonk8anoste ; oksaok oni sontkestsko, nok saioioten.

40 Nok nonen siiate8atsothosere eh iontatiathesk8e tsiniakon ne niatekannrake iakonon8aktanithak8e ; neok ne skastson iatesakonisonsaerhase nok saicie-8entane.

41 Tohka oni nonsasakoiatineken8e nonatkonse-raksen, ak8a ens neok ne kontonne : Ise ne Keristos Niiio Iaienha ; sakonnhesehak8e tanon nakontrori tsi raonha ne Keristos.

42 Ak8a neok 8ahorhenne sahatenti, ehnon8e nia-hare tsinon8e iah onka tetiens ; nok nonk8eokon ron-saiatisaksk8e, nonen siiaon8aiatatsenri 8aon8aneken ne tosa oksaok ahatohestste.

43 Tontasako8enna8eron 8ahenron : iatekakonte

se oni nehne tsi Sakateri8aienni n'akherionnien nakteson tienakeronion tsiniiorihoten ne Niio raonakera-sera ; aseken neh tionkatoriaton.

44 Nok tsiionterennahientak8anionk8a ne Galile non8e nisakotatisk8e.

Sisk-aton nateioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ONEN are kentioko8anen 8ahon8aiatorenne ionta-onsatathe ne Niio rao8enna, Genesareth kaniataraktatie shire.

2 Iahatkatho tekaon8ake atsiakta tkaon8aien, ehtioke ronnesk8e, shonharoharesk8e ne raotihon8eia, Simon kati rahoos8akon iahatita.

3 Nok 8ahenron : ostonha isiniiore sathonhiontak8at, eh tahatien nok 8asakotati nonk8eokon.

4 Nok nonen saharihokten, 8aha8enhase ne Simon : Kaniatarhen niiahase, nok saharonti sataharo.

5 Tontahenron ne Simon : asontak8ekon ionk8aio-te iah othenon teiak8askok8en ; nok ki sane tsi ise tasatati sekonki ense8akaharonti.

6 Eh kati nahaiere, nok tsiniia8eto8anen 8ahotina8i ak8a skanorons tahonatahariakse.

7 Iasakotinonke ne rontenro nahon8atiiena8ase ihsi nehne niiore tatihon8aientak8e. Eh 8ahonne8e, tetsiaron 8ahonthon8ike sekon skanorons ahonatneki-tahase.

8 Tsiniiot tsi 8ahatkatho ne Simon Tier, 8athoton-sothase Iesos, raton : Se8ennio ! Ehren asete ne kia-takta : aseken 8akeri8aneraakskon.

9 Aseken eso tsi tahatonneke, oni nerontenro, tsi-naha8enne tsi 8ahontaharoko ; ak8a ok sathotiiata8en ne Sak nok oni ne San Zebedé sakoienhokonha nehne Simon rontenhrotiesk8e.

10 Ethone ne Iesos 8aha8enhase ne Simon : Tosa

sateronn ; ihsi enkahaSite onk8e iakonnhe oni enseshe iarioka8inesheke.

11 Nok nonen siionsahonrarho, ak8ekon ok eh taontsiak8arisi nok 8ahon8asere.

12 Enskat kati tsinikari8es etho non8e natehoststekafenhaties tsi kanataienton, eh 8athonterane rosts-ta8is, tsi 8ahoken ne Iesos, ehtake 8ahatiantonti nok 8ahoneken, raton : Saianer ! ok tasanonton nasere aonsakie8entane.

13 Oksaok ne Iesos iathonisnonsaerhase, 8ahenron : neh ikere aonsasie8entane ; nok oksaok sahaie8entane.

14 Nok 8ahotia8enratse nonkakiok asakorori. 8as, tanisa 8ahenron, nok shenatonhas ratitsihenstatsi, nok satkaf tsi sasie8entane tsini hori8ataton ne Mois, neneh 8ene ahononnien ;

15 Nok tanon tsi isinison 8ahosenno8annhaonhatie, ok kikeh nontaiotioko8annhaonhatie nahon8ataonsatate nok notiake aonsasakotsiente tsi iakonon8aktani.

16 Nok tanon karhakon iehatasetak8e, nok rote-rennaintak8e.

17 Khare kati are onen tsi sakotatis, raiataktatie ratistsk8aronniontie ne Pharisien, ratiianerenseronna nehne Galile, Jude, nok oni Jerusalem nithonenonseron etho ronatahonsate, nok oni ne Niiio rahosastensera etho ontotasi naonsaionton ne iakohnou8aktani.

18 Etho 8ahonne8e tehon8ask8enhasi roiatakenheion, ronesakonhaties kahnon8e iahonta8ehiatak8e, nok rahohenton iahonSanaktaien.

19 8ahotiioha kati kahnon8e iahon8aiatiniontak8en, sotsi kentioko8anen, kanonsake kati iahatirathen, eh oni nonkati tahonsentak8e tsi raiationni ne roiatakenheion akohenton nonk8eokon tsi renteron ne Iesos.

20 8ahatkatto tsinithonetak8en, 8aha8enhase ne roiatakenheion : Sonk8e, Sonterake8e ne sari8anera-aksera.

21 Oksaok are ne ratiatons oni ne Pharisian 8ahonniron ne rahonorientakon : Ori8iio kehiken

ronk8e tsi rate8ennaiesatha, onka nakoren eniek8eni entsierake8e ne kari8aneren neok ne Niio ?

22 Nok tanon ne Iesos Sakonikonraienteritsion, 8asaka8enhase, 8ahenron : ohniotieren tsi eh nikani-konroten se8anontonnions ?

23 Kah nikaien senha 8atiesen : ok nene aiahiiron : sonterake8e ne sari8aneraaksera : ok neh naiahiiron satkestsko nok satenti ?

24 Neh ki ok oni naese8aterientarake tsi rok8enia-tseraien nonk8e Roienha on8entsiake aonsashakora-ke8ase ne kari8aneren ; 8aha8enhase ne roiataken-heion : II 8akonrori, satkestsko satketat nesanakta nok sasatenti tsi tisanonsote.

25 Ne nak8a oksaok, tehatikaneronnion tsi tontahatkestsko neroiatakenheion 8ahatrienonni ne raohnakta nok sahatenti tehonon8eronnionne ne Niio.

26 Ak8ekon ok taiontonnekhon, nok tehon8anon-8eronnionsk8ene Niio ; iontonhak8e : Ori8iio tsi on8a kenh 8enniseratenion 8ete8ari8aronke tsi nahoten ne iah non8enton tetiakori8aronken.

27 Nok nonen sonsahaiakenne, eh iahoken saiatat rakarotations Levi ron8aiasts, tsi iekarotasiatha renstsk8ahere, 8aha8enhase, taknonteratie.

28 Ak8ekon ok eh iekaien, tontahatane nok 8ahononteratie.

29 8atenniotatsero8anen 8ahatennioten ne Levi raononskon, kentioko8anen ne ratikarotations ratiia-tare oni ne thiiete tsi 8athonstskaon.

30 Nok netho ratinakere ne ratiiatons oni ne Pharisian 8ahonorientaksen tsi nahaiere nekenh ronk8e, ronton : oh neh ne niotieren tsi tese8atonsts ne rati-karotations nok oni ne ionk8etaksens ?

31 Nok tanon ne Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : iah othenon tatehon8aton8entsioni ratetsiensts ne skennen tiiakonnhe, neh 8ahi n'iakonon8aktani.

32 Iah tesekheiahaharatane tsinonkati kaianderen ne tionk8etaieri, oni niakoianere, neh tanon ne iakori8aneraakskon.

33 Sahonniron oni: oh nah niotieren ne Sa8atis raotiok8a tsi iotkate ronentontietha, ronterennaiens oni; eh oni neneh nihatiierha ne Pharisian raotitio-k8a; nok nise Sentiok8a tehonstskaons oni ratinekirha?

34 Tontasaka8enhase: En8aton katikenh naie-tsiionkariakte tsinihati sakohonkara8i ne roniakon, tsinikari8es ratik8ekon ne roniakon?

35 Nok ki tanon ien8atenniserihe8e ne ienhon8aia-tenha8e ne roniakon; ethone onen enbonentontiete.

36 Nok kenh natontahaiere tsi 8atesakori8aken-tonk8en: iah naha onka ase teienanentakta nonen iok8enniakaionhon; aseken nase enhionehare nakaion, oni tsi iah tetiatenro nase tanon nonen iokaionhon.

37 Ak8a sekon neh sakat tsi iah katsetakaionne teienekarha notsitsiase; aseken nonekase tenkatsetanekare, nok enkaneka8erontane nok oni ne katse enkaiesha.

38 Ok eken tanon non8a nonekase katsetasetsike ki enkarake; nok eh nente8e tetsiaron enkeninia-kenne.

39 Iah oni onka nonekakaion ahanekira, nok ok-saok aonsahari8anonton nonekase: aseken raton: neh kanekiio nonekakaion.

Iaiak-aton teioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ENSKAT are a8entatokentike kon8anatonk8a tekeniaton tiotierenton, onatsia kaienthon 8athatihe-ttiake, onen kati ne raotiok8a 8ahatiratoskare nok 8ahonsaranie oni 8aonneke:

2 Onen are taontasa8en otiake ne Pharisian 8ahon-niron: oh niotieren kehiken eh nise8aierha tsinaho-ten 8atia8enre neh naieiere na8entatokentike?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Iah

kenh non8enton tesa8a8ennanote tsinihoieren ne Ta8it sahatonkariake, oni ne rontenrotiene.

4 Toh nahaiere tsi iahata8eiate ne Niio raonon-sakon, nok tsi 8atrak8e ne kanataranoron, 8arake, tasakaon oni ne rontenrotiene, saeto sane ratitsihen-statsi ok raona8enk nahonneke?

5 Nok sahenron : Raiatak8eniio kati oni nonk8e Roienha ak8ekon tsi Ia8entatokenton.

6 Tsi are oia saia8entatokentane, sahata8eiate tsi ionterennaientak8a nok 8asakotati, saiatat etho raia-tare rosnonsakenheion tsi ra8eientetakon.

7 Neok ne 8ahon8atennikonraren ne ratiatons oni ne Pharisian katesiken enshotsiente kenh na8entato-kentike, neh naontahatiierate ahon8ari8arho.

8 Nok tanon ne raonha sakonikonraienteritsion : 8aha8enhase ne rosnonsakenheion, Satkestsko, nok kanonsihen natestann : tahatkestsko nok etho iatha-tane.

9 Ethone onen ne Iesos 8ahenron : Tsiori8at enk8a-ri8anontonse : 8atia8enre kenh naontaieri8aierite na8entatokentike, ok nes naonsaionteri8ate8ate? aiontatonnhete nonk8e, ok nes naiontateriio?

10 Nok nonen ak8ekon sasakokahenhion ; 8aha8en-hase ne rosnonsakenheion : sanenstsak8arisi. Eh nahaiere ; nok eh nonsahasnonsiione tsiniiot ne skati.

11 Nok tsi nahotisense 8ahonterientisakhon oh onte naon8aierase ne Iesos.

12 Eh oni non8e si8enniseratenion, onontoharake niiahare 8ahaterennaienna, ak8a oni ok iatharhente roterennaian.

13 Nok nonen saorhenne, iasakohnonke ne raotio-k8a, nok tekeni ia8enre nihati 8asakoiatarako, neh ne Sasakonatonk8e, Raiik8ekonhatie ;

14 Kenh nihotisennotens : Simon, neh oni ne Tier ronatonk8en ; tanon ne iatatekenha Andre ; Sak tanon San ; Philip tanon Barthelemi.

15 Satio tanon Aton8a ; Sak Alphe roienha ; Simon Zelotes ron8anatonk8ak8e.

16 Jude Sak rokenha; nok Sitas Iskariot nehne ronksetaksensk8a.

17 Ethone onen tontahonnontastsnente nok tsi ionontaientaon iatonsahatane ron8anonteratie ne raotiok8a raotitiok8a, oni iotiok8atsanit niateionk8e-totenson, Jude-ronon, Jerusalem-ronon, oni ne kaniatarakta tiakotentionk8en Tyr-ronon oni Sidon-ronon ak8ekon neh ieniente nahon8a8ennaronke oni naon-saionton tsi iakohnon8aktaniinni.

18 Ak8ekon oni notkonseraksen iakohnatiennine saieie8entaseron.

19 Ak8ekon ok oni iakoskennhenne ne nehok ne Iaiakohiatosere raotseronniatne, Aseken Tkaiakensk8e ne raotanitenrat neh tsiakotsientak8e.

20 Ethone ne Iesos 8asakotkatto ne raotiok8a, nok Sahenron : Se8ataskat nise se8entent aseken se8a8enk ne Niio raonakerasera.

21 Se8ataskat ise non8a se8atonkariaks : Aseken hentsise8ahtane : Se8ataskat ise non8a tese8asenthos : Aseken hentsise8anikonriione.

22 Hense8ataskastston nonen henhietsis8enseron nonk8eokon, oni henhietsiiatineken8e ne raotitiok8akon, henhietsiienrathonhase oni henhietsisennatonte anios ihken iakosennaksen onk8e Roienha rahori8ake.

23 Se8atonnharonnion neh non8e ni8enniseratenion oni se8aton8essonnion : Aseken ko8anen tense8ateri8a serak8ase Karonhiake ; ehse oni nehne nisakotiiera sehak8e ne Sakotinihokonkenha ne Rotitokenseak8e.

24 Se8ententasere tanon nise se8atsoko8a ; aseken se8aketes ne se8anikonriiotsera.

25 Se8ententasere ise non8a se8ahton ! Aseken entsise8atonkariake. Se8ententasere ise non8a se8aieson ! Aseken entsionsshenanion nok tense8asenthoseron.

26 Se8ententasere ise ne tenhietsirensaronnion nonk8eokon ! Ehse oni nehne nisakotiierasehak8e ne sakotiniokonkenha ne Rotitokensetseraksensk8e.

27 Ise tanon non8a kenh tak8athonte, Sak8arori :

ietsinoronk ne iestsis8ens ; ietsiitakennha ne ietsiitak8as8ens.

28 Ietsiitaterist ne ietsiri8as8ens, nok ietsiaterennaienas ne teietsiionnharikhons.

29 Nok nenhiaranonsaiake sahtsienhas ne skati ; nok onkakiok ahiaatiata8itserak8a tosa hetsennhes niahaha8e ne sathasteren.

30 Ak8ekon niiasheion nahoten enhiesari8anon-tonse ; nok tosa saseri8anonton tsinahoten ieiakoha ne sa8enksonha.

31 Eh nasheieras nonk8eokon tsinitesenon8es naiesaierase.

32 Aseken neneok ashenoronk8ake ne Iesanonk8a, nahoten ensatonnrak8ate ? Aseken ne ionk8etaksen sakotinoronk8a oni neneh ne ron8atinoronk8a.

33 Oh oni nahoten asatonnrak8ate neneok asheia-tsennonniatenniheke ne iesatsennonniatennis ? Ehse oni nehne nihatiierha ne ionk8etaksen.

34 Oni, neneok ashenihasseke ne iesanihas nahoten asatonnrak8ate ? Aseken tehontatenihas oni ne neh ne ionk8etaksen, ak8aski ens ok sateia8enhonhatie.

35 Neh kati 8ahonni iestsinon8ehak ne ietsikenronnis, ietsinoronk, ietsihni oni, nok tosa othenon sase8arharek ; ko8anen tense8ateri8aserak8ase, nok ethone oni enhietsinatonk8ake Nii Henekentsi sakoienhokonha ; aseken rotanitenron tsinonkati ne ionk8etaksen.

36 Se8atanitenraskonhak kati, tsiki nihotanitenraskon ne Etsise8aniha.

37 Tosa teietsiiatoret nakoren : iah ki oni nise tataietsiiatorete, tosa ietsiri8ent nakoren iah ki oni nise taietsiri8ente ; Sheion, nok entsiehson.

38 Sheion, entsieson ; ak8a oni en8ateniententse-riiohake tsi entsiesatenienthase, en8atsiron, ak8a oni tenhiontaniraton nok sekon en8ata8enratseke, aseken ok ki keh natentiesaierase tsi entiesatennietase tsinise nensheierase.

39 Sekon are oia tonsasakori8akentonk8en, 8ahen-

ron: ahonton kenh ne teharonsekon oni teharonsekon ahossarine? iah ontekenh tenitsiaroa tiianiitenne tsi teiontiakon?

40 Iah Sahi senha tehaiatanoron ne rateseiensta tsiniot ne rorionnienni; nok ki tanon ne rorisatoken ienraše tsinithotte ne sakorionniennis.

41 Oh nah oni niotieren tsi neh satkattos ne tsiatatekenha rokarisen onaonskeri; tanon iah nise tesattokas ok iateionaharohare ne Sakarisen?

42 Enšaton kenh natsienhase ne tsiatatekenha: kekenho, skoko tanon niare ne sakarisen, iah nise tesattokas ok iateionaharohare sakarisen? Akon-Sara! neh tasatierent sasoko ne sakarisen, ethone enšantonuion toh nasiere tsi aonsasoko ne tsiatatekenha rokarisen.

43 Orišio tsi karontaksen ne iah tešahio ne Saianiiontta; oni karontio ne Sahio Saianiiontta.

44 Aseken kaikhne entieienterestakše tsini karon-toten: iah Sahi ohiktake tešaianiiontta ne Sisonkoša, iah oni Sahi tsiokareieske tekanenharaniiontta.

45 Rašeriane tatakšas karišios ne tronkšetaieri, tsiki niot ne ronkšetaksen ne kiok ne karišaksen tatakšas ne rašeriane; aseken tsiniot tsi itešat našeriane eh ki niot tsi iešatatis našennasa.

46 Oh nahoten ahorišake tsi sešaton: Sešenniio! Sešenniio: iah se teskšašennarakša.

47 Enkšarori tsinahoten teshiatieren, ne rakešennahesen, tehakešennakanere, oni rakešennaronokša.

48 Neh teshiatieren tsiniot ne ronkše ratenonsonni, šahakenrokšate tsiniore tiostenrakšentare nok etho thahenstskšaren; iah othenon takakšeni nothenon nakaiere nonekanos aseken iohniron tsi tkensstšahere.

49 Nok ne saiatat rakešennaronken oni nehneh iah ki tehakešennaronston, akša neh teshiatieren, neh ok okenrake tontahorontonti tsi šahatenonsonni; aseken neh nentešatierente tenhiononko nonekanos enkanonsienenne; nok tenšatenonhianite tsi nēnhiašenne.

Tsiatakaton teioteri8asonterak8en nOri8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 NONEN saharihokten ne Iesos tsi sakotatihak8e nonk8eokon, Kapernaiimke iahata8eiate.

2 Ethonon8e saiatat onen shirenheions nehne rasennen8anen raonnhatsera eso oni tsi ronoronk8ak8e.

3 Nok sahosennaronke Iesos ne rasennen8anen, ia8akotori ne ronaterionte, ahon8anekennira ahathon-tatseke aontare nok ahonsahotsiente ne raonnhatsera nak8a ronoronk8a.

4 Iahonne8e nehne tsi itres ne Iesos, 8ahon8ennitentase, ronton ori8iio tsi tehotentson nahon8a8ennarak8e tsiniot tsi rari8anontons.

5 Aseken rontonhak8e sakohnoronk8a nontionk8eta, sonk8anonsisahani oni tsi ionterennaientak8a.

6 Oksaok kati ionsahonnete ne Iesos: Ouen iah ihnon tehken sishonne tsinon8e nihononsote iasakotori ne rontenroson, 8athon8ateratana nok ahonui-ron: Saianer! tosa ihsinon8e natesatat8ishenheiat: aseken iah te8akerionte nasata8eiate nakenonskon.

7 Neh se8aonni iah te8akeron 8akerionte onteken nii akonhiatisakha; enskat ok tanon aontasatati nok enshaie8entane nakenhatsera.

8 Aseken nii neok ne k8onk8e, 8akaterionte, 8ak8onk8etaien ne ronteriios; saiatat ens 8ahinnhane enkiron 8as, ehse 8are; tihaiatate: kasts, tare se; nok nakenhatsera; kenh natsier, ehse nenhaiere.

9 8ahonerako ne Iesos tsinika8ennoten 8aharonke; nok 8athatkarhateni kanenrakon nahatierate, nok 8ahenron: Ori8iio tsi k8arori, tsi iah kaneka te8akak-
tkatton neh naontaiaka8etakon n'Israerrononke tsi-
niiot ne kenh kaien.

10 Nonen sonsahonne8e ne iehon8anatorionne, shoie8entaonko8a ne rannhatsera ronon8aktanihak8e.

11 Nok tsi 8ahorhenne Iesos iahara8e tsi tkana-
taien Naim Kon8aiasts; kentioko8anen nonk8esonha,
otiake oni ne raotiok8a ron8anonteratie.

12 Onen thoha shiihanatarane, eh Sathonterane ratirontotserenha8i Sahan8aiatatahannhe, iotereons neok oni enskat io8iraientak8e ne kenh ranekenteronkenha, Kentioko8anen kati netho ienakere kon8aris-kontonhatie.

13 Sahanikonranon8ake ne Roianer tsiniiot tsi Sahatkatto, 8arenhase : tosa tesasentho.

14 Nok akta niiahare kenh oni niiahaiere tsi karontotseraratie; nok Sathatitane neratirontotserenha8i, nok Sahrenron : Senekenteron II Sakonrori, Satkestsko.

15 Tahatkestsko nok Saha tien rahorontotserakon, sahatati oni, nok ne Iesos saha8iron ne ronistenha.

16 Ak8ekon ok taiontonneke nok tehon8anon8eron-nionsk8e ne Niio; iontonhak8e : ori8iio tsi raiatanoronko8a nahoketote nonk8entiok8akon; nok 8asakotentre ne Niio ne raotiok8a.

17 Kanakeraserak8ekon ne Jude oni naktatiesonha ienakerenion ak8ekon 8aheri8aronkanion tsinaha8enne ne iori8anerak8at.

18 San ori8ak8ekon sahon8arori ne raotiok8a neh nikarihotens.

19 Nok ne San teniase 8asakoiatarako tsini hotio-k8a : nok iasakotori tsi itres ne Iesos, nahon8ari8anontonse, ahniron : ise ken ne tare, katen sekon oia enshak8arhareke ?

20 Iahane8e tsi itres ne Iesos, 8aniron : San sontiatorihatie tsi 8akeniiaatorenne, nakeniri8anontonse : ise ken ne tare katen sekon oia ensessak8arhareke ?

21 Ak8a are taiotokentane ethonon8e kentioko8anen sasakotsientanion niatekannrake iakohnon8aktanitha, sasakoiatineken8e Onatkonscraksen, nok otiake tonsasakokak8arisi ne teieron8ekonne.

22 Ethone ne Iesos tontasako8enna8eron, 8ahrenron : 8asene satsiseniroriana ne San tsinahoten 8etsiatkatto tsi oni nahoten 8etsiaronke : tsiekens ne teieron8ekonne, tsiontenties ne iah tehiensk8e, tsieie8entas ne iakoststa8is, tsionronkas ne teionhontak8ekon

tsiontonnhests ne iaka8enheion, nok Kari8iio ionta-
taronkatennis ne iakotent.

23 Nok iakotaskat nonka iah tenhiakotateri8aien-
tatanni nii akeri8ake.

24 Nok nonen Sonsaiamenti ne San Sakonnhaonhã-
tiene, ethone ne Iesos 8asakori8anontonse nonk8eo-
kon ne San raiatatake, 8ahenron : oh nahoten se8at-
kenseronnonne ne Karhakon ? neh kenh tsi te8atk8ira-
karenrons tsi iahote ?

25 Oh kati nekenh nahoten se8atkenseronnonne ?
Neh kenh ne rok8enniatsanit ? Rotinontiosson 8ahi
rahotinonskon ieteron neh niot tsi iontseronnis oni
naton8esentserakon iakonnhetie.

26 Oh kati nekenh nahoten ? Rotokense kenh ?
Nehe, ori8iio oni tsi K8arori tsi senha isihnon8e tsi-
nihaiatanoron tsiniot ne Rotokense.

27 Nese 8ahi roton tsi 8aton tsi kaiaton : iahiiatori
ne rake8ennenha8e neh enhiahentete nok enhiaha-
haseronnien.

28 Aseken 8ak8arori tsiniiakon ne tsionathon8isen
iakohnate8eton iah tehaiatare enskat nahotokonse-
heke ne senha abaiatanoronke tsiniot ne San ; Nok
sane n'ak8a kenh nitraha ne Rakeniha raonakerase-
rakon rotoheststenni ne San.

29 Tsiniiakon nonk8esonha oni ne ratikarotations,
ne San Sakonek8aheston 8athontenon8eraton tsinon-
kati ne Niio, neh tsi 8ahonronke neh nika8ennoten.

30 Kenh kaien ne Pharisian oni ne ratiianerense-
ronni sahontatk8ase ne Niio raotanitemrat ne tsi iah
tehonathontaton raonha asakonek8aheston.

31 Ethone ne Roianer 8ahenron : Onka onte taon-
hsakheierontaren ne kenh ka8atsirate ? oh oni naho-
ten tetsiontieren ?

32 Ak8a neh sesakotiieren ratiksaokonha tsi ion-
tkerontak8a ratistsk8aronnion, nok tehotihenretha
tehontatennis oni : Ionk8ahonra8aton nok iah tatese-
8anonniak8en ; Ioterennaststarat 8ak8aterennothase
nok iah tatese8asenthon.

33 Aseken ne San, iah tatehostskaonties ne kana-tarok, iah oni tehonekirenhaties notsitsia; nok se8a-ton: Ronessonronontseraien.

34 Onk8e Roienha Sara8e, tehostskaonties roneki-renhaties: nok se8aton: Neh kehiken ne sakho8ane oni tsionekaka8e, ratikarotasions oni onk8etaksen-okonha rontenro.

35 Nok tanon nattokhatsera 8ene iotonhon tsiunon-kati ne Sakoienhokonha.

36 Saiatat ne Pharisian Sahohonkaron tahastskahonna rahononskon, eh kati 8arete nok iahata8eiate tsi rononsote ne Pharisian, nok atekk8aratserakta Sahanistsk8aren.

37 Eh oni non8e kanatakon kanakerek8e Skaiatat tsiathon8isen nehne iah tetionk8etaieri, ak8a neok 8akari8aronke tsi neh netho Pharisian raononskon iatehostskaon ne Iesos, eh 8ahete katsetenha8i kanaanohatie ne 8enhieniio oni 8enhienakon.

38 Te8asenthosere, rashonne tontontonstsoten, nok neh naokaseri 8ahositoharete tanon aononk8is tetkarakesatha, nok ne's' en's' tontahahoka8e ne 8enhieniio.

39 Sahatkato ne Pharisian rotenniote, 8ahenron ne ra8erientakon: toka non8a ahotokenseheke kehiken ori8iio ki tsi ahoterientarake, oh niionk8etoten nekenh tsiathon8isen roiatoseronk8as; nese 8ahi nonon8a ne iah teionttokha.

40 Nok ne Iesos tahatati 8ahenron: Simon, 8akeri8aien othenonsonha akonri8anontonse. Nok tahenron: Saianer! Satati.

41 Saiatat ne ratenninonsko8a, teniiasse sakokarotani; Saiatat 8isk te8ennia8e nikak8enistake nok ne saiatat 8isk neh ne ni8asen.

42 Nok tanon tenitsiaron iah othenon tehotiien nani-kariakte, tetsiaron kati 8asakaon. Satrori kati onen kah onte nikaien ne teniiasse senha enhonoronk8e?

43 Simon tahatati, nok 8ahenron: Neh ki ne eso ro8i. Tontahenron ne Iesos: Ak8a tasierite tsi 8atesiatorete.

44 Ethone onen tonsahatkarhateni tsinonkati kenteron ne tsiathon8isen, nok Saha8enhase ne Simon : Iskens Sahi kehiken tsiathon8isen ? Sanonskon Sakata8eiaton nok iah tesknekarani naonkarasitohareton ; nok tanon naonha aokaseri Sakasitana8entak8a nok aononk8is skarake8atha.

45 Iah tateskenoronk8anion ; nok naonha tsinahe te8akata8eiaton iah te8atorissens tekanoronk8aniontons ne kasitake.

46 Iah teskoka na8enhieniiohake ; nok naonha neh nak8a 8enhienakon Sakasitokasta.

47 Neh 8aonni Sakonrori, tsi ak8ekon sonterake8e saeto sane eso iori8aneren : Aseken eso ki tsi 8akanon8ene : aseken ne kenhniiori8aha ron8entenron kenh ki niiori8aha tsi ensakonon8ene.

48 Ethone Sarenhase ne tsiathon8isen : Sonterake8e ne Sari8aneraaksera.

49 Nok tsinihati ne tehontonsts, 8ahonniron ne raoneriane : Oh nehne nahaiatoten onka oni kehiken sarake8as ne kari8aneren.

50 Sekon sarenhase : neh tsi tisetak8en neh 8esaia-takennha ; 8as kati nok skennen tsi sasatenti.

Satekon aton tehioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE are onen tonsahaststekafa tsi kanatationton oni tsi ionatak8enraron, roteri8anotatie oni rotrorihatie tsini kanakeraseroten ne Nii raonakerasera ; nok ne tekeni ia8enre nihati Ratik8ekon8e neh ronnesk8e.

2 Tohka oni nikonti tsiohnaton8isen nehne sesakotsienton tsi ionatiennine notkonseraksen oni sekon tikannratesonha ; neh eh kontiatare n'On8ari kon8anatonk8ak8e 8ari-8atere nehne tsiatak niotiennine n'otkon.

3 Tanon, Sann, Cusas rone neh ne Herod roststeristasehak8e raori8asonha; nok Susann, sekon oni ionentioko8anen ne ron8aiatakenhhenhatiesk8e tsi-nonkati nahotiiientatserakon.

4 Nok tsini kentioko8anen etho iakoteroronhatie, oni tsi kanataienton tiontentionk8ask8e ron8aiatorenhonhatie, kenh nahaiere tsi 8atesakori8akentonk8en.

5 Saiatat ne ronk8e 8ahaienthosera ne raonatsia; tsi kati ronatsiontionhatie, otiake nonatsia ohohaktontie 8akakerontane, 8ationsk8aseronk8ate onk8eokon tanonotsitenhokonha takonneke.

6 Otiake oststenrake 8akakerontane; nok nonen sahkanio oksaok onstathen aseken iah ki tetiotonris tsi tihniote.

7 Otiake ohiktokon iakakerontane; takonnetak8e nehne tsi takonteiaron nok 8ahotirio.

8 Nok otiake tsinon8e niion8entsiio nakakerontane, 8akonteiaron nok ontonnisa otiake enskat te8ennia8e 8atkananeta tsi onteiaron-8athohenrete tsi iaharihokten, 8ahenron: Ionronk ne teionhontakarontak8en naionronkate.

9 Nok ne raotiok8a 8ahon8ari8anontonse oh nahotenton tohiken tekari8akentonk8en.

10 Tontahenron: ietsiia8i nise naese8ari8aienterhane tsiniot ne Nii raonakerasera; nok tanon ne rononha neok ne tehon8atiri8akentonk8ennis, ne tosa tahatikaraiantane tsi enhontkatto, nok tosa ahotinikonraientane tsi enhonronke.

11 Kenh kati kaien kenton ne tekari8akentonk8en; Onatsia, nehne Nii rao8enna.

12 Kenh kaien nohahaktatie iokerontaon, neh iakoton, ne iakotaonsate no8enna; nok ki Otkon onaken tare Shatak8as no8enna naka8eriane, on8a sotsi enhieniakenne tsinonkati Kaiatateritsera naontaiaketak8e.

13 Kenh kaien n'oststenrake iokerontaon, neh iakoton ne 8aontonnharen tsi 8aonronke no8enna, nok

ki tsi iah teioteronte: neki ok ne iateſaktatha tsi tiaketakſa, nok nonen kanikonrotakſenke Kahtonte tienskonne.

14 Kenh kaien nohiktokon ieiokerontaon, neh iakoton nonen konſaſennaienteri nok ki eh nonkati tsiakoiatontieton tsini iorihoten nonſentsiakeka, teiakohnikonrhare atsokoſatsera oni kanaiesera, neſeſaonni iah ki tiieſatonnisahas.

15 Nok kenh kaien ne tsinonſe niionſentsiio niio-kerontaon, neh neneh iakoton ne konſaſennaronken, akaſeriane iakaſeten oni iakoteſeienton, nok kani-
konriiotſerakon enkanorari.

16 Iah ſahi neneh onka n'oksaok aienakoroke nonen ſaehaseroten, iah oni ſahi ne kanaktokon tiiationſete; iehaserotakſake tanon enhienioten, naiontkatto tsi-
niiakon iontaſeiatha, oni taiakosſatheten.

17 Aſeken iah tekaïen ne ioteriſaſeton ne iah taonterihotaſionhe, iah oni othenon ne kariſarhoron iahſene taontonsere.

18 Seſanikonrarak kati tsiniiot tsi ſeſathonte: aſeken onka roien, ſekonſe enhſonhion; nok niah othenon tehoïen, ſekon oni tsinikonha roienha enſhon-
ſakſa.

19 Ethone onen etho ſaonneſe ne ronistenha oni ne rontatekenha; iah tanon teiotonhon nakta ahoneton ſoſſi kentiokoſanen, tehonſanitiokſaton.

20 Iahonſarori kati, ſahiron: ſanistenha oni ſeſa-
tatekenhokonha kentho aſteſte thonnete nok iesaiati-
ſaks.

21 Tontasakoſennaſeron, nok ſahenron: neh ne ronſaſennarakſa oni ronſaſennanonronkſa ne Niio neh Akenistenha oni akatatekenha.

22 Ohnakenke kehïken onen are kaonſakon iaha-
tita oni neraotiokſa, nok ſahenron: teteſaiiaiak,
nensok ſathatiiaiake.

23 Nok tsiniïore niiahonne eh ſahotaſe; ioſera-
tſanit ſahotiiena tsini kaniatara akſa ſatnekitahas
nok ſkanorons ahatiskone.

24 Ethone kati onen Sahon8aiete, Sahonniron : Se8ennio! Se8ennio! 8atete8enheie. Tontahatane, nok 8asakotarhase tsi iahote oni tsi ionontak8aron-tonties; Ak8a oksaok ok skennen tsi tonsaka8eri-iake.

25 Ethone Sasaka8enhase: kah nekenh ak8a niti-se8etak8en? nok tanon ne rononha neok ne rohna-teronhientenni, nok rontonhak8e: Onka naha onte ak8a kehik8en ok ti-ako8ennio no8eron, onekanos, nok rou8a8ennarak8a?

26 Nok eh non8e niiahonne tsi thatinakere ne Gadarenianronon, Galile teiotiniatara.

27 Ak8a neok iahatitako, Saiatat tontahoterate neh non8e nihanakerek8e, neh nonen 8aonnise siho-tienni nonesonronon, ak8ekon iah tehotseronni iah oni kanonskon tehatiensk8e, oststenrokonson tihana-kerek8e.

28 Ak8a neok 8ahoken ne Iesos, 8athohenrete, nok 8ahosennaien, 8athotonstsothase nok 8ahenron: oh-nahoten ionkeniri8aien, Iesos, Nio Iaienha? Kon-nekennis tosa askeronhiakente.

29 Aseken ne Iesos rattetanihak8e notkon, raton-hak8e oni iosnoren tontatsiakenn, aseken onen 8aonnise sihonaskonnis; eso iori8ake oronk8asa ron8anerenkston nok ak8ekon niiatehoiakhon, nok karhakonson tiienhoiaten8a8e notkon.

30 Iesos 8ahari8anontonse notkon 8ahenron: Na-hoten iesaiasts? tontakenron: kentiok8a. Ne tsi onen siionentioko8anen nonatkon sihon8atienni.

31 Ron8anekennihak8e kati ne Iesos, tosa Ones-son iahonsasakotori.

32 Iah ihnon tehken tionontahere eh tkonnesk8e ionentioko8anen k8isk8is, nok 8ahon8aneken nasaka-on ne k8isk8is iaonsaiakonata8eiaten; nok 8asakaon.

33 Sahon8atka8e ne ronk8e, nok iakonttak8arisiatie k8isk8is ionsaiakonata8eiaten; ok eh nontontenenra-karhatto nek8isk8is kaniatarake 8akontiatonti nok ak8ekon etho 8akonniheie.

34 Oksaok nehne sahonteko ne sakonaststeristak8e, sahatiri8aienna kanatakon, ok oni thiiatonteri8areniate.

35 Sahehiakenne nonk8eokon Saontkensera tsinontai8en, nok eh iakanenraserenne tsi thenteron ne Iesos, eh oni Sahon8aken notkon rotiennine, Iesos rasiakta renstsk8ahere, shotseronni, ak8a oni skennen tatethanikonraieri, nok Sahakoteronhienten.

36 Kenh kaien nori8ak8ekon ronatkathon Sasakotirori tsi naha8enne tsi sahaniakenne notkon rotiennine.

37 Ethone kati onen ak8ekon ok Sahon8anekon ne ehren ahonsarete ne rahonon8entsiake; netsi sotsi ronateronhientennine. Sahatita kati kaon8akon nok sahatenti.

38 Nok notkon rotiennine, Sahoneken nahnesheke; nok ne Iesos ok eken sahotek8ate nok Sahenron.

39 Sasatenti nok seriho8anat tsinaientenre ne Niio, Sahatenti kati nok kanatakesson roriho8anatonhaties tsi nahotenre ne Iesos.

40 Nonen siionsara8e ne Iesos; ak8ekon ok taiontonnharonnion; aseken thon8arharek8e.

41 Saiatat eh Sahoketote Jairus ron8aiasts neh ron8ako8anen nesakonataties 8athotonstsothase ne Iesos, nok Sahoneken nahathontate iahre tsi thononsote.

42 Aseken onen tiahieions ne sakoienha neok oni enskat ro8iraien nehnahten ne tekeni ia8enre teiahoseriikon. Ok kati ok eh iotiok8entonhue nonk8eokon tsi nihre ne Iesos.

43 Skaiatat kati tsiotion8isen etho kaiataratie nonen tekeni ia8enre niioserake siionon8aktanitta naonek8ensa, onen oni siieiosahaton tsinikon tsi oni nahoten ioientak8a iakonnhatak8e rontetsiens, iah ki othenon tehotiri8ak8enion naonsakaie8entane.

44 Ak8a skenenha ohnaken nonta8e, nok tsi tetkak8atton neraotiata8i iakaiena; ak8a ok saok8atkatane naonek8ensa nok sakaie8entane.

45 Iesos tontahatkarhateni, nok Sahenron: Onka

kenh niaonkiere? ak8ekonok iontonnhiak8e; Tier tahatati, nok oni notiake, Sahonniroon: Se8enniio! ieiothe kati kenh nekenh ok tiitonhiototatie tsi ite8e: tanon saton onka kenh niaonkiere?

46 Tontahenron: Onkase kiok kenh niaonkiere: aseken Sakattoke tsi Sakaiakenne niihne nakatani-tenresera.

47 Ethone ne tsiiothon8isen Sahonikouraiantane tsi iah fehoteri8asetenni tsi nakaiere, ioiatissonk8ane rasi8akta 8ate8atonstsoten, nok kanenrak8ekon iakot-tonte tsi ontrori nahoten ahori8ake kenh niiaikaiere, nok oni tsi oksaok sakaie8entane.

48 Nok 8arenhase: kien, tosa sateronn: neh sesa-tsiente tsi tisetak8en; 8as skennen sasatenti.

49 Sekon ok nihotharatie, eh 8ara8e ne sakotatis raonnhatsera, 8ahenron: onen ia8enheion ne tsienha, tosa kati taonsatsenikonrharen ne Roianer.

50 Iesos 8ahohonsonkote, 8ahenren: tosa sateronn; neok ne tasetak8enhak nok enskaie8entane.

51 Nok nonen siaanone8e tsi tkanonsote, iah onka nakoren tesakoiatinionton ne Iesos neok ne Tier, Sak tanon San, oni nehne kaiatase kon8aienha.

52 Ak8ekon ok tehonsenthoseron, rontatonstsk8e-naiahakons tsinikon8annhatens oni tsini hotinikonra-non8aks; 8asaka8enhase kati: Tosa tese8asentho: iahseteia8enheion, neok se neiotas.

53 Ok tihon8aieronhak8e aseken ronaterientare tsi ori8iio ia8enheion.

54 Nok tanon nonen ak8ekon sonsasakoiatineken-8e, tahanentsa, nok 8ahenron: tsiatase satkestsko.

55 Son8e naonikonra, nok sontkestsko; nok 8asa-korori nakon8anonte.

56 Kenh kaien ne rotikstenha 8ahotinerako; nok tanon 8asakotia8enrastse nasakotirori onkakiok aken hake tsi naha8enne.

*Tioton-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ETHONE onen ne Iesos Sasakoiatarako ne tekeni ia8enre Nihatik8ekonne nok 8asakok8eniatseron nasakotik8eni nonatkonseraksen, oni naonsasakotitsiente niakonon8aktani.

2 Iasakotori asakotirionniennira ne Niio raonakerasera, nok aonsasakotitsiente niakonon8aktanionnis.

3 8asaka8enhase oni: tosa othenon iase8aha tsi se8attentionhe, iah natennists, kaiare, kanatarok, iah oni no8ista; tosa oni tekeni tese8atiata8itseraientak.

4 Nok nonen kah kiok non8e ienhietsiiata8eiaten, etho se8enterontak tsiniore tentise8atenti netho non8e.

5 Kakioknon8e iah tenhietsiiate8eientonne, sase8arasitokef8nonen tentise8aiakenne neh non8e nikanataien, neh tohiken enhotiri8entak8e.

6 Eh kati nehne nahatiiere, 8ahontenti, ok tiathonreni tsi ienakerenion, oni tsi iohnatak8enraron, Sakotirionniennihatie oni sesakotitsientonhatie niakonon8aktani.

7 Ethone oni onen ne Herod rakora 8ahari8aronke tsini haieranionsk8e ne Iesos; nok iah te8atons nahonikonratokenne, aseken otiake, ionton: San Shotonheton.

8 Nok notiake ionton: Eli isro; nok sekon otiake iontonhak8e; nehne thonatierenton thotitokensehak8e shotonheton.

9 Ethone ne Herod 8ahenron: Sakatennhaon ron8aniariakon ne San: Onka kati ne kenh non8a kehi ken neh nihaierha tsiniot tsi karonkas? raskaneksk8e nahoken.

10 Nonen sonsahonne8e ne raotiok8a ak8ekon sahon8arori tsi nahatiiieranion, nok ne Iesos Sasakoiata tisk8ate ihsi niiahonne Kanatakta ne Bethsaïda.

11 Sahakotokense nonk8eokon, 8ahon8atisere; iahon8atiiatastsenri, 8asakorionnien ne Niio raori8a-

sonha nok sasakotsientanon ne ionskaneksk8e naonsaionton.

12 Nok nonen siiate8astsothohsere, Sahonniron ne tekeni ia8enre Ratik8ekonne: Sasheiatori kehiken kentiok8aien, tsi tkanataionton oni tsi tiakononsoton niaonsaien eh iaonsaionnon8ete oni iataonsaionstskaon, iahse Sahi othenon taieri8atsenri tsinon8e nit8es.

13 Tontasako8enna8eron ne lesos, nok 8ahenron: Ise iestsionth: tontahonniron: Serenkene 8isk ok nitsionk8anataraien tanon tekentsiake: tohka kati aiak8aninonra ne kanenrak8ekon aiakhinonte.

14 Neh nahoten ne 8isk ni8ennia8ehetserasen niionk8etake. Ethone 8asaka8enhase ne raotiok8a, 8ahenron: iestsirori, 8iskson niionk8etassenhatie tsi ionnitiok8arorokhon.

15 Oksaok eh nahatiiere 8ahatineraseronni.

16 Ethone 8atrak8e ne 8isk nikanatarake oni ne tekentsiake, Karonhiake iahatkatto, 8ahaiatateriste, iasakaon ne raotiok8a niaonsasakotiiakhonhase nonk8eokon.

17 Ak8ekon 8ationstskaon 8ahakotane oni; tanon tekeni ia8enre ni8atherake 8akanane ne iotatenronhokonha.

18 Nok nonen raonhaa siionsonton nahaterennaien; etho oni nehue ratiteron ne raotiok8a, 8asakori8anon-tonse, 8ahenron: Onka ionkonnis nonk8eokon?

19 Tontahonniron: otiake ki ionton, San, otiake oni, Eli, sekon otiake ionton, nehne thonatierenton thotitokensehak8e saiatat Shotonnheton.

20 Ethone kati are onen tontahenron: nok nise, Onka ise8ere nII? Tier tahatati, 8ahenron: ise ne Keristos Niio Iaienha.

21 8asakotia8enrastse tanon nahontrori.

22 Sekon are sahenron: Iatekakonte tsi eso enharonhiaken nonk8e Roienha, enhon8ate8entete ne ronaterihonton, ratitsihenstatsi okon oni ne ratiatons; ienkahe8e oni henhon8ariote, nok ki tanon Asen-aton nen8ata enshatatonnhete.

23 Ok oni ak8ekon thisaka8ennibak8e : onkakiok enhienrheke rinonteratie, ak8aniare iontatate8entet nakaonhatserakon, iontketat nakoiasa tsi 8entatenion, nok ionkianenhaf.

24 Aseken nenhienonstate tsi iakonnhe enhiahiheie ; nok nenhionkate8entetase tsi iakonnhe neh enhiakonnheke.

25 Oh nahoten enrastste ne ronk8e non8entsiak8ekon tahatenstsa, nok ok raonha tahatateriio ahata-tatonte oni ?

26 Aseken onka enhionkatehase, ok ne ens nake8enna, enshotehase ki oni nehne nonk8e Roienha nonen tentre rahotiiatanerak8atserakon ne Roniha oni ne raotironhiakeronon okon.

27 Ori8iio tsi k8aroris, tsi ratiiatate non8a ne kentho ne iah tahonniheie ohenton nahontkatto ne Nii raoiatanerak8atsera.

28 Satekon nonta neh sitha8en, onontoharake 8ahaterennaienna iasakoiatenha8e ne Tier, Sak tanon San.

29 Tsini kari8es roterennaien eh 8athatteni, nok 8akenrakenne ne raotseronniat eh naha8enne tsiniot tsi ioronhrote.

30 Nok teniiasse 8athatitharen neh ne Moïs tanon Eli.

31 Ak8a oni ibken tsi rotiiatanerak8at, neh rotitharak8en tsi nenhia8enne tsi ienrenheie Jerusalemke.

32 Kenh kaien ne Tier oni ne rontenrotiene eh nahotiiata8en tsiniot nak8a ihken iakoserentaras ; nok nonen sonsahatiie iah tiiieri8ahe8e tsini hoiatanerak8at tsi sahon8aken eh oni nehne niot ne teniiasse.

33 Ak8a onen sateshontekhasionhe, onen tahatati ne Tier, 8ahenron : Saianer ! ioianere ne kentho ahte8enterontake : Asen kati nite8atatoseroten enskat ise sa8enk, enskat Moïs, tanon enskat Eli : iab tehotoken tsi nahoten 8ahenron.

34 Sekon ok nihotharatie, eh iotsikeraratie nok taiakorhoroke, onen senha 8ahotiteronne.

35 Etho otsikerakon takašenninekenne Sakenron : Neh kehiken ne Riienha Rinoronkša onše : Hetsisešašennarakšak.

36 Akša neok šakašennentane raonhaa sonton ne Iesos. Akšekon ok šahatirišasete iah oni onka tesa-kotirori nethone tsiniiot tsi ronatkaton.

37 Tsi šahorhenne onen satontahonontastšnenton-hatie iotiokšatsanit šathonšaterate.

38 Saiatat tsi ni kentiokša tontahohenrete, šahenron : Sešenniio ! šakonneken hatsitenre ne Riienha neok oni enskat šakeširaien.

39 Nok otkon rohienas, ok ens tontaiišentsi šathohenrete ; ehtake henhoiatisereson, entkašastšton-nion rasakon, akša ens serenkenaha tenshonikonrote nonen enhaiatentane.

40 Khenekenni ne sentiokša naonšatsiente iah ki tehotikšenion.

41 Tontahenron ne Iesos : kanoron ki oni ne iako-tennošentastškon oni niakašeriasaksen ! Toh nekenh akša nenše entešakšekonhatieseke ok oni tenšakeron iašeronhatien : karo nontastšiatenhaf ne hetsienha.

42 Akša neok iahatenti, ok naha notkon šahoiena neh oni ihken ne iatietiete ; nok tanon ne Iesos šahatteten notkon, nok šahotsiente sahoširon oni ne ronaha.

43 Akšekon ok šahakohnerako tsini kasastenseriio ne Niio raosastšensera. Nok tsi akšekon ok iakori-šancrakšaskše tsini haiershakše ne Iesos, šasakašenhase ne raotiokša šahenron :

44 Sešataonsatat tanon kehiken nikašennotens : Aseken ienšatenniseriheše nenhonšaiena nonkše Roienha oni enhonšatsiakšarisi rahotisononke ne ron-nonkše.

45 Iah tehotinikonraientaon nahoten akša kenton neh nikašennoten, nok tehotinonhianikškše ne tahon-tahonšarišanontonse.

46 Onen nonša neh šahatitharakše oni šaonskennaha onka senha akaiatanoronke.

47 Nok tanon ne Iesos sakohnikonraienteritsion tsinithonnontonnions ne raoneriane, iahoiatatihen-
tho raksaha nok raiataкта Sathotaste.

48 Ethone tasaka8enhase : Onkakiok tenhon8ar-
hoton kehiken raksaha, iiki tenhakarhoton ; nok oni
onka tenhionkarhoten tenhon8arhoton ki ne takaten-
nieton ; aseken neh nak8a kenh nitraha tsinitsion, neh
enhaiatanoronke.

49 San tahatati, 8ahenron : Saianer iakhiken nise
sasennakon skon8anatek8ata nonatkonseraksen ; iak-
hinnhese kati, netsi iah tete8es.

50 Tontahenron ne Iesos ; tosa iestsinnhes : Ase-
ken ne iah teionkhiris8as8ase, ionkhiris8as8ase ki.

51 Nok nonen thoha siiakaha8e naonsahatenti tsi
ion8entsiate, ak8a tahaterientasa ne Jerusalem ni-
iahre.

52 Ohenton iasakotori 8ahatiri8aienna oni niaha-
tinonsaseronni ; 8ahontenti nok Samaritan thotina-
tak8enrare eh iahonta8eiate.

53 Iah tanon thatethon8arhoton netsi Jerusalem
niiaha8enonhatiene.

54 Sahontkatto ne raotiok8a, Sak tanon San 8ani-
ron : Saianer ! Asahontate kenh neh naiak8aiere
tsini hoieren ne Eli, karonhiake naontontsirine nok
aiako8entho ?

55 Tontahatkarhateni ne Iesos nok 8asakotteten,
8ahenron : iah ki oni tatese8aiatoreta tsiniot tsi iese-
8a8enninekens.

56 Aseken iah neh tehaniente nonk8e Roienha
nahario nonk8e akotonnhests, neh tanon nahaiata-
kennha. Akte kati niionsahonne.

57 Nok tsi ronattentionhatie saiatat eh 8ahoketote,
nok 8ahenron : Se8enniio ! enkonnonteratieseke tsi
ok oni non8e niienhense.

58 Tontaho8enna8eron, 8ahenron : Ionatsonhion-
ton naha ne tsistso, nok kontsinakonni notsitenhokon-
ha ; nok nonk8e Roienha, ak8ekon nehne iah tehoien
nahoten ahatkonserak8e.

59 Nok tihaiatate, Saha8enhase: Taknonteratie. Nok ne kenh kaien tahehron: Takenaktothas ki niare ahiiatatabannha ne rakenikenha.

60 Tontahenron ne Iesos: eh kaientak na8enheionta neh iontatiatata naka8enheionta, nok ki nise 8as serio8anatana ne Niio raonakerasera.

61 Sekon are tihaiatate 8ahenron: Se8enniiio! enkonnonteratieseke; askenaktothase ki niare akeri8aseronni tsi nahoten 8akien.

62 Nok tanon ne Iesos tontahenron: Tsini iakon nonaken iatetsiekanere nonen iakotarakarhathonhatie, iah teiakotate8eiennentaon tsi nonkati ne Niio raonakerasera.

Oieri-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

ETHONE are onen ne Roianer sasakoiatarako tsiatak nihatiiataseh nok teionk8etakehatie tsi iasakotori tsi kanataienton tsi oni non8e neraonha niienhenre.

2 Ratonhak8e: ori8iiio tsi kaeto8anen; nok kenh nihatiha ne ratiienttok8as: Hetsise8aneken kati ne Raetak8eniio nahontasakotenniete kannhatsera.

3 8ase8e, eh niio tsi iak8atoro tsiniio tsi teiotinakarontonha iakon8anatoro Ok8ahotserokon.

4 Tosa iase8anatatserehahaf no8ista, tosa oni nekaiaie, iah oni nata; tosa oni onka tenhietsinon8eraton tsiniiohahes.

5 Nok kakiok non8e ienshenonsorehne neh tasatiehent: teshenon8eraton ne iakohnonsote.

6 Toka ehiieterontake ne tionk8etaieri ehiiakorane ki ne skennen; nok neiah, iseke natente8e.

7 Nok etho tsiterontak, isek, snekira oni tsinahoten ehiesaherhase: Aseken tehatentsahas tsini hak8a ne rannhatsera. Tosa oni tese8anon8a8enronk.

8 Kakiok non8e iense8atenatorenne, tokat enhie-tsiiate8eienton ise8ak tsinahoten enhietsinonte.

9 Nok saietsitsient ne iakohnon8aktanionni nok iestsirori, se8enron : Onen akta ia8etonhatie ne Nii raonakerasera.

10 Nok tsi non8e ne iah tentietsiiate8eientonne sase8aiakenn, nok se8enhas.

11 Ok nehe sak8arasitoke8ate nionk8akenraraonne iak8asitokon tsi ionk8ata8eiatonne ne se8anatakon : Se8ari8aiaenterihak ki sane tsi onen ta8e ne Nii raonakerasera.

12 Nok 8ak8arori, neh non8e te8enniserate karo tsi nenhon8anatesero8anaten ne Sodom-ronon tsiniot netho non8e nihatinakere.

13 Sententasere Korasin ; sententasere Betsaida ! aseken naiohnatkaton ne Tyr oni ne Sidon tsinikon nise satkattos ne iori8anerak8atenions ; katkaron nah nehne tahontaiakotatre8aton, kaiare aiakok8ason nok okenrake aiontesereseke.

14 Nese 8aonni ne Tyr oni ne Sidon karo tsi nenkon8anate8eiennatsaniten tsinise niiot nonen ien8atenniserihe8e tenhiontatiatorete.

15 Nok nise Kapernaïm, satsennakaraton tsi-niire tkaronhiate, nok tentesenonk8ise nonesson.

16 Onka ehtsihse8ataonsatasts, rakataonsatasts ; Nok ne ehtsise8a8ennonties, rake8ennonties ; nok ne rake8ennonties ro8ennonties ki ne takatennieton.

17 Ethone onen sahonne8e ne tsiatak nihatiiatassen, shonatsennonnihatie, shontonne : Saianer ! Ak8ekon nonatkonseraksens 8ahakhisenniete ne Sasenna.

18 Tontahenron : Ak8a eh niiot tsi tehikanere ne ranesonronon tontahaiatenne Karonhiake tsiniot nate8anennekara8e.

19 On8a kati 8ak8asastenseron ne taietsiniarora-rake ne Kaniaraksens oni iense8asahate tsini hosastensera ne raks8ens : iah oni othenon taese8aio-tastse.

20 Tosa ki sane neh aese8atonnharat tsi teietsinia-

rorarakon nonatkonson; neh tanon aese8atonnharaste tsi tise8asennare ne Karonhiake.

21 Ethone ne Iesos Sahatonnharen ne ra8eriane, nok Sahenron: Konhiatsennonniase, O Rakeni, Se8enniiio ne karonhia oni non8entsia! tsi sheri8asentenni neh nakarihotens ne iakohnikonro8anens nok oni ne ionttokhas, nok eksaokonha sheriota8ienni; Eh kati niiot, Rakeni! Aseken eh ki nitisanikonriiobon.

22 Ak8ekon Rakenineha nitia8enon tsinikon 8akien; nok iah onka tehon8aienteri ne Roienha neok ne Roniha; iah oni onka tehon8aienteri ne Roniha neok ne Roienha, tanon tokat onkakiok ensakororike ne Roienha.

23 Ethone onen eh nonsahatierate tsinonkati ne raotiok8a, nok Sahenron: iakotaskasts ne iontkathos tsinahoten se8atkathos.

24 Aseken k8arori, ronentioko8anen Rotitokensehak8e, oni Rotinontiiosson, ronaskanekon nahontkatho tsinahoten se8atkathos nok iah tehonatkathon, nok oni nahonronke tsinahoten se8aronkas nok iah tehonaronken.

25 Ethone saiatat tehari8akennhas tontahatane, Sahotenienten ne tahonikonraseren tsi Sahenron: Se8enniiio! oh nakiere ne Karonhiake akatsennonni?

26 Tontahenron: oh kati niiot tsi kaiaton ne Karianerenserakon? oh oni niiot tsi se8ennanotha?

27 Tontaho8enna8eron, Sahenron: Hentsenoronk8ake ne Niiio Ra8enniiio tsi sonnhe, ak8a seriasak8ekon, satonnhetserak8ekon, sahsaststenserak8ekon, sanontonniontserak8ekon oni; nok oni ne satesonk8e tsi nise nisatatenoronk8a.

28 Tontahenron ne Iesos: Ak8a tasierite, eh kati natsier nok Karonhiake ensatsennonni.

29 Nok tanon ne tehari8akennhas tontahenron nahatateri8iiosten: Onka nerieth satekonk8e?

30 Iesos tontaho8enna8eron, Sahenron: Saiatat ne ronk8e Jerusalem tabatenti Jeriko 8arete, tsiniioha-

hes sakohnaseta Sahon8aiena, ak8ekon Sahon8anensko, nok ok eh iehentakere asennen niha8enheion onen saonteko.

31 Taiotokentane ratsihenstatsi neh oni nehne rothahitake eh Sara8e, nok ihsi nahak8atase.

32 Levit oni eh Sara8e akte oni nehne nahatohestste tsi raiationni.

33 Khare onen Samaritan rathahine eh oni nehne Sara8e, Sathoniatasiharane tsi nahotenre.

34 Akta niahare nok Sahokentoronnion, nok Sarenhienarhoseron oni otsitsia tahonekonti; nok raonha sahostsk8aren raosatensne tsi tios8enkarenton iahohiatinionte ak8a oni otokenhon 8athosniene.

35 Nok tsi Sahorhenne teka8istake tahatako rahonataterakon, tahaon ne rononsote, nok Sahenron : hetsiate8eienton, nok tsinikon nihsinon8e nensatkaronni ii enskonkariakse tsi natentke.

36 Kah kati onte nikaien nasen nihati isere onk8e Sahonionni, ne Sakonasetha ron8arione ?

37 Tontahenron kanekhere ki neh ne rotenron oni roiatakennaon : Tontahenron kati ne Iesos : 8as kati oni nise eh natsier.

38 Onen kati tsi ronattentionhatie, iahontenatorenne ionatak8enrare; nok skaiatat tsiathon8isen Marth kon8aiasts neh Sahote8eienton aononskon.

39 Enskat iokenshentak8e On8ari kon8aiasts, rasiakta nehne ontien, eh oni kenteron, nok iotaonsate ne Iesos rao8enna.

40 Nok ne Marth neh ne teiotatenikonrhare tsinahoten kaiotenseraien ne kanonskon, nese 8aonni eh iatkatane tsi renstsk8ahere ne Iesos nok Sakenron : Saianer ! iah kenh tateskanere tsi iate8akiatista ne kekenha ? Sennhann niha Sakiena8as.

41 Tontahenron ne Roianer : Marth, Marth, neok nise tesatate8eiennharaton ne niatekonsonha.

42. Tsiori8at ok sane ne kari8ak8eniio : On8ari iotaterak8enni ne ioiataterit, nese 8aonni iahki taonsakon8akk8a.

*Enskat-aton iaSenre teioteri8asonterak8en Nori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ONEN are raonhaa ionsonton, Sahaterennaien, nok nomen Sahaterennaientakoi Saiatat ne raotiok8a Sahori8anontonse Sahenron: Se8enniii! tak8ari onnien tsi naiak8aiere naiak8aterennaien, tsi nihoieren ne San tsi Sakorionnienni ne raotiok8a.

2 Tontahari8aserako, Sahenron: Ense8enron nense8aterennaien: Tak8aienha karonhiake tesiteron! Aiesasennaien! Aiesa8enniiostake! Aiesanikonraierite non8entsiake tsiniiot ne Karonhiake tiesanikonraieriton!

3 Tak8anont ne kenh Sente ne iakionnhek8en.

4 Nok sasanikonrhien tsi niionk8ari8aneren: Aseken tsionk8anikonrhens oni nii tsiniionkhinikonrak-satha nonk8e. Nok tosa ask8aiatatka8e ne kari8ak senke ehren tanon ask8ari8ak8iten ne iotaksen.

5 Sekon tontahenron: Onka kiok tsinitision ahoten-rohsentake asonthen niiahonnhoharane nok ahenron: Orié takenatarani asen nikanatarake.

6 Aseken onkiatenro Sahakenonsorenne, nok iah othenon te8akien nahoten ahinonte.

7 Nok ahontahenron ne kanonskon thenteron: tosa othenon tontakenikonrharen aseken onen Sakatennhoton, onen oni kheienne ne kheienhokonha iah kati taonton ne taontakatkestsko nok aontakonhion?

8 K8arori, tsi iah tataontahatkestsko nok aontahaon netsi ronatenro; nok sane tenthatkestsko netsi tehonikonrharani nok enthaon tsinikon tehoton8entsioni.

9 Neh kati ahori8a k8arori, katon: Se8ari8anonton, nok enhiestshiion; Se8esak, nok ense8atsenri; Se8annhohaiak, nok enhiestsinnhotonk8ase.

10 Aseken, tiontata8is ne ieri8anontons, ietsenries ne iakesaks; nok enhon8annhotonk8ase ne rannhohaiaks.

11 Onka oni tsinitsion aho8iraientak, kanatarok aho8anontonse ne roniha, ohnenhia ontekenh enthaon? ok ne ens oniare aontahaon nonen kentsionk enhari8anonton.

12 Tak8arere ontekenh aontahaon ne Onnhonsa ahari8anonton?

13 Etho kati taese8aiatorete, se8a8eiente ise ne tsionk8etaksens neioianere tsi naietsiiatierase ne ietsiienhokonha, toh kati onte senha nenshakaon ne Etsise8aniha Karonhiake thenteron ne raonikonratokenti onkaresson ron8ari8anontonnis?

14 Ethone are enskat Sahaiatineken8e notkon iah te8atati: nok tanon ak8a neok sonsakaiakenne notkon oknaha Sahatati ne rotiennine; Sahakonerak8enhaton.

15 Otiake are sane Sahiron: Beelzebul 8ahi nehne kon8ako8anen notkonseraksen ahosennakon raieratha tsi sesakoiatinekens nonatkonsson.

16 Otiake neok ne ron8atenientensehak8e, 8aon8ari8anontonse iori8anerak8at, karonhiakekha.

17 Nok tanon tsi roterientaratsion tsinihotinikonrassens, 8ahenron: tsini kanakeraserake ne iah skari8at tehken enhiakaon8entsiaiesha; oni tsini ka8atsirake ne iah skanikonrat tehken en8at8atsiraton.

18 Tokat non8a notkonseraksen ok raonhake teho8i8atironte, oh kati niot tsi en8ahteke ne raonakerasera? Se8atonse 8ahi Beelzebul 8akiena8ase tsi sekheiatek8atha nonatkonseraksen.

19 Tokat non8a Beelzebul aonkiena8aseheke, onka kati nehne ron8atiiena8ase ne ietsiienhokonha? nese 8aonni ok rononha tenhiestsiiatorete.

20 Nok tanon tokat Niio raosnonko tkaientak8a tsi sekheiatek8atha nonatkonsson, Ori8iio kati 8ahi tsi onen se8aiatorenhon ne Niio raonakerasera.

21 Ronaktiio ne ronk8e ne rosaststenseraien, ak8ekon skennen tikaien tsini hoiën.

22 Nok tanon nahononsoreenne ne rosaststenseraikennion, 8ahok8a tsini hatatiatakennhastak8e, nok ak8ekon ienhaa8e tsini hoientak8e.

23 Iah sahonkeniri8at tehken ne iah tehakeri8a-
8ase; nok ne iah enskatne teiakeniroroks ratiesatha.

24 Katke nenshon8aiatineken8e notkon tsi sako-
tiennine nonk8e, eh niienhenre tsi iohnenniokoton
ra8esakonhaties nahaonrishentane; nok nenhoioha,
enhenron: tsi te8akenonsote ienske, tsi oni non8e
te8akiakenhon.

25 Sara8e, Skanonsaseronni, tsionhe8anion oni.

26 Oksaok sahakete, nok, sasakononksa tsiatak
nikontkonserake senha ratinessonronon tsiniiot ne
raonha, nok sahonta8eiate eh oni sahontenaktonni;
ne kati ahori8a onen senha henhentarahekte tohiken
ronk8e tsnitiotonne ne tiotierenton.

27 Arek ok tiiehote8ennokte, skaiatat tsiiothon8i-
sen tontahiohenrete nok 8akenron: iakotaskasts ne
ieiatakon tsiatatak8e, oni ne iesastaronte!

28 Tontahenron: neh tanon naha iakotaskasts
niakotaousate ne Niio rao8enna nok ron8a8ennarak8a.

29 Nok tsi ak8ekon ok akta iaka8enontonhatie,
ethone are onen 8ahenron: kehiken ka8atsirate ka8a-
tsiraksensk8a: kari8anontons iori8anerak8at, iah ki
tanon onte eh teia8ensere, neok en8atkatho tsiniia-
8enhon ne Jonas Rotokensehak8e raiatatake.

30 Aseken ne Jonas rahonateniententsera iotonhon
ne Ninifronon; eh kati oni non8a nenhia8enne nonk8e
Roienha tsinonkati nekenh ka8atsirate.

31 Entieronon kon8akorako8a, tentkatane nok en-
hiakori8aiakse oni enhiakori8ente non8a kenh ka8a-
tsirate: aseken naonha8aon8entsiokten naonronke ne
Salomon rahottokhatsera, senha non8a raiatanoron ne
kenh ihres tsiniiot ne Salomon.

32 Ninifronon tentthatitane nonen tenhiontatiatore-
tane ensakotiri8aiakse nok ensakotiri8ente nekenh
non8a ka8atsirate: aseken ne rononha shonatatre8a-
ton sasakotati ne Jonas, nok senha non8a raiatanoron
nekenh ihres tsiniiot ne Jonas.

33 Iah 8ahi nehne onka tekahaserotha neok saok
iaonsete tsinon8e tiotaseton, ok ne ens ok8irokon,

iehaserotak8ake 8ahi enhienioten naiontkatho tsi teios8atte tsini iakon tionta8eiatha.

34 Okara 8ahi aos8athetsera noieronta. Toka skariio tsiatak8ekon ki tenhios8atheke, nok tanon nen-skaraksenhake tsiatak8ekon ki tentiokarasseke.

35 Senikonrarak kati tosa tetiokarasek ne sahasera.

36 Toka non8a tsiatak8ekon teios8athe, iah oni kaneka teiotasatare, ak8a ki ak8ekon tjiatensas8athêke, tsi kis ens niot ne kahasera tésas8athetennis.

37 Sekon ok sihotare, saiatat Pharisian, 8ahoonkaron nentie, eh 8arete ne Iesos, nok atekk8aratserakta 8ahanistsk8aren.

38 8ahonekheren ne Pharisian tsi iah tehotsiohare ohenton ne tahastkskaon.

39 Nok tanon ne Roianer, tontahenron : ionerak8at ki oni nise Pharisian nese8aiatoten tsi astste ok nonkati Se8anohares ne se8astsesonha, se8akerassonha oni ; nok ne se8eriane titkahere ne kanensk8en, oni 8anontonniontseraksen.

40 Tese8anon8ara8enrie ! Onka roson ne eneken, iah kenh oni raonha tehoson ne nakon ?

41 Ashetenrate tanon niare tsini saien, ethone onen ori8ak8ekon ensaianereke.

42 Se8ententasere ise Pharisian ! Ak8a nehne iese8akariaks tsi se8aienthok8as, oni tsi tekanatokenhaton nok oni nohontessonha ; nok se8entorha ne taese8asniene ne Niio raori8asonha nese tanon aontese8atierenton nok ethone ne kenh kaien.

43 Se8entent Pharisian ! neok tsion8esata nohenton iaese8enstsk8arake nononsatokentike nok taietsinon8eratonseke nonk8eokon tsi ionk8ene.

44 Se8ententasere, se8aiatons oni Pharisian tsionk8etaksensk8a ! ak8a neh tetsise8atieren tsiniiot nonen iah othenon tetsioken tsi iciatat, nese 8aonni iah ki othenon teietokata neh ierataties.

45 Ethone oni otiake ne sakotirionnienni taontati, 8ahonniron : Se8enniio ! Tak8asentenni oni nii tsinatenton saton.

46 Tontasako8enna8eron, 8ahenron : Se8ententasere oni nise kaianerensera ietsirionnienni ! Aseken iokste ietsiketask nonk8esonha, nok nise iah tese8ak8enies neok oni ne kenh niahese8aiere.

47 Se8ententasere ! Aseken tsiestshiiatatahas ne Rotitokenseak8e ne ietsiniokonkenha sakotirio.

48 Ori8iio tsi 8ene tsionnis tsi se8ari8anon8es tsini hotiieranion ne ietsiniokonkenha aseken nerononha sakotirio nok nise ase tsi tsionnis tsi ratiiatatarion.

49 Nese ahori8a 8aton ne Niiio raottokhatsera : ienkheiatennietase Rotitokense ; nok entesakona8enthoo, ensakotisereson oni.

50 Niaonteri8ihe8e, neh non8a ne kenh ka8atsirate ahonateri8aienhase tsinikon rotinek8ensinekenhon ne Rotitokensehak8e tsinahe tionton8entsiatasa8e.

51 Abel raonek8ensa ente8atasaa8en tsiniiore ne Zakari raonek8ensa, neh nak8a akta tsi iontienk8aronniatak8a ononsatokentike ron8ario : Tokenske tsi k8aroris tsi rononha enhonteri8aketate non8a kenh ka8atsirate.

52 Se8ententasere, ise Kaianerensera ietsirionnienni ! Se8atiatak8eniioston n'attokhatsera aonnhotonk8a ; iah se sane nise tiiese8ata8eiaton ; neok naiestsinnhese ne iaionta8eiate onka ienrhak8e iakata8eiate.

53 Sekon ok neh sihotarak8enhatie, 8athon8atkenniaienthoten ne Pharisian tanon ne Sakotirionnienni niateiori8ake 8ahon8ari8anontonnionhase.

54 Neok ne teon8askotanis, rotirharek8e neh nahontahatiierate othenon ahon8ari8anhontako nahonatonatessenniiose ahon8ari8arhoste.

Tekeni-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ONEN are ak8a iah tetsiatiatohests tsini iotiok8atsanit 8ahon8aiatorene, 8asaka8enhase ne raotiok8a :

Se8anikonrarak tosa se8arann ne Pharisian rahonat-
tenk8atha neh n'ak8a aoskon neok ne iontkon8aro-
roksta.

2 Aseken iah tekaien neioteri8aseton ne iah taka-
tokensere ; iah oni 8ene taontonsere ne kari8aseton.

3 Nese 8aonni, tsinikon asatakon entise8a8ennine-
kenhon ak8ekon kas8athetserakon entsise8ar8aronke ;
nok tsiniiori8ake notasetonke tenshetsiaonni kanon-
sakenhiastson enskariho8anaton.

4 Nok ise onk8atenro k8arori : tosa othenon se8a-
tsanisek tsinahoten iohrios noieronta nok iah senha
teiok8eniatseraien n'ihsinon8e tsi nakaiere.

5 Enk8arori ki tanon tsinahoten aese8astsaniseke :
neh se8atsanisek tsinahoten iakorios, nok onakenke
Onesson iaiakoiatonti ; neh tohiken se8atsanisek.

6 Iah kenhaha tekeni k8enis tiiatekenes ne 8isk
nikatsitenserake? nok sane iah oni nenskat tesha-
koiatanikonrhens ne Niio.

7 Ieiohe ak8ekon 8asheton tsinikon se8anonk8i-
serote, Tosa kati se8ateronn senhase ise se8aiatanoron
tsiniot notsitenhokonha.

8 K8arori non8a, Onkakiok enhakeri8anirastse
nonk8ene, enshori8anirastse ki nonk8e Roienha
noncn ienra8e tsi tkentiok8aien ne Niio Raorouhia-
keronon okon.

9 Oni nenhakatonnhiiase nonk8ene, enshon8atonn-
hiiase oni ne raonha rahotihenten ne Niio Raorouhia-
keronon okon.

10 Onkakiok enhokenrenseronni nonk8e Roienha,
en8aton nenshon8anikonrhense ; kenhkaien nenhon-
8asennaiesate ne Ronikonriioston iah nehne non8en-
ton tihiahonsaon8anikonrhense.

11 Nok nonen enhietsiiatenha8ison tsi ronteren-
naientak8anionk8a, tehatiatoethake, Ratikoranes-
son, tosa se8ateronn, oni aese8atennikonrisake naho-
ten aese8enron.

12 Aseken Ronikonratokenti hentsitsion tsinahoten
ense8euron neh nenkaha8i.

13 Saiatat kanenrakon tahatati, Sahenron: Se8enniio! hestsrori rikenha teiakeniak tsini ionkeni hien.

14 Iesos tontaho8enna8eron, Sahenron: Onka ionkeri8a8i ne takeniaretase, ok ne ens ne takenikhasiase?

15 Sekon sahenron: Se8atkatto, tosa se8askennhasehak: aseken iah othenon taiakoiatakennhaste ne tohkiok oni naontaiakostsoko8ahake.

16 Nok 8atesakori8akentonk8en, Sahenron: Saiatat naha ne rok8atseko8a 8ahotonnien.

17 Ratonhak8e ne raonikonrakon: oh naha nenkiere? iah te8akenaktaien kahnon8e nakate8eienton tsinikon en8akatonnisahase.

18 Khare onen 8ahaterientatsenri, nok 8ahenron: kenh kinaha nakiere, enskenonsarisionko tsi kientak8a, nok kanonso8anen nenskenonsonni, nok ak8ekon eh enkionte tsinikon enkienttoko.

19 Nok entkenhase nakatonnhests: Akatonnhests, onen 8ahi eso ioserake tsinikon satateroroki; Satorissen kati onen, tesastskaon, snekira, satekkonni tanonnon8a onen.

20 Nok ne Niiio raton nehne: sentent iah tesanikonrat! On8a kenh 8asontate entsiesari8anontonse ne Satonnhests; onka en8astste tsinikon saroron?

21 Etho nenhoiata8en ne raonhaa tihatateroroki, nok iah tehok8astse tsinonkati ne Niiio.

22 Ethone 8asaka8enhase ne raotiok8a: Neh 8aonni 8ak8arori: ne tosa taese8atatenikonrharen ne tsionnhek8en, nahoten aese8ake, oni aese8atseronniate.

23. Aseken atonnhests senha kanoron tsiniot natennatsera; nok oieronta tsiniot ne 8atseronniatta.

24 Tese8aiatoret tsini kontiierha ne tsioka8e: iah tekontiienthos iah oni tekontiienthok8as, iah oni teiotinonsoton, nok sane ak8ekon sakohnontens ne Niiio: toh onte senha isih non8e nise8aiatanoron tsiniot notsiten hokonha.

25 Onka oni tsinitsion nehne niiateshatastsnie ahak8eni skaiosa nahatatneniestste?

26 Toka non8a iah tese8ak8enion neok neh kenh niiori8asa, nahoten kati se8aststeristak8a notiakeson?

27 Tese8aiatoret tsi niiot tsi katsitsiararaks nohon-tesonha, iah othenon teiotiote; nok sane k8arori, tsi iah tihiehero ne Salomon rahoiatanerak8atserakon eh nahok8ennianerak8aton tsiniiot nononha.

28 Tokat non8a eh niioire tsi tehasnie ne Nii nonhontessonha, non8a kenh iohniote, nok enhiorhenne enkaiakon ihsi ien8ation; ise kati onteken ak8a iatsise8aiatanikonrhen, se8anikonrasto.

29 Tosa kati sase8atonhek: nahoten enhiak8ake? nahoten oni enhiak8anekira? tosa tese8anikonranetak.

30 Aseken neh non8entsiakekha ok teiekanere iakesaks neh nahotenson; roterientare se ne Etsise8aniha tsi nahoten tese8aton8entsioni.

31 Neh tanon tase8atierent se8esak ne Nii raonakerasera, nok ne kenh ioha8iton ak8ekon nehne ok tatentetsise8a8entastse.

32 Tosa se8ateronn, se8ententsihon nitsion ok; thonikonriihonse ne Etsise8aniha naetsision ne raonakerasera.

33 Se8atenninon, tsini se8aien, nok ietsitenrat; se8at8istonni non8a ne iah te8akaions; Karonhiakekha astsoko8astsera, tsinon8e ne iah kenh tiiahatiire ne sakonasetha, iah oni notsinon8a takontitaksate.

34 Aseken tsinon8e nikaien ne se8astsoko8atsera, eh ki oni ienkaientak ne se8eri.

35 Se8atiatannhenhak, nok iotekhak ne se8ahaserenha8e.

36 Iestsinakeren tsiniiot ne ron8arhare ne Ron8aianer tahontare rotek8aranon, natahatiierenekha nok saok aonsaon8annhotonk8as ka8enniiio tenthannho-
haiake.

37 Ronataskat neh nihatinhatseroten, ron8arhare ne Ron8aianer nonen ensra8e! Ori8iio tsi k8arori, ak8a neok nenshatiatannhake nok enshakohnonte, raonha oni enshakokk8aerhase.

38 Ori8iio tsi ronataskat neh nikannhatseroten, tsi ki ok ni8atasontine ensra8e tiotkon ki karhare, ronatie8ate oni!

39 Se8aterientare 8ahi, nonka kiok aontahoterientarake tsinii8istahe enhon8anonsoreenne ne sakohnasetta: Ori8iio 8ahi tsi enhatie8aten nok enhas-kennha tsini ohien.

40 Eh kati oni nise nase8aier, se8atate8eiennen-taonhak: aseken tsinon8e ne iah tense8arhareke eh non8e nenra8e n'Onk8e Roienha.

41 Tier tahatati, 8ahenron: Saianer! ii ok kenh ionk8enton kehiken nika8ennoten, katen Onk8eta-k8ekon iakohton?

42 Tontahenron ne Roianer: Onka neh ne ronk8e ne Roianer ahorihontake asakoststeriste ne kannhatsera, asakokariakse oni tsi natchonatenstson.

43 Rotaskat neh nikannhatseroten, roiotatie ne raoiotensera nonen ensra8e ne Roianer!

44 Ori8iio tsi k8arori: tsi enhorihonten ahassteriste tsini hoiien.

45 Nok tanon tokat non8a netho kannhatsera enhenron, ne rahonikonrakon: Iah se naha iosnore tatahontare ne Roianer: nok enthatatasa8en enshakosok8a8esson asakokenrenseronni oni ne ratinnhatsera, oni kontinnhatsera, nok ne raonha, ahanekira, tahastskaon, nok ahatatenon8aratonte.

46 Tohiken nikannhatseroten Raoianer eh non8e natentre tsi non8e niah tenhorhareke iah oni tehoterientare tsini io8istahe; Ehren enhoiatenhasite, nok enhaon tsinatehotenstson, iatenssakoieste ne iah teiakori8atoken.

47 Nok kenh kaien ne rannhatsera ronikonraienterhaon ne Raoianer, nok iah tehotataskennhaon nahonikonraieriton, isinon8e tsi nenhon8anon8areke.

48 Kenh kaien ne iah tehonikonraienteri, tanon neh kenh niiehoieren tsinahoten ne teiotenstson nahon8are8ate, karoki tanon nehne tsi nenhon8anon8areke : Aseken onka eso enhon8a8i, esoki enshon8ari8anontonse : oni nisinon8e tsi nenhon8atak8ennia ienni ihsiki non8e nenshon8ari8anontonse.

49 Otsire kka8i tsi 8ako non8entsiake ; oh kati nahoten aonsakeri8anontontake, tokat non8a onen iotekha ?

50 Enskat naha oni tsi enkatenek8aheste ; nok neh tekaterientakariatta oksa iakaef !

51 Ise8ere oni ken naha neh kenh kka8i ne skennen tsi 8ako non8entsiake ? 8ak8arori, tsi iah ; neh tanon ne taiakokhasionko.

52 Aseken onen en8atasa8en 8isk nenhatihake ska8atsira, asen nenthontenro8e, nok ne teniase neok nehne nenthiatenro8e.

53 Roniha enhote8entete ne roienha nok ne roienha enhote8entete ne ronihia ; Onistenha enhiote8entete nakoienha, nok nakoienha Onistenha. Ok neh sahkat ne tiatatsafa.

54 Saka8ennihak8e oni nonk8eokon : Ne ens ne 8ese8atkatho taiostsataketote tsi iate8astsotos, 8ese8enrons ens : iokennoresere ; etho ens oni naha8enne.

55 Nok nense8attoke Entie nontaka8erenha8e, oksaok ense8enron : 8atarihatane, eh ens oni nehne naha8enne.

56 Tese8anon8ara8enrie, ak8a kenh nehnehe iese8aienteres. tsinahoten kenton t8ini ia8ens tsi tkaronhiate oni tsi ion8entsiate ; nok iah kenh nehne taese8ak8eni niaese8aienterene ne kenh non8a non8e niok8enrare ?

57 Oh oni nahoten ahori8a tsi iah tese8ari8aienteres ne tsionhake tsinitkari8aieri ?

58 Saskenna n'ohahakesson aonseseniri8aseronni nateseniri8akennhasere ; ne tosa taiesaiatorete aiesari8ente oni, nok aontaiesannhoton.

59 Ori8iio tsi konrori tsi iah tataontasiakenne neh non8e tsiok enskarokten.

Aseh-aton iaSenre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE oni otiake netho ionk8ene, ori8ak8ekon sahon8arihoktase tsini hotiiata8enhon ne Galileanronon nehne Pilat sako8enthon nok ronatienk8aronniatak8en ne rahotinek8ensa.

2 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : Ise8ere katiken senha ne rotiri8aneraakskonne neh nahon8atiierase tsiniot notiake Galileanronon ?

3 Iah eh teiot ; nok tanon k8arori, ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8ahiata8en.

4 Toka's'oni nehne ise8ere ne satekon ia8enre ni-ionk8etake teiakoiatorarakon oni rona8entaon sakani-katiennenne ne Siloe, senha teiakotenstson nasakore8ate ne Ra8enniio tsiniot notiake ne Jerusalem-ronon ?

5 Iah oni neneh ; nok tanon ne iah tentsise8atatre8atane ehse oni nise nense8aiata8en.

6 Kenh oni nahaiere tsi 8atesakori8akentonk8en : Saiatat ne ronk8e 8isonko8a rotk8irote raotehenrakon, khare onen rahisakhe nok iah othenon tehotsenrion.

7 Nok 8aha8enhase ne ratsitsiaienthos : onen neh asenniioserake sitkahisakhes kehiken iok8irote, nok iah othenon teketsenries : itsiak kati ; nahoten ahori8a ok se8atieren tiioton8entsiatieronk8en ?

8 Nok ne ratsitsiaienthos tontaho8enna8eron, 8ahenron : Saianer, ioniotak niha sekon non8a ioserata-tie, niare enkterotasionko nok en8akitonti.

9 Tokat non8a en8aianiionten ioniotak ki ; tokat iah ethone ki enkajakon.

10 Enskat oni aSentatokentike ononsatokentike sakotatihak8e.

11 Etho 8ahaken tsiathon8isen nonen satekon ia8enre niioserake siiotienni notkon, onen oni iah teska-k8enies ehneken iaonsontkatho tsinateciono8iiakon.

12 Iesos iahennonke nok 8ahenrou : kien sahsie8entane tsi sanon8aktani.

13 Iathanisnonsaerhase ; sontiatak8arisi oni sakaie-
8entane, nok tehonon8eronnionsk8e ne Niio.

14 Kenh kaien ne ratsihenstak8eniio neh non8e
niionterennaientak8a oia nontahotierase tsi a8enta-
tokentike sahatetsiente ne Iesos, tahatati kati 8ahen-
ron : Iaiak 8ahi nonta ioteri8ison naiakoieten ; etho-
non8e kati aontese8e naonsaietsitsiente nok tosa n'a-
8entatokentike.

15 Nok ne Roianer tontaho8enna8eron, nok 8ahen-
ron : Tesanon8ara8enrie ! iah kenh teietsinerensions
na8entatokentike ne se8atsenenhoken naiestsineka-
nontenra ?

16 Iah kati tetkari8aieri na8entatokentike aonsa-
kon8anerensi enskat n' Abraham sakoienha nonen sa-
tekon ia8enre nioserake siioneren notkonseraksen.

17 Neok ne tontahatinek8entarenne neron8ari8a-
iaksk8e ; nok nonk8eokon tehiontenon8eratonnionsk8e
tsi iontkattos niori8anerak8atenion tsini haierek8e.

18 Ratonhak8e oni : Nahoten testiatieren ne Niio
raonakerasera, oh onte oni nahoten taontakatenien-
tenste ?

19 Ak8a neh testiatieren tsiniiot neronk8e raote-
henrakon 8ahaien8o otsinek8ar nikanenhoten ; 8aka-
nio, nok karonta iahonton, ieiohe ki notsitenhokonha
ahonenrokon etho konstsinakonnianions.

20 Nahoten taontakatenientenste ne Niio raonake-
rasera ?

21 Ak8a neh testiatieren tsiniiot ne ionttenk8atta,
ne tsiohon8isen asen nikaksake ottesera 8atkaieste,
tsiniiore ak8a ien8attenko.

22 Tehoststekafenhatiesk8e tsi ionatak8enraron,
Sakorionniennihatie, nok Jerusalem 8athahohienben-
hatie.

23 Saiatat 8ahori8anontonse 8ahenron : Se8enniio !
niiakonha kenh ne iontsennonniiane Karonhiake.

24 Tontahenron : se8askennha ne tsinonkati nikan-
nhohaha ahese8ata8eiatk8e, aseken k8arori, kentio-
ko8anen ehionteniente n'iaionta8eiate nok iah ta-
iek8eni.

25 Nok nonen enshataŝeiate ne Ronŝaniha, enshannhoton oni, ok astste ienseŝenterontake, ethone entiseŝatasaŝen enseŝannhohaiake, enseŝatonheke, Seŝennio! takŝannhotonkŝas, nok ne raonha enthenron iah othenon teŝakaterientare kah nitiseŝenon.

26 Ethone oni enseŝenron · tsiatakta teionkŝas- tŝkaon ionkŝanekiren oni, nok onkŝanatakon tsi teka- natokenhaton Sheiatatiskŝe.

27 Tentetsiseŝenhase : katon ki ŝahi iah tekŝaien- teri ehren saseŝet.

28 Ethone onen tenseŝasenthoseron, tenseŝanoka- raniehon oni tsi enhiestsiken ; Abraham, Isaak, Jacob, oni ne Rotitokense okon raonakeraserakon ne Niio, nok nise astste entiestsiiatonti.

29 Tsi iateŝastsothos, oni tsi Tkarakŝinekens, otto- reke nok Entie nentienseron nenhiontekkŝaren rao- nakeraserakon ne Niio.

30 Ethone onen enhiontharatate ne iontatkenron- nis, nok ehtake niienhentsien n'iontatkonniesta.

31 Ok neh sahennisera eh ŝaonneŝe Pharisian ŝa- honniron : Ehren aonsasete aseken Herod ihrere aiario.

32 Tontahenron : satsiseŝaroriana tohiken ratsistso : Sekon nisekheiatekŝatanions nonatkonseraksen, nok nonŝa tanon nenhiorhenne enkeŝeiennentane tsi ska- tetsentanions, nok nasen-aton nenŝata enkatorissen.

33 Nese ŝaonni ŝakateriŝaienni ki nakatenti nonŝa oni nenhiorhenne, nok tsi ientsiorhenne : Iahse ŝahi taonton nakte nonŝe narenheie ne Rotokense neok ne Jerusalem Kanatakon.

34 Jerusalem, Jerusalem ise ne sheiaŝentos ne Ro- titokense, nok shenenhioiaks ne tiesatennietenni! toh niioriŝake ŝakatenienten nakheiataroroke ne Se- ienhokonha, tsinikaierha ne kitkit tsi iakoiataroroks nakoienhokonha kaneraonstsokon, nok iah tesathon- taton.

35 Nese ŝaonni ononsokon enŝaton tsi sanonsote ; nok oriŝiio tsi ŝakonrori tsi iah taonsaskken, tsiniiore, ienkaheŝe nasiron : Ronŝasennaian ne Tare raosen- nakon ne Raŝennio.

*Kaieri-aton iaSenre Teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 ENSKAT oni naha Iesos 8atastskaonna tsi ronon-
sote neron8ako8anen ne Pharisian, ak8ekon ok raonha
tehon8akanere.

2 Saiatat rotiato etho oni nehue raiatarak8e rao-
henton ne Iesos.

3 Nok ne Iesos 8asakori8anontonse ne Tehatiri-
Sakennhas oni ne Pharisian, Raton : aonton kenh
naonsaionta8etsiente ne iakohnon8aktani n'A8enta-
tokentike ?

4 Iah othenon tethonatati. Ethone onen ne Iesos
tahonentsa nok sahotsiente oni sahotori.

5 Ethone are ionsasako8ennarane nok 8ahenron :
Onkakiok tsinitsion iahatkatho tsi iona8erote iakaia-
tenne ne raotsenen tionnhonsk8aron iah ontekenh
oksaok taonsahaiatatako sahetosane a8entatokentike ?

6 Iah othenon tehotik8enion nothenon ahontahona-
tatike.

7 Ak8a oni 8atesakokaraientane tsi ak8ekon ok
neh ronaskennhen tsinon8e tkanaktiio iahontien,
8ahenron tsi 8atesakori8akentonk8en.

8 Katke kiok enhiesaonkaron tiakotenniote, tosa tsi
tkanaktiio iahsatien, aseken tokat enhaiatarake ne
senha raiatanoron tsiniot nise.

9 Nok ahienhase ne hetsisenihonkara8i : kenh
kaien satsenakton : Onen nise atehensera tentisatia-
tonti tsi ohnaken iensesanistsk8aren.

10 Kenh tanon nasieren n'onen enhiesaonkaron, ohna-
ken tasatien, naontonseke nonen entre ne iahonkara8i
nairori ahenron : Ohenton niahase Orié, nok ak8e-
kon ok teniesarensaron tsini iakon enhieteron take.

11 Aseken ehtake niienhentsien ne iontharatasts,
nok enhiontharatate ne iontatkenronni.

12 Saha8enhase oni ne roonkara8ine : Katke nensa
tennioten, tosa seonkaron ne se8atenroson, iah oni ne
tesatennontere, ok ne ens ne sa8atsire, tosa oni ne

tese8anon-sanekhanion rotik8astses ; on8as ens naha oni nehne tentiesaonkaron ne rononha nok ak8ekon entsisatkariakse.

13 Neh tanon sheonkaron ne iakotentenion, teiontsarites oni ne teieron8ekon.

14 Ensataskastston tsi iah teiakoien naonsaiesaeiristse ; entsiesaeiritse tsi nentsiontonnhete ne tiakori8aieri.

15 Saiatat tsini kentiok8a tahatati, 8ahenron : Rotaskat onka ienhanatarake Nio raonakeraserakon.

16 Tontahenron ne Iesos : Saiatat 8ahatennioten, nok kentioko8anen 8asakohonkaron.

17 Nok nonen siikahe8e taionstskaon, iahotori ne rahonnhatsera asakohnonksa tsiniiakon Sakohonkara8i aseken onen ak8ekon ka8eiennentaon.

18 Ak8a enskat tsi nontahatiiere, taonteraiatak8e ; 8ahenron ne tahatierente : Skennen sanontonnionhek ak8a ok on8a enkatkensera ne 8akon8entsianinon.

19 Nok ne saiatat 8ahenron, Sisk nioianeke teiotinakares 8akenask8aninon iatekakonte kati tsi enkheiatenienten, skennen katisanontonnionhek iah oh takiere netho iahke.

20 Sekon ne saiatat 8ahenron nehne : Ak8a on8ar ok 8akeniakonhonhatie, iah kati takiere netho iake.

21 Onenkati sara8e ne kannhatsera, sahorori ne raiatak8eniio. Tsi nahosense ne raiatak8eniio, 8ahenron ! 8as, kanatakonsson oni tsi tekanatokenhaton, sheiatarorokha ne iakotentenion, teionstsarites, teieron8ekon oni, ak8ekon kenh nontasheiatenhaf.

22 Tontahenron ne rannhatsera : onen ki 8akeri8aieritonhatie, nok ki tanon sekon ionaktote.

23 Tontahenron, ne Raiatak8eniio ! 8as ohahakeson, atehenraktontie oni, nok tsiniiakon ensheken ak8a ok tasheiatenhaf, akanonsinn tsi 8akenonsote.

24 Aseken ori8iio tsi iah onka tiiaontennhonta nakatennatsera tsinihati kheonkara8ine.

25 Kentioko8anen are ron8anonteratie : tontahatkarhateni, nok 8asaka8enhase.

26 Onkakiok raskaneks naiakenik8ekhene; tanon iah tesakotak8as8ens, roniha, ronistenha, rone, Sako-ienhokonha, rontennosenhokon oni rontatekenhokon iehiohe nak8a raonha tsi ronnhe, iah onkiatenro te8atonsere.

27 Nok oni ne iah teiontketasts nakoiasa, iah onkiatenro te8atonsere n'iah iihne tentientane.

28 Onka oni tsinitsion ahatenonsonniane, ne iah neh taontahatierentane, ahakaenhion roien ontéken tsinikon kari8anontons iaonstsahate nak8a iaha8eien-entane.

29 Tosa neok naontahatasa8en aontahenstsk8aren nok iah tiahasa, onen nehne nonk8eokon enhon8a-tentoriatak8ake tsi enhiontkatoseke.

30 Enhiontonheke : Ak8a nehne iehok8enion naontahatasa8en nok iah tiiehoson ?

31 Ok ne ens ne rakora Sahateriiosere, iah onte kenh neh taontahatierente, ahari8isake iatekaieri kenh noieri ni8ennia8ehetserasen niionk8etake iatahoterate ne te8asen ni8ennia8ehetserasen tahotiok8ine ?

32 Tokat iah taonton, ienhoteri8anietase ki sekono-
ok ihnon hentre, skennen tikenhak.

33 Eh kati niit tsinitsion ne iah tense8ate8ente-
tane tsini se8aien; iah ki onk8atenro te8atonsere.

34 Ia8ekon ne teioiotsis; nok tanon nenhiotak-
senne, oh nahoten entsienenhisatake ?

35 Iah othenon teskasta, ak8ekon iah teioianere
naiakon8entsiarsenstak8e; astste tanon ien8ation.
Onka teionhontakarontak8en naionronke, ionronk.

*Sisk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

1 AK8EKON ne ratikarotations oni nionk8etak-
senssk8eokonha ron8ateranentaktennihak8e ne Iesos
tsini honatahonsate tsi nahoten raton.

2 Nok tanon ne Pharisian oni ne ratiatons oia nontahonatierase, nok Sahonniron : nisakonoronk8a nionk8etaksensk8eokonha ak8a tehontonsts.

3 Nok ne Iesos tontasakori8akentonk8en, Sahenron.

4 Onka kiok tsinitsion enskat te8ennia8e ahonask8aientaketeiotinakarontonha, skaiatat aontiataton, iah ontekenh ok eh tasakotsiak8arisi karhakonko8a ne tioton ni8asen tanon tioton nok neh ahaiatisakha ne iotiatatonhon tsiniiore iaonsahaiatastsenni.

5 Nok nonen enshaiatastsenni, enhanitsionk8aketate tsini shostsennonnihatie.

6 Nok nonen ensra8e tsi rononsote iah ontekenh tiiasakohnonkhon ne rontenroson oni ne tehonnonsanekhanion, nok enhenron : te8atonna8arionnion tanon non8a aseken skiatastsennion ne Sakatenask8atonnine teiotinakarontonha ?

7 Etho kati niot tsi k8arori tsi senha entionsennonniation ne karonhiake ne saiatat rori8aneraakskon enskatatre8ate tsiniot ne tioton ni8asen tanon tioton rotiianere iah oni othenon tehotinnhitseraien.

8 Ok ne ens ne tsiathon8isen oieri nio8istaien, enskat aioti, iah ontekenh oksaok takahaseroten nok aontonte8eienton aionhe8e tsiniiore iaonsakatsenni.

9 Nok nonen enskatsenni, ienhiakononkhon kons-tsihokon oni ne tekonnonsanekhanion, en8atoune : te8atonna8aren tanisa aseken se8akatsennion ne Sak8is-tontionne ?

10 Eh kati niot k8arori tsi senha enhiontonnharonnion n'Eronhiakerononokon, nenskat iakori8aneraakskon enhiakonikonranon8ake nok entsiontatre8ate.

11 Ratonhak8e oni : Saiatat ne ronk8e tekeni tehonekenterontseraien.

12 Kkare onen Sahenron ne kenhniraa : Rakeni, takon onen tsinikon nii aka8enk. Nok 8ateshakok hasiase tsinikon roien.

13 Iah tekari8es onen ak8ekon roienahatie ne kenh

niraha tsinikon raoŋenk, nok ŋahatenti, ihnon tienakere eh niiahare, eh nonŋe iahatekkŋisa kenteserakon ne raoŋistakenha.

14 Onen akŋekon sihotekkkŋison ne raoŋista, ŋahontokariakhon neh nonŋe niienakere, onen oni neraonha tontasaŋen ŋahotentane.

15 Onenki ŋahannhatserisakha, nok ne ŋahonnhane iabotori asakonikonraratieseke tsini haonŋentsia raotsenenokon kŋiskŋis.

16 Ethononŋe nihaskanekskŋe ahotsennonnihon oni neh arakseke ne kŋiskŋis ionatatenrase, sekon ki ens nehne iah tehonŋaŋiskŋe.

17 Eh oni nonŋe onen tonsahosŋathene oni sareiarane ne raonhake, ŋahenron : toh are onte nonŋa nithonatekhonni ne rakeniha raonnhatsera, kenh nii nonŋe atonkariakon ŋakeriios.

18 Tensektane kati nok rakenineha ienske, enkiron : Rakeni, risentenni ne Niio, oni nise.

19 Iah kati teseŋakerionte ne takienha aonsakaton, eh kati natakiecasts tsiniiot ne sannhatsera.

20 Tonsahatane, ŋahatenti ronineha niionsare. Sekon ok ihnon satontare ; ok naha tahoken ne Roniha, ŋathoniatasiharane tsi nahotenre ; iathoterate nok iahoniasa oni ŋathonoronkŋanionton.

21 Nok ne ranekenteron ŋahenron : Rakeni, ŋakenhikon kentho ehtake nakaronhiati oni ŋahenton, iah kati teseŋakien naonsaionkenatonkŋake Hetsienha.

22 Nok ne rokstenha ŋasakonnhane ne kannhatsera : ahontabatihaŋe nok ahonŋaseronniate nakŋaniateseŋakŋennios, nok ahonŋasnonŋasite oni tahonŋata.

23 Ietsinonksa tionnhonskŋaron oŋira ionaressens, iestsirio ; teteŋastskaon nok teŋatonnharounion.

24 Aseken kehiken riienha raŋenheionne, onen shotonnhetonhatie, rotiatatonhonne nok onen saraŋe. Nok tahontasaŋen ŋahontonnharen nok ŋahontekhonni.

25 Kenh kaien ne thakoŋanen ne roienha kaheta-

kon natontare; sekon ok kati ihsi niore tare ok naha Saharonke tetiotonhare, karennote, oni teiakononniak8en.

26 Kannhatsera kati iahononke, Sahori8anontonse oh nitiotieren ?

27 Nok ne kannhatsera 8ahenron : Estse kenha 8ahi onen isro ne kati 8aonni rotenniote ne Ianiha ne iahken tsi skennenko8a tironnhe sara8e.

28 Nok tsi nahonakk8en iah teshothontaton niahonsahota8eiaton ; Onen ki ne roniha iahaiakenne nok 8athorhotonnion oh naia8ennekenha aonsahata8eiate.

29 Tontaho8enna8eron ne roniha 8ahenron : onen eso ioserake shikonhiotense iah oni non8enton teskonhiatennikonrate8aton, nok sane iah non8enton teskenask8a8i arahona kaiatakeras o8ira akenhake naia8aton8eshonk8e nakatenro okon.

30 Ak8a nehne ionerak8at ne kehiken etsienha, ak8ekon tsionatak8akareni 8akontekk8isa tsinikon ehtsia8ine, tanon tsi sara8e 8asheia8entho nionaresens.

31 Nok ne roniha tahehron, kien, tiotkon nise tenik8ekonhatie, nok tsinikon 8akien ise sa8enk.

32 Teioton8entsiohonne ki aiontennioten oni aiontonnharen, neh kehiken ehtsekenha ra8enheionne, nok shotonnhetonhatie ; rotiatatonhonne, nok onen sara8e.

Iaiak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

RATONHAK8E oni ne Iesos : saiatat ne rostsoko8a enskat ronnhatseraien ne rororoki 8ahon8ari8arho rotiesatenni ne rao8enksonha.

2. Iahononke, 8aha8enhase: oh nahoten keria8aronkas nise sari8ake? Skontseraseronni kati tsiniiot tsi saterihonte; aseken iah ki sekon noia kenh tiiaonsasiere naka8enk sonha.

3 Sahenron ne kenh raroroks ne ra8erientakon : oh natenhia8ennekenha onense Sahi ne raiatak8eniio sahakeriontako tsi Kaststeristak8e ne rao8enksonha ? iah takk8eni non8entsia kenh nakiere, nok katehens ne takastsarite.

4 Sakaterientare tsi nenkiere naontetsenri ne taionkarhoton tsi rotinonsoton nonen entsionkerion tak8en.

5 Ethone akteson tsi iasakohnonkhon ne ronatkaron, Sahori8anontonse ne rahente, Sahenron : Toh nikon iakarotani nakkos8e ?

6 Tontahenron : Enskat te8ennia8e nikanak8ake kenhie. Nok ne raroroks tontahenron : Satsiena ne saiatonsera, nok kenh sanistsk8aren oiah sasonni 8isk ok nense8assen.

7 Tihaiatate sahori8anontonse : ok nise, toh nikon satkarote ? Enskat te8ennia8e nika8inotserake onatsia. Nok ne raroroks tontahenron : satsiena ne saiatonsera, nok oiah Sasonni ne satekon ni8assen.

8 Nok ne Rostsoko8a, 8athorensaron ne raonnhatsera iah tehori8atoken, neh tsi niha8eiente tsi nahaiere, aseken non8entsiakekha akoienhokonha senha iontatenikonrare tsinikari8es iakonnhetie, tsi-niiot ne kas8athetsera akoienhokonha.

9 Nok nii k8aroris oni, se8atenroseronni ne 8astsoko8atseraksen, aia8ens nonen ense8atokten, taiestsiiarhoton rahotinakeraserakon iatekakonte.

10 Onka rori8atoken tsinon8e niiori8aha rori8atoken ki tsinon8e niiori8o8anens ; nok ne iah tehori8atoken tsinon8e niiori8aha, iah ki tehori8atoken tsinon8e niiori8o8anens.

11 Tokat kati non8a iah tesari8atokenne tsinonkati ne 8astsoko8atseraksen, onka kati enhiesatak8enniaienhase nori8iio, 8astsoko8atseriio oni ?

12 Tokat oni non8a iah tesari8atoken tsinon8e nakoren ako8enk, onka kati entieson ne sa8enk ?

13 Iah tahak8eni ne rannhatsera tekeni taokos8e-tseraientake ; aseken tokat saiatat enhos8en, nok

enhonoronk8e ne saiatat; tokat enhokonnienste saiatat, enhokenron ne saiatat iah kati oni nise taonton ne Nii hatsise8aiotense tanon Otkon.

14 Tsinihati ne Pharisian ronataonsatek8e tsinahoten 8ahenron ok tahon8aieron aseken rohnaskennhasene ne rononha.

15 Sasaka8enhase kati : Ise8ere kinise se8aianerese nonk8ene ; nok tanon ne Nii ak8ekon raienteri tsini se8eriasotens; Aseken tsinikon ieri8anoronsta nonk8e okon ak8ekon rori8aston ne Nii.

16 Kaianerensera tanon Rotitokenseak8e 8atatiene tsiniiore ne San. Nok eh nahe tiotasa8e onen karihohanaton ne Nii raonakerasera; ak8ekon ok oni iakoskennhen niaionta8eiate.

17 Senha se 8atiesen naontohestste tsi karonhiate oni tsi ion8entsiate tsiniot ne skaiatonk8a aihosense tsini kaiaton ne kaianerensera.

18 Onkakiok enshatek8ate ok ne ens tenshiatekhasi nok oia enshoniake, enhari8anerake kentesera, nok onkakiok enshatateniakten ne skon8atek8aton enhari8anerake kentesera.

19 Saiatat oni naha ne rok8astseko8a; neok ne kanoronson rastseronniatak8e, neok oni ne niateskakk8iiosson iraksk8e ok tiiate8enniserake.

20 Saiatat oni nerotent Lazar ron8aiastsk8e tsi ronnhokaronte ne rok8astse rahiationnik8e, raiatak8ekon roststa8isk8e.

21 Raskaneks8e narahona neh ahrake ne tkani-serens rahotekk8arane ne rok8astse, iah tanon onka tehon8a8isk8e; erhar ok eh kontik8attosk8e nok kontikanonstsk8e tsi roststaronnion.

22 Khare onen 8arenheie ne rotent, Ratironhiakeronon iahon8aiatenha8e ranask8akon n'Abraham; 8arenheie oni nehne ne rok8astseko8a nok 8ahon8aiatata.

23 Nok nonen sihotetsiraton, oni Onesson roroniaken, 8ahatarakestsko, nok ihnon iahoken Abraham, nok ranask8akon eh thotonnhahere ne Lazar.

24 Sathohenrete, Sahenron: Rakeni Abraham, askitenre, ahontastsiatori ne Lazar, a8enke iatahanisnonso8e nok ahatie8enthotak8e kennasake; aseken iah tiiiaieri8ahe8e tsini Sakeronhiaken kebiken kenh non8e otonkokon.

25 Tontaho8enna8eron n'Abraham Sahenron: Kien saseiarann tsi sastsoko8ane non8entsiake nok ne Lazar eso roieshaon, on8a kati nehne non8a onen rotsennonni, nok nise ironhiakentastsanit saronhiakentha.

26 Iah ki oni neok teiori8a ioshonhio8anen tsi ioton8entsiikon ne teionk8akhasiaton; nese 8aonni iah tese8atons ne kenthon iaiontenti nok eh iaen tsi tesiteron, iah oni neh aontaiontenti nok kenthon nahontaien.

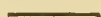
27 Nok nerok8astse, Sahenron: Sakonneken kati Rakeni Abraham, iahonsastsiatori ne Lazar rakenineha.

28 Aonsasakororiana ne Sisk nateiak8atennontere aontonsseke tosa aiak8ariskon.

29 Tontahenron n'Abraham: sakoti8ennenha8e ne Moïs oni ne Rotitokense, neh ratiser.

30 Sekon tontahenron ne rok8astse: tosa, rakeni Abraham; toka se non8a enshontatre8ate nonka kiok iaka8enheion ahonsahon8atiroriana.

31 Nok n'Abraham tontahenron: tokat iah tenhontahonsatathe tsini honen ne Moïs oni ne rotitokensehak8e, iah kisenha tahontahonnetak8e naonsasakotiken aonsaiontonnhete niaka8enheionne.

Tsiatak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

1 ETHONE ne Iesos Sasaka8enhase ne raotiok8a: iatekakonte nehne tsi tenhiontateri8aientaten; nok rotentasere onka enshakori8aientaten.

2 Senha ioianere tsi katheta Satenenhiarak8a ahon-
Sanenhianiionthase nok kaniatarhen iahon8aiatonti,
tsiniiot nasakori8aientaten enskat n'eksaokonha.

3 Se8atatenikonrarak kati : tokat tetsiatennontere
enhianikonraksate, hestsitteten ; tokat enshatatre-
sate, sasanikonrhen ki oni nise.

4 Tokat tsiatak niiori8ake se8ennisera aianikon-
raksate, nok ok oni khe niiori8ake tahontare nok aia-
rori ahenron : skatateri8astani, sasanikonrhen.

5 Ethone ne Ratik8ekonne 8ahon8enhase ne Roia-
ner : Tak8aiestas ne te8etakon.

6 Nok ne Roianer tahehron : arahona tsini kanen-
hotsinek8ar nikatsinetaroten ni8a aese8aientak
ne te8etak8en : Iah othenon tehken aese8enhase kehiken
kerhite : Satenaharostsi nok kaniatarake iekaniotann ;
nok ense8a8ennarak8e.

7 Onka oni tsinitsion ahonnhatseraientake ken8en-
tatie ahoioteke ok ne ens katsenen asakononnatie-
seke, nok iahoken tontare oksaok aha8enhase : atek-
k8aratserakta iset nok tesastskahon.

8 Toka kenh aha8enhase : Takekhonnien, sateniion-
ten, nok takekk8aerhas tsiniore ien8akatane oni
en8akehniatana8en ; Ethone onen nise tensastskaon
ensnekira oni ?

9 Neh kenh enhatonnraksate ne kenh kannha-
tsera tsi eh nahaiere tsiniiot tsi ron8annhaon ? ikere
iah onte.

10 Eh kati oni nise niiot, nonen ense8ari8aierite
tsi neniestsinnhaon, se8enron : iah othenon teiak8a-
tonron ; aseken neki ok nonk8aiotensera ionk8aioten-
hon.

11 Nok nonen Jerusalem siiaha8enonhatie tsite-
honton8entsiakhenhatie ne Samari tanon ne Galile
niihare.

12 Onen thoha siira8e ionatak8enrare, oieri ni-
hati rotiststa8is 8athonterane, ihnon kati ok tontaha-
titane.

13 Nok 8athotihenrete, nok 8ahonniron : Iesos,
Saianer ! ask8entenre.

14 Nok nonen sasakoken, Sasaka8enhase : 8ase8e, Ratitsihenstatsine iahasene. Nok tsniiore niahone nonhatie eh sahatiie8entane.

15 Nok saiatat, ak8a neok 8ahattoke sahaie8entane, sahakete tehonon8eronnionne ne Nio tsiniha8enna ra8ennotatie ;

16 Nok rasitakta ne Iesos sahatisk8entaren tehonon8eratoms. Samaritan tohiken nahaiatoten.

17 Ethone ne Iesos tahatati, 8ahenron : Iah kenh teshotiie8entaon noieri nihati, kah kati niiehonenon ne tioton sekon nihati ?

18 Neok kenh kehiken nok thihate tontahonon8eratonne ne Nio.

19 Ethone Saha8enbase ; testann, nok sasatenti ; neh sesatsiente tsi tisetakon.

20 Onen oni Pharisian 8ahon8ari8anontonse, katke en8a8e ne Nio raonakerasera, tontasako8enna8eron, 8ahenron : iah nah sotsi ok ihnon, taontontorori nonen en8a8e ne Nio raonakerasera.

21 Iah oni naha taiahihon : Kenh 8ahi ihres ; ok ne ens kenh 8ahi itres. Aseken non8a tese8aiatokenson ih8es ne Nio raonakerasera.

22 Sasaka8enhase oni ne raotiok8a : ien8atenniserihe8e tsinon8e nense8askaneke naese8atkatho enskat oni nonk8e Roienha ra8ennisera ; nok iah ki tanon tese8atkathosere.

23 Nok enhietsirori enhiahiron : kentho ihres ; tokas oni kenh nonkati itres. Tosa ki tanon eh niahase8e, tosa oni ietsinonteratieson.

24 Aseken tsiniot nate8anennekara8e, tekaron-hiiakta tsi kahniararha, eh kati oni nehne nenhia8enne nonen tentre nonk8e Roienha.

25 Niarek8e ki tanon eso enharonhiaken, enhon8ate8entete oni ne kenh ka8atsirate.

26 Tsiki nia8enhon Noë sihotenniseratenion ; eh kati oni nehne nenhia8enne nonk8e Roienha enhotenniserateke.

27 Teiakostskaonk8e oni ienekirhak8e, iakohniak-

sk8e oni teiontateniaktennihak8e tsiniiore iahata-
8eiate ne Noë rahohon8akon; nok tonhnohton ak8e-
kon oni Sahakorio.

28 Eh oni nia8enhon sihotenniseratenion ne Lot:
teiakostskaonk8e, ienekirhak8e, iehninonsk8e, ion-
tenninonsk8e, ieienthosk8e, nok iontenonsonnianion-
sk8e.

29 Nok tanon nonen sontahaiakenne ne Lot tsi
kanataien ne Sodom; Otsire iontenatentasta tekaies-
ton 8ahokennore ak8ekon 8ahakorio.

30 Etho kati oni nehne nenhia8enne nonen ien8a-
tenniserihe8e nonk8e Roienha ra8ennisera.

31 Neh non8e te8enniserate, onka kanonsake en-
haratake, nok ne rao8enssonha kanonskon tkakeron,
tosa tethastsnent naonsahakoha; nok ne kahetakon
ienhreseke, tosa shakoha tsinahoten tkaien ne kanons-
kon.

32 Sase8eiarann tsini ioiata8enhon ne Lot rone-
kenha.

33 Onka enhaskennha tsi ronnhe, enhotonse; nok
n'enhate8entete hensronnhete.

34 8ak8arori neh non8e te8asontate teniase enhni-
nast8eke skanaktatne: saiatat enhon8aiena, nok
enhon8atka8e ne saiatat.

35 Tekeniiase tsionathon8isen enskatne enkeni-
thetake: skaiatat enkon8aiena nok enkon8atka8e ne
skaiatat.

36 Teniiasse kahtakon enneseke, saiatat enhon-
8aiena, enshon8atka8e ne saiatat.

37 Tontahon8a8enna8eron 8ahonniron: kah ne
kenh non8e Saianer eh nenhia8enne? Tontahenron:
ak8a tsi ok non8e nenhioiataststokotonke nonk8e
kenha eh oni non8e nenkontkennisa n'Ak8eksokon.

*Satekon-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atoken-
ti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

SEKON, are oia tonsasakori8akentonk8en, 8asa-
konatonnihtak8e tsi teiton8entsiohon ne tiotkon
aiakoterennaientake, tosa taie8ishenheie;

2 8ahenron : Saiatat naha ne tehaiatoretha nehne
iah othenon tehostsanis ne Niiio iah oni onka tesako-
konniesta nonk8esonha.

3 Ok neh sakanata, enskat ne ioterehons kanakere-
k8e, niate8enniserake ronenrotaniresk8e nahari8ak8a-
risiase tsi teioris8arheon.

4 Kari8es tsinahe iah othenon ori8a teronnis :
khare kati onen 8ahanontonnion nok 8ahenron ne
ra8erientakon : saeto sane nehne tsi iah tehitsanis ne
Niiio iah oni othenon tekhekonniensta nonk8eokon :

5 Kenh ki kaien kehiken iotereons te8akenikonr-
haranis, onen ki nah enkeri8ak8arisien, kati oni ken
onhiorane tiotkon on8e ten8akaterientakariaton.

6 8ahenron kati ne Roianer : ak8a otokenhon se8a-
taonsatat : tsini haton ne tehaiatoretatseraksensk8a.

7 Nok ne Niiio, iah onteken tataontasakonnhe ne
sakoiatarak8en tiotkon on8e iatehotihenretha raon-
hake, ethoneh ne sane roniskohe nahatre8ate ne
rononha raotiri8ake.

8 8ak8arori, iah tehoniskohe tsi tentesakonnhe.
Kenh oni kaien, nonen tentre n'onk8e Roienha ise8ere
ken enhatsenri ne te8etakon tsi ion8entsiate ?

9 Kenh oni nontahaierate tsi 8athari8akenton8e,
neh notiake tsi akaonhaa ki ok iakoianere nok iah
othenon notiake.

10 Teniiase 8ahenron 8ahiaterennaienna Ononsato-
kentike, saiatat Pharisian, nok nesaiatat rakarota-
sions nehne.

11 Ihrate ne Pharisian nok raton tsi roterennaien :
O Niiio ! tekonnon8eratons tsi iah eh tekiatoten nii
tsiniiot notiake nonk8esonha ; ratinensk8as, iah tetho-
tiri8aieri, ratinak8aiesen, tsi oni niot ne kenh raka-
rotasions.

12 Tekeni tešakentontiethà tšioiaiaksera, nok akšekon kkariaks noierihaton tsini šakien.

13 Nok ne rakarotations otasetonke tontahatons-tšoten akšekon iah tešatarakestskšenhatie, nok raton tši roterennaian : O Niio ! Takitenr šakerišaneren.

14 Orišiiio tši kšarori : neh kehiken shotiatokešenhatie tši shotentionhatie nok iah ne saiatat : aseken onka iontatharatasts ehtake niienhentsien ; nok onka ehtake iontattonni enhiontharatate.

15 Otiake oni eh iesakotiiatatastskše eksaokonha neok oni ne iasakoiatosere ; šahotisšaten ne raotiokša tši šaontkatho, nok šasakotinnhese neh niiesakotiiatenhaskše.

16 Nok tanon ne Iesos iasakohnonke nehne nok šahenron : tosa iestsiiotasts karo aontaiente neksaokonha, tosa oni iestsinnhes : aseken neh akošenk ne Niio raonakerasera ne tšiontatieren.

17 Orišiiio tši kšarori, nonka iah tenhaienasere tšiniot neksaa ne Niio raonakerasera, iah ki tiiahatašeiate.

18 Saiatat rasenošanen šahenron tši šahorišanon-tonse : Šaianer ise ne tisarišaieri ! Oh nenkiere ne Karonhiake akatsennonni ?

19 Iesos tahenron : oh neh niiotieren tši saton tisarišaieri ? Iah onka nakoren tetiakorišaieri neok enskat nehne Niio.

20 Saterientare tsinahoten ne kontirišakšeniios : tosa serišanerak ne kentesera ; tosa šerio ; tosa senensko ; tosa sheianošenten ; šhekonniienst ne iesaienha.

21 Tontahenron : shontonkenikonrote ok nehne oni hakšekon shišakerišaieritonhatie.

22 Iesos sahašannaronke neh nikašennoten, šahenron : sekon ki tšiorišat tšiatoktani : satenninon tšini-saien, nok sheiakhonhas ne iakotent, onen tokenske entisastšokosatseraientane Karonhiake ; nok tontase oni tenesek.

23 Šahonikonraksen tanon tsini kašennoten šahagennaronke sotsisekenh rokšastsehne.

24 Nok ne Iesos Sahattoke tsi Sahonikonraksen, Sahenron : ori8iio tsi Sentore ne Karonhiake aionta-Seiate ne iakok8astse.

25 Sekon senha Satiesen n'Oniak8aher taontohes-tste tsi teiohontakaronte ne ienikhonk8a, tsiniiot ne rok8astse Karonhiake ahata8eiate.

26 Tsiniiakon Sahonronke Sahiron : onka kati neh-kenhak8a enhieniakenne ?

27 Tontahenron : tsinahoten ne iah taiek8eni nonk8e, enhak8eni ne Niio.

28 Tier tahatati : ok kati nii nak8ekon ionk8ate-Senteton nok k8ateranentaktenni ?

29 Tontahenron : ori8iio tsi k8arori tsi iah te8a-testsenrionhe oni nenskat ne rote8enteton, raononsa, rao8atsire, tehatennontere, ok ne ens rone, sakoienhokonha ne Niio raonakerasera ahoriionniatsera.

30 Ne iah senha ihsinon8e taonsahaienasere kentho tsi ion8entsiate, nok nihsinonkati enkaha8ite, enhronnheke on8e.

31 Ethone ne Iesos Sasakoiatotarho ne tekeni ia-Senre Nihatik8ekonne, nok Sasaka8enhaso : kehiken non8a Jerusalem Sete8e, onen ak8ekon enkanane tsinihotiiaton ne Rotitokenschak8e nonk8e Roienha raiatatake.

32 Aseken enhon8ate8entete tsinonkati nionk8e-taksenokon ; ok tenhon8aieron, enhon8akenrense-ronni, nok enhon8anistskerosera8e rakonsake.

33 Nok tsi nenhon8asok8a8essonsi ethone enhon-Sario ; nok tanon asen-aton nen8ata enshatonnhete.

34 Iah tanon othenon tehotinikonraientaon ; eh oni niiore tsi ronateri8asetennine neh nikarihoten ak8a ki iah othenon tehotinikonraientask8e tsinahoten ratonhak8e.

35 Onen toha siiahra8e ne Jeriko, teharon8ekon ohahakta renstsk8ahere tehastsarites.

36 Sahattoke kati tsi kentioko8anenhatie ihien, Sahari8anonton oh niotierenhatie.

37 Nok Sahon8arori tsi Iesos Nazaretronon roto-heststonhatie.

38 Nensok Sathohenrete, Sahenron : Iesos Ta8it Iaienha ! Takitenr.

39 Sahon8annhese nohenton ihien, nok tanon ne raonha tahak8isronne tsi tehovenreta raton : Ta8it Iaienha ! Askitenre.

40 Sathatane kati ne Iesos, iahatennhane iahon8ennonke, nok nonen eh sathatane Sahori8anontonse.

41 Sahenron : oh nahoten saskaneks ? Tontahenron : Se8enniio ! Akkenheke.

42 Tontahenron ne Iesos : eh nia8enn skenhök : neh 8esatsiente tsi tisetak8en.

43 Nok oksaok 8ahaken ; nok 8ahosere ne Iesos tehonon8eronnionne ne Niio : Nok nonk8eokon ne 8aontkatto 8atton8anon8eron oni nehne ne Niio.

Tioton-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

KANATAKONSON niahare ne Iesos siiahatenatorene ne Jeriko.

2 Saiatat ne rakarotations eh non8e nihanakerek8e Zaché ron8aiastsk8e eso tsi rok8astsene.

3 Raskaneksk8e ahoken ahoienterhane oni ne Iesos, nok iah te8atonsk8e sotsi kentioko8anen tanon neraonha sotsi nihanenhiesha.

4 Neh kati 8aonni ohenton niahatakhe, tihientaststokote eh iaharathen nok 8ahatnennhioharak8e, aontonseke ahoken nonen eh non8e nenhre.

5 Nok nonen eh non8e shara8e ne Iesos, 8ahatara8estsko nok 8ahoken, 8aha8enhase : Zaché iosnorenntasastsnent aseken sanonskon non8a enkata8eiate.

6 Sathosterihen oni rotsennonnihatie tsi tontahastsnente neh tsi 8ahota8eiaten.

7 Ak8ekon ok oia nontaiakotierase nok iontonnionsk8e ; tsi non8e iah tetionk8etaieri nahata8eiate.

8 Nok ne Zaché eh Sathatane rahohenton ne Ro-

ianer 8ahenron : Saianer asennen nenkheion tsini8a-
kien ne iakotent : nok kaneka nakhekaronnikhe
kaieri natentiaseren tsi enskien.

9 8ahenron ne Iesos : On8a kenh8enniserate onta-
8eiate n'atanitenresera ne kenthonon8e nikanonsote,
aseken kehiken Abraham oni nehne roienha 8ahaton.

10 Aseken nonk8e Roienha neh 8resakhe oni ras-
kennhasere tsinahoten iohtonhon.

11 Tsinikari8es iakotaonsatek8e neh nikarihoten,
Iesos iahatasonteren nok iathari8akenton8e, netsi
onen akta ihre ne Jerusalem oni tsi roterientare tsi
onen thoha 8ene aonton ne Niio raoiatanerak8atsera.

12 8ahenron kati : Saiatat ne ronk8e neh ne ra8a-
tsiranoron ratentionhe ihnon 8are 8ahatkorastane, nok
ki oksaok tentre.

13 Iasakohnonke kati oieri nihati neraonnhatsera,
oieri nika8istake tasakahon, nok 8ahenron : Se8eiaron
kehiken tsiniiore tentke.

14 Kenh kaien ne thatinakere ron8as8ensk8e, nese
8aouni iaon8ateri8anietase ron8arorihatie, rontonne :
iah tateionk8aton8entsioni ne raonha kehiken ason-
k8aststeriste.

15 Ne kati nonen sonsara8e, onen oni siiehotiata-
k8enioston ne tkanakeraseraien, 8ahatennhane ionsa
hon8atinonke ne kannhatsera ne sakotak8enniaienni
ne rao8ista, ahotokens toh nikonhatie tehonatenstson
tsi rotikarhateniaton.

16 Ne rahente eh 8athatane nok 8ahenron :
Saianer ! Oieri niieiotihenthon ne sa8ista.

17 Tontahenron : etho, ioianere tsi sennhastseriio ;
nekati tsi sari8atoken tsi non8e kenh niiori8aha,
Oieri nikanatake 8akonhiatak8enioste.

18 Thihaiatate ihsre, 8ahenron : Saianer ! Sisk
niieiotihenthon ne sa8ista.

19 8aha8enhase oni nehne : Sisk ki nikanatake
enhsiatak8eniioke.

20 Onen ne saiatat ihsre, 8ahenron nehne : Saianer,
kenh sekha8i ne sa8ista kanok8ak8enonni.

21 Aseken kontsanikon, Sakaterientare tsini seniakastste; tsek8a tsinahoten ne iah tesatak8enniaien, nok tsienthok8as tsinon8e n'iah tesaienthon.

22 Nok tontaha8enhase: Sennhatseraksensk8a! Sa8enna tenkonhiatoretak8e; Saterientare tsi keniakastste, tekehk8a tsinon8e niah othenon te8akatak8enniaien, kienthok8as tsinon8e iah te8akienthon.

23 Nahoten kati ahori8a tsi iah ne bankne tiessaionton nak8ista, tsi naonsonka iaonsonkk8en nok oni tsinikon aioteiaronke.

24 Onen kati 8asakonnhane neh ratiteron 8ahenron: Satsise8akk8a no8ista nok neh ionsatsitsion noieri nihoien.

25 Nok taonniron: Saianer! Onen oieri niho8is-taien.

26 Eh kati niot Sak8arori: tsi nenhiakoientake ne skastson sekon entsiontaton nok niah othenon tehoien sekon oni nehne enhon8akk8a tsinikonha enhoientake.

27 Nok kenh kaien ne ionks8ens oni iah tehonthontaton akheia8steriston karo nontaietsiiatenhaf nok akkentou ietsii8enthon.

28 Nonen saharihokten, onen are tonsahathahak8e tiotkon tsi Jerusalem niiaha8enonhatie.

29 Nok nonen akta shire ne Bethphagé oni ne Betani, onontakta ne Olivier, teniase ne raotiok8a iasakotori.

30 8ahenron: eh iahasene kehiken tkanataien; nok nonen ientsiata8eiate kanatakon enseniken kenseri 8assaronte neh n'areko non8enton teiakosatenston; Seninerensi nok taseniiatenhaf.

31 Nok tokat onka kiok enhietsiri8anontonse ohnontieren tsi 8eseninerensi: Enseniron: Roianer ki tehoton8entsioni.

32 Oksaok 8aiatenti, nok ak8ekon eh niot tsi 8aiatkatho tsiniiot tsi tesakorori.

33 Ak8a kati onen ninerensions, 8ahonniron nerao-titsenen: oh nontieren tsi 8eseninerensi?

34 Tontaniron: Roianer ki tehoton8entsioni.

35 Sakonh8aiathe8e kati tsi renteron ne Iesos, nok raonatseronniat Sakon8arase eh tahon8enstsk8aren ne Iesos.

36 Nok ok eh nihotistskarontie tsini hose.

37 Nok nonen saonne8e tsi ionontenton n'olivier, kentiok8ak8ekon ne raotiok8a Sahontonnharonnion, 8athotihenrete tsi 8athon8anon8eronnion ne Niiio tsinikon ronatkathon ne iori8anerak8atenion.

38 Rontonnionne: Tahon8anon8eraton ne Ronontio tare Raosennakon ne Ra8enniiio! Skennen kenhak karonhiakon, nok ahon8anenton Ehnekentsi!

39 Otiake neh ratiataratie ne Pharisian 8ahoniron: Saianer! Sheiarist ne sentiok8a.

40 Iesos tontahenron: ahontka8e ne rononha, Onenhiaki tenhiotihenrete.

41 Nok onen akta shire, 8ahatkatho tsi kanataien, ak8a 8athasentho, 8ahenron:

42 Aia8ens kenhas oni nise, arahona oni on8a kenh Senniserate aesari8aientereon, tsini karihotens tsi oni non8e aontakaientak8e asetserni ne skennen! Iah ki oh taonsaia8enne onense tesateron8ekon.

43 Aseken ien8atenniserihe8e ne tenhiesanatannhake ne iesas8ens, oni enhiesannhotonnion.

44 Nok enhiesanatarisi, ensakohna8entho seienhokonha niseke ienakere; Nok iah oni tahonenre nenskat oni takanenhiaserake, ne tsi iah tesenniseraientereon tsi iata8eiatennine ne Niiio.

45 Nok Ononsatokentiko8ane iahata8eiate, ok saok tahatasa8en tontasakoiatineken8e neiontenninonsk8e oni ne iehninonsk8e.

46 8asaka8enhase: Kaiaton tsi ionterennaientak8a nakenonsa; nok nise ienens8atha se8atatenonsonniatenni.

47 Nok niate8enniserake etho sakorionniennihak8e; nok ne ratitsihenstatsiokon, ratiatons, oni ne ronaterionton ratiri8isaks8e oh nahatiiere nahon8ario.

48 Iah tanon othenon tehatiri8astsenriesk8e nahos-
tonte ; aseken ak8ekon ok nonk8eokon ron8a8enna-
noronk8ak8e.

*Te8asen-aton teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti Luc.*

TSINIKARISES sakotatisk8e oni sakorionnienni-
hak8e Ononsatokentiko8ane, eh 8ahonne8e ne rati-
tsihenstak8eniios, ratiatons oni ratiianerenseronni.

2 8ahonniron, tsi 8ahon8a8ennarane : tak8arori
kah nitisak8eniatserenha kekiken non8a nisierha ; ok
ne ens onka iak8eniatsera8i ?

3 Nok ne Iesos 8ahenron tsi tontasako8enna8eron :
tsiori8at oni nii enk8ari8anontonse, nok tontak8ari-
8aserak8as.

4 Karonhiakekha kenh ne San raotenek8ahestak
katen on8entsiakekha ?

5 Rontonhak8e ne raotinionrakon : toka enhia-
k8enron karonhiakekha, enthenron 8ahi oh kati non-
tieren tsi iah tetise8etak8en.

6 Nok nenhiak8enron on8entsiakekha, onk8eokon
nehne enhionkhinenhioiake ; aseken ak8ekon ok
tiaka8etak8enne tsi Rotokense ne San.

7 Ne kati 8aonni 8aonniron : iah othenon teionk8a-
terientare, kah nitia8enonne.

8 Tontahenron ne Iesos : Iah ki óni nii tak8arori,
kah nitkieratha tsini kierha.

9 Ethone are onen tonsasakori8akentonk8en non-
k8eokon 8ahenron : Enskat oni nah neronk8e 8aha-
nenharaienthos, nok ratinenharaienthos 8asakohni,
nok kari8es tsinahe roention.

10 Nok tsini8aiaris raonnhatsera iahotori 8ahaia-
koha ; nok tanon ne ratinenharaienthos niarek8e
8ahon8asok8a8esson nok rahoiatoskon sahon8atori.

11 Sekon tihaiatate ionsahotori, eh oni nehne non-
tahon8aierase, nok tontahon8atek8ate.

12 Sekon ionsahotori nasen-aton : tahon8akare8a-tanion oni nehne nok astste tahon8aiatonti.

13 Ethone onen Sahenron ne rotenenharhare : One kenh nenkiere? Riienha neh nak8a thinoron-k8a ienhiiatori, toka nah nehne tenhon8arhoton.

14 Nok ne ratinenharaientos Sahonniron nonen siihon8aken tare : Neh 8ahi tohiken ne rao8enk se8a-tonsere; ehnio kati hetsite8ario, nok ii onk8a8enk en8aton tsini hoién.

15 Astste ionsahon8aiatonti nok Sahon8ario. Oh onte nenhatiere ne ranenharak8eniio?

16 Tentre, nok enhatennhane enhon8ana8entho tohiken ratinenharaientos, nok akoren ensesakoh-nenharani. Nok ne rononha tahonniron : iah ki onte eh teia8ensere!

17 8asakotkathoseron, nok Sahenron : nahoten kati nohne kenton tsini kaiaton : Neh ne rotinenias-8enhon ne ratinonsonni, neh 8akanenhiak8eniione tsi tekaiosaien?

18 Onkakiok eh enhaiatienenne onenhiake, تنهايا tarine; nok tenhoiatorarake nonka enhorrienenne.

19 Ratitsihenstak8eniios oni ne ratiiatons, Sahon-tenienten nok saok ahon8aiena : aseken 8ahotinikon-raientane tsi rononha 8atesakori8akentonk8ate : onk8eokon ki sesakotistsanisk8e.

20 Onen senha Sahon8anehtentakte, neh non8a ionsahon8anatori nak8a karionnienni oni rontatonnis aontaionk8etaierike, natahatierekenha naho8ennaka-renrako nok neh ahostonte kaianerensera akon8anas-kon.

21 Kenh kati nahatiiere tsi Sahon8a8ennarane, Sahonniron : Se8enniio! ionk8aterientare tsi neok ne ka8ennanorons tese8enninekens, neok oni ne tkari8aieri serionnienni, nok oni tsi iah tatesonk8e-taiestasions ak8a oni neok nori8iio tsinisherionnienni ne Niio raori8asonha.

22 Ionk8ateri8aienni kenh naiak8akariake tsini sonk8akaraienni ne Cesar, katen iah?

23 Roterientaratsion ne raonha tsini hotinikonraieraton, 8asaka8enhase : Ohniiotieren tsi ise8ere ask8anikonrhaten ?

24 Tak8anatonhas toh nika8istoten : onka eh kasennare oni kakonsare ? tahonniron Cesar :

25 Tontahenron : Satsitsion kinioh ne Cesar tsinahoten Cesar rao8enk, nok Niio ne Niio rao8enk.

26 Iah othenon teshotiri8atsenrion ne tahontahon8a8enna8eronke akohenton nonk8eokon, ak8a neok ne rotinerakohon nok thatontotate.

27 Onen non8a Sadusean nehne rontenno8entha tsi tsiontonnhests ; sahon8ateranentakten nok 8ahon8ari8anontonse.

28 8ahonniron ; Se8enniio ! Moïs ra8en tsi sonk8aianerensera8i, onkakiok enhrenheie roniakon nok iah teho8iraientaon, neh ne teiatennontere shotiniak ne iotereons, aot8atsironnien ne rotsikenha.

29 Enskat kati ne tsiatak natehontennontere, 8ahoniake ne tako8anen, nok 8arenheie iah teho8iraien.

30 Nehne shokenha sahotiniake, iah oni nehne teho8iraientaon nok 8arenheie.

31 Onen neh nasenhaton sahotiniake, tsiniiore iathotinenrokten ne tsiatak natehontennontere ak8ekon 8ahonniheie nok iah onka teio8iraientaon.

32 Nok onaken iahaonniate ne tsiiothon8isen 8akenheie.

33 Kah kati nikaien ensroneke nonen entsiontonnhete ? ak8ekon se8ahi niiehotiniakon netsiatak nihati.

34 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : iakohniaks tsiniiakon iakonnhetie ne kentho ion8entsiate.

35 Nok tanon tsiniiakon enhiakorihontake naonsaiontonnhete oni niahonsaiakonnheke neh non8e te8enniserate iahse tetsiakoniakhe.

36 Aseken iah tetsiahiheionsere : aseken tenshontieren Eronhiakeronon okon, nok Niio sakoienokonha enskenhake tsi onen tsiakotonnheton.

37 Nok kenh kaien tsi tokenske tsiontonnhests

niakaŝenheon, Moïŝ rattrori okŝirokon satnitareñ, Sahenron: II raoti-Niio ne Abraham, Isaak nok Jacob.

38 Iah kati Ŝahi tehonŝa-Niio ne iakaŝenheion, neok kati Ŝahi neiakonnhe; aseken akŝekon niieiakonnhe ne raonhake.

39 Ethone otiake tontahontati ne ratiatons Ŝahoniron: Seŝennio! oriŝiio tsi tasierite tsinahoten Ŝasiron.

40 Ethone onen iah onka othenon teshonŜariŜanontonni tsi ok nitioteriŜaieraton.

41 Tontasakaŝenhase: oh kati nah neh niio tsi ionton TaŜit Roienha ne Keristos?

42 Aseken akŝa raonha ne TaŜit raŝen raoiatonse-rakon teieriŝakŝatha: Roianer raŝenhni n'Akianer: satien tsi keŝeientetakŝen.

43 Tsiniiore iatakhieniarorarake ne iesasŝens, nok asheiarasitokeŝatakŝake.

44 Oh kati nekenh naiaŝenne ne roienha akenhake, raton se ne TaŜit Rakeŝennio?

45 Nok tsi akŝekon ok nonkŝe ronŝataonsate, Ŝasakaŝenhase ne raotiokŝa.

46 Teietsinikonrarasek ne ratiatons, ratinonŝe nahotikhareson tsi rontiataŝasts, nok ronnonŝeskŝani tahonŝatinonŝeratonseke tsi ionkŝene, ehneken iahatistskŝarake tsi ionterennaientakŝa, nok ohenton ah atistskŝarake tsi Ŝatenniote.

47 Sakotinonskariatha iohnatereons tsini honatereennaientatseresons; aseken senha ihsinonŝe tsi nenhonŝatireŝatakŝe.

Teŝasen nok enskat teioteriŝasonterakŝen Oriŝatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.

TSINI kariŝes tehakanere ne Iesos, Ŝasakoken iakokŝatsenion iaheŝistaren kanerokŝakon.

2 Ŝahaken oni iotent iotereons tekeni kŝenis iakaren.

3 Sahenron : tiakari8akenniate, 8ak8arori tsi senha neh kehiken iotent iotereons ihsinon tsi nakaiere tsiniiot notiake.

4 Aseken ne kenh kaien neh 8ahakoti tsini iakoke-totennis, nok naonha kententetserakon eh oni nikon ioientak8a naioiatakennshaste nok neh 8ahoti.

5 Kenh kaien notiake neh ne iakotharak8en tsini iononsanerak8at n'ononsatokentiko8a tsi oni niio-k8asts, 8ahenron :

6 Ne kenh nise tese8akanere ; ien8atenniserihe8e neiah oni nenskat tataonsakanenhiaserake ne iah takarision.

7 Nok 8ahon8ari8anontonse 8ahonniron : Saianer ? Katke nekenh eh nenhia8enseron ? oh oni nahoten enkaieronniststak8en nonen eh nenhia8ensere ?

8 Nok tontahenron : se8anikonrarak tosa iestsinikonrakarhatho : aseken ronentioko8anen enthonne enhionksennenha8i, enhontonne ; ii ne Keristos, onen oni thoha iakahe8e ; tosa kati iestsiser.

9 Nok nense8ari8aronkanion iakoteriio oni ateriosera, tosa se8ateronhienten : iatekakontese tsi neh enkantihente ; iah ki tanon teiohnonteratietane ne iotoktak8en.

10 Ethone oni 8asakorori 8ahenron : ok nehne teionton8entsianekhanion tenhiakori8arheseron.

11 On8entsiak8ekon tatenhiaon8entsishonk8anion, enhiontonkariakon, enkannratarineseron, enhiakoteronhiantanionhase, nok niatekon tsinenhia8enseron tsi tkaronhiate.

12 Iatekari8akonte ki tanon tsi iatenhonnison-saren ne se8aiatake, enhietsikenrenseronni, enhietsiasarinesson tsi ionterennaientak8a, oni enhietsinnhoton ; nok enhietsiatenhasison rahotihenton ne rotiontiosson, nii aksennakon.

13 Nok neh kehiken ense8ari8aniraststak8e.

14 Ak8a kati on8a ok saok iase8atennikonrisa, netosa othenon aese8atennikonraienton tsinahoten ense8enron nethonon8e nenkaha8i.

15 Aseken ak8a ii enkion nethone ne kanikonriio ka8enniio oni tsiniore ne iah onka takak8eni aietsiri8aiakse oni aietsirihorarake ne ietsiri8as8ens.

16 Ok oni ok neh ne ietsinihokon, ietsinistenhokon, tese8atennontere, se8atatenonk8e, nok oni ne se8aten-rookon enhietsiatenninon ; kentioko8anen oni tsini-tSION nenhon8atirio.

17 Ak8ekon ok oni enhiestsis8enseron nii akeri8ake.

18 Iah tanon oni ne skanonk8isera taese8atonse.

19 Kanikonriiotserakon tsionnhetie.

20 Nonen ense8atkatho Jerusalem, tenhotinatannhen ne ronteriios, se8erhek onen akta ih8e nahonikonraksensera.

21 Ethone ne Juderoron tsi iohnontenion enhiontek8assen, nok enhiontennhoton tsinniakon Jerusalem kanatakon ieteron, nok iah taonsaionta8eiate ne kanatakon naktatiesonha ienakereniontie.

22 Aseken onen nehne kare8atatsera en8enniseron-tak8en ; nori8ak8ekon akanane tsini kaiaton.

23 Iotitentasere noiah nenkontiiatoten oni nenkonststaronthake neh non8e ni8enniserate ! Aseken kententetsero8anen iakotentasere, nok kare8atatsero8anen iakohrasere neh non8e niienakere.

24 Ak8ekon enhiontateniaroskare, nok enhiontatenask8enhasenseron tsi ienakerenion, nok nehne iah teiakori8iios-ton enhiontenatak8eniioste ne Jerusalem, tsiniore ienkanane tsinikanaton ne iah teiakori8iios-ton aka8ennisera.

25 Ten8atieronnonionhaton tsi karak8are, oni asonrekha, oni tsi iotsistok8aron, eh niore tsi enhiakotentason nonk8e okon tsiniore ok tentsiakori8aie8as-seke oh ak8a nenhiakoiata8ensere non8entsiake ; tenhiotenonhianiton tsi enhiorakarheke ne kaniatarakeko8a.

26 Eh nenhiakoiata8en nonk8e tsiniot nonen iahiheions neh tsinenhiakoteronseke, nok oni tsi enhiakorhareke oh nenhia8ensere non8entsiak8ekon. Aseken onen ten8atkarenron ne Karonhiakekha ahosaststensera.

27 Nok ethone oni onen enhon8aken nonk8e Roienha otsikerakesson natentha8enonhatie kasastense-rakon oni Kaiatanerak8atserakon.

28 Neh kati nonen ente8atasa8en eh nenhia8en-seron, se8atarakestsko nok ehneken iase8atkatto, aseken onen akta i8e ne se8aiatakennhatsera.

29 Kenh nahaiere tsi 8atesakori8akentonk8en : tese8aiatoret 8ahenron ne tsionion8arontonhako8a nok oni notiake ne karontasonha.

30 Neh 8ahi se8aienterestak8a nonen teiohkennh-ontiesere nonen enkask8eionten.

31 Etho kati oni nise niiot, nonen ense8atkatho enkonne8e neh nikarihotens, se8erhek tsi onen akta ih8e ne Niiio raonakerasera.

32 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori tsi iah taontohes-tste ne kenh ka8atsirate ohenton neh naia8enseron.

33 Karonhia, on8entsia en8atohestste, nok nake-senna iah neneh non8enton tiiakontohestste.

34 Se8atatenikonrarak kati tosa se8asenni ne kakon, tsini ienekiratha, oni ne tiiohri8atesonha non-8entsiakekha ; nok aese8anenrenten nonen en8a8e neh ni8enniseroten.

35 Aseken eh niiot tsi enhiako8enonni akaon8en-tsiak8ekon nonk8e tsiniiot ne 8ataharo.

36 Se8atie8aten kati, tiotkon on8e tase8aterenna-ientak, niaese8a8e aese8arihontake ne taese8atohestste tsinenhia8enseronne, nok skennen tatsise8aken nonk8e Roienha.

37 Tsini 8enniseres Ononsatokenkiko8ane sakota-tisk8e, nok nonen ehniokara8e enshaiakenne nok tsi tiononte n'Olivier iehanon8eststak8e.

38 Orhonketsisens eh kanenraserens Ononsatoken-tiko8ane naon8ataonsatate tsi sakotatis.

*Teſasen tekeni-aton iaſenre teioteriſasonterakſen Ori-
ſatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti Luc.*

ONEN thoha siiakaeſe tsiniſentanorons ne iah te-
ſattenkſaton, oni konſanatonkſa Shotonnheſtſton.

2 Kenh kaien ne ratitsihenſtakſeniios oni ne rati-
iatons ratiriſisakſkſe oh onte akſa nahatiiere naonton
ahonſario; aſeken ſakotitsaniskſe nonkſeokon.

3 Ethone onen n'Otkonſerakſen ſahonikonrata ne
ſitas Iskariot ronſanatonkſa ſaiatat tsinihati ne teke-
ni iaſenre Nihatikſekon ne Ieſos.

4 Neh tohiken eh ſarete nok ſathatitharen ne rati-
tsihenſtakſeniios oni ne ratiriſakſeniios tsinenthaie-
rate tſi enſakoteſentetase.

5 Toh kati onte neneh nontahontſennonni nok ſa-
honteriſisa oſiſta enhonſakariakten.

6 Nok eh niiot tſi ſasakorharasſten; neok oni
ſreſakſkſe naontieſenne ok oni tosa akſa akariho-
ſannha tſi ahoiena.

7 Onen kati nonſa neh iaontenniseriheſe tsini ie-
nataronnis ne iah tekasherhatkenton eh oni nonſe ni-
ſenniserate nenkonſario teiotinakarontonha oſira
neneh Shotonnheſtſton.

8 Ieſos iasakotori Tier, tanon San ſahenron: ſasene
ſenikſatakoha nahoten enteſake naeteſaierite tſi-
niſatenienten ne Shotonnheſtſton.

9 Tontauiron: Kah kati nekenh nonſe ienhiake-
nikhonni?

10 Ieſos tontahenron: ne nonen ienſeninatarane
teneſaterane ne ronkſe onekanos ratſetehaſi; he-
tsiſeniſer, nok iatsiataſeiat tſinonſe ienſhataſeiate.

11 Nok hetsiſenirori ne ranonſakſeniio, ſeniron:
Roianer iateriſanietennihatie: kah iaken nonſe ni-
iohnaktaien tſinonh nataiakſaſtskaon nakitiokſa ne
Shotonnheſtſton?

12 Tionaktoſanen tionaktaien oni kanonſaſeronni
tſi nonſe nentsiſeninatohase; etho kati nonſe nase-
nikhonni ne Shotonnheſtſton.

13 Oksaok Saiatenti, nok ak8ekon eh niio tsi Sannitsenri tsinithoieren tsi tesakorori, etho kati non8e nanikhonni ne Shotonnhestston.

14 Nok nonen siiakahe8e, atekk8arastserakta Sa-rehte, oni ne tekeni ia8enre Ratik8ekonne.

15 Ethone Sasaka8enhase, Sahenron : eso tsi Sakananekon ne sekon enskat iataonsete8atonte kehiken Shotonnhestston ohenton nakeronhiaken.

16 Aseken Sak8arori tsi iah sekon tateskastskaonne, tsiniiore nohenton akanane rahonakeraserakon ne Niio.

17 Nok ethone Satrak8e ne katse Sahaiatateriste, nok Sahenron : Tese8ak nok se8atatiakhonhas.

18 Aseken Sak8arori tsi iah tese8ekirane nonenharakeri, tsiniiore ien8a8e ne Niio raonakerasera.

19 Ethone onen kanatarok saharako, Sahaiatateriste oni neneh, Sathaiake, tasakaon nok Sahenron : Neh kehiken nakieronta ne iestsiiate8entetase ; eh nase8aier nii akeiaratserakon.

20 Etho oni neneh nahaiere ne kastse nonen sahattikk8entane, tasakaon, Sahenron : Kehiken kastse neh nase tsi kak8atak8en akenek8ensake ne oni ne ietsinek8ensarise.

21 Kenh sane sekon non8a nateiatiatonts ne raka-tenninonre.

22 Ak8a ki ok iatekakonte tsi satentionhe nonk8e Roienha tsini kari8ataton ; nok ki tanon rotentasere onka ne ronk8e enhotenninon.

23 Onen neneh Sathontateri8anontonnionhase onka onte ienhoteras8aksenne tsinihati neh niien-haiere.

24 Rotitharak8enne oni onka onte senha tsinihati enhaiatanoronke.

25 Nok tanon ne Iesos Sasaka8enhase, Sahenron : Rotinontiiosson ak8a ok tisakoti8enniiio nonk8e okon ; nok ne ron8atiri8a8i iesesakohnaststerista ron8atina-tonk8a thotiri8aieri.

26 Iah tanon nise etho taiohton : ok ekenh tanon

ne senha raiatanoron eh nithatattat tsiniiot nak8a niieraha, oni ne rari8ak8eniio tsiniiot ne rannhatsera.

27 Kah nikaien senha raiatanoron, neh atekk8araterakta renstsk8ahere ok ne ens ne rak8aherha? Neh 8ahi natekk8aratserakta renstsk8ahere? Tsi ki non8a n'ii niiot se8entiok8ihen thikistsk8ahere tsiki niiot ne rakk8aherha.

28 Ise oni 8ahi ne ionk8ariskonhonhaties tsinahe 8akeronhiakenhaties.

29 Ne kati 8aonni 8ak8atak8enniaienhase ne kana-kerasera tsiki niiot tsi rakatak8enniaienni ne Rakeniha.

30 Nenskatne iataonsete8astkskaon iaonsete8ane-kira oni akatekk8arane akenakeraserakon; Nok 8anistsk8aratseranoronke aontese8enstsk8arake taies-tsiiatoretake ne tekeni ia8enre nihotitarake n'Israeronon.

31 8ahenron oni ne Roianer: Simon! Simon! Iah tehatorissens nonessonronon renekha niashe8e tsiniiot nonatsia.

32 Nok ki tanon konhiaterennaienni, ne tosa aesari8anoronse: Ne kati oni nise nonen tensatonnhateni enseri8iosten, shenikonranirat Se8atatekenokon.

33 Tontahenron ne Tier: Saianer! 8akatate8eien-nentaon akonhiariskonte, tokat tsi iontatennhotonk8a, ok oni ne kenheiatne.

34 Iesos tontaho8enna8eron, 8ahenron: Tier 8akonrori, tsi iah taontontati ne kitkit non8a kenh 8enniserate n'iah niare asen taskatonnhiasere tsi askienterihake.

35 Nok sekon tontasaka8enhase: othenon kenh tise8atoktani ne se8aiatoskons siiak8atori? Tontahon8a8enna8eron: iah othenon.

36 Nok tontahenron: onen kati non8a irastst ne ronatatseraien, nok oni ne roiaraien, nok onka iah tehossaraien nassareko8a ratenninon ne rahotiata8it nok enskat rassaraninon assareko8a.

37 Aseken SakSarori tsi iatekakonte oni nench eh niaSensere, oni enkahnane tsini kaiaton nii kiataake. Eh nontahonSatate tsiniot ne tsiakoteriSateSaton. Aseken oriSiio onSe tsi onen eh niaSensere tsiniot tsi teSatrori nii akeriSake.

38 Nok tontahonniron : Saianer ! kenh Sahi tekeni teionkSassaraien n'assarekoSa. Nok tontahenron : ethoki tsinikon.

39 Onen are Sahatenti onontoharake olivier niahare, nok SaonSasere ne raotiokSa.

40 Nok nonen siiharaSe neh nonSe, SasakaSenhase : SeSaterennaien aiaSens tosa aeseSasenni ne kanikonrotakSen.

41 Isi niiore niahare, neh nahoten nenskat iaiakoh-nenhionti, nok iathatonstsoten nok iahaterennaien.

42 Raton : Rakeni ! asathontatseke ehren askhaSiten kehiken kastse ! Tosa ki sane ii tsiniSakenikonroten naiaSenne, ise tanon tsini tisanikonroten !

43 Nok Raronhiakeronon Karonhiake nontare Sañonikonranirate.

44 Nok ne rahonha skanorons iabrenheie onen senha tahakSisronne tsi roterennaien ; nok Sathatari-henseronkote akSa Sakanahotonnion tsiniot n'onekSensa.

45 Tonsahatane sahaterennaientakoko, eh niionsare tsi thatiteron ne raotiokSa, ionsaraSe rotitas tsini hotinikonraksens.

46 SasakaSenhase : oh niiotieren kenh seSentas ? SeSatkestsko, nok seSaterennaien aiaSens tosa aeseSasenni ne kanikonrotakSen.

47 Sekon ok nihotharatie etho Sahonenraketote, nok neh ranenrisere ne Sitas ronSaiastskSe, nok Iesos Sahoteranentakten ne tahonoronkSanion.

48 Nok ne Iesos tahenron : Sitas enskat kenh tentsenoronkSanion tsi hentsiatenninon nonkSe Roienha ?

49 Ethone onen Sahotinikonraientane tsini iaSensere ne raiataktontie ratiterontakSe, Sahonniron : Saianer ! enhiakhiiassaroiake kenh ?

50 Saiatat kati tahassarohsiate, nok Sahoiente nehne ratsihenstatsikoša rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi rašeientetakon nonkšati.

51 Nok tanon ne Iesos tahatati šahenron: rohne ronhatie sekon nonša. Nok sahohtoten sahotsiente oni.

52 Ethone oni ne Iesos šasakašenhase ne ratitsihenstakšeniios oni ratisennošanens nok oni ne rotikstenhokonha ne ronšaienasere, šahenron: shoterišatešaton kenh hetsisešaienasere tsi sešassarenhašinton tie nassarekoša oni ne kannhia ?

53 Niatešenniserake sane tešakšekonhatieskše ononsatokentikošane nok iah teskšaiena; onenki iakaheše ne sešennisera, nok asatakonronon ahosaststensera.

54 Onen ki šahonšaiena nok iahonšaiatenhaše, ratsihenstatsikošane iahonšaiatinionte; nok ne Tier ok ihši niioe thontare.

55 Atehenrihen etho šahontekate nok eh šahontien, eh oni neneh šahatien ne Tier.

56 Škaiatat ne kannhatsera šahoken tsi eh rothenien ne Tier, niare šathoiatoretanion nok ethone šakenron: Ne norišiio tsi neb kehiken saniiatat.

57 Šahatonnhiie šahenron: tsi šathonšisen iah othenon tehiienteri.

58 Kenh ok nahe tihaiatate šahoken, šahenron: nehonte šahi seseniatat tobiken; tontahenron ne Tier, iah ii tehken neneh akenhake.

59 Ne nahoten nenskat šakašistaheke ohnakenke tihaiatate sekon šahenron: Neh onte norišiio tsi ok neh saniiatat kenhiken: Kalileanronon oni šahi neneh.

60 Sekon are tontahenron ne Tier: Tiakarišakeniate sonkše! iah othenon tekerišaienteri tsi nahoten saton. Nok areko ok tiiehotešennokte nensok tontati ne kitkit.

61 Nok ne Roianer tontahatkarhateni šathotkaneren ne Tier; nok ne Tier sareiarane tsi nithotati:

ohenton naontontati ne kitkit asen nenskatonnhiise.

62 Oksaok ne Tier sahaiakenne nok Sathasentho neh nakša ihken.

63 Kenh kaien ne ronšatienašaston ne Iesos, ok tihonšaieronhakše oni ronšakonrekhonskše.

64 Šathonšakarannahake nok ronšakonreks, ronton : iatsienterenn onka šaesakonreke.

65 Sekon eso iorišake tsinitbatiiertakše tsi ronšenratonnihakše.

66 Nok tsi Šahorhenne ethone onen ne ronaterionton ratitsihenstatsikošastson oni ratiatons Šahontkennisa, nok tsi katsienhaien niahonšaiatenhaše.

67 Nok Šahonniron : takšarori ise ken ne Keristos. Tontasakošennašeron : nok oni nakšarori katiken entisešetakše.

68 Tsi ki niot nakšarišanontonse, iahse tataontaskšašennašeron, iah oni taonsaskšatkaše.

69 Iatekakonte ki nonkše Roienha tsi ienshenstskšarake tsi thašeientetakon oni raosastenserakon ne Niio.

70 Akšekon ok tahonniron : Niio kati kenh nekenhen Iaienha ? tontasakošennašeron šahenron : akša ki šahi ise oni neh sešaton tsi neh rakienha.

71 Tontahonniron : nahoten sekon aonsetešarišisaktake akša šahi nonša ii ionkšathonte tsini kašennoten tahašenninekenne.

Tešasen asen-aton iašenre teioterišasonterakšen nO'rišatokeni tsini hoiaton Roiatatokeni Luc.

OKSAOK tontahatitane, nok Pilatne niahonšaiatenhaše.

2 Nok tahontasašen Šahonšarišarho, ronton : šakšattokase kehiken sakonikonrataas nonkšeokon ateriioserake, nok rannhes nahonšakariakse ne Cesar, Keristos ratatenatonkša ronontiio oni iaken.

3 Nok ne Pilat tahorišanontonse šahenron : ise

ken iesanontiiio ne Sitaeronon? Nok ne Iesos tonta-
ho8enna8eron 8ahenron: ak8a atasierite tsinahoten
8asiron.

4 Pilat sasaka8enhase ne ratitsihenstak8eniios oni
nonk8eokon: iah othenon teketsenries nahonnhit-
tseraientake ne kenh ronk8e.

5 Ok eken senha tahonk8isiron, tsi ronton: tesa-
konikonrharanis nonk8eokon roteri8anotaties kana-
keraserak8ekon ne Jude Galile thotasa8e tsiniiore ne
kenthoh.

6 Pilat Sahasennaronke Galile, Sahari8anonton
Galileanronon kenh nahaiatoten.

7 Sahotokense tsi Herod raoianerenserakon roia-
tontieton. Eh kati iahotori, Jerusalemke oni nench
ihresk8e ne Herod neh non8e ni8enniseratek8e.

8 Herod Sahatsennonni shahoken ne Iesos: aseken
onen 8aonnise sihaskaneks nahoken ne tsi eso iori8ake
rari8aronkask8e ne raonha raiatatake; rerhak8e kati
enhatkatto kenh othenon iori8anerak8at tsinenhaiere.

9 Eso kati iori8ake Sahori8anontonnionhase, iah
tanon oni nenskat tethotati ne Iesos.

10 Nok ne ratitsihenstak8eniios oni ne ratiatons,
Sathontenonhianite tsi nahon8ari8arho.

11 Kenh kaien ne Herod oni ne raonk8eta, Saho-
kenron ok oni tahoieron, Sahatennhane kenraken
8ahon8aseronniate nok Pilatne ionsahotenniete.

12 Nok neh Senniserate Saiatenroseronni ne Pilat
tanon ne Herod: tethiatasts8ensk8e se nohenton.

13 Ethone ne Pilat iasakohnonke ne ratitsihensta-
tsiokon, ronaterionton, onk8eokon nok 8ahenron:

14 Kenhiken ronk8e hetsise8aiatte se8aton ranen-
raksata: nok ak8a ise se8attonte tsi Sahiri8anonton-
nionhase, iah nii othenon tekatkattos nahonnhikon
tsiniiot tsi hetsise8ari8arhos.

15 Iah oni ne Herod: eh se Sahi iehiiatorionne,
nok iah othenon tethoiatonk8en ne tahotentson naren-
heiate.

16 Ne kati ok nii nenkatennhane enhon8asok8a-
8esson nok enhsiatka8e.

17 Onen are siieiohe ne saiatat ahonsahon8annhotonko tsinihati ratinnhoton netsi 8entanoronsere.

18 Ak8ekon ok tontahotihenrete ronton : ehren hetsiatenhasit kehiken nok Barabas sastsennhotonko.

19 Neh rannhotonk8enne ne kenh kaien ne tsi onk8e sakorio.

20 Pilat sekon tontahatati, roskennhen naonsahotka8e ne Iesos.

21 Ok eken tontahotihenrete, ronton : tetsientannharen ! tetsientannharen !

22 Nok tontahenron onen neh nasen-aton : oh ne kenh ak8a nahoten shoteri8ate8aton ? iah othenon tekestsenries nahonnhikon nahostonte arenheiate ; neok kati nenhon8asok8a8eshon nok hensiiatka8e.

23 Nok tanon taonk8isronne tsi ratiri8anontons tahon8aiantannharen : takanerak8atane oni tsi tehotihenreta ne ratitsihenstatsi oni nonk8eokon.

24 Ethone onen ne Pilat tahari8ente etho naia8enne tsini hatiri8anontonsk8e.

25 Ethone oni nonsahon8annhotonko ne shoteri8ate8atonne, aseken eh ki oni nihatiri8anontonsk8e nok Sasakotsiak8arisien ne Iesos.

26 Nok nonen sion8asarine, saiatat 8ahon8aonkariake, Simon ron8aiasts Cyrean-ronon ahotiasaketastse ne Iesos.

27 Kentioko8anen nonk8eokon ron8anonteratiene oni tsionathon8isen, iontatonstsk8enaiaakhonnieone nok teionsenthosere ron8annhatens.

28 Nok ne Iesos tontahatkarhateni nok 8ahenron : Jerusalem-ronon, tosa tese8asentho nii akeri8ake ; ise tanon tese8atatasenthos, nok oni neh ne ietsiienhokonhá.

29 Aseken ien8atenniserihe8e nenhiontonheke : Iakotaskasts ne iah teionte8etons, oni ne iah teioti8iraiantaon nok oni ne iah teionaststaronte.

30 Ethone onen ienhiahironnion tsi ionontenion : Kase8atenontient ; oni tsi ionniaronnion : Tak8aiataset.

31 Tokat non8a eh nakon8aierase noientase, oh kati nehneh nenhkon8aierase noientakaion?

32 Teniase oni ne tenonk8etaksensk8a iahon8a-tiiatenha8e nenskatne iahon8atirio.

33 Nonen siiahonne8e tsi iohnontokeronte etho non8e nahon8aiasakestsko, nok oni ne teniase, saiatat tsi ra8eientetakon nok ne saiatat sanek8ati.

34 Ratonhak8e ne Iesos: Rakeni! Shetenr! Kati-ken ronaterientare tsini hontierha. Ethone oni onen 8ahontatiakhonhase ne rao8enksonha, nok 8ahati-8astotsi.

35 Etho oni kakenniotak8e teiekaneronnion; oni ne ratikorasson tihon8aieronhak8e, ronton: Sakoia-takennhaon notiake: ratatiatakennha tanon non8a onen ne Keristos, oni Niio Roienha akenhake.

36 Oni ne Sotar thihon8aieronhak8e, akta niiahonne nok iotsitsiatken 8ahon8anekanonte.

37 Rontomes: Nene aiesanontiioke ne Sitaeronon satatiatakennha nok sasatateniakent.

38 Ehneken tsi rotenontsistate ios8enkaranentakonne, nok eh kaiaton, Grek, Roman, tanon Hebraik ka8ennontak8en, 8aton: Neh Kehiken ne Sitaeronon Ron8anontio.

39 Saiatat ne ronk8etaksensk8a oni ne ronahris-konhon, niatekon ra8ennihak8e, rosentanionnis raton: neh ne Keristos nasiatoten asatatiakakennha, nok oni nii.

40 Nok tahatati ne saiatat, 8ahori8asten 8ahenron: Iah kenh tetsestsanis ne Niio ehse oni nise niiesari-Senton?

41 Ehse nii nateiontiatenstson; aseken ehki niion-keninnhikon; nok nerahonha iah othenon tehoston-ton.

42 Nok iahatati tsi roiatenton ne Iesos, 8ahenron: Se8ennio! aonsaskeiarane nonen saiatanerak8atsera-kon natentese.

43 Iesos tontaho8enna8eron 8ahenron: ori8iio ak8a ori8iio tsi 8akonrori tsi on8a kenh 8enniserate enteni-k8ekhene karonhiakon.

44 Neh nahoten ne iaiak siioSistahehatie onSentsiak8ekon taiokara8e tsiniiore ne tioton.

45 Onterak8aton, Ononsatokentike oni iohniatarentonhak8e asennen 8ate8atorep.

46 Ethone ne Iesos 8athohenrete, 8ahenron : Rakeni sakonhion nakatonuhests ; ak8a neok 8ahate8ennokten nok 8ahatonniseraton.

47 Tsinaha8enne tsi 8ahatkatho ne Sotarko8a, 8ahonenton ne Niiio, nok 8ahenron : ori8iio tsi thori8aierik8e ne kenh ronk8ekenha.

48 Tsi oni niiakon ne iakotenroronne sahontkatoseron tsi naha8enseron, sahontentionko nok rontatonstsk8enaiahakhonnionne.

49 Kenh kaien ne ron8aienterine, oni tsionathonSisen neh ne Galile thon8aseronton ihsi niiore thonete tehatikaneronnion tsiniia8ens.

50 Nok saiatat ne ronk8e Sose ron8aiasts, ratsienhaiens tronk8etaieri oni roianere.

51 N'iah othenon tehori8anon8ehon tsini hotiri8ison oni ne raoti8eienna ; Arimathée thanakerek8e Sitaeronon raonatenata, neh oni nenskat ne rorharek8e ahatkatto ne Niiio raonakerasera.

52 Pilat Sahoiatoreenne, nok 8ahori8anontonse ne Iesos raoieronta.

53 Sahoiatanentahsi ne kaiasake, ohniatarahane 8aho8enonni, nok kenstenrarakon eh 8ahoiatata, tsinon8e nareko non8enton onka tetiontatiataten.

54 Neh 8enniseratenionk8e neh non8e tsinon8e niek8atak8as, oni onen si8entanoronsere.

55 Kenh kaien ne tsionathon8isen Galile thon8aseron ne Iesos, 8ahon8asere ne Sose 8akontikahenhion tsiniiossonhioten tsinon8e nahaien ne Iesos raoieronta.

56 Nok sakontenti, oni 8akontik8atako 8enhienakonhonsson ; ken8entatie 8akontorissen na8entatokentike, tsiniiot tsi iotsiate ne kaianerensera.

*Teſasen kaiſeri aton iaſenre teioteriſasonterakſen Oriſa-
tokenti tſini hoiaton Roiatatokenti-Luc.*

Nok tſi ſahententane orhonketsi eh ſakonnete tſi thaiatatakſe neh kontihaſi ne ſenhienakonhonson nononha iotikſatakſen.

2 ſakontkatto kanenhiarakſen ne kanontektonne tſi iokaronte.

3 Nok iakonſtsnente, iah kahneka tetsionatkatton ne Ieſos raoieronta.

4 Sekon ok kati etho niotinerakohon, teniiſe ro-tiiatanerakſat eh ſahotiketote.

5 Nok tſi nahonateronhienten neok ne takontiniarenne ; ſaniron kati : ohniiotieren tſi ehnonh nitiſeſaiatisaks neronnhe tſinonh niiekeron ne iakoſentaon.

6 Iah kentho tehenteron ; onen tanon ſhotonnhe-ton, ſaſeſeiarann tſiniiot tſi hetsiſeſarorihakſe ſekon Galile ſhitres.

7 Tſi raſen : iatekakonte tſi enhonſaiena ne rotiriſaneraakſkon n'Onkſe Roienha, tenhonſaiantannharen, enſhatatonnaſete naſen-aton nenſata.

8 Nok ſakonueiarane neh nikaſennotens.

9 Oksaok kati ſakontenti, ionſaiakotirori nenskat iaſenre Nihatikſekonne oni notiake.

10 Onſari-ſatere, tſiann, tanon Onſari ſakroniſtenha ne ſkontiriſenhaſine oni ſaiakotirori neh nekarihotens ne Ieſos Ratikſekonne.

11 Eh nehne nahaſenne tſi ronathonte ſkonttrori ne tſionathonſiſen tſiniiot nahakotestſhen : neſe ſaonni iah othenon tethonetakon.

12 Nok ki ſane, Tier tontahatane nok ſahatkense-ra ; iahatketoten noſhonſakon, neok ſahatkatho noniataraha akta kaien ; neok ne ſhonerakohonhatie tſinahaſenne.

13 Ok neh ſahennisera, teniiſhe iathahine, Emmauſke niiahonenonhatie, neh nahoten ne iaiak niſaſen niſateniententſerake natetiatere ne Jeruſalem.

14 Nok neh rotitharak8enhatiene tsi niia8enseron.

15 Tsi kati nahe neh rotitharak8enhatie, eh 8asa-kohnonterahne ne Iesos, nok 8ahonne.

16 Tsi niiot noiah naha8enne ne nikarake nese 8a-onni iah tehon8aiaenteresk8e.

17 Nok 8ahenron: oh nekenh nahoten tesenitha-rak8enhatie? oh oni niiotieren tsi seninikonraksens.

18 Saiatat Cleophas ron8aiasts tahatati, 8ahenron: Sonhaa onteken nekenh ne Jerusalem-ronon ne iah taseri8aiaenterihake tsini ia8enseron non8a kenh8enni-seratenionk8e?

19 Tontahenron, oh nekenh nahoten: tontaniron: Iesos 8ahi Nazaretronon raiatatake, Rotokensehak8e, ra8eiennanoron, ra8ennanoron oni rahohenton ne Niio oni akohenton nonk8eokon;

20 Tsinihon8aierase ne ratitsihenstatsiokon oni ne ratikorasson, ron8ari8enton narenheie, nok tehon-8aiaentannhare.

21 Iak8erhak8e rahonha onte enseshakoskontako n'Israerronon; nok sane onen neh on8a asen-aton nonta etho nitia8enhon.

22 Sekon ki neneh sane ionerak8at tsinaha8enne: otiake nonk8athon8isentsera eh iekonnesk8e tsi thon-8aiataten.

23 Nok iah tetsiohnatkathon ne raoieronta, Sakon-niron oni, ratironhiakeronon 8asakotirori tsi sronnhe.

24 Otiake tsini iakion eh 8ahonnete 8ahontkensera, eh ki niiot tsi 8ahontkatho tsiniiot tsi tsionatrori, nok ne raonha iah ki nehne kaneka teshon8aken.

25 Ethone onen tahenron: kanoron ki oni tsi iah tese8anikonra, tsi oni nise8atenno8entastskon nahon-tese8etak8e tsinithonatati ne Rotitokensehak8e.

26 Iah kenh tateioton8entsiohonne neh niiot tsi haharonhiaken ne Keristos, nok ahonsahata8eiate ra-oiatanerak8atserakon?

27 Ethone oni 8asakohnikonraientaten tsini hotiia-ton n'Oiatonseratokentike, ne Moïs oni ne Rotitoken-sehak8e ne raonha raiatatake.

28 Nok nonen siihonneſetsi iohnatakſenrare, eh nahaiere tsiniiot nahotoheſtſtakſenhatie.

29 Nok ne rohnonha ſahonſaiatannhe, ſaniron : onen iokara, onen oni thoſa aontaiokaraſe, teſtann niha. Enſkatne kati ſahontaſeiate anioh ſasakoriskonte.

30 Tſi kati ſhathonſtſkaon, ſahanatararako, nok ſahaiatateriſte ; ſathaiake nok taſhakahon.

31 Ethone onen tonsaiatkakſariſi nok ſahonſaienterene ; Nok ne raonha ok eh tonsahatatonte.

32 Nok ſaniron : Iah kenh naha oni tetiotarihenſkſe nonkeneriane ſontasonkenirorianionne ohahakeſon tſini kaſennoten n'Oiatonſeratokenti ?

33 Nok tontanitane, Jeruſalem niionsane, tſi thatiteron nenſkat iaſenre nihati, neh ne ronatiake ;

34 Rontonhakſe oni neneh : oriſiio tſi ſhotonnhe-ton ne Roianer, Simon ſhoken.

35 Nok oni ne kenh kaien ſaiatrori tſi nahotiiataſen n'ohahakeſon, oni eh nonſahonſaienterene ſasakonataranonte.

36 Tſinikariſes neh rotitharakſen eh ſahoketote ne Ieſos, nok ſasakaſenhase : ſkennen tikenhak niſeke !

37 Nok ne rononha, tſi nontahontonneke oni ſahotiteronne ſahonnere ſahonkſatianeronne ſahi.

38 ſasakaſenhase : oh nontieren ſeſahterons nok niatekon ſeſanontonnions ?

39 Seſatkatho keſnonke oni kaſike, akſa ſe ii : kenh oni niiatakſaiſer nok takſakaenhion ; kati kenh neneh ioſarare oni ioſtientare nakonſara tſi nii niio.

40 Nok ſasakohnatonhase ne raſnonke oni raſike.

41 Nok iah teſatons nahontahonnetakſe tſi nahontonnharen oni rotinerakohon, ſasakaſenhase : ſeſakſaiſen kenh ?

42 Kentsiakenrita tanon oſſinakontakſane oſſik-heta ſahonſaerhase ;

43 ſatrakſe nok rahotihenton ſathatſtſkaon.

44 Nok ſasakorori ſahenron : eh ſahi niſakieren tſi kſarori ſekon ſhiteſes : tſi iatekonte enkanane tſi-

nⁱ hotiiaton ne Moïis oni Rotitokensehak8e nok oni ne Karennakon nii kiatatake.

45 Ethone onen 8atesakohnikonras8athete nahotikonraientane tsinika8ennoten n'Oiatonseratokenti.

46 Oni 8ahenron: etho niiot tsi kaiaton; eh oni nateioton8entsiohonne neh naharonhiaken ne Keristos, nok nasen-aton nonta tahontahatkestsko ne kenheiatne.

47 Nok raonha raosennakon aionteri8anoton aia-kohnikonkararen, nok tsi entsiakoterake8ase ne kariSaneren akaon8entsiak8ekon nonk8e, kentho Jerusalem ien8atasa8en.

48 Ise 8ahi nori8ak8ekon se8atkathon; onen kati entk8atennietase tsini horharastston ne Rakeniha.

49 Niare kati Jerusalem se8enterontak tsiniiore iense8ahrane n'Enekenkha ahosaststensera.

50 Ethone onen astste niiasakohiaten8a8e tsiniiore Bethani, nok ehmeken iathatsiatate oni 8asakoiatariste.

51 Nok tsinikari8es sakoterennaiennihatie eh tonsahontekhasi, karonhiakon niionsare.

52 Nok ne rononha 8ahon8asennaien, nok shonatsennonnihatie Jerusalem niionsahonne.

53 Nok ken8entatiesson ononsatokentike ronaterennaien tehon8anon8eronnions oni ron8atsennonniasne Niio. Amen!

JOHN.

Raori8iiotsera ne Sonk8aianer Iesos Keristos tsini hoiaton ne Roiatatokenti San.

Tsi tiotasa8e Ranakerek8e n'O8enna, nok n'O8enna Niio nik8ekonne, nok kehiken O8enna Niio kenhne.

2 Ok Niio sinik8ekon tsi tiotasa8e.

3 Ori8ak8ekon Raonha roson, iah othenon tekason n'iah raonha tahoson.

4 Raonhake kaientakse n'atonnhest, nok n'atonnhest neh akosathetsera kenhne nonkseokon.

5 Asatakon satiossathene nok nasatakonronon iah tehonsanikonraientaon.

6 Saiatat tahotori ne Nii SaSatis ronSaiastskse.

7 Neh raniente nahatkatto nok abatrori tsinonkati ne kasathetsera eh naonta8e ak8ekon aontaiaketak8e Raonhake.

8 Iah raonha tehken ne kasathetsera, ne ok tanon tsi thon8atoriaton nahatrori tsinonkati ne KasSathetsera.

9 Ne oni ne tokenske kasathetsera, n'ak8ekon nonkse teiakos8athetennis naonnakerate tsi ion8entsiate.

10 Ranakerek8e tsi ion8entsiate raonha roson tsi ion8entsiate, nok ki iah tehonsathontati ne iakon8entsiakeronon.

11 Rok8athon tsi roton8entsiate, nok iah tatehon8arhoton ne ronhion8entsiakeronon.

12 Nok tsiniakon tehonsarhoton, sako8i ne Nii sakoienhokonha aionton. Nehne tsiniakon tiaka8etakon ne raosennakon.

13 Nehne iah Onek8ensake tetiakoientakon, iah oni onk8e tehotennikonra ; ak8a tanon Niione tiakoientakon.

14 Nok Onk8e rotatonni n'O8enna, on8entsiake Sarennakerate, nok ionk8atkatton ne rahoiatanerak8atsera, eh nihoiatanerak8atseroten tsini hoiatanerak8atseroten n'enskat ok Nii Roienha, titkahere atanitenrasera oni ateri8ak8arisionsera.

15 Neh ratroriathak8e ne SaSatis, satehohenreta tsi ratonhak8e: neh 8ahi ne ritonhak8e sikaton: rihentestonhatie ne raknonteratie aseken onen sihanakere, nii sakehnakerenne.

16 Nok ak8ekon ionk8ata8eiaton ne raotanitenraserakon, ak8a neok n'atanitenron n'atanitenron.

17 Aseken ne kaianerensera Moïs roson; nok kenhkaien natanitenron oni ne kari8ak8arisionsera, Iesos Keristos nehneh raha8ine.

18 Iah non8enton onka tehon8aken ne Niio ; neh nak8a Ronineha thoiakenhon neh oni nenskat ok Roienha sonk8arori neh nikarihoten.

19 Kenh niot tsi rori8ak8arision ne Sa8atis : sahon8ari8anontonse ne ratitsihenstatsi okon iesakohnatorionne, Sahonniron : oh nasiatoten ?

20 Aseken ak8a tahari8aierite, iah oni tehotonnhiien tsi Sahenron : Iah ii teken ne Keristos.

21 Nese Saonni tontahon8ari8anontonse : Onka kati nise ? Ise ken n'Elie ? tahenron iah ii teken. Satokense kati ken ? Tontasako8enna8eron, nok Sahenron : iah.

22 Sekon tontahonniron : tak8arori niha oh nasiatoten aontiesenhake iaonsaiakhirori ne tionkhiatorion ? ohnahoten satatenatonk8a ?

23 Sahenron : ii ne karhakonson ra8ennotaties, raton : se8ahahak8arisi ne Roianer raohaha, tsini ha8en ne Rotokensehak8e Esaï.

24 Pharisian are neneh ne iesakonatorionne.

25 Sekon sahon8ari8anontonse, Sahonniron : oh kati nontieren tsi senek8ahesta ; iah se ise tehken ne Keristos, iah oni ne Elie, iah oni tesatokense ?

26 Tontahenron ne Sa8atis : neok nii na8enke khenek8ahesta nok tanon saiatat se8entiok8akon renteron nehne iah tetsise8aienteri.

27 Neh tenhiatiatasonterako, takhenteston, oni ; neh oni neiah te8akerionte neok oni nahiiennikatse-nanerensi.

28 Bethani non8e kehiken naha8enseron ihsi nakaihionhati ne Jourdain tsinon8e nisakohnek8ahestak8e ne Sa8atis.

29 Tsi Sahorhenne Sa8atis Sahoken ne Iesos eh nontaha8enonhatie tsi ihres, Sahenron : neh kehiken ne Niio Roienha, oni sarake8as nonk8e akori8anera-aksera.

30 Nehne ritonhon tsi Saken : saiatat tenhiatiatasonterako neh ne takhenteston aseken ohenton sihanakere tsi nii niot.

31 Iah sane nii tehiienterine: nok ki ne Sene akenhake tsinonk8ati n'Israerronon neh 8ahonni a8enke tekhenek8ahestanon.

32 Ethone oni nihatrori ne Sa8atis tsi raton: 8ahiken ne Rotkon Roiatatokenti Orite kenraken rotiatontak8enhatie tsi 8ahotienhase.

33 Iah ki oni tethiienterine: rahonhaki ne iehakatorion akhenek8ahestana na8enke ra8en: neh nenst-sken enhotienhase ne Rotkon Roiatatokenti neh ensakohnek8aheste nonikonratokentike.

34 Nok riken, eh oni niio tsi 8akatrori tsi nehne Nii Roienha.

35 Tsi are saiorhenne, 8athatane ne Sa8atis teniase ronnene ne raotiok8a.

36 Nok tehakanere tsi rotoheststonhatie ne Iesos, 8ahenron: Neh kehiken ne Nii Roienha.

37 Nok ne teniase ne raotiok8a, oni ne ron8a-thonte tsiniio tsi tahatati, oksaok Iesos sahon8atera-mentakten.

38 Nok ne Iesos tontahatkarhateni, 8ahonikon-raientane tsi ron8anonteratie, 8asaka8enhase: Nahoten Seniniente? tontahon8a8enna8eron 8aniron: Rabbi! (neh sakat naiahiiron, Saianer) kah non8e nisiteron?

39 Tontahenron: kasene nok tsiatkatto. Eh niahane nok 8aiatkatto tsinon8e nihenterontak8e; etho oni ne rononha 8ahiatien nehneh 8enniserate, aseken onen oieri siio8istahehatie tsini 8atenniserine.

40 André, Simon Tier iatatekenha nekenhen saiatat ne teniase ron8a8ennaronken ne Sa8atis, neh oni ne roseron ne Iesos:

41 Raonha oni tahatierente iahoken ne iatatekenha Simon, 8aha8enhase: 8asakeniken nii ne Keristos.

42 Nok eh niahoiatenha8e tsi ihtres ne Iesos: 8ahenron ne Iesos nonen sahoken: Ise ne Simon Jonas iahienha; Cephas entsiesanatonk8ake (neh sakat naiahiiron oststenra).

43 Tsi 8ahorbenne Galile niionsare ne Iesos, eh 8ahoken ne Philip, 8aha8enhase oni noneh: takser.

44 Betsahida oni neneh thanakerek8e ne Philip tsinon8e tninakerek8e ne André tanon ne Tier.

45 Nok ne Philip Nathanael ionsahoken nok Sahenron: Onen nii sak8aken neh rotonhon tsi roiaton ne Moï8, oni ne Rotitokensehak8e ron8atro-riaton: nehne Iesos Nazaretronon Sose Roienha.

46 Tontahenron ne Nathanael: kah nekenh naonta8e naontaionk8etaierike Nazaretke ahontahaiakenne. Tontahenron ne Philip: kastski nok hetsiatkatto.

47 Iesos iahoken Nathanael eh nontaha8enonhatie, Saha8enhase tsi Sahenron: neh kehiken ne tokenske on8e Israerhaka niah tekaien naienikonrhate.

48 Nathanael tahenron: katke sistienteri? Iesos tontaho8enna8eron nok Sahenron ohenton siiaien-nonke ne Philip ok8irokekon tesiterontak8e satekonkanerak8e.

49 Nathanael tontaho8enna8eron, nok Sahenron: Saianer! ise ne Niiio laienha, ise iesanontiiio n'Israerhaka.

50 Tontahenron ne Iesos: neh tsi Sakonrori tsi tekonkanerak8e n'ok8irokekon sitesiterontak8e neh ahori8a tasetak8e; ensatkatoseron ne senha kari8anorons tsiniiot ne kehiken.

51 Saha8enhase oni: ori8iio, ori8iio tsi Sakonrori: tsi ensatkatto tenhioteronhiakhasion eh niienshone-nonhatie ne Niiio Raoronhiakeronon enthonastsnenton-hatie oni tsinon8e nenhenterontake n'onk8e Roienha.

*Tekenihaton teioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiata-
tokenti San.*

ASEN nonta onakenke taiontennioten Cana Galile non8e, etho i8esk8e ne Iesos ronistenha.

2 Sahon8aonkaron oni nehne ne Iesos oni ne rao-tiok8a.

3 Nok Sahontnekokten n'otsitsia, nok ne Iesos roni-
stenha Saha8enhase: iah teshotinekaien n'otsitsia.

4 Nok ne Iesos tontaha8enna8eron, Sahenron : nahoten kati nii abetiatsteristak8ake tsi sathon8isenha? areko tehio tsi ka8istaeks nii aka8enk.

5 Ronistenha ionsaiaka8enhase ne kannhatseraokon : eh nase8aier tsi ok oni niiot tsi hentsise8annahane.

6 Iaiak nikatsetake otara etho katsetotonk8e, neh ronststane tsini hotirennhaonne ne Sitaeronon neh non8e nikaha8is tsini 8entanoron toka asenson nika-uak8ake niiotieni.

7 Sahenron kati ne Iesos : se8anekanann kehiken katsetoton onekanos ; nok ak8a 8ahatinane.

8 Ethone sahenron : se8anekarako onen, nok hetsise8anatonnira ne rosts8enkaraniionte. Nok iahon8anatonhase.

9 Ne kati nonen sahatkense ne rosts8enkaraniionte n'onekanos otsitsia iotonhon (iah ki tanon tehoterientarak8e kah nonta8e, kenh kaien ne kannhatsera ne rotinekatén ronaterientaratsion nehneh) 8aha8enhase ne roniakon.

10 Nok Sahenron : Neh ens niare taiontierente Sahenekira ne kanekiio ; nok ak8a skenenha entkaiothiiate nonen eso iakohnekiren ; nok nise sekon neh nisate8eienton ne kanekiio.

11 Nehne tontierente iori8anerak8at tsinahiare ne Iesos Cana-Galile non8e, nok 8ehne 8aronni ne raoiatanerak8atsera, nok taon8etak8e ne raotiok8a.

12 Ethone onen Kapharnaumke niahare ronhne ne ronistenha rontatekenhokõnha, oni ne raotiok8a, iah ki tanon tiiehoniskohon.

13 Aseken onen thoha iakahe8e tsini honentanonse ne Sitaeronon kon8anatonk8a Shotonnhestston, Jerusalem niionsare ne Iesos.

14 Iahara8e, Ononsatokentike 8asakoken ronate-nask8atkeronton, tionnhonsk8aron, teiotinakaron-tonha,orite etho oni ronatekk8aratseroton ne tehontat8ista8is.

15 Ok aseriie tahatk8ironniate, nok ak8ekon sa-

sakotek8ate n'Ononsatokentike oni ne rahotitsenenhokon; SathatSistok8atanion nok 8ahatekk8aratserakarhathoseron.

16 Nok 8asaka8enhase n'Orite ronatenask8atkerontak8e, ehren se8aha8it kehiken ne kenh non8e, tosa iontkerontak8a se8atatenonsonniaten ne Rakeniha raononsa.

17 Ethone ne raotiok8a sahonneiarane tsini8aton tsi kaiaton: Sanonsa aok8eniat onkiatakari.

18 Tahontati ne Sitaeronon 8ahonniron: oh nahoten enhiak8atokatak8e tsi sak8eniatseraien neh nasiere?

19 Iesos tontasako8enna8eron 8ahenron: sase8anonsarisi ne kenh Ononsatokenti, nok asen nen8ata enskenonsisa.

20 Tontahonniron ne Sitaeronon: Kaieri niioserasen nok iaiak niiekanonsison ne kenh kanonsote, nok nise asen ok nen8ata ensesenonsisa.

21 Nehse neneh rentonhak8e tsinenhioiata8en ne raoieronta.

22 Nese 8aonni nonen sonsahatonnhete, sahonneiarane ne raotiok8a tsinahoten ra8en; taonnetak8e tsini kaiaton, oni tsinithotati ne Iesos.

23 Tsinikari8es Jerusalem ihres, kentioko8anen taon8etak8e, netsi iontkathos iori8anerak8atenions tsini haierhak8e.

24 Iah ki tanon ne Iesos ak8a tetesaka8etak8enne aseken ak8ekon niiesakoienterisk8e.

25 Nok oni tsi iah teresaksk8e onka nonk8e ahon8ari8aniratse: aseken ak8ekon raienteri tsini iaka8eriasotens nonk8e.

Asenhaton nateioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roiatatokenti San.

SAIATAT raiatarak8e tsinihati ne Pharisian Nicodem ron8aiastsk8e, oni ron8ako8anen ne Sitaeronon.

2 Asonthenne 8ahoiatoreenne ne Iesos, nok 8ahen.

ron : Se8ennio, ionk8aterientare tsi Nio thiatennieton neh nasiere tsi ask8arihonnien tsiniiot ne Sakotatis : aseken iah onka takak8eni neh nakaiere tsi nisierha ne iah tanik8ekon ne Nio.

3 Sahenron ne Iesos tsi tontaho8enna8eron : Ori8io tsi 8akonrori tsi iah teionta8eiata ne Nio raonakeraserakon ne iah ase tentsionnakerathe.

4 Tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne ne sekon ahonsarennakerate nonen rokstenha ? en8aton kenh ne iaonsahata8eiata ronistenha kaiatakon nok sekon ahonsarennakerate ?

5. Tontahenron ne Iesos : Ori8io ak8a ori8io tsi konrori, ne iah tensrennakerathe n'onekanosne nok kanikonrake, iah ki non8enton tiiahata8eiata ne Karonhiake.

6 Tsinikon no8aronne tioientakon o8aronk ki ihken, nok n'onikonrake tioientakon onikonra ki ihken.

7 Tosa kati sanekheren tsi konrori, tsi iatekakonte ase ensesennakerate.

8 Ok 8ahi ten8anonton kah nienka8erenha8e tsi iahote, nok sathonte tsi iorakare, iah tanon tesaterientare kah nonta8e, iah oni tsi niiaha8enonhatie ; etho kati niiot tsiniiakon n'onikonrake iakohnakeraton.

9 Sekon tontahenron ne Nicodem : oh nekenh naia8enne neh naia8enne ?

10 Iesos tontaho8enna8eron nok 8aha8enhase : Sherihonniennis n'Israerronon tanon iah tesaterientare neh nikarihoten.

11 Ori8io, ori8io tsi konrori : tsi neok iak8atroris tsinahoten ionk8aterientare, oni iak8ari8anirasts tsi nahoten ionk8atkathon : nok sane iah tesataonsatasts tsi nahoten iak8aton.

12 Nese ok sane konroris non8entsiakekha ; oh kati nekenh naia8enne naontasetak8e ne Karonhiakakha akonrori ?

13 Aseken iah non8enton onka tiiaiakok8athon ne

Karonhiake, nakoren akenhake, neh ok neh nitha8enon ; neh n'Onk8e Roienha Karonhiake thanakere.

14 Nok tsini hoieren ne Mois tsi roniarakestsk8en Kahentake ko8a ; etho oni neneh nenhia8enne n'Onk8e Roienha enhon8aiatakaratate.

15 Netho naonta8e tosa aiahiheie tsini iakon entia-ka8etakon ne raosennakon, aiakoientake tanon n'aiontsennonni-on8e.

16 Aseken ne Niiio tsini sakohnoronk8ahon nonk8e, iah tatesakohnonhianiheki n'enskat ok ro8iraien, asakaon tosa aiahiheie tsini iakon tiaka8etakon raonhake, ok eken tanon neh aiakoientake ne raonhake aietsenri atsennonniat.

17 Aseken ne Niiio, iah neh tethotoriaton ne Roienha tsi ion8entsiate naiontkaronniate nonk8e, neh tanon raniante naontonseke raonhake aietsenri atsennonniat.

18 Iah non8enton tiiahatkaronni ne tha8etakon raonha raosennakon, nok tanon neiah tetha8etakon, onen ok neneh rotkaronnihon : aseken iah ki tetha8etakon ne Raosennakon tsi neok enskat Niiio Roienha.

19 Kenh kaien enhiakokaronniate : Netsi iioh ne teios8athe nonk8ehne, nok nonk8e senba neh iakohnon8ehon ne taontaiakokaraseke tsiniiot ne taiakos8atheke ; aseken sotsi ie8eiennaksen.

20 Aseken onka neok iaka8esakonhaties ne iotaksen, ies8enski ne teios8athe, iah oni akta teientha ts-teios8athe, on8a sotsi enhiontatattokase tsi ie8eiennaiksen.

21 Nok tanon neneh iakesaks ne tkari8aieri akta ki ientha tsi teios8athe, nok eh nahonta8e Sehne aonton nako8eienna, aseken Niiohne tiotientakon.

22 Ethone are onen ne Iesos Judé niionsare, ronhne ne raotiok8a, etho oni non8e iahotinisko, nok sakohnek8ahestak8e.

23 Nok ne Sa8atis Enon neneh non8e nisakonek8ahestak8e akta ne Salim ne tsi eh non8e nikaihionhatenionk8e, eh kati non8e ieienthak8e ne ionskaneks naiontenek8aheste.

24 Aseken areko sihon8annhoton ne Sa8atis neh non8e sikaha8is.

25 Sa8atis raotiok8a tanon Sitaeronon 8athatiri8a-tironnten atatenek8ahestak₂ahori8ake.

26 Etho sahonne8e₂ tsi₂ renteron ne Sa8atis, shon-tonne: Saianer, Sakohnek8ahesta se ken oni neneh onen thohiken tisenesk8e ihsi nakaihionhati Jourdan neh oni ne hetseri8anirati, ak8a oni ihken tsi raonk8e-tanakerens.

27 Tontabenron[~] ne Sa8atis : iahse othenon taha-k8eni ne ronk8e neiah Karonhiake tahontahon8aten-nietasere.

28 Se8athonte oni 8ahi nise tsi 8aken : iah ii teh-ken ne Keristos neok tsi ohenton tionkatorion.

29 Onka teniase ne rone neh ki 8ahi neh rone : nok tanon ne ronatenro ro8ennarak8a oni rotahonsate, nok neh ratonnharak8a tsi ro8ennaronkas ; eh kati oni nii niot, onen tokenske 8akahnane tsi₂8akatonn-hahere.

30 Aseken enhasenno8annha nok nii tentkastohne.

31 Ak8ekon niiesakosennakenhnion ne Karonhiake nitha8enon ; aseken non8entsiake nitha8enon, ron8en-tsiakeronon ki nehneh, eh oni₂ niot tsi₂ ratatis tsi niot nonk8esonha ; nok tanon ne Karonhiake nitha-8enon, ak8ekon niiesakok8enion.

32 Nok neh rattoris tsinihotkatton[~]oni tsini ho-ronken, nok iah onka₂ tehon8atahonsatatis.

33 Nok onka rotaonsatati, rori8aniraton₂ ki tsi Niiio ihken ne Niiio.

34 Aseken ne Niiio thotennieton nekiok rattrori ne Niiio rao8enna aseken iah ki ok tiieroheststa ne Niiio tsini honikonra8is.

35 Roniha ronoronk8a ne Roienha, ak8ekon oni nihiehorisa8i.

36 Karonhiake enhatsennonni nentretak8e raosen-nakon ne Roienha ; nok ne iah tetha8etakon raosen-nakon ne Roienha iah non8enton tiiahatkatto ne Ka-ronhiake, ok eken tanon neh enhorane ne Niiio raona-k8ensera.

*Kaieri-haton natehioteri8asonterak8en tsini hoiaton Roia-
tatokenti San.*

SAHOTOKENSE ne Iesos tsi ronton ne Pharisian tsi raonha senha rotioko8annhaonhatie, senha oni raonha eso sakohnek8ahesta tsiniot ne Sa8atis.

2 Iah sane ak8a rahonha ne Iesos tesakohnek8ahes-
tak8e nehne raotiok8a sakotinek8ahestak8e.

3 Sahatenti ne Judé non8e, nok Galile niionsare.

4 Samari kati nonk8ati sahatoheststak8e.

5 Iahanatarane Samari-ronon ratinakere Sychar kon8aiasts iah ihnon tehken tsinon8e ne Jacob niha-
on8entsia8i ne roienha Sose.

6 Eh oni non8e nihotna8erotak8e ne Jacob: 8atha-
8ishenheie ne Iesos tsi rathahine, eh 8ahatorishen
akta tsi iona8erote, onen toka neh nahoten ne iaiakha-
ton sii8istahehratie.

7 Etho kanekotsienhe tsiathon8isen [Samaritan-
ronon, Sahenron ne Iesos: taknekanont.

8 Aseken ne raotiok8a kanatakon iehonenonne
ronatennatseraninonronne.

9 'Takenron ne kenhen tsiathon8isen Samaritan-
ronon: oh neneh niotieren tsi takeri8anontonni akon-
hnekanonte Sitaeronon 8ahi nasiatoten nok nii Sama-
ritan-ronon? Iah 8ahi naha tatehatitarha ne Sitaero-
non tanon ne Samaritan-ronon.

10 8ahenron ne Iesos tsi tontaha8enna8eron: Neh
nasienterihake ne Nii raotanitenresera, hatsienteri-
hake oni onka ne 8aiari8anontonse atsnekanonte, ise
aontesatierenton atseri8anontonni, nok ne raonha
aonsaianekanonten ne kanekiio.

11 Tontakenron ne tsiathon8isen: 8aianer! iah
otheron tesaien nasetsientak8e tanon ioshon8es; kah
kati nekenh naontesanekenha ne kanekiio?

12 Senha onteken ise tsiatanoron tsiniot ne sak8a-
nikenha Jacob neh sonk8a8i ne kenh iohna8erote, eh
ranekirathak8e, oni ne sakoienhokonha oni ne rao-
tsenenhokon?

13 Tontaha8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : tsini-
iakon enhienekira kehiken iohna8erote sekonse entsia-
kohniatathen.

14 Nok tanon nenhakekira nenhinekanonte iah
non8enton tiiahonsahoniatathen, aseken ok nehe
nenhinekanonte ien8atna8eronni ne rahonhake ne iah
taonsteske tiotkon tanon enhiohnekotake tsi niien-
hen8e.

15 Sakenron ne tsiathon8isen : Se8ennio! askne-
kanonte neh nikanekoten ne tosa non8enton aonson-
kehniatathen, tosa oni non8enton sekon taontakneko-
tsienha.

16 8ahenron ne Iesos : 8as iatsihnonk ne tesenite-
ron, kenhnitre.

17 Tontakenron ne tsiathon8isen : iahse te8akenia-
kon. 8ahenron ne Iesos : taseri8aierite tsi 8asiron iah
te8akeniakon.

18 Aseken onen 8isk nisaniakon, nok ne tetsiseni-
iashe iah teseniniakon : ne kati 8aonni taseri8aierite
ki tsi nasiere tsi tasatati.

19 Nok tontakenron, ne tsiathon8isen : Se8ennio!
Ori8iio tsi Satokense.

20 Iakhinihokonkenha Ron8asennaientak8ak8e ke-
hiken tsi iohnonte ; nok nise saton Jerusalem se non8e
nioteri8ison naon8asennaien ne Niio.

21 Iesos tontaha8enna8eron, 8ahenron : tsi sathon-
8isen, kataketak, tsi ta8e nennisera, tsi iah, tsi ok
iohnonte iah oni ne Jerusalem tatsise8asennaien ne
Ron8aniha.

22 Neh se8asennaiens tsinahoten n'iah tese8aien-
teri : nok nii, neh nii iak8asennaiens tsinahoten iak8a-
ienteri, aseken Sitaerononke entkaientak8e ne kaia-
takennhatsera.

23 Nok tanon ienkahe8e onen oni ieiohe nori8iio
on8e Ron8asennaiens enhon8asennaien ne Roniha
kanikonrake oni ori8iio : Ethose oni niiot tsi rari8a-
nontons ne Roniha tsi ahon8asennaien.

24 Raonikonroskon ne Niio ; eh kati oni neneh niiot

ne ron8asennaiens ak8a onikonroskon tsi Ron8asennaiens.

25 Tontakenron ne tsiohon8isen: 8akaterientare kineneh tsi entre nonk8e Sesakoskontakohe (Ron8ananonk8a Keristos) ne kati nonen enhra8e neh ensonk8arori ori8ak8ekon.

26 Iesos tontahenron: ak8a ii non8a ne kenh teionkehnhithare.

27 Onen eh sahonne8e ne raohtiok8a, 8ahotinekhe-
ren tsi tsiohon8isen tehotithare; iah ki sane onka
tehon8ari8anonttonni, niai8enke: nahoten seri8anon-
tons? oh oni nahoten senitharak8en tsi tesenithare?

28 Ok hkeh iekatsetaien naotse, kanatakon niion-
sakatakhe, nok 8ahakororianion nonk8eokon, 8atonne.

29 Kasene ehtsise8atkensera kenh thenteron ne
ronk8e ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion. Tokat-
senon8a nehne Keristos.

30 Saheiakenne, nok eh 8ahente tsi thenteron.

31 Onen nehne ne raotiok8a ron8asteron8i ronton:
Saianer! tesastskaon niha.

32 Tontasako8enna8eron, 8ahenron: iah tesse8ate-
rientare tsini ka8aroten kekhe.

33 8athontatsahonnionhase ne raotiok8a nok 8ahon-
niron: onka kiok kati naha 8ahi ron8anonten?

34 Tontahenron ne Iesos: nese nii akatennatsera
nahinikonraierite ne takatorion, oni nakierite ne rao-
iotensera.

35 Iah kenh naha tesse8aton, sekon kaiერი ni8enni-
take onen ienkahe8e tsini ieienthok8as? Nok nii
k8arori katon: Se8atarakestsko, nok se8akaenhion,
onense iohnorarihonhatie, onen oni ieiohe nakaient-
8ak8en.

36 Tehon8ari8aserak8enni ne raienthok8as, nok
raroroks tsini iotonnison tsi nonkati ne tsiniihen8e
aionnheke; eh naonta8e ok sataiatonnharen ne raien-
thos tsiniiot ne raient8ak8as.

37 Ionton's en's' oni 8ahi naha: saiatat tahoi-
enthonhatie nok tihaiatate tahoient8ak8enhatie, ak8a
neneh tokenske.

38 Iek8atorion oniken nise naese8aienthokoha tsinon8e n'iah othenon tесе8aiotenhon, thihatite thotiotenhen, nok eh ionsese8atasa8en.

39 Kentioko8anon neh non8e niienakere Samaritan taiaketak8e ne raonhake. Tsi kari8anirastsk8e ne tsiothon8isen tsi 8atonhak8e: ak8ekon 8ahakrori tsini 8akieranion.

40 Nonen eh sahonne8e ne Samaritan tsinon8e nihenteron, 8ahon8aneken nostonha ahonisko rahotinatakon; te8enniserake kati nikari8es 8ahonissko ne rahotinatakon.

41 Nok senha kentioko8anen taiaketak8e nonen sahon8a8ennaronke.

42 Nok skon8ennihak8e ne tsiothon8isen: iah onen ise tesa8enna tetsiak8asere: aseken ak8a ii onen sak8a8ennaronken, nok ionk8aterientare tsi tokenske nehe ne Keristos sesakoskontakohe n'onk8e.

43 Te8enniserake onakenke sahatenti neh non8e Galile niionsare.

44 Aseken onen shihotreri ne Iesos tsi raonakera-serakon ok iah tatehon8arensarons ne Rotokense.

45 Ori8iio tsi tahon8ate8eienton ne Galileenronon siionsara8e ne Galile, aseken rohnatkatoseron tsini hoieranion ne iori8anerak8atenions tsini kari8es 8entanorons Jerusalem non8e, ehse oni ne rononha ieh-onesk8e.

46 Sonsahatenti ne Iesos ne Galile non8e, Kana niionsare tsinon8e tethonekatenion nonekanos Otsitsia rahonniaton. Saiatat Rasenno8anen Capernaïm non8e nihanakerek8e neh kati ne roienha ronon8ak-tanihak8e neh non8e sikaha8is.

47 8ahari8aronke tsi onen tethotention ne Iesos ne Judé, Galilene niiesha8enon, 8ahoiatisakha nok 8ahoneken neh iare aonsahotsientana ne roienha trenheions.

48 Tabenron ne Iesos: Katiken oni nise entise8etak8e neiah tenhse8atkatosere ne iori8anerak8at.

49 Tontahenron ne Rasenno8anen: Saianer! eh niha iahase ohenton arenheie ne riienha.

50 Sahenron ne Iesos! Sas sasatenti; shoieŝentaon n'etsienha. Taretakŝe tsi nahoten Sahenron ne Iesos nok sahatenti.

51 Nok tsiniiohahes tonsahonterane ne raonnhatsera okon, ronŝaroriane, rontonne: onen shoieŝentaon n'etsienha.

52 Nok Sahariŝanonton kah sikahaŝis nitsioianerenhon. Nok tahonniron: tetenre neh nahoten tsiatakaton sioŝistabehatie nahentonkŝanoste.

53 Ŝathaiatorete tsi akŝa eŝ sikahaŝis sahenron ne Iesos: shoieŝentaon ne etsienha; taretakŝe nok oni ne raoŝatsire.

54 Neh kehiken ne tekenihaton ne teioriŝanera-kŝat tsi nahaiere ne Iesos n'onen Galile sisro Judé sahtethaŝenon.

Sisk-aton nateioteriŝasonterakŝen tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ETHONE are onen ionsakaeŝe tsini honentanoronse ne Sitaeronon Jerusalem niiahare ne Iesos.

2 Jerusalem nonŝe, akta tsi iontenaskŝatkerontakŝa teiotinakarontonha, niionaŝerote, nehne Bethesda rati-natonkŝakŝe ne Hebreh neh oni ne Sisk niionekotentonhakŝe.

3 Kentiokoŝanen etho nonŝe niieiatakerontatiene ne iakohnonŝaktanionni, teieronŝekon, ionstshinokata, nok oni ne iakohiatakenheion neh iakorhare ne taontnekaŝenrie.

4 Aseken Ŝatoken tsi natekaron tatsnentakŝe raronhiakeronon, nok tenhanekaŝenrie nekenh iohnaŝerote, nok's' en's' ne rahente iahatsnente sahaieŝentane's' tsi ok oni nikannroten ahononŝaktanittake.

5 Etho saiatat rentakere onen ascen niioserasen nok ŝatekon tsinahe sihononŝaktani.

6 Sahoken ne Iesos eh raiationni, roterientaratsihon oni tsi onen Saonnise etho satehoterientakarien, Saha8enhase, Sahenron : tesaton8entsioni ken naon-sasie8entane ?

7 Tontahenron ne rohnon8aktani : Saianer ! iah te8akonk8etaien ne iahakiatente tsi iona8erote nonen tekaneka8enrie ; nok teionkiataskennies tsiniiore niienhenke, akorens ens iahastsnente.

8 Sahenron kati ne Iesos : Satkestske, tesek ne sanakta nok sasatenti.

9 Neh nak8a oksaok sahaie8entane, nok 8atrak8e ne raonakta nok sahatenti ; A8entatokentike kenhiken 8enniserate eh naha8en.

10 Sahon8enhase are ne Sitaeronon ne kenh shoie8entaonhatie, Sahonniron : ia8entatokenton non8a Satia8enre nasatketate ne sanakta.

11 Tontahenron, neh ki ne sahaketsiente raton : tesek ne sanakta nok sasatenti.

12 Ethone sahon8ari8anontonse, Sahonniron : Kah nires neneh raton : tesek ne sanakta nok sasatenti ?

13 Iah tanon tehoterientare onka ; aseken ne Iesos ok eh kanenrakon tishotatonton.

14 Onakenke kati ne Iesos ionsahoken Ononsatokentike, Saha8enhase : onen 8ahi tsi saie8entaon, tosa kati saseri8anerak, on8a's' en's' naha senha isinon8e tsi nensaiata8en.

15 Oksaok sasakororiana ne Sitaeronon tsi Iesos ne shotsienton.

16 Nese Sahonni ron8aseresk8e ne Sitaeronon, ronesaks8e oni kah naontahatiierate ahon8ario ; ne tsi a8entatokentike rotetsienton.

17 Nok tanon ne Iesos tontasako8enna8eron, Sahenron : Iah tehatorishenhe ne Rakeniha tsi roiotatie, eh kati oni nii niot 8akiotatie ki.

18 Onen tanon ne Sitaeronon senha tahonk8isron tsi 8athonhionnharikhon, iah neok teiori8ake tsi roio-tens na8entatokentike, neh oni tsi raton. Niio ne Rakeniha ak8a kati eh nithatattasts tsi niot ne Niio.

19 Tontasakoŝennaŝeron kati ne Ieŝos, ŝahenron : Oriŝiio akŝa Oriŝiio tŝi kŝaroris : tŝi iah othenon tahakŝeni ne Roienha ne raonhaa akenhake, ne iah tatahokanerake ne Roniha othenon nahaiere ; aseken tŝiki nenhaiere ne Roniha, eh ki nenhaiere ne Roienha.

20 Aseken ne Roniha ronoronkŝa ne Roienha, nok aŝkekon ronatonnihatie tŝinihatierha, ŝekon oni ŝenħa ioriŝanerakŝatenions enshorihonnien tŝiniiot ne kenħ kaien, neŝe ŝaonni akŝa iŝe enŝeŝanerakŝenħaton.

21 Tŝi ki niiot, tŝi ŝesakaonnhests ne Roniha ne iakaŝenħeion, eh ki oni neneħ niiot ne Roienha ok tenħanonton onka enŝesakaonnhete.

22 Aseken iah onka tatasakoiatorete ne Roniha, oriŝakŝekon tanon nehne Roienha rokŝeniatŝeraŝi ne tahaiatorete.

23 Eh naontaŝe akŝekon ahonŝakonnienste ne Roienha, tŝi nihonŝakonniensta ne Roniha. Onka iah tehokonniensta ne Roienha iah ki tehokonniensta ne Roniha, aseken raonha thotennieton.

24 Oriŝiio akŝa oriŝiio tŝi kŝarori, onka kiok enħa-taonsatate nakeŝenna entretakŝe oni raosennakon ne thakatorion, roien naronneħe onŝe, iah oni tahorane ne kareŝatatsera, onen ok tanon teħotoħestston ne kenħeiatne tŝinonkŝati tŝi iensronneħe onŝe.

25 Oriŝiio akŝa oriŝiio tei kŝarori, tŝi ienŝatennise-riħeŝe onen oni ieioħe, tŝinonŝe nenħonŝaŝennaronke niakaŝenħeion ne Niio Roienha, nok tŝiniiakon enħonŝaŝennaronke enħiakonnħeħe.

26 Aseken tŝiniiot ne Roniha roien ne rahonħake tharonneħe, eh ki niiot tŝi roŝi ne Roienha ahoien-take ne raonħake tharonneħeħe.

27 Raonha oni rokŝeniatŝeraŝi ne tasakoiatorete, aseken Onkŝe Roienha.

28 Tosa kati neneħ ŝeŝanerako, tŝi ienŝatennise-riħeŝe tŝiniiakon nonŝentsiokon ieiekeron enħonŝaŝennaronke ne Niio Roienha.

29 Nok tŝiniiakon entiakoriŝaieriton, neh tentie-

iakenstak8e non8entsiokon ne Karonhiake iaionta8e-iate; kenh kaien ne iah tetiakori8aieriton neh tentie-iakenstak8e non8entsiokon naiontetsirate on8e.

30 Iah othenon takeri8ak8eni ne ok ii taontakanonton. Neh tetiatoretak8a tsiniot tsi karonkas, nok iottak8arision nakiatoretatsera; aseken iah neh tekere nakatennikonra, neh tanon rinikonrasere ne Rakeniha thakatorion.

31 Nene ok ii akatateri8aniratiheke, iah othenon tekasta, iah oni teiori8iio.

32 Tihate tanon ne rakeri8anirati, Sakaterientare oni tsi ori8iio ioteri8ak8arision tsinibakeri8anirati.

33 Ieietsiitorion tsi itresk8e ne Sa8atis, thori8ak8arision tsi rotrori nori8iio.

34 Iah sane tekesaks nonk8e aionkeri8aniratse, neki ok nise se8atsennonniat tsi katrori neh nikarihoten.

35 Ak8a neh teskaierontare tsinonk8a ne Sa8atis, tsiniot ne kahaseriio oni teios8athe, nese oni 8aonni 8esc8aianerese ki nikari8esha aetsionnharak8e tsi teios8athe ne raos8athetsera.

36 Senha tanon ii ioriho8anens Sakeri8anirati tsiniot ne Sa8atis: aseken tsi nikaiotenserotens ne Rakeniha rakk8eniatsera8i tsi nakiere, neh kati tsi eh nikierha, neh Sakeri8anirati tsi Rakeniha takatorion.

37 Nok oni ne Rakeniha takatorion, ak8a raonha rakeri8anirati; iah non8enton tetsise8a8ennaronken, iah oni tetsise8akonsaken.

38 Nok iah tese8aienas ne raos8enna, aseken iah ki tehsise8ataonsatati ne thotennieton.

39 Se8atennikonraren tsi se8a8ennanotons ne kaia-tonseratokenti, nese 8ahi se8aniahesen ahese8anatonhase tsiniieiothahinon ne Karonhiake, neh oni kari8anirasts nakeri8asonha.

40 Iah ki tanon tese8athontasts niine aese8atsenri naetsionnheke on8e.

41 Iahse Onk8ene tetekhas nakiatanerak8atsera.

42 Nok ki tanon k8aieriti; Sakaterientare oni tsi i: l tesc8aien ne Niio raonoronk8atsera.

43 Rakeniha raosennakon teſakientakon, nok iah tateskſarhotonnis; tihaiatate, raonha oni rahotennikonra tſi ahontare, tentsiſeſarhoton neneh.

44 Oh nah oni naiaſenne naonteseſetakſe, iſe neneok ſeſeſaks nonkſesonha akorensarontſera, nok iah neh teſeſeſaks ne Niio ok raorensarontſera?

45 Toſa ſeſerhek ii kenh enkſariſarho rahohenton ne Rakeniha; kaien onka enhietsiriſarho, Mois, nehne ſeſarharekſen, neh entsiſeſariſarho.

46 Aſeken natsiſeſaſennarakſake ne Mois, aſkſaſennarakſake ki oni nii: aſeken ii akatennikonra tſini hoiaton.

47 Toka ſeſatennoſentta tſini hoiaton, oh kati naiaſenne nahonteseſetakſe tſini kſaroris?

*Iaiak-aton nateioteriſasonterakſen tſini hoiaton ne Roia-
tatokenti San.*

ETHONE are onen ne Ieſos tonsahaiaiake ne Galile tſi kaniatare ne Tiberiad.

2 Kentiokoſanen ronſanonteratiene; ne tſi iontkatokſe ne ioriſanerakſatenions tſiniſakotieraſehakſe ne iakohnonſaktanionni.

3 Onontoharake kati niahare ne Ieſos, eh iaſatien nok oni ne raotiokſa.

4 Onen thoſa ſiikaheſe tſini honentanoronſe ne Sitaeronon nehne ſhotonnheſton.

5 ſahatarakeſtko ne Ieſos, ſahatkatto tſini iotio-
kſatsanit ronſanonteratie · ſahaſenhate ne Philippe, ſahe-
ron: kah nonſe ienteſanataraninon naiethi-
nonte neh nikentiokſa?

6 Neok nahotenienten tſi neh ſahe-
ron, aſeken roterientarakſe tſi nenhaiere.

7 Tontahenron ne Philippe: ok oni ne te-
keni teſen-
niaſe nikakſeniſtake aeteſanataraninonte, ſekon ki
iah takakſeni ne ok oni noſtonhaſonha aiakoniato-
ſere.

8 Tihaiatate enskat ne raotiok8a, nehne Simon Tier iatatekenha André ron8aiasts, tahenron.

9 Kentho ihres raksaa, 8isk nihonataraien teiotikonstonres tanon tekentsiake: nahoten kati neneh kasta neh nikentiok8a?

10 Sahenron kati ne Iesos: iestshirori ehtake iontien. Kahentiiohne neh non8e; neh nahoten ne 8isk ni8ennia8chetserasen niionk8etake neh non8e nahontien.

11 Satrak8e kati ne Iesos ne kanatarok nok 8ahaiatateriste, 8asakotiiakonhase ne raotiok8a tsiniiakon ieterontak8e; 8asakohnon oni neneh ne tekentsiake tsinikon teiakoton8entsioni.

12 Nok nonen sahakohtane, 8asaka8enhase ne raotiok8a: satsioronko ne iotatenronokonha tosa'othennon akaiesha.

13 Sahatiroroke kati, nok tekeni ia8enre ni8atherake Sakanane tsinikon 8ahotatenre ne 8isk nikanatarake teiotikonstonres, neh nonen ak8ekon siiakotaon.

14 Tsi 8aontkatto nonk8esonha tsi nahaiere ne Iesos, iontonnionsk8e: Ori8iio tsi neh kehiken ne Rotokense tare on8entsiake.

15 Nok tanon ne Iesos roterientaratsion tsi enthone ienhon8aiatenha8e nahon8anontiioste, ehren sarete, onontoharake raonhatsi8a iahatek8ashen.

16 Nok nonen siokarasneha tontahonnontastsnente ne raotiok8a kaniatarakta nii Boone.

17 Sahontita rahotiniarotakon, nok tonsahatiiaiake Kapernaumke nii Boone; ok eh iahokara8e iah tsesakohnonteraon ne Iesos.

18 Onen oni tontasa8en 8atka8erak8e.

19 Nok tanon nonen neh nahoten nasen ni8asen ni8ateniententserake siiehonenon tehonatkarerak8astonhatie, iahontkatto onekakesson tare ne Iesos, eh niiaha8enonhatie tsinon8e nihatihonhiontie; ori8iio tsi 8ahonateronhienten.

20 Iahenron kati: iise, tosa se8ateronn.

21 Ori8iio tsi sabontsennonni nonen son8ahatita,

oksaok oni eh iahonrarho tsi non8e niahonenonha tiene.

22 Nok ne tsi 8ahorhenne, tsiniiakon ne kenh nakanatarati ieterontak8e, iakoterientaratsion tsi neok enskat kaniarotaientak8e ne raotiok8a shonatitahk8en nok oni tsi iah teshotiten ne Iesos rononhaa ok ne raotiok8a teshotiiiaikon.

23 Nok tanon nonen etho sonsakontkennisa noniarotasonha Tiberiad natontakonne akta tsi non8e ne Iesos nihaiatateriston ne 8isk nikanatarake oni sakononten.

24 8ahotinikonraientane tsi iah eh tehaiataratie ne Iesos oni ne raotiok8a, ok kati neh 8aontitak8e netho skaniarotakerontak8e, nok Kapernaiimke iathonnoiake ron8aiatisakonhatie ne Iesos.

25 8ahonniron nonen sijaon8aiatatsenri ihsi nakanatarati : Saianer ! katke kenthonitisa ?

26 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio Ori8iio, tsi k8arori, tsi iah neh tesk8aiatisaktonhaties tsi 8ese8atkatto ne iori8anerak8at, neh tanon tsi k8anataranonten nok oni tsi se8atahon.

27 Tosa neok se8aser tsinahoten ne kenheions, neh tanon ne ionnhe on8e oni iaiakohiathe8e Karonhiake, neh oni n'onk8e Ron8aienha hentsitsion : Aseken ne Roniha Niio, ak8a raonhake tehonetorarakon ne raonikonra.

28 Tontahonniron : oh kati naiak8aiere naontasak8anikonraierite ne Niio ?

29 Tontahenron ne Iesos : kenh kaien rari8anon-ton ne Niio : ahontatsise8e8etak8e ne totorion.

30 Tontahonniron : oh nisierha naiori8anerak8aton iak8atkatto, nok entiak8etak8e ? oh nisaiotenseroten ?

31 Iakhinihokonkenha Kanataranoron rotinatara-kon kahentakeko8a tsiki niio tsi kaiaton : Sakonataranonten ne karonhiake nitiotenatarinon.

32 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris ; iahse karouhiake tethonatarenha ne Moïs ne etsise8anataranonten.

Rakeniha tanon tokenske etsiseSanataranontens ne karonhiake nitiaSenon.

33 Aseken nehe rahonatarok ne Niio ne karonhiake nithaSenon, nok sakaonnhests nonk8e.

34 Tontahonniron kati: Saianer neh ki tiotkon askSanataranontenseke.

35 Tontahenron ne Iesos: Ii ne ionnhe ne kanatarok, iah non8enton tiiahatonkariake nenhakeniahese; iah oni tahonsahoniatathen nentretak8e nak sennakon.

36 Onen ki sane k8arori, tsi tak8atkattos, iah ki sane tetise8etak8en.

37 Tsinikon raka8is ne Rakeniha, ak8ekon en8ak-rane, nok iah tahonsahiiatineken8e nenhakeniahese:

38 Aseken tsi te8akastsnenton ne karonhiake, iah neh tete8akenienton nii akatatenikonraierite neh tanon nahinikonraierite ne thakatennieton.

39 Kenh kati nihonikonroten ne Rakeniha ne thakatennieton: nene tosa othenon aonkatons tsinikon raka8i, ak8ekon tanon aonsakheionnhete nonen en8atenniserokten.

40 Kenh oni natehoton8entsioni ne thakatennieton; tsiniiakon enhonSanoronk8e entiaketak8e oni raosen-nakon ne thotennieton Karonhiake aiontsennonni, nok ensekheionnhete nonaken tsi te8enniseronte.

41 Sahonerientaksenne ne Sitaeronon tsi ronattonte, Sahenron: Ii, ne karonhiake nitiotenatarinon.

42 Aseken rontonhak8e: iah kenh naha neh teken ne Sose Roienha ak8ekon nietsite8a'ienteri ne roniha oni ne ronistenha? Oh kati naha niotieren ne raonha tsi raton: karonhiake nite8akenon?

43 Tontasako8enna8eron ne Iesos, Sahenron: Tosa sotsi se8ari8akatat.

44 Iah onka takak8eni aonkiatoreenne; ne iah Rakeniha ne oni ne thakatorion taontahoiatatiron-tane, nok nii enshiiionnhete nonen onaken te8enniseronte.

45 Saton tsi rotiiaton ne Rotitokenschak8e: Niio ne entkaientak8e tsi enhon8atirihonnien. Neh kati nonka kiok enho8ennarak8en ne Rakeniha, Raonha oni enhorihonnienni, neh tohiken enhakiatorene.

46 Iah ki sane non8enton onka nakoren tehoken ne Roniha, neok nak8a Niione nitha8enon neh roken ne Roniha.

47 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8aroris, onka entre-tak8e n'aksennakon henronnheke on8e.

48 Ii ne kanatarok niakonnhek8en.

49 Se8asotsera rotinatarakon ne kanataranoron kaentakeko8a, nok ronah8entaon.

50 Kenh kaien nehne karonhiake nitiotenatarinon; neh neiah terenheionsere onka enhanatarake ne kenh kanatarok.

51 Ii ne kanatorok ne ionnhe, nehne karonhiake nitia8enon; toka onkakiok neh enhanatarake henronnheke on8e, nok ne kanatarok nenthiion neh nak8a ii ake8aronk, neh oni ne kheia8ire naiakonnhek8en nonk8e okon.

52 Ronateri8ak8eksene kati ne Sitaeronon, nok rontonhak8e; oh ne kenh neneh nenhaiere kehiken nasonk8anonte ne rao8aronk?

53 Tontasaka8enbase ne Iesos: Ori8iio Ori8iio tsi k8aroris niah tense8a8arakhe nonk8e Roienha rao8aronk, iah oni tense8anekirane ne raonek8ensa iah ki taetsionnheke ne tsionhake.

54 Onka kiok ihraks nake8aronk oni ranekirha nakenek8ensa, roien naronnheke On8e, nok enshionnhete nonaken te8enniseronte.

55 Aseken ak8a ori8iio tsi kakk8a nake8aronk, nok ienekirata nake nek8ensa.

56 Onka enha8arake nake8aronk oni enhanekira nakenek8ensa nehtohiken tenhiakenik8ekhene.

57 Tsikiniiot ne Rakeniha ne takatorion Ronnhe nok raonhake konnhe, eh kati oni nii nenhiionnhete nenhake8arake.

58 Kenh kaien ne karonhiake nitiotenatarinon, iah

eh tekanataroten tsiniiot ne ietsinihokonkenha rotinatarakon tanon ronaŝentaon ; nok ne kenh kaïen enhronnheke Onŝe neneh nenhanatarake.

59 Tsi ionterennaientakŝa nonŝe kehïken neh nihaŝen sissakorionnenni Kapernaiïnnke.

60 Ronentiokoŝanen ne raotiokŝa nahonniron sahatiŝennaronke neh nikaŝennoten : Oriŝiio tsi kaŝennasatŝte tsinahoten raton.

61 Roterientaratsion se ne Iesos tsini hotinikonra-ŝenskŝe ne raotiokŝa ŝaŝakaŝenhase kati : Seŝariŝaiientatenni kati kenh tsinahoten katon ?

62 Oh kati ne kenh naiaŝenne natsiŝeŝaken nonkŝe Roienha eh niiaonsare tsi nonŝe thenterontakŝe ne tiotierenton ?

63 Kanikonra se iakaonnhests nok noŝaronk iah neneh othenon tekastak : kehïken nikaŝennoten kŝaroris neh nakŝa aoskon kanikonra oni ionnhe.

64 Nck sane sekon otiake tsinitsion neh iah tetiŝeŝetakŝen : aseken ok sihoterientare ne Iesos, onka neiah taontaretakŝe, onka oni ienhotenninon.

65 Ŝaŝakaŝenhase kati : neh ŝabi ŝaonni ŝaken tsi kŝarori : iah onka takakŝeni aonkrane ne iah Rakeniha tenhoŝire.

66 Ethone onen kentiokoŝanen tsini hati ne raotio- kŝa sahonŝateŝentete nok ehren saonnete.

67 Iesos Ŝaŝakaŝenhase ne tekeni iaŝenre Nihati : iah onïken oni niŝe teŝeŝere ahonseseŝatenti ?

68 Simon Tier tahatati, ŝahenron : Saïaner ! onka aonsaiakhiiateranentakten ? iŝe iŝhaŝe noŝenna ne ionnhe onŝe.

69 Nok tionkŝetakŝen ionkŝaterientare oni tsi iŝe ne Keristos Niio Roienha.

70 Tontahenron ne Iesos : iah kenh naha ii tekŝa- iatarakŝen ne tekeni iaŝenre Nitsion ? nok sane sekon ŝaiatat akŝa ranessonronon.

71 Sitas Iskariot rotonhakŝe tsineh Ŝahenron, Simon roienha, aseken raonha kenhne nenhotenninon, raiataresane ne tekeni iaŝenre Nihati.

Tsiatak-aton nateioteri8asonterak8en tsinihoiaton Roiatatokenti San.

GALILE ok teshastekafask8e ne Iesos, aseken iah tehoianerasehak8e ne Iesos ne Judé niiaonsare, neh tsi ron8aiatisaksk8e ne Sitaeronon nahon8ario.

2 Onen are thoha iaonsakahe8e tsini onentanoronse ne Sitaeronon Ratinatonk8a Sentanoronson.

3 Nok ne tehontennontere 8ahon8enhase: Sasantenti ne kentho nok Judé niionsase, aontiesenhake ahontkatto oni nehne ne sentiok8a tsini saiotense-roten.

4 Iah se's' 8ahi teiakotasetonhaties tsi iakoiotaties niienre 8akeri8ak8arision. Tsi eh nisierha, satotasi ki tsinonkati nonk8ene.

5 Aseken ak8ekon netehontennontere iah tethon8e-tak8enne.

6 Iesos tontasaka8enhase: Areko teio nakennisera; ok tanon tiotkon nise tise8atesenniio.

7 Iah teietshi8ens nonk8eokon, nok tanon ionks8ens, neh tsi kheri8as8ase tsini ie8eiennaksen.

8 Sasene nise non8a nekenh Sentanoron; iah nii sekon non8a eh tiiake ne kenh Sentanoron, aseken areko tiiciohe nakennisera.

9 Neok ne Sasakorori neh nikarihoten nok ok iehenteron Galile.

10 Nok tanon nonen shihonattention ne rontateken-hokonha, ethone onen ne raonha 8ahatenti eh 8arete, iah ki tanon 8ene tekenhatie ok otasetonkeha.

11 Sitaeronon ron8aiatisakouhatiesk8e tsini8entanorons, nok rontonnionsk8e: Kah nires?

12 Eso tsi iakottaronnionk8e nonk8eokon ne raonha raiatatake. Otiake iontonhak8e tronk8etaieri. Nok otiake iontonhak8e: iah sakonikourhatenni nonk8e-sonha.

13 Iah ki sane ak8a onka tetkari8ak8arisiatak8e ne raiatatake, netsi ron8atitsanisk8e ne Sitaeronon.

14 Nok onen neh nahoten asennen siiotenuisero-

hestston ne Sentanorons, Onen SahataSeiate ne Iesos ononsatokentiko8ane, nok eh sakotatisk8e.

15 Nok ne Sitaeronon rotinerak8ask8e, ronton : Kah neneh nithoha tsi rari8aienteris tsini kaiaton Oiatonseratokentike, iah se8ahi non8enton tethote8eienston ?

16 Iesos tontasako8enna8eron, nok 8ahenron ; Iah iihne tetioientakon nakeri8atatsera ; eh tanon nonkati tioientakon tsinonkati ne thakatorion.

17 Toka onka kiok enhonikonraierite, enhaienterhane ne kari8atatsera ; Katehsiken, niiohne kenh nitia8enon, toka ken ok ii ti8akatennikonra tsi 8aktare.

18 Onka raonha raotennikonra raststa tsi ratatis, ne ki neraonha rahorensarontsera rehsaks ; nok tanon neneh rehsaks raorensarontsera ne thotorion, neh ori8iio, iah oni tekaien ne kanikonrhaton ne raonhake.

19 Iah kenhnaha Moïs tetsise8aianerensera8i ? Nok sane iah onka tsi nitsion tekakaenhions tsiniiothare ne kaianerensera. Nahoten tak8aiatisakta nask8ario ?

20 Tontahonniron nonk8eokon : Sanesonronontseraien 8ahi. Onka iesaiatisaks naiesario ?

21 Iesos tontahari8aserako, nok 8asaka8enhase : Enskat iakate8eiennonni, nok ak8ekon ok se8anera-kohon.

22 Nok sane nise, ne tsi Moïs etsihse8a8i ne iontate8arak8etarons, iahse sane Moïs-ne tetiohientakon neh tanon tsinonkati ne kanisera, hetsise8a8arak8etarons ne ronk8e n'a8entatokentike.

23 Toka nou8a a8entatokentike rate8arak8etarons ne ronk8e, neneh tosa aonsonte8ate tsiniiootsiate ne Moïs raoianerensera, oiah kati kenh nitise8atierase niihne neh tsi raiatak8ekon ne ronk8e sahitsiente a8entatokentike 8enniserate.

24 Tosa neok tese8aiatoret tsiniiot tsi kaieronni, neh tanon tehse8aiatoret tsinitkari8aieri.

25 Ethone otiake ne Jerusalem-aka Saonniron : iah kenh naha neh teken ne tehon8aton8entsioni ahon8ario ?

26 Onen tanon non8a kenh iatesakorihoseratha tsi rothare, nok iah othenon tehon8enni : tokase non8a onen enhotiri8aientereon ne ratikorason tsi ori8iio on8e neh kehiken ne Keristos ?

27 Ionk8aterientare sane tsinitha8enon ne kenh kaien ; nok nonen enhra8e ne Keristos, iah onka taio-terientarake kah nitha8enon.

28 Ok tatehohenretak8e ne Iesos tsi Sakotatis n'ononsatokentiko8ane nok raton : tak8aienteri, se8a-terientare oni tsini te8akenon : nok iah ii te8akaten-nikonra tsi te8akenon ; nok ki tanon rori8atoken ne thakatorion, nok iah tetsise8aienteri nise.

29 Rienteri tanon nii : aseken raonhake te8atien-takon, raonha oni thakatorion.

30 Ethone onen Sahontenienten ahon8aiena ; iah kitanon onka tiiateionisnonsaere neraiatake, aseken areko siiehoteri8ihe8i.

31 Nok kentioko8anen nonk8eokon tahon8etak8e, nok iontonhak8e : nonen henra8e ne Keristos senha onte kenh isinon8e tsinenhaiere niori8anerak8atenion tsinihoieren ne kenh kaien ?

32 Pharisian Sasakoti8ennaronkanion tsini ionton-nions nonk8eokon ; nok iathonteri8atieste ne ratitsi-henstak8eniios, ratiriton iasakonatori ahon8aiena.

33 Nok ne Iesos Sasaka8enhase : Sekon kenh nika-ri8essa ente8ak8ekon, onen etho nienske tsi thente-ron ne takatennieton.

34 Ensk8aiatisake, iah ki tanon task8aiatatsenri, nok tsinon8e nenkiterontake, iah tahese8ak8eni iahe-se8a8e.

35 Sahonnironnion ne Sitaeronon : Kah onte niien-henre tsi iah tatsite8aiatatsenri ? Eh onte kenh non-k8ati niienhenre tsiniieika8enon ne tiiateiakorenihon akonakeraserakon ne Grek, nok Grek ensakorion-nien ?

36 Nahoten kati neneh kenton tsi raton: Ensk8a-
iatisake, iah ki tanon task8aiatatsenri; nok tsinon8e
nenkiterontake, iah taese8ak8eni iahese8a8e?

37 Nok nonen neh nonaken iotenniseroheststak8en
ne 8entanorons, etho ihres ne Iesos, tehohenretta
raton: tokasenon8a onkakiok roniatathens, karo itret,
nok ihine ranekira.

38 Onka ta8etakon niibne, tsiniot tsi kaiaton
n'Oiatonseratokentike, kaihionhiios entkana8eroten
rahonek8entakon.

39 (Neh rentonhak8e, tsihenshakotienhase ne Rot-
kon Ronikonriioston tsini iakon tiaka8etakon ne raon-
hake: Aseken arekoki shiton8atka8en ne Rotkon
Roiatatokenti, ne tsi areko tehoronhiakenserentaon
ne Iesos.)

40 Kentioko8anen tsiniiakon 8aonronke neh nika-
8ennoten, iontonhak8e: Ori8iio on8e kehiken tsi Ro-
tokense.

41 Otiake iontonhak8e: neh kehiken ne Keristos.
Nok notiake iontonhak8e: Galile kati kenh nentre ne
Keristos?

42 Iah kenh naha te8aton ne kaiatonseratokenti,
tsi Ta8it ra8atsirakon nentre ne Keristos, tsi oni tio-
hnatak8enrare ne Bethlehem, tsi non8e nihanakere-
k8e ne Ta8it.

43 8ationteri8atihanion kati nonk8eokon neraonha
raiatatake.

44 Otiake tsini hati ronnerhak8e ahon8aiena; iah
ki tanon onka tiiateiosnonsaraon ne raiatake.

45 Nese 8aonni ne ratiriton sahontenti, eh sahon-
nete tsi thatiteron ne ratitsihenstak8eniios oni ne
Pharisian: tahonniron neneh: oh niotieren tsi iah
tetetsise8aiatenha

46 Tontahonniron ne ratiriton: Areko non8enton
teiotetsenrion enskat ne ronk8e eh nahoieren tsi
ahatati tsiniot ne kenhkaien.

47 Nok ne Pharisian tontahonniron: Tokasenon8a
oni nise onen 8atetsise8anikonratsa?

48 Iah onte ken onka ne Ratikorason, ok ne's 'en's ne Pharisian tethonsetakon ?

49 KariSanoron ki onte oni tsini ionksetotens niah othenon teiakoterientare nahoten ne kaianerensera, akSa aoskon neok ne iotakSasat.

50 Nicodeme (neh tohiken nasonthenne rotkense-ronnonne ne Iesos neh oni etho raiatare) SasakaSenhase :

51 Tekaiatoreta kenh nonkSaianerensera ohenton nahoken ne ronkSe nok oni naiotokense tsini hotieren ?

52 TontahonSaSennaSeron, nok SahonSenhase : iah oni kenh naha nise Galile tetisenon ? Serisidak, nok seriSaienterihak tsi iah nonSenton Galile tethoientakon ne Rotokense.

53 Nok tonsahonreni skatson tsi rotinonsoton.

Satekon-aton nateioteriSasonterakSen n'OriSatokenti tsini hoiaton Rti San.

Nok ne Iesos tsi tiononte Olivier niiahare.

2. Nok akSa neok satontahentarenho sekon Onon-satokentikoSane saraSe akSekon ok nonkSeokon SahonSaiaatorenne ; nok Sahatien oni Sasakotati.

3 Nok ne ratiiatons oni ne Pharisian etho Sakon-SaiatheSe ; tsiathonSisen nehne kariSaneraakserakon konSaiena.

4 SahonSenhase : Saianer ! Kehiken tsiathonSisen neh nakSa ahonnhiserakon konSaiena, kariSanerakSkSe kentesera.

5 Kenh kati niit tsi sonkSariSatati ne MoïS kaiane-renserakon, naiontatenenhioiake netho niakonnhise-roten : nahoten kati nise ensiron ?

6 Neok se are ne ronSaSennisaks tsi neh ronton-hakSe, nahatiriSatsenri nahonSariSarho. Nok tanon ne Iesos, Sathastsakete ehtake, nok rasnonsake Sarate Sahaiaton onSentsiake.

7 Sekon ok nihon8ari8anonttonni, sahattak8arisi, 8asaka8enhase : Onka tsinitsion n'iah othenon tehoris8aneraakseraien, neh thatierent iehonenhionti.

8 Nok sekon tonsahatsakete on8entsiake sahahiaton.

9 Neh kati nonen sahonronke neh nika8ennoten, Sahontatierene ne raorientakon ; satiiatatshonha sahatiiakenne, neh taontierente nesenha rotiksteha tsiniore ak8a iahontsahate ; nese 8aonni, iatonsahaonhahaste ne Iesos tanon ne kenh tsioton8isen ehto katak8e

10 Ethone ne Iesos sahattak8arisi, nok iah onka nakoren teseshakoken neok ne tsiathon8isen, 8arenhase : tsi sathon8isen, kah niiahonne ne iesari8arhosk8e ? iah kenh onka teiesari8enton ?

11 Tontakenron ; iah onka, Saianer ! Nok ne Iesos tontarenhase : iah ki oninii takonri8ente, 8as, nok tosa saseri8anerak.

12 Nok ne Iesos sekon are ionsahatati, 8ahenron : Ii ahos8athesera tsi ion8entsiate, iah tahontahokara8e nenhaknonteratie, neh tanon tenhos8atheke ne ionnhe.

13 Ethone ne Pharisian 8ahon8enhase, 8ahonniron : ok ise tizatateri8anirati : iah tsi satekena naontaiaketak8e ne sari8aniratsera.

14 Iesos tontasako8enna8eron, 8ahenron : etho nehne tsi ok ii tikatateri8anirati, satekena ki naontaiaketak8e nakeri8aniratsera ; aseken 8akaterientare tsinite8akenon, tsi oni niaonkenonhatie ; iah tanon nise tese8aterientare kah nite8akenon, kah oni 8ake.

15 Neh nise tese8aiatoreta tsiniiorihoten no8aronk : iah tanon onka nii tatekheiaretta.

16 Nok ki sane ne takiatorete, iottak8arision ki nakiatoretatsera : aseken iah te8akonhaa ; neh tanon iakenik8ekonhatie ne Rakeniha, oni neh thakatorion.

17 Ieiohe eh niit tsi kaiaton ne Se8aianerenseraon, tsi satekena naontaiaketak8e ka8ennioki ok neh sakat tsi iatrori ne teniiase.

18 Ii katateri8anirati, nok oni ne Rakeniha ne thakatorion rakeri8anirati oni neneh.

19 Ethone tontahonniron : kah nihenteron ne Ianiha ? Iesos tontahariSaserako : iah teseSaterientare onka nii, iah oni ne Rakeniha ; aseken naskSaienteri, atsiseSaienteri ki oni neneh ne Rakeniha.

20 Tsi ieSistaroroksta nonSe nontahaSenninekenne neh nikaSennotens shisakotatis OnonsatokentikoSane ; iah ki tanon onka tehonSaiena, netsi areko siieiotenniserihe ne raSennisera.

21 Nok ne Iesos tontasakaSenhase are. Skatentionhe, nok enskSaiatisake ; nok kitanon seSariSaneraakserakon enseSenheie : tsinonSe Sake, iah taeseSakSeni iaheseSaSe.

22 RontonhakSe kati ne Sitaeronon : Raonha onteken enhatateriio, tsi raton : tsinonSe Sake, iah taeseSakSeni iaheseSaSe ?

23 Ethone SasakaSenhase : ehtake nise seSanakere ; nok tanon nii ehneken tkenakere : kenthonise tsion Sentsiakeronon ; iah tanon nii kenthon tekonsentsiakeronon.

24 Nese Saonni kSarori Sakenh seSariSaneraakserakon enseSaSentane : aseken ne iah tentiseSetakSane tsi ii, seSariSaneraakserakon ki enseSenheie.

25 Ethone tontahonniron : oh nise nasiatoten ? nok ne Iesos tontasakaSenhase : tsi ki niot tsi kSarori tsi tiotasaSe.

26 Eso SakeriSaien nakSenhase oni nakSariSentakSe ; Sakaterientare ki tanon tsi roriSatoke ne thakatorion, neh kati tsinahoten tsioni nikon riSennaronken nehe sekheroris nonkSeokon.

27 Iah tehotinikonraientaon tsi Roniha roton tsinahoten Sahenron.

28 Tontahenron kati ne Iesos : tsi nentsiseSaia takaratate nonkSe Roienha ethone enseSatokense tsi ii, tsi iah oni othenon nii teSakaterienta tsi nikierha, neh tanon katroris tsinahoten ne Rakeniha rakerionnienni.

29 Aseken iakenikSekonhaties ne thakatorion : iah tehakateSenteton ne Rakeniha ; aseken tiotkon tahnikonriihonhatie tsini Sakierenhatie.

30 Kentiokoſanen tahonſetakſe tſinikariſes rotharakſe.

31 Nok ſasakaſenhase ne Ieſos tſinihati ne Sitae-ronon thonetakſen ne raonhake: Toka enſeſatienaſaſton nakeſenna, oriſiio tſi akitiokſa enſeſaton:

32 Nok enſeſariſaienterhane noriſiio, nok neh noriſiio enſeſanerensi.

33 Tontahonniron: ii ne tſi raſatsiratatie n'Abraham, nok iah nonſenton onka teionkhinaskonni; oh kati niotieren tſi ſaton: enſeſatnerensi?

34 Ieſos tontasakoſennaſeron ſahenron: oriſiio akſa oriſiio tſi kſaroris: onka kariſaneren tſini hoierenhaties, kariſanerenki ahoſtsenen tſi ronhe.

35 Iah ſahi tehenteron onſe kanonſkon ne ranakſa; neh ſahi ne Roienha renteron onſe.

36 Tokat kati nonſa nehne Roienha entsiſeſanerensi, oriſiioonſeki tſi enſeſatnerensi.

37 ſakaterientare tſi Abraham raoſatsire niſe; nok ki ſane ſeſatenientens naſkſario, ne tſi iah tiiekaientas nakeſenna ne Seſerianeson.

38 Neh kſarori tſinahoten ſakatkaton Rakenineha; nok oni niſe neh ſeſaiotaties tſiniſeſatkaton netsiſeſanihneha.

39 Tontahonſaſennaſeron, nok ſahonniron: Neh nakſa Abraham ſakſaniha, Ieſos tontahenron: Toka nonſa Abraham etsiſeſaienhokonha akenhake, eh ki oni niſe naheseſaiere tſini hoieren n'Abraham.

40 Kenh tanon nonſa ſeſariſaiote naſkſario, ii enſkat ne konkſe neok kſarori noriſiio neh nakſa Niiohne teſakaronken: iah naha eh tehoieren n'Abraham.

41 Neh ki hetsiſeſaſeiennasere ne etsiſeſaniha. Tontahonniron: iah ſe ok tiionkhiiateſeton: enſkat ionkſanisen, neh nakſa nehne Niio.

42 Nok tanon tontahenron ne Ieſos: Toka nonſa Niio etsiſeſaniha akenhake, tiakariſakenniate oriſiio tſi aſkſanoronkſe, aſeken Niiohne teſakiakenhon, nok raonhake niteſakenon: aſeken iah ok teſakatenikonra tſi teſakenon, raonha tanon thakatorion.

43 Oh kati niotieren tsi iah tsesanikonraientas tsini kesennoten? neki tsi iah taesesakdeni naesetaonsatate nakesenna.

44 Neh naksa Ranesonronon ne etsisesaniha tsi nonse oni tisesaientakon, neh kati oni isesere atsesesanikonraierite tsini hoskanektseroten ne etsisesaniha. Ok onkse shiraks tsi tiotasaše, iah oni teho ksenion nahorišatokenhake, aseken iah tehoien ne tkarišaieri. Ne hens naksa rašerientakesson nahanošente; aseken ronošen, neh oni Ronšaniha ne kohnošen.

45 Nok nii nehtsi orišiiio tsini kšarori, iah teteskšetakšen.

46 Onka tsinitšion enhakšeni ahakerišarho ne karišaneren? Nok toka nonša orišiiio tsini kšarori, ohnihiotieren tsi iah teteskšetakša?

47 Onka Niiio raonkšeta ihken, rataonsatasts ki ne Niiio raošenna, nok nise iah tsesataonsatasts, neki tsi iah Niiio tehaonkšeta tehken nise.

48 Ethone ne Sitaeronon tontahonšašennašeron nok šahonniron: Iah kenh naha tetionkšaieriton tšionkšen Samaritan nasiatoten, nok sanesonronontseraien?

49 Iesos tontaharišaserako: iah tešakenesonronontseraien; Rikonniesta tanon ne Rakeniha, nok nise takšarišakenronni.

50 Iah othenon tekesaks nii akerensarontsera, tihaiatate nehne rehsaks nok tehaiatoretta.

51 Orišiiio, orišiiio tsi kšaroris, onka enhakešennarakše, iah nonšenton tharenheie.

52 Tontahonniron kati ne Sitaeronon: Onen tokenske orišiiio šabationni tšion sanesonronontseraien: Abraham rašenheion, Rotitokensehakše oni, nok saton: onka enhakešennarakše iah nonšenton tharenheie.

53 Senha kenh ise tšiatanoron tsiniot ne Sakšaniha Abraham nonen rašenheion? Rotitokensehakše oni ronašentaon: Onka kati nekenh nise Satatonnis?

54 Iesos tontahari8aserako, 8ahenron : Tokat non8a ok ii tatakaterensaron, iah othenon tekastak nake-rentsarontsera ; Rakenihase tehakerensarons, nehne se8atons neh etsise8a Niio akenhake.

55 Iah se sane tetsise8a ienterhaon ; nok tanon nii riinteri : nok nakiron iah tehiiinteri, eh ki naonke-no8enseke, tsiki nise niio : riinteri ki neneh nok ri8ennarak8a oni.

56 Abraham etsise8aniha, ko8anen tsi rotonnha-here nahattkatto enska nii akennisera ; rotkatton katon nok rotsennonnihon.

57 Tontahonniron neh non8e ne Sitaeronon : areko 8isk tesoserassen, nok hestsken n'Abraham !

58 Nok ne Iesos tontasaka8enhase : ori8iio ori8iio tsi k8aroris ohenton sarennakerate n'Abraham sike-nakere.

59 Ethone are onen 8athatinenhiak8anion nahon-8aiente ; nok tanon ne Iesos 8ahatatasete tontahaia-kenhne n'ononsatokentiko8ane, tehatiatokensson sahatohestste ; nok eh niio tsi sahatenti.

*Tioton-aton nateioteri8asonterak8en Nori8atokenti tsini
hoiaton Roiatatokenti San.*

Tsi ihre ne Iesos etho 8ahoken ne ronk8e ok sate-haron8ekon sarennakerate.

2 8ahon8ari8anontonse ne raotiok8a 8ahonniron : Saianer ! onka iakori8aneren : kenhiken, katen neneh roniha ok ne's'ens ne ronistenha tsi eh niio tsi rona-keraton ?

3 Tontasako8enna8eron ne Iesos, 8ahenron : iah ne raonha tehori8aneren, iah oni ne roniha, iah oni ne ronistenha ; neki tanon netho naonta8e 8ehne aon-ton ne Niio raoiotensera.

4 Iatekakonte tsi eh nenkiere tsini hakennhaon ne takatorion, iotieson'k' sekon nia8eenniserote ; ta8e

tsinonSe nentiokaraSe tsinonSe ne iah onka taonsaia-koioten.

5 Tsini kariSes OnkSene ihkes, akosSatetsera ihken nonkSeokon.

6 KaSennio'k' iahateSennokten nensok onSen-tsiake Sahonistskeronti nok rakarake ne teharonSekon SahanaSaststarho.

7 Nok SahaSenhase: Sas, nok ionsasatkonsohare tsi tionaSerote ne Siloe' (nehneh sakah naiahi-ron teSatennieton) eh kati niahare nok ionsahatkonsohare, nok shaken nonen etho satontare.

8 IontonhakSe ne tehonnonsanekhaon oni tsi ni iakon ne iakoterientare tsi teharonSekon: iah kenh naha neh teken nekens ens tenstskSahere oni tehatsarites?

9 Otiake iontonhakSe: raonha: nok notiake iontonhakSe: akSa ihken tsi teshiatieren, nok ne raonha, ratonhakSe: AkSase ii.

10 SahonSariSanontonse kati Sahonniron: ohniia-Senhon tsi sesken?

11 Sahenron tsi tontasakoSennaSerou: neh thiken Iesos ronSanatonkSa SahanaSaststonni tanon kkarake Saharho, tanon Sahenron Sas sasatkonsohareha tsi tionaSerote ne Siloe. Ne kati nonen eh siihakeSe nok Sakatkonsohare ethone nonsakken.

12 SahonSariSanontonse Sahonniron: kah nihres netho ronkSe? Tontahenron iah othenon teSakaterientare.

13 Tsi thatiteron ne Pharisian niahonSaiatenhaSe ne tetharonSekonne.

14 IaSentatokentonne sahanaSaststonni ne Iesos oni sonsahotsiente ne teharonSekonne.

15 Nese Sahonni sahonSariSanontonse ne Phari-sian, oh akSa niaaSenhon tsi shaken. Nok tontahenron: SahanaSaststarho kkarake, nok sakatkonsohare nok ok saok sakken.

16 Nese Saonni otiake ne Pharisian Saonniron: thohiken ronkSe iah Niio tethotennieton aseken iah

tehentanoronsta ne Niiohne : Nok rontonhak8e notia-ke : aonton ken neronk8etaksen neh niiori8anerak8at tsi nahaiere ? nese8aonni 8attonteri8atihanion.

17 Sekon sahon8enhase ne teharon8ekonne : nahoten nise isere raiatatake ne tessiaron8ekhsion ? Tontahari8aserako ; Rotokense.

18 Nok tanon ne Sitaeronon 8ahontenno8ente tsi teharon8ekonne oni tsi aonsahoie8entaon : tsiniiore iahon8atinonke ne ron8aienha ne teharon8ekonne.

19 8ahon8atiri8anontonse 8aonniiron : Neh kenh kehiken n'etsiseniienha ne tsiaton ok sateharon8ekon sarennakerate ? oh kati nia8enhon tsi shaken non8a ?

20 Tontaniri8aserako ne ron8aienha, nok 8aniron : iontiaterientare tsi neh ne sakeniienha nok oni tsi ok sateharon8ekon sarennakerate.

21 Kenh kaien oh nia8enhon tsi shaken onka oni ahonsahotsienton iah neneh othenon teiontiaterientare. Onen eso tehahoseriiaakon, hetsiseniri8anontons nok raonha enhatrori neh non8e niiori8ake.

22 Neh 8aonni eh naniiere ne ron8aienha tsi taia-
tati ne tsi sakotitsanisk8e ne Sitaeronon : Aseken ne Sitaeronon otiake onen sisakotitaston ne ionton oni ne tiaka8etakon tsi raonha ne Keristos, oni sesakotiiatinekenhon tsi ionterennaientak8a.

23 Neh kati ahoi8a ne roniha oni ne ronistenha 8abniron : iatekaieri tsi natehaoseriiaakon hetsiseniri8anontons ak8a raonha.

24 Ionsahon8ennonke kati onen oni neh ne tekeni-
haton, kehiken teharon8ekonne, nok 8aon8enhase : Niiio tet8enon8eraton ; ionk8aterientare thohiken ronk8e tsi onk8etaksensk8a.

25 Tontasako8enna8eron, nok 8ahenron : iah te8a-
katerientare naionk8etaksenhake ; tsiori8at ki tanon nii 8akaterientare : ne tsi tekeron8ekonne nok tsi sekken non8a.

26 Sekon are tontahonniron : oh nihoieren ? oh naha8en tsi tonsaiaron8eksi ?

27 Tontasakoŝennaŝeron: onen kŝarori nok iah tesseŝataonsataton. Oh kati nahoten seŝariŝanon-tonta ne sekon aonseŝaronke? iseŝere oniken nise hatsiseŝentiokŝaiesten?

28 Ethone onen ŝahonŝakenrenseronni, nok ŝahonŝenhase: ise niha hetsitiokŝaiesten; Aseken nii Moïs raotiokŝake iakŝaiatare.

29 Ionkŝaterientare ne Moïs tsi tehotithare ne Niio, nok ne kenh kaien akŝekon iah teionkŝaterientare kah nithaŝenon.

30 Tontahenron tsi tontasakoŝennaŝeron: Nioh ke nienh, ioriŝanerakŝat ŝahi tsi iah tesseŝaterientare kah nithaŝenon; tanonse raonha ŝhaketsienton ne kkarake.

31 Ionkŝaterientare ŝahi tsi iah tesakoŝennarakŝa ne Niio n'ionkŝetaksen, nok tanon ne Niio raonkŝeta oni ronŝaŝennarakŝa neh sakoŝennarakŝa.

32 Iah ŝahi nonŝenton areko teionkŝariŝaronken n'onka ne ronkŝe onen aonsasakotsienton neok sateieronŝekon saonnakerate.

33 Neh kati kehiken n'iah Niio thahontahotorion iah ki othenon tahariŝakŝeni neh nahaiere tsini haierha.

34 Tontahonŝaŝennaŝeron ŝahonniron: kariŝa-neraakserakon sennakeraton tanon ken ise enskŝarion-nien, nok ŝahonŝaiatinekenŝe.

35 Ŝahariŝaronke ne Iesos tsi tethonŝaiatinekenhon; iatonsaiataten are, nok ŝahaŝenhase. tisetakon ken raosennakon Niio Roienha?

36 Tontahenron ne kenhkaien; onkah nench Seŝenniio! aontaketak raonhake?

37 Tontahenron ne Iesos: hestsken, nok akŝa oni raonha nonŝa tesenittare.

38 Ethone tontahenron: teŝaketakon Seŝenniio! nok ŝahosennaien.

39 Nok sahenron ne Iesos: neh keniente tsi ŝako nonŝentsiake nakkŝatako ne kaiatohretatsera, ahon-tonsseke aonsaieken ne teieronŝekon; nok ne ieken taieronŝeke.

40 Neh 8aonni otiake ne Pharisian netho ronnesk8e, 8ahon8ari8anontonse, 8aonniron: Nok nii, teiak8aron8ekon oniken nii?

41 Tontasako8enna8eron ne Iesos, nok 8ahenron: iah othenon taese8ari8aneraakseraientake ne tokenske taese8aron8ekon: Nok ki tanon tsi se8aton; iak8aken, neh ahori8a se8ari8aneraakseraien.

Oieriaton nateioteri8asonterak8en n'Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ORI8IIO ak8a ori8iio tsi k8arori; onka iah kannhok8eniioke tethata8eiatak8a tsinonh nikontiteron ne teiotinakarontonha, akte tanon non8e thaientak8a tsi iehata8eiat, neh tohiken naieron oni ranensk8as.

2 Kenh kaien nak8a tsi kannhokaronte nitres tsi iehata8eiat, neh tohiken tokenske rahotsenenhokon ne teiotinakarontonha.

3 Enhonnhotonk8ase ne tehonnhohaien, ron8a8ennaienteri ne teiotinakarontonha; ak8a oni entesakohnatonhnion tsi iensakohnorke ne raotsenenhokon nok astste nienshakoiatenha8e.

4 Nok nonen sakoiatinekenhon ne rahotsenenhokon, ohentonsan 8are, nok ron8anonteraties ne rahotsenenhokon aseken ron8aienteri.

5 Iah tanon tahon8asere neiah tehon8aienteri; ok eken tanon enkonteko, aseken iah teiakoti8ennaienteri ne thiiete.

6 Eh nahaiere tsi 8atesakori8akentonk8en ne Iesos, nok iah tehotinikonraientaon tsi nahoten renhton.

7 Sekon kati ne Iesos sahenron: Ori8iio ak8a ori8iio tsi Ii ne tsi kannhokaronte tsi non8e nitkonnetta ne teiotinakarontonha.

8 Ak8ekon kati tsinihati nohenton rotik8athon tsiniiore n'ii, ak8ekon neh n'aieron oni ratinensk8as; iah ki oni tehon8anatahonsatati ne teiotinakarontonha.

9 Ii ne tsi kannhokaronte ; onka iihne enhionta-Seiate neh enhieniakenne, enhiontaSeiate oni entsie-iakenne nok enhiestsenri ne kakkSiio.

10 Neok tanientes naieron nahatieronkSe, ahario oni abatonte : neh n'ii kehniente tsi Sako n'akheion-nhete, neh oni nakSa ok taontiesen.

11 Ii ne ranonnhatseriio : ranonnhatseriio sakoSiS ne rahotsenenhokon tsi ronnhe.

12 Nok ne rannhatsera, oni ne iah tehanonne ne katsenen, iah oni raonha tehotsenenhokon, ok eh tensakotsiakSarisi ne katsenen nenhaken taSe ohkSaho nok Sahateko ; nok n'okSaho ok tontate-Senniioste oni SateSanitiokokSate ne katsenen.

13 Neh Sahonni Sahateko ne tsi rannhatsera, iah othenon tehannhatens ne katsenen.

14 Kehnonnhatseriio n'ii, keienteris naketsenen, oni ionkienteri n'ononha.

15 Tsi kiniiot tsi rakienteri ne Rakeniha eh oni n'ii nihiienteris ne Rakeniha. Nok aketsenenhokon keiaSiS tsi konnhe.

16 Sekon eso SakenaskSaien nareko akatehenrakon teiohuataSeiaton, teiotonSentsiohon kati oni neneh aontakheiatenhasSe, nok enhionkeSennarakSake, enskat ok enkentiokSaientak saiatat oni nensakosts-teristake.

17 Ne Saonni rakenoronkSa ne Rakeniha, neh tsi ok tikiens tsi konnhe, neh nataontaSe aonsakiena.

18 Iah onka taionkekkSa, akSa ki Ii akatennikonra tsi katsiakSarisions ; SakkSeniatseraien n'akatken-rate SakkSeniatseraien oni naonsakiena ; Rakeniha eh niot tsi rakrori.

19 Sekon are tonsahatiriSatirontonko ne Sitaeronon tsini kaSennoten Sahonronke.

20 Aseken kentiokoSanen ne iontonhakSe : Rot-konseraien, tehanonSaraSenrie oni ohniiotieren tsi hetsiseSataonsate ?

21 Nok notiake ionton : iahse eh tehaSennoten ne Rotkonseraien ; enhakSani ken n'otkon taonsasakoka-kSarisi ne teieronSekon ?

22 Ethone are onen Sontontanoronne ne Jerusalemke, Koserake kenhne.

23 Nok ne Iesos kanonskonson tehatatanions, tsi ronnhokaronte ne Salomon.

24 Eh kati SathonSanenronni ne Sitaeronon nok SathonSenhase: tohakSa nenSe enskSanikonrorarakon? Toka ise enkenhake ne Keristos takSariSakSarisien onen tsi takSarori.

25 Iesos tontasakoSennaSeron, nok Sahanron: Onen kSarori nok iah tetiseSetakSen; neh SakeriSanirati tsini kaiotenseroten Sakiote Raosennakon ne Rakeniha.

26 Neh Saonni iah tetiseSetakSen ne tsi iah ise teken naketsenenhokon, tsiniSakieren tsi kSarori.

27 Konronkas naketsenen nakeSenna, kheienteris oni n'ii, nok nononha ionknonteraties.

28 Nok n'ii neh kheiaSis ne ionnheonSe, iah oni nonSenton tiiakontiessa, iah oni onka tataonsaionkhsiotarisi.

29 Rakeniha rakenaskSaSi, neh thaonhaa thohsastenseroSanen, iah tateshonSasiotarisionhe ne Rakeniha.

30 Ii tanon ne Rakeniha akSa ok neh sakat.

31 Ethone are onen ne Sitaeronon tonsahatinenhiakSe nahonSanenhioiake.

32 Iesos tontasakoSennaSeron nok Sahanron: Eso ioriSake SakSanatonhase ne tkariSaieri neneh Rakenineha teSakha: kah kati nonSa nikaien takSanenhiohiahaktane?

33 Tontahonniron ne Sitaeronon; iah tekSanenhiohiahaktane ne tsioriSat aontesariSaieriton; neh Sahi tsi SasateSennaiesate, oni tsi thisonkSeha, Niiosatatonnis.

34 Sahanron ne Iesos tsi tontasakoSennaSeron: Iah kennah tekaiaton ne seSaiatonserakon: Saken: Niio neseSaiatotens?

35 Toka kati nonSa Niio iakohnatonkSen tsiniiakon iontataronkatenni ne Niio raoSenna (iahse sane teseSateSatane tsini kaiaton).

36 Seſaton ken ſakateſennaiesate Ii ne Rakeniha rakiatatokentiston nok onſentsiake takatorion, tſi ſakiron: Niiſo Rakiienha?

37 Toka iah Rakeniha tehoiotensera tenſakio-tekſen, tosa ki katakſetak.

38 Kenh kaien neh nenſakierenhatie, nok iah taontaskſetakſane, taseſetak neh nikaſeiennoten; eh naontaſe aeseſaterientarane oni aonteseſetakſe tſi iakehnikſekon ne Rakeniha.

39 Neh ſakarionni ſekon are ſonnerhakſe ahonsa-ſakſaiena; nok kiok eh tahatatonte rahotihenton.

40 Nok ſekon are iatonsahaiaiake ne Jordan, tſinonſe Saſatis thonekoserhon ſontahataſaſen, nok eh oni nonſe ionſahatatiteron.

41 Nok kentiokoſanen ſahonſaiatorene, nok ion tonhakſe: iah othenon tehahotasion ne ioriſanerakſa ne Saſatis; nok ki tſinikon thoſenninekenhon ne kenh kaien raiatatake akſekon oriſiio.

42 Nok kentiokoſanen are eh nonſe tontahonſeta-
kſe.

*Enskat-aton iaſenre teioteriſasonterakſen Oriſatokenti
tſini hoiaton Roiatatokenti San.*

BETHANI nonſe ſaiatat nihononſaktanihakſe Lazar ronſaiastſkſe, eh nonſe niionatenatakſenrare n'On-ſari tanon Marta rontennosenha.

2 Neh kehiken Onſari ne ſenhienakon oni ſenhie-
nanoron ſahahokaſe ne Roianer, nok ok neh nahon-
nonkſis ſakarakeſate; nok ne Lazar rohnonſaktani-
hakſe aonha iatennosenha.

3 Iatiateriſaniete kati ne rontennosenha tſi itres ne
Roianer tiatonne: Saianer onen rohnonſaktani ne
hetsenoronkſa.

4 Nok ſahenron ne Ieſos tſi ſahariſaronke: iah
ki neneh teiakoriotha neh nikannroten, neok tanon

ne Nii raoiatanerak8atserat, eh naonta8e ahon8aseno8anate ne Nii Roienha.

5 Iesos ranoronk8ak8e ne Marta, nok oni ne tiata-
tekenha, oni ne Lazar.

6 Nok nonen sahari8aronke tsi rohnon8aktani ne
Lazar, sekon te8enniserake sahonisko tsinon8e nires-
k8e.

7 Ethone onen 8asaka8enhase ne raotiok8a : Judé
onen nietsite8e.

8 Tontahonniron ne raotiok8a : Saianer ! on8ar ok
tokara nonta tiesaiatisaksk8e ne Sitaeronon naiesan-
nenhioiake, onen kati ok are eh iensese.

9 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekeni ia8enre
teka8istaeks ne se8ennisera ? onka entiekene enha-
tenti iah ki tahositiake : aseken neh tehos8athetak8a
tsi teios8athe tsi ion8entsiate.

10 Kenh kaien nasonthenne enhatenti enhositiake,
aseken iah ki tatehos8athe tsi teios8athe.

11 Nonen saharihokten, ethone 8asaka8enhase :
Lazar onk8atenro rohtas. Eh tanon 8ake sahiietane.

12 Tontahon8a8enna8eron ne raotiok8a, nok 8aon-
niron : Saianer ! onenki enshaie8entane nenhotas-
seke.

13 Nehse neneh 8ahenton ne Iesos tsi ra8enheion,
ronnerhak8e ne rohnonha neh kenh renton nahako-
ta8e.

14 Ethone onen ne Iesos iatharihoserate 8ahenron :
Lazar ra8enheion ;

15 Nok 8akatonnhahere nise se8ari8ake ne tsi iah
eh tekesk8e. Toka eh naonta8e aontese8etak8e. En-
hnio tanon eh iete8e.

16 Ethone n'Aton8a Didyme ron8anatonk8a, 8asa-
ka8enhase ne rontenro : Etho oni n'ii iete8e aonton-
seke enskatne ahete8enheie.

17 Nonen siihara8e ne Iesos, 8ahari8aronke tsi
onen kaieri nonta sithon8aiataten ne Lazar.

18 Neok nahoten ne 8isk ia8enre stade natetiatere
ne Bethani tanon ne Jerusalem.

19 Kentiokoſanen sitaeronon etho iehotine tsi tioletinonsote ne Marta tanon n'Onſari, konſatinikonranirathe tsi teiohnatennonterakſen.

20 Akſa neok ſakariſaronke ne Marta tsi tare ne Ieſos, okſaok ſathoteratana, nok n'Onſari ok iekenteron.

21 ſakenron ne Marta tsi ſahoſennarane ne Ieſos: Saianer! kentho's en's aſeſeke iah naha tahaſenheion nontiatennosenkenha.

22 Nok ki tanon ſakaterientare nonſa tſinikon enhtseneken ne Niio, enthion ne Niio.

23 Tontahenron ne Ieſos: enſhatonnhete ne tſiatennosenha.

24 Tontakenron ne Marta; ſakaterientare tſi enſhatonnhete nonen tentiontkeſtko akſekon nonkſeneh nonen onaken tſi teſenniseronte.

25 Tontahenron ne Ieſos: Ii ne tſi tſiontonnhetsoni ne iakaonnhets; onka taſetakſen niihne iaſerohatien nenhaſenheion, enhronnheke.

26 Onka ronnhete, thaſetakon niihne iah nonſenton tiiarenheie, tiſetakſen kenh neneh?

27 Tontakenron: Tokenske Saianer! Teſaketakon tſi iſe ne Keriſtos, Niio Iaienha karharasston enteſete tſi ionſentsiate.

28 Nok nonen ſakarihokten otasetonke ſaiohnonkſane tiatatekenha Onſari, ſakenron: kenh itres ne Roianer nok thiennonks.

29 Akſa neok onronke tontakatenſtakſe nok eh ſahete.

30 Areko ſiiehero ne Ieſos tſi tionatakſenrare; ſekon eh nireſkſe tſi nonh Marta natehonatatken.

31 Kenh kaien ne Sitaeronon neh ratiterontakſe konſanikonrorihakſe n'Onſari, ſahontkatto tſi ſoſti tontakatenſtatsi oni iakaiakenne, ſakonſasere rontonne: tſi thiatat ſateſaſenthoſere.

32 Siiaouſe n'Onſari tſi itres ne Ieſos, onen oni ſahoken, rasiſakta ſateſatonſtſoten, nok ſakenron: Saianer! nene kentho aſeſeke iahſe tahaſenheion n'ontiatennosenkenha.

33 Iesos sahaken te8asenthos oni ne Sitaeronon ne kon8anonteratiene 8ahoiatissonk8e nok 8ahonikonkararen.

34 Nok 8ahenron ; kah non8e nise8aien ? Tontahoniron : Saianer kasts nok satkatho.

35 Nok 8athasentho ne Iesos.

36 Neh 8aonni 8ahonniron ne Sitaeronon ; ori8iio 8ahi tsi rohnoronk8ak8e.

37 Nok otiake iontonhak8e : neh kehiken shotsienton ne teharon8ekonne, iah kati onteken tahok8enion ne tosa aha8enheion ne kenh ronk8e ?

38 Ethone are sekon sahonikonranon8ake 8ahatkatho tsi non8e nihaiatat (ioshonhio8anen kassonhionnine nok ohnenhia kanontektonne.)

39 8ahenron ne Iesos : Se8anenhiarako. Nok tanon ne Marta iatennosenha ne ra8enheion 8akenron : Saianer ! Onen ne kenh 8akeras ; aseken onen kaieri nonta eh sihajatat.

40 Tontahenron ne Iesos : iah kenh tekorrori, nentisetak8en ensatkatho ne Niio raoiatanerak8atsera ?

41 8ahatinenhiarako kati ne kanontekton tsi raiatat. Nok ne Iesos Karonhiake iahatkatto nok 8ahenron : Rakeni tekonnongeratons tsi take8ennarak8en, konhiatsennonniase tsi takathontatis.

42 Ok se sane si8akaterientare tsi take8ennarak8a ; neki ne teionkatiaton raotiri8a tsi nahoten katon, toka naha eh naonta8e ahonthontate tsi ise teskatennieton.

43. Nok nonen saharihokten, 8athohenrete : Lazar tontatsiakenn.

44 Ne nak8a oksaok tontahatkestsiko ne ra8enheion, tehanenststerenhatie tehasitaneren oni, nok iakotasta rohnonsaroron, 8ahenron ne Iesos : hetsise8anerensi nok hetsise8atka.

45 Nese 8aonni kentioko8anen ne Sitaeronon n'On8ari kon8anonsorenhonne, 8ahontkatho tsi nahaiere ne Iesos tahonnetak8e rahonhake.

46 Nok notiake, Pharisian neneh sahon8atiroriana tsi nahaiere ne Iesos.

47 Ethone onen ne ratitsihenstak8eniios oni ne Pharisian 8aontkennisa nok 8ahatitsienhaien, nok 8ahonniron: oh nite8akierha? Aseken kehiken ronk8e tehaterihok8atha ne iori8anerak8atenions.

48 Tokat ok tatentsite8akanerake ak8ekon ok enthon8etak8e; nok enthonne ne Romain enhionkhiatonte, ii, onk8anakerasera, oni n'onk8entiok8a.

49 Ethone saiatat Caiph ron8aiasts, neh ratsihens-to8anenne neh sikaha8is, tahatati, 8ahenron: iah othenon tese8anikonraientas.

50 Nok, iah oni tatese8aiatoretta tsi onk8atsennonniat ne saiatat harenheie, ne kanenrak8ekon akori8ake, ka8enniio ki tosa aete8anitiok8ahton.

51 Iah raonha tehotennikonra tsi nahoten 8ahenron; nok tanon ne tsi raonha Ratsihenstatsiko8a kenhne n'ethone, tsi kati niot ne 8ahonikonrahentete nok tahonenne tahatrori tsi saka8enheiasere ne Iesos ne Sitaeronon.

52 Iah oni neh ok teken ne Sitaeronon, neh oni nasakoiataroroke nok oni iatasakoiestste ne Niio sakoienhokonha n'ok tiiateiakorehnihone.

53 Neok kati onen sahatiri8isake oh onte nahatiiere nahon8ario.

54 Nese 8aonni ne Iesos iah ki onk8ene tesrethak8e; ok eken tanon ehren 8arete neh non8e, kahentakta tkanataien Ephraim kon8aiats₁eh niahare; eh oni iahatien nok oni ne raotiok8a.

55 Onen thoha siiakahe8e tsini⁸honentanoronse ne Sitaeronon (kon8anatonk8a Shotcnnhestston);₂kentio-ko8anen kati neh tienakere Jerusalem 8ahente saiontonnhakanonhniahna tsi onen 8entanoronsere.

56 Nok Iesos ron8aiatisaksk8e, tehontateri8ahnon-tonnionnisk8e oni Ononsatokentike rontonhak8e: nahoten ise8ere? ise8ere onteken iah tahontare tsinikari8es 8entanoron?

57 Kenh kaien ne ratitsihenstak8eniios oni ne

Pharisian sakotirihontok8e, n'onka aiakoterientarake kah non8e nires, ahon8atirori, eh naonta8e aontiesenne ahon8aiehna.

Tekeni-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

1 IAIK nonta ohenton naontanoronne ne Shotonnheston, Betani sara8e ne Iesos tsi non8e nihanakerek8e ne Lazar nehne ra8enheionne, neh oni ne shahonnheton.

2 Nok eh non8e nahon8akhonnien nokarasa, Marth ontsteriste natekk8arane, nok ne Lazar etho oni neneh rotekk8arak8e.

3 Nok ethone n'On8ari niiahate8ak8e nak8a ihken 8enhieniio oni 8enhienanoron nok Iesos rasike ton8eron nok ok neh nahononk8is tontakarake8ate, nok ak8a 8akanonsine tsini 8enhienakon.

4 Ethone saiatat tsini hotiok8a, neneh Sitas Iskariot neh oni ne ienhotenninon 8ahenron ne rahonikonrakon.

5 Oh niotieren kehiken tsi iah te8atenhienaninon asen nika8istake iataiohnenon, nok iakotent aiontatitenraton?

6 Eh niot tsi tahatati, iah sane ne teiorisake tsi asakotenrheke ne iakotent, neh tanon tsi ratieronk8a, nok raonha ranatatserenha8ak8e raonha oni raha8isk8e tsinahoten iaketahask8e.

7 Tontaho8enna8eron, nok 8ahenron: Tosa otheon saststerist; aseken neh ontenti oni enskat teskaierontare tsinenhia8enne nonen enhionkiatata.

8 Aseken tiotkon ense8aientake ne iakotent; nok n'ii iah tiotkon taete8ak8ekon.

9 Kentioko8anen ne Sitaaronon 8ahakotokense tsi eh renteron, eh 8aontkennisa, iah Iesos ok tehon8aniente, neh oni nahonsaon8aken ne Lazar shotonnheton tsi ra8enheionne.

10 Nok ne ratitsihenstak8eniios SahatiriSisa nahon-
sario oni neneh ne Lazar.

11 Ne tsi kentioko8anen ne Sitaeronon eh ieient-
tak8e raonha raori8ake nok tiaketak8ak8e Iesos
Raosennakon.

12 Tsi Sahorhenne, tsini iotiok8atsanit iakohne neh
non8e sikaha8i ne tsi Sentanoronsere, 8aeri8aronke
tsi Jerusalem nontaha8enonhatie ne Iesos.

13 Sahatik8iriake ne teioteneratak8enonni nok
ontenenratenti 8athon8ateratana nok tehotihenretane
rontonne: Hosanna! Ahon8anenton ne Israeronon
Ron8anontio, nehne Raosennakon ne RaSennio
tahoientakonhatie.

14 Nok ne Iesos Sahanask8atsenri kenseri katsinn,
neh Sahosaten tsiki niot tsi kaiaton.

15 Tosa sateronn Sion saienha: Onen tare ne
Iantonio kenseri o8ira tahose.

16 Iah othenon ak8a tehoneron ne raotiok8a tsi
naha8en, tsi kati niore onen iaon8asennen8anate,
onen sahonneiране tsi raonha rohton tsi eh niot tsi
kaiaton, nok tsi nahatiiere neh 8atrori tsi onen ia-
kaierite.

17 Kentioko8anen ne tsiniiakon teiekanerak8e
satontahokestsko ne Lazar osson8akon oni sahaonn-
hete, ak8ekon ok ron8ari8aniratihak8e.

18 Neh oni senha 8akentioko8anate sathon8atera-
tana neh tsi iakorouken tsi eh nihoieren.

19 Sahontonnion8e ne Pharisian: se8atkattos 8ahi
tsi iah othenon tete8atk8enies, onen are kenh non8a
ak8ekon ok nonk8eokon ron8anonteraties.

20 Otiake ratiatarak8e ne Grek tsiniiakon iakohne
oni ron8asennaiennire ne Niio neh non8e si8enta-
noronsere.

21 Neh kati Sahon8aiatorenne ne Philippe Galile-
ronon, Betsaida kanatakon non8e nihanakerek8e,
8ahon8aneken, 8ahonniron: Se8ennio; iak8askaneks
n'asak8aken Iesos.

22 Philippe sara8e, André sahorori, nok n'André
tanon Philippe ionsahon8arori ne Iesos.

23 Tontahenron ne Iesos tsi tontasako8enna8eron : Onen iakahe8e nahasenko8annha n'Onk8e Roienha.

24 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori : Onatsia kanen on8entsiake enhiakoti, neiah tenkenheionsere enskat ki ok tsi enkaientake ; nok nenkenheie, esoki enkanenhonten.

25 Onka ranoronk8a tsi ronnhe, enhotonse ; nok ne iah tehononste tsi ronnhe ne kenthon8entsiake, neh enhaha8ake tsiniienhen8e ! iah oni takari8entane.

26 Onka rakeri8a8ase raknonteratie ki, nok tsi-non8e nenkeseke etho oni nehne enreseke nakennhatsera, nok nenhakeri8a8ase enhokonnienste ne Rakeniha.

27 Onen non8a ok os'sonti8akonnha8ens ; oh onte nahoten akerase ? O rakeni ! askiatanonstate non8a nikaha8is ; nese sane te8akenienton tsi te8akehnon.

28 Rakeni ! tsennanoronst ne sasenna. Ethone karonhiake nontonte8ennine 8akenron : Onen risennanoronston nok sekon ki henshisennanoronste.

29 Nok tsiniiakon neho iienk8e, oni ne 8aonronkanion neh nika8ennoten, iontonhak8e 8aka8ere onte 8ahi ; nok notiake iontonhak8e neneh : Raronhiakeronon 8ahi 8atnitharen.

30 Tontahatati ne Iesos, 8ahenron : iah ii te8akeri8ake kehiken nika8ennoten tsi 8ese8a8ennaronke, ise tanon se8ari8ake.

31 Onen on8e naori8entatsera tsi ion8entsiate ; Onen oni astste enhon8aiatontiete ne ron8ako8anen tsi ion8entsiate.

32 Nok nii nonen ense8akateratak8en ne kenthon8entsiate, ak8ekon nonk8e akonhake entekaiatati-henthon.

33 Neh 8ahenton8e tsi neh 8ahenron tsini 8enheiontoten henrenheiate.

34 Tontahonniron nonk8eokon : Onk8aiatonsera ionk8arori tsi henronnheke on8e ne Keristos : oh kati nekenh niotieren tsi saton enshatharatate n'Onk8e Roienha ? Onka kati nekenh nonk8e Roienha ?

35 Tontahenron ne Iesos: Sekon nikarišessa tessešasšathetseraien: sešatenti kati sekon ok natesešasšathe, sotsi iotteron onša tentisešakaraše: aseken nasatakon rotentionhatie, iah ki tehoterientare kah šare.

36 Tasešetakšenhak tsini karišes tessešasšathetseraien, netho naontaše osšathesera sešaienha aesešaton. Nonen saharihokten ne Iesos, oksaok ehren sarete, nok sasakotatonten.

37 Nok saetho sane eso ne iorišanerakšatenion tsini hoieranion rahotihenton, iah ki othenon tetiorakšen tsi iah tethonetakšen ne raosennakon.

38 Ne kati šahonni takaierine tsini kašennoten thošenninekenhon ne Rotokenseakše Isai: Šaianer! Onka tiakašetakon nonkšašennake, nok onka ronšatokatenti ne Roianer raonentsa?

39 Neh šahonni iah tethonetakon, ne tsi sekon saton ne Isai:

40 Šatesakoronšeke, nok šasakašeriansirate, tosa ratikarake ahontkahtot, nok raoneriane iahotinikonraientane, nok ahonsahontatrešate, nok ahonsakhešsiente.

41 Eh niot tsi thotati n'Isai, sahatkatho ne raoiatanerakšatsera, raonha onirohton shihothare.

42 Ronentiokošanen sane ne ratitsihenstakšeniios tahonnetakše raosennakon, iah ki tanon šehne tehonnonniskše, ne tsi sakotitsaniskše ne Pharisian, onša sotsi tenthonšatiiatinekenše tsi ionterennaientakša.

43 Aseken neki šahatirako n'onkše akorensaronšera tsiniot ne Niio raorensarontsera.

44 Ok tathohenrete ne Iesos nok šahenron: Onka kiok akonhake tašetakšen, iah e akonhake ok tethašetakšen, nese oni tsinonkati ne takatorion.

45 Onka tehakkanere tehokanere ki oni ne takatorion.

46 Neh keniente tsi šako nonšentsiake, ne taksšathete, nene tosa taontaiakokarasseke tsiniikon entiaketakše niihne.

47 Nok nonka kiok enhionke8ennaronke, nok iah taontaiaketak8e iah ki tatakheiatorete: Aseken iah ki neh tekeniente ne takheiatorete nonk8e, neok tanon n'akheniakente.

48 Onka enhakkenron iah oni tahataonsatate nake8ennaokon; raha8e ne tenhoiatorete, ok neh n'O8enna ne 8akerio8anaton neh tenhoiatorete n'onaken te8enniseronte.

49 Aseken iah ii te8akatennikonra tsiniiot tsi 8akatati; Rakenihase ne takatorion raonha rakrori oni rakerionnienni tsinenkiere tsi enkatati oni tsi enke8enninekenne.

50 Nok 8akaterientare tsi iakaonnhests ne raori8aokon; tsi kati nikon katroris, eh ki nikierha tsi skatrori, tsinihoieren tsi rakrori ne Rakeniha.

Asen-haton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

ONEN thoa sa8entanoronne ne Shotonnhestston, roterientare ne Iesos tsi onen ieiohe nahonsahatenti tsi ion8entsiate, Ronineha niahonsare, tsini sakoh-noronk8ak8e ne raonk8eta on8entsiakeronon, ok ki eh niieheiot tsiniiore ieiotokte.

2 Nok nonen sahatik8entane n'okarassa, onen sihonikonraten n'otkon ne Sitas-Iskariot Simon roienha, nahotenninon.

3 Nok tsi roterientare ne Iesos tsi ak8ekon niiehoiatak8eniioston ne Roniha, nok tsi Niiohne thoientakon, tsi oni Niiohne niionsaha8enonhatie.

4 Tahanistsk8arako natek8aratserakta, 8ahatiata8itasi; ohniataraha 8ahateniionten nok tahatiatannhake.

5 Nok akeratne Sahanekaren, nok tasakositohare ne raotiok8a, nok neh tontasakositeke8atonhatie ne roteniionte.

6 Kahre onen iaharaŝe tsi tenstsk8ahere ne Simon Tier; tahebron neneh ne Tier: Saianer! enskasitohare kenh nekenhen?

7 Tontahoŝennaŝeron ne Iesos, nok ŝahenron: iah nonŝa tesaterientare tsini ŝakierenhatie, onakenke ki ensatokense.

8 Tontahenron ne Tier; iah ki nah nonŝenton tiaskasitohare. Tontahenron ne Iesos: nene iah tenkonhiasitoharehe, iah ki taetenik8ekhene.

9 Simon Tier tontahenron; Senha ioianere ak8ekon ne kesnonsake oni kenontsine asenohare.

10 Tontahenron ne Iesos: nonen rotiatohare, neok tetsiotonŝentsiohon naonsaonŝasitohare, nok ak8ekon enŝatenohare; onen kati seŝatiatohare iah ki tanon ak8ekon tehken.

11 Aseken roterientare onka rotenninonrc; nese ŝaonni ŝahenron: iah ki ak8ekon tehken.

12 Nok nonen sasakositoharesi, sahatseronni nok sahanistsk8aren atekk8aratserakta nok ŝasakaŝenhase; seŝaterientare kenh nahoten ŝatenientenstakon tsi nakŝaierase?

13 Roianer nok Raŝenniio takŝanatonk8a, ak8a neneh tiseŝariŝaierists: aseken tokenske Ii.

14 Ne kati kehiken ts Ii ine Roianer, oni ne Raŝenniio tanon Ii ŝak8asitohare; etho kati oni nise nenseŝaiere enhietsiiasitohare nakoren.

15 Aseken ŝak8anatonhase, neh naonseseŝaiere, tsi nakŝaierase.

16 Oriŝiio ak8a oriŝiio tsi k8arori, tsi iah senha kannhatsera tehaiatanoron tsiniot ne raiatak8enniio, oni ne rariŝenhaŝi tsiniot ne thotorion.

17 Toka seŝaterientare neh nikarihotens, enseŝaia-tateri neh nenseŝaiere.

18 Iah ki tanon tiiek8ak8ekta, aseken kheienteri ki nonka kheiatarak8en; Nok ki tanon iatekakonte tsi enkahnane tsinikaia-ton, tsi ŝaton: nehne teiakia-tonsts ŝahakatkarhateni.

19 Tahonnenne ok tk8aroris ohenton eh niaiŝenne; n'iaiŝens n'onen ienkaeŝe eh oni nenhiaŝenne aonteseŝetak8e tsi Ii takatorion ne Rakeniha.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori: nonkakiok ienhiiatenniete nok enthon8akonnienste, enhakkonnienste ki oni nii; nok nenhakkonnienste enhokonnienste ki ne thakatorion.

21 Nonen saharihokten ne Iesos, ak8a anio tsiniot nahonikonranon8ake, nok ok tiiahatroriko8a, nok 8ahenron: Ori8iio, ori8iio tsi k8arori, saiatat tsini-tsion enhakatenninon.

22 8athontatkathoseron ne raotiok8a ok tihotini-konrotht thiken onka onte sakohton.

23 Saiatat tsinihati, nehne ronoronk8ak8e ne Iesos, ak8a kati rak8istsake iehakonhen rohtas.

24 Simon Tier iahotkatho tsiniot nahorori nahari-8anonton, kah nihaiatare ne rohton.

25 Eh kati iahattate tsi rotte ne Iesos, nok 8ahenron: Saianer! onka nekenhen?

26 Tontahenron ne Iesos, neh nenthiion kanatara-na8enton. Nok 8ahanatarana8ente ni8aha Sitas Iskariot tahaon, Simon roienha.

27 Nok nonen siiarennek8ane, onen 8ahotienhase n'otkonseraksen: Nok ne Iesos 8aha8enhase: tesasterihen eh natsier tsinahoten sari8aien.

28 Iah tanon onka teiohnikonraientaon tsinihati tehonatekk8aratserannhenne tsi nahoten 8ahenton tsi nahoten 8ahenron.

29 Aseken otiake 8aonnere, ne kenh tsi Sitas rana-tatserenha8e, tsi kati niot nahororike ne Iesos ne Sitas nahaninon tsinahoten teioton8entsiohon tsi 8entanoronsere; ok ne ens nasakotenrate ne iakotent.

30 Ak8a neok siiarennek8ane ne Sitas ne kanatarok oksaok 8ahatenti; onen asonthenne sihken.

31 Nok nonen siiehoiakenhon, 8ahenron ne Iesos: On8a onen enhasennanoronne n'Onk8e Roienha, nok raonhake enhasennanoronne ne Niio.

32 Ne kati tsi raonhake enhasennanoronne ne Niio, raonhake kati oni ne Niio enshosennanoronste; ak8a ok oni iosnore tsi enhosennanoronste.

33 K8aienhokonha, niskari8esha onen tsi tsite8a-

k8ekon. Ensk8aiatisake, nok tsini8akieren tsi kherori ne Sitaeronon, tsi iah thiihonne8e tsinon8e 8ake, onen kati oni nise 8ak8arori.

34 Tsiori8at nori8ase 8ak8atenienthase; nehne, taese8atatenoronk8ake tsi ki n'ii nik8anoronk8a eh nataese8atatenoronk8ake.

35 Neh enkaieronnistak8en tsi ise nakitiok8a ne tense8atatenoronk8ake.

36 Simon Tier tahatati, 8ahenron : Saianer ! kah 8ase ? tontahenron ne Iesos : Tsinon8e 8ake, iah task8ehni non8a nasksero ; nok tanon niare ohnakenke eh niienhense.

37 Tontahenron ne Tier : Saianer ! oh niotieren tsi iah kenh non8a takk8eni nakonsere ? enkate8entete tsi konnhe nise sari8ake.

38 Tontahenron ne Iesos : ensate8entete tsi sonnhe n'ii akeri8ake ! Ori8iio ak8a ori8iio tsi konrori tsi iah taontontati ne kitkit n'iah asen taskatonnahiiasere.

Kaieri-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

TOSA tese8atatenikonrharen tise8etak8en Niiohne, tase8etak8enhak kati oni niihne.

2 Eso nah kanaktake tkanaktenion ne Rakeniha raononskon, aseken nohia naiotonhake ak8arorike ki ; 8ak8anaktaseronniennire kati.

3 Nok nonen ense8akatention, enk8anaktaseronnienni oni, tentke nok iensk8aiatenhase ; n'etho ki oni nise non8e naese8enterontake tsinon8e nenkite8erontake.

4 Nok se8aterientare tsi non8e sake, se8ahahaientero oni.

5 Aton8a tahatati, 8ahenron : Saianer ! iah othenon teionk8aterientare kah 8ahse ; oh kati naiasenne naiak8ahaienterihake.

6 Tontahenron ne Iesos: Ii nohaha, oni nori8iio, oni ne ionnbe: iah onka tiiakon8e ne Rakenincha n'iah iihne taontaieientak8ane.

7 Neh nensk8aienterihake, entsise8aienterhane ki oni ne Rakeniha; onen ki tanon lon8a 8atsise8aienterhane, 8atsise8aken oni.

8 Philipp tahatati, 8ahenron: Saianer! tak8anatonhas ne Roniha; etho ok natetsionk8aton8entsioni.

9 Tontahon8enna8eron ne Iesos, 8ahenron: Onen nahe site8ak8ekonhaties nok iah tesk8aienteri! Philipp onka kiok rakken, rokenki ne Rakeniha; oh kati niotieren tsi saton, tak8anatonhas ne Roniha?

10 Iah kenh tetisetak8en tsi iakenik8ekon ne Rakeniha? tsini io8ennake konrori iah ii te8akatenni-konra; nese ne Rakeniha iakenik8ekon eh nihote8e-iennisonhonhaties.

11 Tasetak8enhak tsi iakenik8ekon, teiakenik8ekon oni ne Rakeniha; Toka iah arahona ki neh aontasetak8e tsini 8akieranion.

12 Ori8iio ak8a ori8iio tsi 8ak8arori: n'onka entha8etakon n'aksennakon, eh nenhaiere tsi ni 8akieranion, nok senha sekon ihsinonh tsinenhaiere, aseken rakenineha sake.

13 Nok tsi ok nahoten ense8ari8anonton n'ii aksennakon eh se nenkiere; eh naonta8e Roienha aharihonni ahon8asennenon8anate ne Roniha.

14 Saeto sane niiori8aha ense8ari8anonton naksennakon ehki nenkiere.

15 Toka tak8anoronk8a se8ate8eienton ki nakeri8aokon.

16 Nok enhineken ne Rakeniha, nok oiah ensetsision ne sakohnikonriiosta, neh tiotkon ense8ak8ekonhatieseke.

17 Neneh Ronikonriioston, nene iah onka tehon8aienteri nonk8e; aseken iah ki tehon8akens, iah oni tehon8aienteri: hetsise8aienteri ki tanon nise; aseken se8ak8ekonhaties, tiotkon oni ense8ak8ekonhatie.

18 Iah ki taeseŝententane ne kanisera ; tentkŝat kenserase.

19 Onen iah taonsaionnise, iah nonkŝe taonsaionken ; enskŝakenseke ki tanon nise ; nok tsinikonnhe etho oni nise nentsionnheke.

20 Etho nonŝe teŝenniserate enseŝatkatho tsi iakenikŝekon ne Rakeniha, nok oni nise tsi teŝakŝekonhatie.

21 Onka enhateŝeienton nakeriŝasonha enhariŝaiērite oni, neh tohiken rakenoronkŝa ; nok ne rakenoronkŝa, enhonoronkŝe ne Rakeniha, enhinoronkŝe oni nii, nok ŝene enhiiatonnien.

22 Jude (iah Iskariot tehken) tahatati ŝahenron : Saianer ! oh niitieren tsi ontionhake ok ŝehne ensattonni nok iah nonkŝene ?

23 Tontahoŝennaŝeron ne Iesos, nok ŝahenron : n'onka rakenoronkŝa enhateŝeienton nakeŝenna, neh enhonoronkŝe ne Rakeniha ; nok nii entsiteŝaiatorenuu nok raonhake ienteŝatien.

24 Kenh kaien ne iah tehakenoronkŝa, iah honi tehakeŝennanoronkŝa, neh oni ne seŝaŝennaronken n'iah ii teŝakeŝenna, neh tanon ne Rakeniha ne takatorion.

25 Onen kŝarori neh nikarihoten sekon ok niteŝakŝekonhaties.

26 Nok tanon ne Sakohnikonriiosta, nehne Ronikonriioston, aksennakon enthotenniete ne Rakeniha, akŝekon niientsiseŝarionnien, ensetsiseŝeiarakŝen oni tsini ioriŝake kŝarori.

27 ŝakion ne skennen, neh oni nakŝa ii akaŝenk ne skennen neh kŝaŝis, iah eh tekierha tsi kŝaŝis tsiniiot nonkŝe tsi iontataŝis. Tosa kati othenon tesseŝeriasishonk, tosa oni seŝateronsek.

28 Seŝaronken tsi kŝarori ŝaken. Skatentionhe, nok tentkŝatkensera. Ne naskŝanoronkŝake oriŝiio tsi aēseŝatonnharake tsi katon : Rakenineha sake, aseken senha ki Rakeniha rajatanoron tsi nii niiot.

29 Nok nonŝa onen ok tkŝarori ohenton eh naia-

8enne; toka nah aontese8etak8e nonen ienkahe8e oni eh nenhia8en.

30 Onen thoha aontiake tsi tete8atharha: aseken tare ne ron8ako8anen tsi ion8entsiate; iah sane othenon tehori8ake niihne.

31 Ne kiok aietokatak nonk8eokon tsi rinoronk8a ne Rakeniha, tsi neok oni eh ni8akierenhatie tsini-thanon8es, tsesatann nok ehren ite8et ne kenh non8e.

Sisk-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

Ii ne kanenharak8eniio, nok ne Rakeniha ranen-haraienthos.

2 Ak8ekon rannhatiaks tsinikon ne iah te8aiiani-iontha nakonhake, sakoratensta tsinikon ne 8aiiani-iontta, niai8ens kenha senha eso aonhianiionten.

3 Onen ok se8ak8ekon neh tsise8atiatoke8aton tsini ka8ennoten k8arionnienni.

4 Akonhake ok kati se8atennikonranentaktonhak, nok nii iseke. Tsiki niiot n'onenhare onnhata iah taonhianiionten ne iah kanenharak8eniioke taontai-ionnhatotake, iah kati oni nise othenon taese8ak8eni n'iah iihne taese8enterontake.

5 Ii ne kanenharak8eniio, nok ise n'onnhatasonha. Eso enhotonnien nenhiakenik8ekon, aseken n'ehren non8e iah othenon taese8ateiaronhase.

6 Nonka iah teiakenik8ekon, astste ichon8aiation tsiki niiot n'onnhata, nok en8astatten; nok tentiakoronko otsirake ien8ation eh oni en8astsha.

7 Ne toka ente8ak8ekonhake nok ense8aha8ake nake8enna, tsi ok nahoten se8ari8anonton eh se nenhia8enne.

8 Neh enhasenno8anatak8e ne Rakeniha n'eso ense8ateiaronhase, nok ethone akitiok8a ense8aton.

9 Tsini hakenon8ehon ne Rakeniha, etho kati oni nii nik8anon8ehon; akehnon8etserakon kati tsionnhek.

10 Nense8ate8eienton nakeri8asonha akenon8etserakon ki entsionnheke; tsi ki nii ni8akenonstaton ne Rakeniha raori8aokon nok raonon8etserakon konnhe.

11 Neh aori8a 8ak8arori, niseke aonkatonnharake, nok aontonnharatseriiohake oni nise tsi aese8atonnharen.

12 Kenh kaien nakateniententsera: taese8atatenon8ehake tsi nii nik8anon8ehon.

13 Iah onka senha ihsinonka teionoronk8atseraien tsiniiore nasakote8entetase tsi ronnhe ne rontenronson.

14 Onk8atenro enkenhake neh nense8aiere tsini k8annhas.

15 Iah kannhatsera tesk8anatonk8a, aseken ne rannhatsera iah tehoterientare tsini hatierha ne raiatak8eniio: onk8atenro tanon k8anatonk8en, aseken ak8ekon niiek8anatonni tsinikon Rakenineha te8akaronken.

16 Iah 8ahi ise tesk8aiatarak8en, ii tanon 8ahi k8aiatarak8en, k8anaktaseronnienni oni, naontonseke ak8ekon naontese8ete, nok aese8ateiaronhase, tiotkon oni eh naiotonhatie, neh^roni^rne tsi ok nahoten atsise8ari8anontonse ne Rakeniha ii aksennakon, entetsi-tsion.

17 Ne kati kehiken enskat 8ak8atenientense, nehne taese8atatenon8ehake tsinatetsion.

18 Toka enhietsis8en nonk8eokon, se8ari8aienterihak tsi ii 8akhenton naionk8en.

19 Ne netho naese8a8eiennoten tsiniiot nonk8esonha ori8iio tsi aietsinoronk8e, nok tsi iah eh teiot, ok eken tanon k8aiatotarhon nonk8ene, neh 8aonni iestsis8ens nonk8eokon.

20 Sase8eiarann tsini ka8ennoten k8arori, tsi iah senha tehaiatak8eniio ne rannhatsera tsiniiot ne caiatak8eniio. Toka ionkkenrenseronni enhietsi-

kenrenseronni ki oni nise; toka ionkeſennarakſen, enhiestiſennarakſe ki oni nise.

21 Aksenna enkarionni tsi eh nenhiestiierase, aseken iah tehonſaienti ne thakatorion.

22 Iah tahotinnhitseraientak ne iah taontonkenon, iah oni takheiatatike, nok tanon nonſa rotikete ne raotiriſaneraakſera.

23 Onka raksſens, roſſens ki oni ne Rakeniha.

24 Ne ne iah eh taontieranionke rahotihenton tsi nahoten ne iah onka nakoren eh teioieren, iah tahotiriſaneraakſeraientak; onen sane nonſa ronatkathon nok sane sekou niionkhiſſens, ii nok oni ne Rakeniha.

25 Neh ki tanon nehne ne iakaierine tsini kaiaton ne raotiatonſerakon: ok tiſakstonſton tsi ionkſſenhon.

26 Nok tanon nonen henraſe ne Sakohnikonriiosta, nehne Rakenineha enthiatenniete, nehne Ronikonriioston, Rakenineha oni thoientakon, raonha enhaikeriſaniratſe.

Iaiak-aton iaſenre teioteriſasonterakſen Oriſatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

NEH ſaonni ſakſarori neh nikarihotens nene tosa aeseſatateriſaientak.

2 Enhietsiiatekſate tsi ronterennaientakſa: ienkaeſe oni nenhietsirio, ronhnere taiakſariſaierite tsi nonkati ne Niio.

3 Neh ſaonni eh nenhietsiierase ne tsi iah teionkhiienterhaon ne Rakeniha, iah oni nii.

4 Neh ſaonni ſakſarori, nonen ienkaeſe aonseſeſeiarane tsi kſarori; nok iah oksaok tetkſarori tsi tiotasaſe neh ki tsi teſakſekonhatieſkde.

5 Onen tanon nonſa eh sake tsi thenteron ne takatorion: nok iah onka tsinitsion teſakeriſanontonnis nakeuron kahſase?

6 Ok eken tsiniot ne 8ese8anikonrario tsi 8ak8arori neh nikarihoten.

7 Ori8iiose sane tsinik8arori: Se8atsennonniat oni naonsakatenti. Aseken ne iah tenskatentionhe iah ki tahontare ne Sakohnikonriiosta, nok tanon nenskatenti enthiiatenniete iseke.

8 Nok nonen enhra8e, raonha ensakohnikonrasenni nonk8eokon kari8anerenhenne, ateri8ak8arisiontserakon nok kaiatoretatserakon.

9 Kari8anerenhenne, ne tsi iah tethonetak8en n'aksennakon.

10 Ateri8ak8arisiontserakon ne tsi Rakenineha sake, nok iah taonsask8akenseke.

11 Kaiatoretatserakon ne tsi onen tekon8aiatoretak8enthon non8entsiakeronon kon8ako8anen.

12 Sekon eso iori8ake 8akeri8aien nak8arori; iah ki taese8ak8eni naese8aronke non8a.

13 Nok tanon nonen enhra8e ne Ronikonratokenton, kari8iiotserakon enstsisese8asharine, aseken iah tehaonhaa tsi enhatati; neh tanon enshatrori tsinikon enhoronken, nok neh oni enhtsise8arori tsi nenhia 8enseronne.

14 Raonha enhaksenno8anate; aseken tenrak8e naka8enk nok enhtsise8arori.

15 Tsinikon roien ne Rakeniha, aka8enk; nese aori8a 8akiron, tenrak8e naka8enk nok neh hentsise8arorianion.

16 Ak8a niskari8essa onen iah taonsask8aken; nok iah tekari8es onakenke onen are ensesk8aken: aseken Rakenineha sake.

17 Otiake ne raotiok8a 8ahonniron: nahoten renton tsi raton: iah teskari8es onen iah taonsask8aken; nok kenh nikari8essa ohnakenke onen are ensesk8aken; aseken Rakenineha sake.

18 Rontonhak8e kati: nahoten kenton neh nika8ennoten: nikari8esha? Iah teionk8anikonraientas tsinahoten renton.

19 Nok ne Iesos roterientaratsion tsi ronmere asa-

k8ari8anontonse, 8asaka8enhase: tесе8atateri8anon-tonnionni tsi nah oten 8akiton tsi 8akiron: kenh nense8eha onen iah taonsask8aken: nok kenhnen8eha onakenke onen are ensesk8aken.

20 Ori8iio ak8a ori8iio tsi k8arori, tsi tense8asenthoseron, nok entsionsenanion; nok enhiontonnharonnion nonk8eokon: katon ense8anikonraksenseron, nok ki tanon atonnharatsera tenstiatteni ne se8anikonraksentsera.

21 Tsiniiot ne tsiothon8isen io8iraientasere, 8attokaseso oni tsi ioronhiaken aseken onen ieiotenniserihe8i; nok tanon nonen teiotohestston, iah othenon tесе8eiare naoronhiakensera, neok enskat tsi tsiotonnhahere tsi onen are enskat n'onk8e saionnakerate.

22 Etho kati non8a oni nise niiot se8anikonraksens; sekon ki tanon ensk8aken nok entsise8atonnharen, nok iah onka taonsaietsik8a ne se8atsennonniatsera.

23 Nok ethone iah othenon taonsask8ari8anontonse. Ori8iio, ori8iio, tsi k8arori ak8a tsi ok nahoten entsise8ari8anontonse ne Rakeniha nii aksennakon ak8ekon entsitsion.

24 Tsiniiore non8a, areko othenon tесе8ari8anonton naksennakon; se8ari8anonton nok ense8arane, naese8atsennonniatseriihake.

25 Tekeri8akentonk8a non8a tsi k8arori; ien8atenniserihe8e tanon nonen iah tataonsak8ari8akentonk8enniheke tsi enk8arori, ak8a tanon entkeri8ak8ari8iate tsi enhiiatorori ne Rakeniha.

26 Ethone aksennakon ense8ari8anonton, nok iah takiron enhineken kenh ne Rakeniha nise se8ari8ake.

27 Aseken hetsise8anoronk8a oni neneh ne Rakeniha, aseken tak8anon8ehon, nok tise8etakon tsi Niione nite8akehnon.

28 Rakenineha nite8akehnon, on8entsiake te8akehnonton; nok non8a skatkenratane non8entsiake, nok Rakenineha sake.

29 Tahonniron ne raotiok8a: onen tokensike sari-

8ak8arision, iah oni tesesaststa ne tekari8akentonk8en.

30 Onen ori8iio 8ahationni tsi ori8ak8eko nniiesaterientare, iah oni tateioton8entsiohon naiesar8ainontonse; neh kati 8aonni tionk8etakon tsi Niione tisaientak8en.

31 Tontahenron ne Iesos, onen kenh tise8etak8en?

32 On8atsiok ienkahe8e, onen ki oni ieiohe ne taietsiiareniate, tsise8aiatatson tsiniienhense8e, nok akonhaa iense8akatatenre; iah ki nehne te8akonhaa.

33 Aseken iakenik8ekon ne Rakeniha.

34 Neh 8aonni 8ak8arori neh ne skennen aese8anontonnionheke nii akeri8ake, se8anikonranon8akhe nonk8ehne; se8anikonranironhak tanon, kesennion non8entsiakekha.

Tsiatak-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

NE nonen saharihokten ne Iesos; Karonhiake ia-hatkatho, 8ahenron: Rakeni! onen ieiohe; ehtsenno8anat ne Etsienha, naiassenno8anate oni nise n'Etsienha.

2 Tsiniiot tsi hetk8eniatsera8i nonk8ene, nasakonnhete on8e tsiniiakon hetserak8enni.

3 Kenh kaien enhiakaonnhete on8e: neh naiakoterientarake tsi sonhaa ok ne Niio, nok ne tetsiatorion, Iesos-Keristos.

4 Konsenno8anaton non8entsiake, onen 8akeri8aieriton tsini skennaon.

5 Onen kati non8a ise tontaksenno8anat Rakeni! ise tsiatakta te8akha ne kasenna ohenton saontonton8entsiatasa8en.

6 Khetokatenni ne Sasenna tsinihati takonk8eta8i; ise sonk8etakenha nok tontaka8i; nok iesasennanonronston.

7 Onen oni ronaterientare tsi iseke nitia8enon tsinikon taka8i.

8 Aseken sekhešennašiči tsinikon takešennašiči, nok rotiiena; thonetakon oni tsi iseke tešakientakon tsi ise oni teskatorion.

9 Kheiatereennaiennis; iah onkšeokon tekheiatereennaiennis; ne tanon ne tsinihati takonkšetašiči, aseken iseki oni sonkšeta.

10 Nok tsinikon šakien, sašenk; nok tsinikon sašenk akašenk oni nii, nok rononha enhionksennošanate.

11 Nok onen iah onkšene teskes, nok tanon ne rononha ethonehnehe ronnes; nok nii iseke sake. Seniseratokenti! sheiatanonstat sasennakon, neh kehiken kheton tsinihati ne takonkšetašiči, aiašens skarišat ahononnihake tsiki nii niioť tšiči ok seteniata.

12 Tsinikarišes iakšakšekonhatieskše nonkšene, sasennakon kheiatanonstatonhatieskše; kheiatanonstaton ne takonkšetašiči; iah oni nenskat tehašenheion, neok ne kaiatatonsera roienha neh naontaše akaierine tsinikaiaton.

13 Nok onen nonša iseke sakeše, sekon ok onšentsiake nikes kihiken nonša šaktare, aiašens akatsennonniatserakon ahontonnharen.

14 Kheiašiči ne sašenna, nok ronšatisšenhon nonkšeokon, neh tsi iah onkšene tehotiia tontieton, tsi ki niiniiot iah onkšene tešakiatontieton.

15 Iah neh tekonnekennitha ne taonsaseiatakše nonšentsiake, seiatanonstat tanon tsini iakokaronniatha.

16 Iah se tehotinikonranentakon nonšentsiake tsi ki nii niioť iah tešakenikonranentakon.

17 Sheiatatokentist sarišakšarisionťserake; sašenna aonhaa iottakšarision.

18 Tsi niioť tsi teskatorion nonkšene, eh kati oni nii nišakieren iesekheiatorion onkšene.

19 Nok akša ok tišakatonnhahere ne rononhake, aiašens oni ne rononha aterišakšarisionťserakon aontonnhakanonni.

20 Iah rononha ok tekheiatereennaiennis, neh oni

tsiniiakon nentiaketak8e n'aksennakon tsi ensakoh-natati.

21 Aia8ens tiotkon skari8at ahononnihake, tsi ki niiot, nise Rakeni, iihne nise, nok nii iseke; aia8ens kati oni ne rohnonha enskat akenhake n'iihne nok n'onk8eokon aontaiaketak8e tsi ise teskatorion.

22 Nok sekheia8i tsiniska8i ne kasenna, neh naonta8e skari8at ahonnonni tsi ki niiot nii tsi saonkeniri8at.

23 Iak8ak8ekon, nok nise ii tenik8ekon; aia8ens enskatne tsi iahati8eiennentane, nok nonk8eokon aieri8aienterene tsi ise teskatorion, nok shenoronk8a, tsiki nii niskeoronk8aon.

24 Rakeni! Kaskaneks ne tsinibati takonk8eta8i, ne tsinon8e nikiteron etho oni neneh ahatiterontake aiak8ak8ekonhake; naontkatho nakiatanerak8atsera, neh nise taka8i aseken ok siskehnon8ehon ohenton saontonton8entsiata8en.

25 Seniseratokenti! iah teiesaientereon n'onk8eokon; nok tanon nii konhientereon, nok oni ne rononha thonetakon tsi ise teskatorion.

26 Kherori oni ne Sasenna, nok sekon ensekherori; naontonseke tsinikanon8etseroten tsi takehnon8ehon neh ahonatienhase, nok oni nii akheiatienhase.

*Satekon-aton ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8atokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

NONEN saharihokten ne Iesos, ethone Cedron tsi tkana8ahere niahare ronhne ne raotiok8a, ethonon8e ni8atehenraientak8e iontiata8aststa, eh kati iahata8eiate oni ne raotiok8a.

2 Sitas ne rotenninonrene raienterine oni neneh nehnon8e: aseken iotkato ki ne Iesos eh iehontero-roksk8e ne raotiok8a.

3 8ahonhionk8eton kati ne Sitas, ne ratitsihensta-

k8eniios oni ne Pharisian, Sotar tanon ratiriton, nok etho 8arete ratihaserenha8inontie, oni ne iontatientta.

4 Nok ne Iesos roterientaratsion tsini hoiata8en-sere, iahatenti nok 8ahenron : Onka hetsise8aiatisaks ?

5 Tontahonniron, Iesos Nazaretronon. Tontahenron³ne Iesos : Ii 8ahi. Etho oni neneh raiataratie ne Sitas nene rotenninonrene.

6 Ne kati nonen sasakorori ne Iesos tsi 8ahenron : Ii ; ohnaken 8ahonatientiate, nok ehtake iahatiia-takerontane.

7 Sekon tontasakori8anontonse : onka hetsise8aiatisaks ? nok tontahonniron : Iesos Nazaretronon.

8 Tontahenron ne Iesos, k8arori 8ahi tsi Ii ; neh kati nensk8aiatisakseke, tosa ki othenon ietsiiaststerist ne kenh kaien.

9 Neh 8aonni eh naha8enne nakaierine tsini ha8en ; iah enskatha te8akatonk8etattonni tsinikon takonk8eta8i.

10 Kenh kaien ne Simon Tier, rotasaraniiionte asareko8a, tahassarotsiate, nok saiatat 8ahoiante ne ratsihensto8anen rahonnhatsera, nok iahohontiaakte tsi nonkati ra8eientetakon : Malchus ron8aiastsk8e ne kenh kannhatsera.

11 Nok tanon ne Iesos 8aha8enhase ne Tier : sasa-te8eienton ne sasareko8a. Iah kenh teknekirane tsini haknekarani ne Rakeniha ?

12 Ethone onen ne ron8ako8anen ne shotitiok8a tanon ne Sitaeronon raotiriton 8ahon8aiena ne Iesos nok 8ahon8anerenke.

13 Nok oksaok Annke niahon8asarine : aseken ra8ennhonsa kenhne ne Caïph, neh ratsihensto8anen kenhne neh sikaha8is.

14 Ok neh sahaiatat ne Caïph, sakohnikonratenhenne ne Sitaeronon tsi teioton8entsiohon ne saiatat arenheie tsiniot ne kanenrak8ekon.

15 Simon Tier tanon sekon saiatat ron8anonteratiene ne Iesos ; nok ne saiatat roienterine ne ratsihensto8anen, ok ihne ne Iesos tsi iahata8eiate rahotehenrakon ne ratsihensto8anen.

16 Astste nenneh nakannhohati ratakse ne Tier, nok ne saiatat, ne teiatatienterine ne ratsihenstoŝanen, ionsahaiakenne, nok iatnitharen ne teŝatennhohanonne, aonha kati iahohiatinionte ne Tier.

17 Nok ne kenh kannhatsera teŝatennhohanonne, ŝahaŝenhase ne Tier : iah kenh nise tesiatare raotio-kŝakon ne kenh ronkse ? taħenron : iah Ii tehken.

18 Kenh kaien ne ratinnhatsera oni ne ratiriton ŝahontsienhonni, eh ronhnes aseken iothorekse, nok shontenhienskŝe ; etho kati oni neneh raiatarakse ne Tier, rotenhientakse oni neneh.

19 Nok ne ratsihenstoŝanen ŝahoriŝanontonse ne Iesos, ne raotio-kŝa ratiatatake tsi oni nihorihoten.

20 Tontahenron ne Iesos tsi tontahoŝennaŝeron : ŝakeriŝakŝarision tsini kherori nonkseok on ; tiotkon tsi ionterennaientakse kherionnienni, ononsatoken-tike oni tsinonŝe nihontkennisahata ne Sitaeronon, nok iah teŝakatroriaton naioteriŝaseton.

21 Oh kati niotieren tsi takeriŝanontonnis ? neh ŝheriŝanontons n'iakoronkanion tsinahoten ŝaken, aseken iakoterientare tsini teŝakatati.

22 Nonen neh saħenron ne Iesos, saiatat karihton eh rahtakse, ok neh ne rahonnia ŝahoiente ne Iesos nok saħenron : Etho kenh nise niseŝeiente ne taonta-tseŝennaŝeron ne ratsihenstoŝanen ?

23 Tontahenron ne Iesos : toka onkeŝennannhike, satrori ; nok toka nonŝa takeriŝaierĵte oh kati niotieren tsi ŝaskiente ?

24 Ranerenhatiene ne Iesos ne Ann siħiahotori Caiphke ratsihenŝakŝeniioke.

25 Nok ne Simon Tier etho oni neneh ihreskse, nok rotenhientakse ; ŝahonŝenhase kati : iah oni kenh nise tesiatare tsinihati ne raotio-kŝa ? ŝahatonnhiie, nok saħenron : iah Ii tehken.

26 Nok saiatat ne ratsihenstoŝanen raonnhatsera iatatenonkse ne Tier rohontiakonne, saħenron : iah kenh nah oni nise eh tetkonken atehenrakon ?

27 Sekon are saħatonnhiie ne Tier, nok ok eh ka-ŝennaratie ne kitkit tontati.

28 Satontahon8aiatineken8e ne Iesos ne Caiphke, tsi teieiatoretak8a niionsahon8asarine (onen siiorh-onkene nonkatik8en), iah tanon tiiehonata8eiaton tsi teieiatoretak8a, ne neh tosa ahotinnhistak8e, senha ok oni ahati8arake ne Teiotinakarontonha OSira Shonneston.

29 Nese 8aonni tahaiakenne ne Pilat nok 8ahenron: oh nahoten shoteri8ate8atonhatie ne kenh ronk8e?

30 Tontahon8a8enna8eron nok 8ahonniron: iah se kenthohontasak8aiatenha ne iah onk8etaksensk8a takenhake.

31 Tontasaka8enbase ne Pilat: ise ki hetsise8aiena nok tetsise8aiatoret tsini se8aianerenseroten. Tontahonniron kati ne Sitaeronon: iah teionk8ateri8aienni nonka kiok aiakhiionnhiake.

32 Nok nehneh 8aonni eh naha8enne, ne iakaierite tsini ka8ennoten thotati ne Iesos, sahatrori tsini 8enheiontoten renheiatane.

33 Sekon kati ionsahata8eiate tsi tehaiatoretak8a ne Pilat, nok iahononke ne Iesos, nok 8ahenron: iseken iesanontio ne Sitaeronon?

34 Tontahenron ne Iesos: ise ken satennikonra tsinahoten saton, kah niiehononon notiake ne iesarori nii kiatatake?

35 Pilat tontahenron: Sitaeronon kenh nakiatoten? ne Sabi ne sonk8eta oni ratitsihenstak8eniios 8aonkatsiak8arisien tsi sonnhe; oh nisatieren?

36 Tontahenron ne Iesos: Iah on8entsiake tekehakeraseraien. Tokanon8a on8entsiake akaiantake nakenakerasera, ahonteriiose nakonk8eta ne tosa aionkiena ne Sitaeronon; ok ki tiia8eri8akon iah se kenh tekenakeraseraien.

37 Ethone saenron ne Pilat: sanontio kenh? tontahenron ne Iesos: neh ki n'ak8a neh 8akennakeraststak8en, neh oni te8akenienton tsi te8akenon non8entsiake nakeri8anirate ne tkari8aieri. Onka rori8atoken, roronken nake8enna.

38 Pilat tontahenron : nahoten nehneh n'Orisiiio ? Nok neh sahenron, ionsahaiakenne tsi thatiteron ne Sitaeronon niionsare, nok SasakaSenhase : iah othenon teketsenries nahonnhikon.

39 Ne kati kehiken tsi niseSarennhaon, nene enskat enskSatsiakSarisien tsinihati ratinnhoton tsini Senta-noronsere ne Shotonnhestston ; aeseSathontate kati-ken neneh ahonsahiiatsiakSarisi ne Sitaeronon Ron-Sanontiiio ?

40 Nok akSekon ok are tontahotihenrete Sahonni-ron : tosa rahonha kenhak, Barabas niha, onkSetak-senskSa kenhne ne Barabas.

*Tioton aton iaSenre teioteriSasonterakSen OriSatokenti
tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

ETHONE onen ne Pilat Sahatennhane SahonSaiena ne Iesos nok SahonSasokSaSesson.

2 Nok ne Sotar ohikta SahonnonSaratseronni nok neh SahonSanonSaroroke, tanon kanetarhon tahonSa-seronniate.

3 Tanon ronSennihakSe. Sitaeronon Iesanontiiio ! SatkSanonSeraton ; nok ok neh ne rahotinnhnia ron-SaientakSe.

4 Sekon are ionsahaiakenne ne Pilat, nok Sasaka-Senhase : kenh riiatenhaSi, naeseSariSaienterihake tsi iah othenon tekeriSatsenries nahonnhikon.

5 Tontahaiakenne kati ne Iesos ohikta rononSaronhatie tanon kanetarhon rotseronniatonhatie. Nok Sahenron ne Pilat : Neh ne ronkSe !

6 AkSa neok sahonSaken ne ratitsihenstakSeniios oni ratirihon Sathotihenrete, ronton : teststientannharen ! teststientannharen ! tontahenron ne Pilat, ise niha hetsiseSaiena nok tetsiseSaientannharen ; aseken nii, iah othenon tekeriSatsenries nahonnhikon.

7 Tontahonniiron ne Sitaeronon ; ionkSaiianerense-

raien, nok tsini ionk8aianerenseroten henrenheie : aseken Niio Roienha ratatonnis.

8 Pilat saha8ennaronke neh nika8ennoten onen senha 8ahoteronhienten.

9 Nok ionsahata8eiate tsi teieiatoretak8a, nok 8aha8enhase ne Iesos : kah nitisenon ? iah othenon tate hori8aserak8en ne Iesos.

10 Nok 8ahenron ne Pilat : iah kenh tataontaskeri8aserak8ase ? iah kenh tesaterientare tsi 8akk8eniatse raian nakatennhane taiesaiantannharen, nok oni na onsaiesatka8e ?

11 Tontaenron ne Iesos : iah se othenon taesakk8eniatseraientake nii kiatatake ne iah ehneken taontaiesasi ; nese 8aonni senha ko8anen ronnhikon ne rakatenninon.

12 Eh nontahatasa8en ne Pilat 8ahaskennha nahoniakente ; nok ne Sitaeronon tehotihenreta ronton : toka hentseniakente kehiken, iah ki tetsiatenro ne Cesar : aseken onka iontenontiiosta iah ki teiatenro ne Cesar.

13 Saharonke neh nika8ennoten ne Pilat. Astste niiahoiatenhas8e ne Iesos nok 8ahanistsk8aren Anistsk8aratseranoronke, tsinon8e nikon8anatonk8a kens-tenrak8entarhon, nok ne Hebreh Cabbatha.

14 Onen neh entakta ne Sentanoron Shotonnhest-ton, nok neh nahoten iaiak sii8istahehatie neh sika-hasi ; nok ne Pilat 8asaka8enhase ne Sitaeronon : Neh ne Etsise8anontiiio !

15 Tontahotihenrete : ehren, ehren ehtsiatenhasit ! testshientannharen ! tontahenron ne Pilat : Tenhien-tannharen kenh ne kenh ne Etsise8anontiiio ? tontahonniron ne ratitsihensto8anens : iah sekon noiah teionk8anontiiotseraiaen neok enskat ne Cesar.

16 Ethone onen 8asakotsiak8arisien ne tahon8aien-tannharen, 8ahon8aiena kati ne Iesos nok iahon8aiatenhas8e.

17 Nok ne Iesos 8ahatiasaketate tsiniore iahara8e tsinonh nikon8anatonk8a, Calvaire, nok ne Hebreu Golgotha.

18 Eh non8en'athon8aientannharen, teniase 8ahon-8ariskonte raiataktatie rotiiatenton, nok raonha Ie-os asennen nihoiatenton.

19 Pilat 8ahatennhane 8aciatonk8aieronnistste, kaiasake 8aharanentakte eh kaiaton kehiken nika8en-noten : Iesos Nazaretronon Sitaeronon Ron8anontiiio.

20 Nok kentioko8anen ne sitaeronon 8ahati8enna-noton ne ioiatonk8anentakon, aseken kanatakta ki roiatentonhak8e ne Iesos, tanon kehiken ioiatonk8anentakon, Hebreu, Greck tanon Latin ka8ennontak8en.

21 Nese 8aonni ne sitaeronon ron8atitsihenstak8e-niiios 8ahon8enhase ne Pilat : tosa siaton : Sitaeronon Ron8anontiiio, neh ki tanon tsinahoten nak8a raonha ra8en : Ii ionkenontiiio ne Sitaeronon.

22 Tontahenron ne Pilat : tsinahoten 8akkiaton, kaiaton.

23 Nonen sahati8eiennentane ne sotar, 8ahon8aia-tiharen ne Iesos, 8ahatiroroke ne raotseronniat, nok kaieri nathatikhasi skastshon 8ahatiiena, 8athonnek8e oni neneh ne raokhare ; iah tanon neneh tekanikhon, iatekaieston tsi ionhni tsi ok niions.

24 Nok 8ahonniron : tosa tanon neneh tete8arit, te8a8astotsi tanon nok enhionk8atokense onka rao-8enk en8aton. Neh 8aonni eh naha8enne neneh iaka-ierine tsini kaiaton, tsi 8aton : 8ahontatiakhonhase naka8ensonkenha, nok nakekkare 8ahati8astotsi neh neh. Eh kati nahatiiere ne Sotar.

25 Akta tsi roiatentonhak8e ne Iesos nikenteron-tak8e ne ronistenha, oni ne ronistenha tiatatekenha nene Cleophas rone nok oni ne 8aritere.

26 Nok ne Iesos 8ahatkatho ne ronistenha, tanon kaiatakta eh 8ahoken ne ronoronk8ak8e, 8arenhase ne ronistenha : tsi 8ahon8isen, neh kehiken ne eh-tsienha !

27 Tanon ionsaha8enhase ne Nik8ekonne : neh kehiken ne sanistenha, nok eh nontontasa8en 8attiatia-sete.

28 Ethone kati onen ne Iesos tsi roterientaratsion tsi onen akSekon ieioieriton, Sahenron naontakaierite tsini kaiaton : Sakeniatathens.

29 Nok etho katsetaientakSe iotsitsiatken ikare. TekanekakSake kati Sahatinekata nok kanakarakenhiate iahonnoharen, eh nahatiiere tsi SaonSanekantonte.

30 Nok nonen sahanekira ne Iesos ne iotsitsiatken, Sahenron : Onen akSekon onteSeiennentane. Nok tahaniarenne, nok Sahatonniseraton.

31 Ne kati kehiken tsi ronentanoronsere ne Sitae-ronon, netosa kiasake ahotiiatentonheke naSentatoken-
 kentonke, aseken neh ki Sentanoronsere ne Sentano-ron, SahonSaneken ne Pilat ne tahonSatisiniakon, nok ahonsahonSatiiataniiontako.

32 Eh kati SaonneSe ne Sotar, nok SathonSasiniakon ne tiotierenton roiatenton, nok oni ne saiatat nenskatne rotiiatentonhakSe.

33 Nok nonen kenh siiahatiiere tsi roiatenton ne Iesos, Sahonttoke tsi onen raSenheion, iah kati tatehonSasiniakon.

34 Saiatat tanon ne Sotar, asikSe Sahohastste rana-hatake, onekSensa kontihente takontiiakenne nok ethone n'onekanos.

35 Neh ne rotkatton, neh rotrori, nok satekena naontaiaketakSe ne raotroriat; neh oni roterientare tsi thariSaierist tsini hatrori, eh naontaSe aonteseSe-takSe.

36 Neh Saonni eh nahaSenseron ne iakaierine tsini kaiaton : iah oni nenskat ne raostiensonha tatakaiakon.

37 Nok sekon oia kaiaton ne Saton : enshonSaken ne ronSahason.

38 Ethone onen kehiken onakenke, ne Sose Arima-tironon, otasetonkeha tsi raiatarakSe Iesos raotiokSake aseken sakotsaniskSe ne sitae-ronon, Sahoneken ne Pilat nahoteSentetase ne Iesos raoieronta; Sahote-

Sentetase neneh ne Pilat, eh sarete nok sahoiatanentasi.

39 Nicodeme oni nehne asonthenne rotkenseronnone ne Iesos, eh saraše, rahašinontie ne senhienanorons enskat tešenñiaše nikakontserake tsi satekena.

40 Satnekše kati ne Iesos raoieronta nok oniatarahane satnišašenheke oni satnieste ne senhienakons, tsiki nihotiianerenseroten oni nihotirennhaon ne Sitaeronon nasakotiiatata.

41 Atehenrakon kenhne tsi nonše natchonšaientanhare, etho oni atehenrakon ioshonše onšar ok sikašonšison, areko oni onka teiontatiatatahaston.

42 Etho kati iahonšaiatente ne Iesos, neh tsi onenronentanoronsere ne Sitaeronon oni tsi kašeienentaon kashonšison.

Tešasen-aton teioterišasonterakšen Orišatokenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.

AŠENTENTAONKE, Sarišatere eh šahete tsi thaiatakše sekon ok satetiokaras, nok ontkatho tsi kanenhiarakšen ne kanontektonne.

2 Tonsonratate saiakororiana ne Simon Tier tanon ne Iesos ronoronkšakše, šakenron : šonšaiatatakšen ne Roianer n'oshonšakon ; iah oni teionkšaterientare kah niiehonšaiatenha.

3 Nensok rotion ne Tier tanon ne saiatat, nok eh šanete tsi tiošonše.

4 Nok tetsiaron tenitakke ; ne tanon ne saiatat ne tehoka tsiniot ne Tier, neh kati rahente iaharaše tsi tiošonše.

5 Nok iathastsakete iahatketoten, šahatkatho n'oniatarahasonha eh kakeron ; iah ki tanon tiiehostnenton.

6 Ethone ne Simon Tier ohnaken ratakke eh saraše,

nok iahastsnente oshon8akon Sahatkatho oni ne raonha noniatarahasonha ehtake kakeron.

7 Nok ne rotenontsistoroktonne ne Iesos iah tiiatekaieston n'otiake oniatarasonha ak8a neneh akte nikaien tanon ka8enonni.

8 Ethone onen ne rahentene siihane8e tsi iokaronte, iahastsnente oni neneh nok Sahatkatho taretak8e oni.

9 Aseken areko sihoterientare tsiniot tsi kaiaton tsi enshatonnhete.

10 Nok saiatenti.

11 Kenh kaien n'On8ari astste naoshon8ati kenteron te8asenttos; tsi kati nikari8es te8asenttos, iaontketoten oshon8akon.

12 Nok eh Sahakoken Tenironhiakeronon kenrakenseroskon ronastston, nistsk8ahere saiatat tsi rakonhentak8e, nok saiatat tsi iatehasitaientak8e ne Iesos.

13 Nok Sakon8enhase: oh niotieren tsi tesasenthos? tontakenron; ne ki tsi teionkek8enni ne Roianer, tanon iah te8akaterientare kah onte niiehon8aiatenha.

14 Nok nonen siiaonte8ennokten, 8ate8atkarhateni, nok Sahoken eh ihrate neneh Iesos; iah ki tanon tetio-terientare iah oni teia8eron neh ontekenh ne Iesos.

15 Sahenron ne Iesos: oh niotieren tsi tesasenthos? onka seiatisaks, 8ahere naonha tsi onnonton-
nion neh kenh ne ratsitsiaienthos, 8aha8enhase kati: Saianer: toka ise iestsiaten-
ha, takrori tsinon8e nisaien nok iensekko.

16 Sarenhase ne Iesos: Sari! nok tonsontkarhateni, 8aha8enhase: Rabbonni!

17 Tontahenron ne Iesos tosa kenh niiatatier: aseken areko Rakenineha tiiese8akenon; 8as tanon seroriana n'iak8atatekenha: Rakenineha sake, nok etsise8anineha oni nise; Ake-Niione, Etsise8a-Niione oni nise.

18 Sari-tere ionson8e nok saiakorori ne raotiok8a tsi sahoken ne Roianer nok oni tsi raonha rarori neh nikarihoten.

19 Nok okarasneha nonk8ati, neh 8enniserate ne tiotenniseratierenton noiaiakserake, ak8ekon kannhoton tsinikon kannhokaronte tsinon8e nihonatkenison ne raotiok8a ne tsi sakotistsanisk8e ne Sitaeronon, eh 8ahata8eiate ne Iesos, rahotinenrihen etho 8athatane nok 8asaka8enhase : skennen tikenbak !

20 Nok nonen saharihokten, 8asakonatonhase rassonsakesson oni ranahatake ; nok ne raotiok8a 8ahontonnharen tsi sahon8aken ne Roianer.

21 Nok sekon sahenron ne Iesos : skennen takenhake niseke ! Tsiniot tsi takatorion ne Rakeniha etho oni nise niot tsi iak8atori.

22 Nok nonen saharihokten, raonnisera iasakoronate nok sahenron ; se8aiena ne Bonikonriioston.

23 Onka kiok, entsiestsirake8ase nakori8aneraaksera, entsiakoterake8ase ; nok nenhietsinerenkse, enhiakotnerenkse.

24 Kenh kaien n'Aton8a ron8anatonk8a Dydime, enskat raiatarak8e ne tekeni ia8enre Nihati, iah eh tehenterontak8e sahak8atho ne Iesos tsinon8e notiake nihatiterontak8e.

25 Nok ne ronatiake, sahon8arori 8ahonniron : sesak8aken ne Roianer. Nok tabenron : toka iah tenkatkatosere tsi karon8araieronnianion, iah oni tiakanisnonsorokhe tsi nou8e nikaron8arotonk8e, iah oni tiiakienasere ne ranahatake, iah ki taontaketak8e.

26 Nok satekon nonta ohnakenke, kanonskon are ratiteron ne raotiok8a, raiatare oni n'Aton8a, Iesos eh 8ahoketote, kannhotonnion sane tsi kannhokaronton, rahotinenrihen eh 8athatane, nok sahenron : skennen tikenhak niseke !

27 Ethone iaha8enhase n'Aton8a ; kenh iasanisnonsoten, nok skahenhion ne kesnonke ; iatsiena oni ne kenahatake ; nok tosa sasatennosentastskonhak, sari8atokenhak tanon.

28 Nok n'Aton8a tabenron : Saianer nok Ake-Niio.

29 Nok ne Iesos tontabenron : neh tsi 8askken Aton8a, tasetak8e ; iakotaskat nonka iah teiakotkatton nok tiaka8etakon.

30 Sekon eso tsinihoieren ne Iesos rahotihenton ne ratiksekonne ne iah tekaiaton ne kenthō kaiatonsera-
kon.

31 Nok tsi kaiaton ne kenh kaien, neh ki naontese-
setak8e tsi Keristos ne Iesos, Niio Roienha, nok tsi
entihsetak8e ne raosennakon ense8aientane nae-
tsionnheke on8e.

*Te8asen enskat ia8enre teioteri8asonterak8en Ori8ato-
kenti tsini hoiaton Roiatatokenti San.*

SEKON are onakenke sasakototasiase ne raotiok8a,
kaniatarakta ne Tiberiade, nok kenh nahaiere tsi Sa-
sakototasiase.

2 Simon Tier, nok Aton8a Didyme ron8anatonk8a
tanon Natanael Galile Cana thanakrek8e, nok Zebede
sakoienhokonha, tanon sekon teniase ne raotiok8a,
enskatne ratiterontak8e.

3 Simon Tier Sasaka8enhase; Sakarioka8inehe,
tontahonniron : ente8e ki. Sahontenti kati, nok kaon-
sakon iahontita; iah tanon othenon tehatiskok8en ne-
neh Sasontate.

4 Nok siiorhenhonhatie nonkati atsiakta eh tonta-
hatane ne Iesos; iah tanon tehon8aientereon ne rao-
tiok8a tsi raonha ne Iesos.

5 Nok Sasaka8enhase ne Iesos : k8aienhokonha se-
Sentsiaien kenh ostonha naiehke? tontahon8aSenna-
8eron, tahonniron : iah.

6 Nok sahenron ne Iesos : tsi ka8eientetakon naka-
on8ati se8aharonti nok ense8askoko. Sahonaharonti
kati, nok iah teshatik8eniesk8e taontahontihentho na-
hare, tsini ia8eto8anen Sahotiiena.

7 Nese Saonni ne Iesos ronoronk8ak8e, Saha8en-
hase ne Tier : nehne Roianer tohiken : nok saharonke
ne Tier tsi nehne Roianer, sahatekharen aseken raho-
nekon keahne tanon tontahatiatannhake, nok kania-
tarake iahatatiatonti.

8 Nok ne ronatiake kaon8ak on neneh nontahonne, aseken iah ki sotsi kuniatarhen tiiebounesk8e neok ne toka tekeni te8ennia8e nikaiosake, ronharisere titkentsiahere.

9 Nok nonen sonsahontitako ehtiooke, Sahontkatho iotsiraststokote ak8a otsiroskon nok eh kentsiarounion oni kanatarok.

10 Sahenron ne Iesos : kase8entsienhaf non8ar ok se8askok8enhatie.

11 Simon Tier eh niiahare nok tahaharatironten, Sisk iosenserote asen ia8enre nak8a ihken kentsio8anens kontiiataratie ; saeto sane niia8eta kontiiaturatiene iah ki tateiotahariakon.

12 Nok ne Iesos 8asaka8enhase : kasene tese8astskaon nentie. Nok iah onka tsinihati ne raotiok8a tekak8eniesk8e ahori8anontonse akenron : onka nise ? Rotinikonraientas tsi raonba ne Roianer.

13 Eh kati nontare ne Iesos, Satrak8e ne kanatarok nok tasako8ihon, oni ne kentsionk.

14 Onen neh nasen-aton sonsasakototasiase ne Iesos ne raotiok8a tsinahe satethotonnheton.

15 Nok nonen sahatik8entane, Iesos 8aha8enhase ne Simon Tier : Simon Jonas iaienha ihsiken non8e nikenoronk8a tsiniot ne ronatiake ? tontahenron : henh se8ennio ! saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron shenont kinio naketsenenhokon teiotinakarontonha o8ira.

16 Tontahenron sekon : Simon Jonas iaienha, takenoronk8a ken ? tontahenron : henh se8ennio ! saterientare tsi konnoronk8a. Sahenron shenont kinio naketsenenhokon.

17 Sekon are sahenron onen neh nasenhaton : Simon Jonas iaienha takenoronk8aken ? Sahonikonraksen ne Tier tsi asen natontahatnaneta tsi raton : takenoronk8a ken ? tontahenron kati : saianer ise nori8ak8ekon tsienteri, saterientare tsi konnoronk8a. Tontahenron ne Iesos : shenont kinio naketsenenhokon.

18 Ori8iio, ori8iio tsi konrori : ase sisonnhe satia-

tannhaxsk8e tsi oni nitesenon8es eh niiehesesk8e; nok nonen ensatiatisa tensate8eiatate nok akoren enhiaiatannhake eh oni niienhiaiatenha8e tsinon8e iah tiiesanontonnion.

19 Neh aori8a neh 8ahenron nahotokaten tsini 8enheiontoten ienhrenhefate ne Niiio raori8ake; nok nonen neh sahenron, 8aha8enhase: taknonteratie.

20 Nok tsi Sahatkarhateni ne Tier, iahoken tare ne Iesos ronoronk8ak8e neh oni ne Iesos rak8istsake rakonhentak8e tsini kari8es tehonastskaon, neh oni ne rori8anontonni ra8en: Saianer! onka nekenh enhiatenninon?

21 Ne kati tsi 8ahoken ne Tier, 8ahori8anontonse ne Iesos 8ahenron: Saianer! nok ne kenh kaien oh neneh nenhoiata8en.

22 Tontahenron ne Iesos: ok takanonton nahenterontake tsiniiore tentke, iah ki neneh othenon tesari8ake? taknonteratie nise.

23 8ate8ateri8areni neh nika8ennoten raonatatekenserakon, tsi iah tharenheie ne thohiken. Iah sane teha8en ne Iesos iah tarenheie; neok ne: ok takanonton nahenterontake tsiniiore tentke, sari8ake kati-kenh?

24 Ne thohiken roiaton kehiken nikarihotens oni ratrori, nok ionk8aterientare tsi ioteri8ak8arision ne raotroriat.

25 Sekon eso iori8ake tsini hoieren ne Iesos, neh nak8a otokenhon ak8ekon aontaieiaton iah tekere akak8eni onteken non8entsia aontha8a tsini kaiatonserake aieiatonk8e. Amen!

